

Pe un șantier al marelui complex Mostiștea

Tovarășul Nicolae Ceaușescu

a examinat stadiul realizării noilor utilaje
necesare lucrărilor de hidroameliorații

Toamna speranțelor

„Niciodată toamna nu fu mai frumoasă” — spune poetul — și, într-adevăr, această toamnă a fost — și mai este încă — una din cele mai frumoase toamne românești, aurul ei dulce a curs ca o beteață pe umerii țării scaldată în lumina unui soare de miere, rodul pământului a fost chiar de măsură vredniciei noastre și ne-a arătat că numai de noi depinde ca viața noastră să fie mereu mai îmbelsugată și ziua noastră de miine mai dreaptă și mai cutezătoare. În înălțimea proiectelor grandioase ale partidului nostru comunist.

„Niciodată toamna nu fu mai frumoasă” — spune poetul — și, într-adevăr această toamnă superbă va intra în istoria marilor prefaceri socialiste, românești, aureolată de incandescența viziunilor Directivei ale celui de al XIII-lea Forum comunist, îmbrățișate de poporul întreg cu nestrămutată credință că fiecare literă a lor — așa cum s-a întâmplat întotdeauna — va deveni un chip mereu mai frumos al patriei în drumul ei spre Viitorul Comunist.

„Niciodată toamna nu fu mai frumoasă” — și, într-adevăr, această toamnă va rămâne una din cele mai inspirate toamne ale neostenitei noastre luate pentru clădirea temeinică a siguranței zilei de miine, pentru noi și

pentru cei ce vor veni după noi, căci în această toamnă s-au întemeiat și vor deveni lege a progresului socialist al României planurile rigurose științifice ale desăvîrsirii societății socialiste multilateral dezvoltate și, pentru prima dată, Direcțiile afirmării socialismului românesc pînă în anul 2000! Care partid de guvernămînt din istoria României, în afara Partidului Comunist, a avut curajul nu numai să-și țină electoralele promisiuni, dar și curajul de a gândi viitorul țării cu o asemenea cutezantă neconținut însoțită de rigoarea riglei de calcul cea mai severă?! Sint, iată, patru decenii de cînd Partidul Comunist Român, ajuns în sfîrșit, de guvernămînt, și-a asumat destinele României și a făcut din

proiectele sale legea de bază a progresului României și vor fi, iată, în curînd, două decenii de cînd lumea românească socialistă trăiește sub imperiul unui salt politico-social absolut fără precedent, astfel încît realizările acestei perioade au izbutit să dea măsură unei epoci întregi, recunoscută astăzi unanim ca epocă a renașterii noastre naționale. Iată și semnul, iată și sigiliul nobiliar sub imperiul căruia și în lumina generoasă și dătătoare de

(Continuare în pag. 18)

DINU SĂRARU ■

Pentru victoria păcii

De mii de ani, omenirea așază în sîpetul memoriei, amintiri despre pace și despre război. I-a fost dat omului ca, în devenirile sale prin timp, să-și lege numele, să-și lege existența de aceste două cuvinte. Aceste cuvinte, sunînd diferit în diferitele limbi ale pămîntului, mărturisind întotdeauna și pretutîndeni două sentimente diametral opuse: sentimentul bucuriei pentru clipa de

— războaiele trecute pot părea doar niște legende frumoase. Să reamintim așadar cîteva din multele „amintiri scrise”, pe care aleșii lumii le-au lăsat lumii pentru totdeauna. Le cităm nu doar pentru a evoca, fie și în treacăt, niște frumoase povești ale lumii.

Toate vîrstele lumii de după Homer nu au putut fi trăite altfel decît în umbra eternă a cuvintelor „Iliadei”. O carte despre război și despre pace. Dar ce războaie frumoase erau acelea, privite din perspectiva prezentului! Mijloacele de luptă: „cele mai aprige iepie, ca paseri repezi la fugă / toate de-o vîrstă, totuna la păr și totuna de nalte”; / „carele bine-nvelite stînd trase-n domnești corturi”. Conducătorii cetelor — unul — „arătos ca un zeu”; altul călcînd „cu pași mari de mindrie”; un altul — capabil a se bucura „ca un leu”. Cetele de voinici: „unii cu discul zvrîlînd și alții cu lancea, cu arcu”. Lupta, înclăștarea: „la mersul ostirii gemea sub picioare pămîntul / greu duduid, așa iute cu toții dau zor pe cîmpie”.

Înainte bătăliei mai există răgazul ca Hector să-l adreseze lui Paris cuvinte de dojană morală: „Famene tu, numai chip de viteaz, al muierilor lotru, / Și-amăgitor, mai bine piercai fără nuntă, / mai bine nu te nășteai”.

Iată cîteva „amănunte” dintr-o poveste despre război și pace de acum mai bine de 2 000 de ani.

(Continuare în pag. 4)

NICOLAE DRAGOȘ ■

ROMÂNIA — ORIZONT 2000

liniste, de pace, și sentimentul spaimei în fața împrejurării de neimaginat a întoarcerii omului împotriva omului, prin nimicitoare războaie. Dar niciodată ca în prezent cele două cuvinte — deloc complementare, întotdeauna diametral opuse — nu au avut rezonanța gravă pe care o au în zilele noastre.

Amintirile mai de demult ale lumii despre război se pot arăta, din perspectiva dezastrului apocaliptic pe care l-ar aduce azi cu sine un război, ca niște simple jocuri. Memoria culturii vine să arate că — față de ceea ce astăzi ar însemna un război

În interesul țării, în interesul oamenilor

● Sub semnul unei noi calități, al eficienței economice ●

O caracteristică esențială a partidului nostru, condus cu clarviziune și înțelepciune de tovarășul Nicolae Ceaușescu, și căruia secretarul general i-a imprimat stilul său de muncă dinamic, innoitor, concepția sa științifică, întemeiată pe o foarte bună cunoaștere a legităților dezvoltării societății, este permanenta studiere și analizare a realităților, cunoașterea nemijlocită a fenomenelor economice și sociale, căutarea și găsirea de fiecare dată a soluțiilor menite să deschidă dezvoltării calea cea mai bună. Un exemplu convingător sînt, în acest sens, și prevederile recente Hotărîri a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la noi măsuri de perfecționare a aplicării mecanismului economico-financiar, reducerea dobînzilor și stabilirea unor limite maxime ale rentabilității la o serie de produse, stimularea oamenilor muncii, și a întreprinderilor pentru creșterea productivității muncii, introducerea progresului tehnic, ridicarea calității produselor, reducerea costurilor și sporirea mai accentuată a eficienței economice, în legătură cu care Consiliul de Stat a adoptat decrete corespunzătoare.

Elaborate cu contribuția directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, noile măsuri, care corespund pe deplin cerințelor actualei etape de dezvoltare intensivă a economiei și se întemeiază pe rezultatele pozitive obținute în ultimii ani

în realizarea planului și a programelor speciale, în sporirea avuției naționale, relevă încă o dată, în chip strălucit, rolul hotărîtor al secretarului general al partidului în conceperea și conducerea amplului proces de perfecționare a întregii activități economice, de ridicare a acesteia la nivelul cerințelor și exigențelor actualului stadiu de dezvoltare a țării, în stimularea energiilor și capacităților creatoare ale muncitorilor și specialiștilor, ale tuturor oamenilor muncii pentru valorificarea cu înaltă eficiență a puternicei și moderne baze tehnice create mai ales în ultimele două decenii, a tuturor resurselor materiale ale economiei noastre naționale. Luate în acest cadru și sub aceste auspicii, măsurile de perfecționare în domeniul economiei cuprinse în Hotărîrea Comitetului Politic Executiv constituie tot atîtea mijloace de îmbunătățire continuă a conducerii și organizării întregii activități economice de sporire și mai puternică a eficienței, de accentuare a laturilor calitative ale dezvoltării economice, în scopul creșterii susținute a avuției naționale și al ridicării, pe această bază trainică, a bunăstării materiale și spirituale a celor ce muncesc.

În aceste pagini, specialiștii din domeniul economico-financiar comentează pentru cititorii revistei Flacăra unele din măsurile cuprinse în recenta Hotărîre a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

O cit mai vie și concretă stimulare

Prevederile recente Hotărîri a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., concretizate în Decretul privind perfecționarea sistemului de stimulare a oamenilor muncii și a întreprinderilor în obținerea de beneficii suplimentare, se înscriu armonios în amplul program de măsurii vizind utilizarea cu randament sporit a potențialului material, tehnic și uman, creșterea venitului național și ridicarea, pe această bază, a nivelului de trai al întregului popor.

Expresie elocventă a permanentei preocupări a conducerii de partid și de stat, a secretarului general al partidului, îndreptată spre sporirea eficienței economice și a bunăstării noastre, actualul decret, sublinia interlocațiunile noastre, Nicolae Niță, director adjunct în Ministerul Muncii, creează un nou și viguros cadru de afirmare a energiilor creatoare, stabilind criteriile stimulativelor precise, la baza cărora intră obște a muncii își regăsește interesele. Este prevăzut, de pildă, ca pentru identificarea cu mai mare atenție a tuturor posibilităților de creștere peste sarcinile de plan a productivității muncii și reducerea consumurilor materiale, fondul de participare la beneficii să fie majorat cu o parte din sumele realizate ca efect al aplicării acestor măsuri, care se regăsesc în beneficii peste plan, astfel: 50 la sută în primul an de aplicare și 25 la sută în al doilea an, dacă măsurile respective au un efect corespunzător și în acest an. Stimulentele vor reveni, deci, colectivului de oameni ai muncii care au participat nemijlocit la obținerea acestor rezultate.

O altă prevedere vizează creșterea cointeresei personalului de cercetare și inginerie tehnologică în elaborarea unor noi tehnologii, realizarea de produse cu caracteristici tehnico-funcționale superioare și ridicarea continuă a competitivității produselor românești, precum și stimularea personalului din întreprinderi în aplicarea în producție a rezultatelor cercetării științifice. Din beneficiile suplimentare rezultate ca

urmare a aplicării acestora, s-a stabilit ca o parte să fie destinată majorării fondului de participare la beneficii astfel: 60 la sută din beneficiile suplimentare, în primul an de aplicare, iar 30 la sută în al doilea an, dacă măsurile respective asigură obținerea de beneficii suplimentare.

În vederea stimulării oamenilor muncii de a contribui cu soluții noi la creșterea productivității, la reducerea costurilor de producție prin invenții și inovații, fondul de participare la beneficii va fi majorat cu suma reprezentînd efectele aplicării în producție a invențiilor și inovațiilor în următoarele proporții: 50 la sută în primul an de aplicare, 25 la sută în al doilea an de aplicare, dacă se menține efectul inovației sau invenției.

Pentru stimularea creșterii producției destinate exportului, a valorificării superioare a materiilor prime, materialelor, combustibilului și energiei și obținerea pe această cale a unor prețuri externe cit mai mari, fondul de participare la beneficii va fi majorat cu o parte din sumele reprezentînd contravaloarea în lei a valutei obținute peste plan, astfel încît cei care au participat direct la aceste realizări urmînd să primească 50 la sută în primul an și 25 la sută în cel de al doilea an, dacă prețurile externe realizate sînt cel puțin la nivelul anului anterior.

În același timp, pentru creșterea răspunderii întreprinderilor și a oamenilor muncii în realizarea ritmică a prevederilor de plan și a celor contractuale, rambursarea la termen a creditelor, lichidarea imobilizărilor, care să ducă la reducerea și eliminarea amenzilor și penalităților, 50 la sută din volumul amenzilor și penalităților va fi suportat din fondul de participare a oamenilor muncii la realizarea producției, a beneficiilor și la împărțirea beneficiilor. Diferența de amenzii și penalizări rămășițe neacoperită din fondul de participare la beneficii va fi suportată din beneficiul total al întreprinderii.

Iată, deci, că sporirea veniturilor fiecărui colectiv de oameni ai muncii se află într-o corelație directă cu rezultatele realizate în producție, cu efortul fiecăruia de a se autodepăși, de a contribui din plin la sporirea venitului național. Pirghiile bunăstării noastre se află în mîinile proprii, iar condițiile în care muncim și trăim ne oferă cadrul cel mai bun de afirmare a hărniciei noastre.

CONSTANTIN BALACIU ■

Îmbunătățirea puterii de cumpărare și întărirea monedei naționale

Unul din obiectivele de bază ale politicii economico-financiare a partidului și statului nostru îl constituie îmbunătățirea continuă a puterii de cumpărare și întărirea monedei noastre naționale în raport cu monedele celorlalte state, în condițiile asigurării unei circulații bănești sănătoase și al unui echilibru permanent bugetar, financiar-monetar și valutar. Avînd în vedere legătura cauzală și interdependența dintre procesele materiale și cele bănești, realizarea acestui obiectiv depinde în mod hotărîtor de modul în care se îndeplinesc sarcinile de plan în toate sectoarele de activitate, de aplicarea cu fermitate a noului mecanism economico-financiar și creșterea continuă a eficienței economice în toate unitățile, îndeosebi prin reducerea accentuată a costurilor de producție, sporirea productivității muncii, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, valorificarea superioară a materiilor prime și materialelor, combustibilului și energiei. De asemenea, realizarea lui depinde de existența unui sistem de prețuri științific fundamentat și asigurarea stabilității prețurilor.

În același timp trebuie relevat că, întrucît dezvoltarea unei economii moderne este într-o măsură crescîndă condiționată de participarea la diviziunea internațională a muncii și circuitul mondial de valori, un rol important în îmbunătățirea continuă a puterii de cumpărare și întărirea monedei naționale în raport cu monedele celorlalte state îl are promovarea unor largi și eficiente schimburi economice cu alte state, îndeosebi prin îmbunătățirea continuă a structurii fizice a exporturilor, în concordanță cu cerințele pieței externe, sporirea exporturilor de produse cu grad înalt de valorificare a materiilor prime, energiei și tehnologiei de fabricație, ridicarea calității produselor, îmbunătățirea

rea parametrilor tehnici, funcționali și estetici de care depinde competitivitatea produsului pe piața mondială și nivelul prețului care se poate obține.

Amplele programe de dezvoltare economico-socială a țării noastre, adoptate începînd cu Congresul al IX-lea al partidului, cu contribuția nemijlocită, de înestimabilă valoare teoretică și practică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, au cuprins toate aceste obiective de strategie economică, iar succesele obținute în realizarea lor s-au reflectat pe plan monetar și valutar în asigurarea unei circulații bănești sănătoase și consolidarea echilibrului bugetar, financiar-monetar și valutar.

Este de subliniat, de asemenea, că, prin aplicarea consecventă a politicii partidului de ridicare sistematică a nivelului de trai al tuturor oamenilor muncii, a indicațiilor secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a asigurat stabilitatea tuturor categoriilor de prețuri, indicele prețurilor la bunurile destinate consumului populației fiind în anul 1984 sub indicele planificat.

Față de fenomenele de criză și instabilitate ce continuă să caracterizeze situația pe piețele valutare internaționale și avînd în vedere rezultatele remarcabile obținute pînă în prezent de țara noastră în toate sectoarele producției materiale, precum și modul în care s-au realizat indicatorii economico-financiar care determină puterea de cumpărare a monedei noastre naționale, hotărîrea adoptată de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. în sesiunea din 26 octombrie 1984 cu privire la îmbunătățirea cursului leului în raport cu valutele altor state constituie o măsură justă și oportuna luată. Această hotărîre are un puternic temel economic concretizat în stabilitatea prețurilor cu amănuntul în țara noastră și în aplicarea măsurilor luate pentru perfecționarea necontenită a prețurilor de producție.

Așa cum subliniază hotărîrea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., punerea în practică a acestei hotărîri va contribui la sporirea în continuare a eficienței exportului, creșterea rezultatelor financiare ale unităților, întărirea autogestunii și autoconducerii muncitorești.

ION ILIE ■

director în Centrala Băncii Naționale a Republicii Socialiste România

Reducerea nivelului dobînzilor la toate creditele

Hotărîrea luată de Comitetul Politic Executiv, la propunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, ca, începînd cu data de 1 noiembrie a.c., să se reducă nivelul dobînzilor la toate categoriile de credite, hotărîre legiferată prin recentul decret aprobat de Consiliul de Stat, are drept scop stimularea și sprijinirea unităților economice pentru realizarea în condiții cit mai bune a sarcinilor de plan, utilizarea rațională a mijloacelor materiale și bănești, reducerea volumului creditelor bancare și implicit a costurilor de producție, sporirea continuă a acumulărilor. Această măsură se înscrie în cadrul preocupărilor permanente ale conducerii partidului și statului nostru pentru perfecționarea și buna funcționare a mecanismului economico-financiar și a fost posibilă datorită realizărilor obținute de țara noastră în toate domeniile de activitate, concretizate în dezvoltarea și diversificarea producției

materiale, sporirea eficienței economice, perfecționarea prețurilor de producție, creșterea nivelului de trai.

Reducerea însemnată a nivelului dobînzilor bancare la creditele acordate unităților economice în completarea fondurilor proprii și asimilate, necesare realizării sarcinilor de producție și desfaceri a mărfurilor, vine în completarea celorlalte măsuri stabilite prin programele cu privire la ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, creșterea productivității muncii, valorificarea superioară a materiilor prime, materialelor și combustibililor, constituind un sprijin direct în reducerea costurilor de producție și a cheltuielilor de circulație.

Trebuie menționată, în mod deosebit, măsura luată ca, la creditele curente aferente unor stocuri de cărbuni, coals, minereu de fier și minereuri neferoase existente la producător, dobînda să fie mai redusă, respectiv de 3% pe an, față de 5% cit se va aplica la celelalte categorii de stocuri și cheltuieli, iar pentru o serie de produse agroalimentare din întreprinderile de industrializare a sfeclei de zahăr, de morărit, de contractarea, achiziționarea și păstrarea produselor agricole și altele, dobînda să fie de numai 1%, dat fiind importanța deosebită a acestor stocuri pentru economia națională.

Măsurile luate de conducerea partidului și statului nostru pentru sprijinirea unităților economice, prin redu-

cere dobînzilor bancare, trebuie să fie urmate de o largă angajare a colectivelor de oameni ai muncii din toate sectoarele de activitate pentru realizarea timp și în cele mai bune condiții a sarcinilor de producție și de desfaceri a mărfurilor la intern și la export, gospodărirea rațională a fondurilor materiale și bănești, întărirea autogestunii economice și a disciplinei financiare, creșterea continuă a eficienței întregii activități. În mod deosebit, unitățile economice sînt chemate să ia măsuri pentru dimensionarea aprovizionărilor la necesitățile stricte ale producției, ținînd seama de consumurile normale și stocurile existente, pentru încadrarea în ciclurile de producție planificate și chiar reducerea acestora, executarea produselor la un înalt nivel calitativ și livrarea acestora în termenele stabilite prin contractele încheiate cu beneficiarii externi sau interni. Va trebui să facem în așa fel încît să crească preocuparea întreprinderilor furnizoare pentru încasarea într-un timp cit mai scurt a produselor livrate, lucrărilor executate sau serviciilor prestate, deoarece numai în acest fel ele vor putea să-și realizeze în cele mai bune condiții indicatorul privind producția-marfă vîndută și încasată și beneficiile planificate, iar creditele pentru documente în curs de încasare se vor rambursa într-un termen mai scurt, ceea ce va duce la plata unor dobînzii mai mici.

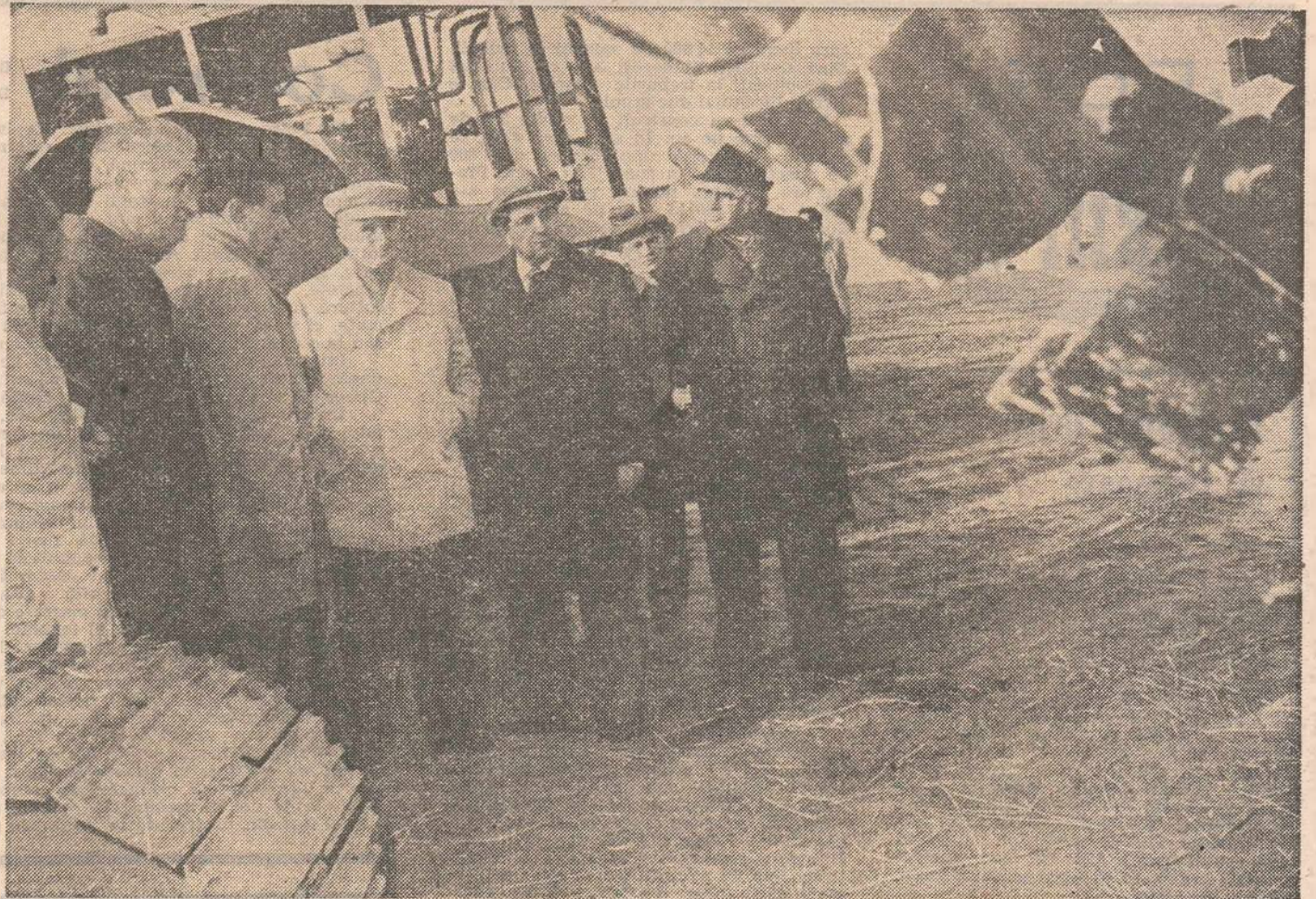
Este necesar ca îmbunătățirea continuă a activității economice și financiare și asigurarea echilibrului dintre încasări și plăți să stea mai mult în atenția conducerii colective a întreprinderilor, deoarece mijloacele circulante imobilizate le pun în situația de a nu fi în măsură să restituie, la scadență, creditele pe care le-au primit de la bănci, ceea ce atrage plata unor dobînzii mai mari, penalizatoare.

Pentru a veni în sprijinul populației, prin decretul recent aprobat s-au redus și nivelele de dobînda la creditele pentru cumpărări de mărfuri și prestări de servicii cu plata în rate, precum și la creditele pe termen mijlociu și lung acordate membrilor cooperatori și producătorilor cu gospodărie individuală pentru investiții (cumpărări de animale de reproducție, stupi și colonii de albine, material săditor și de susținere a plantațiilor de vii și pomi, pluguri cu tracțiune animală, vermorele, mașini de tuns normale, bazine de borhot, uscătorii de fructe etc.).

Avem ferma convingere că aplicarea acestor măsuri va conduce la obținerea de noi și importante realizări în producție, la creșterea bunăstării materiale a întregului popor.

DRAGOMIR NICULESCU ■
director adjunct în Centrala Băncii Naționale a Republicii Socialiste România

● Înaltă prețuire față de personalitatea președintelui României ●

Tovarășul Nicolae Ceaușescu în vizită de lucru la complexul hidrotehnic Mostiștea

Este unanim cunoscută și apreciată preocuparea permanentă a conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru crearea unei puternice sisteme de mașini și utilaje care să asigure înlăturarea în cele mai bune condiții a amplului program de irigații, desecări și combaterea eroziunii solului, menit să contribuie la dezvoltarea și modernizarea continuă a agriculturii românești, ramură de bază a economiei noastre naționale. În acest cadru se înscrie și recenta vizită de lucru a secretarului general al partidului pe șantierul Gurbănești din cadrul complexului de lucrări hidrotehnice Mostiștea, din județul Călărași.

Cu un an în urmă fuseseră stabilite măsuri și orientări pentru realizarea de mașini și utilaje de înalt randament necesare importantelor lucrări prevăzute în Programul național de irigații, desecări și combatere a eroziunii solului. Cu prilejul vizitei de lucru pe șantierul Gurbănești, în cadrul căreia tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat modul cum sînt transpuse în practică măsurile și orientările stabilite, au fost examinate mașinile și agregatele de săpat și transportat pămînt, de încărcat și ridicat, de compactat, de betonat, concepute și executate de întreprinderi de profil cunoscute din țară și de peste hotare, între care „Progresul”—Brăila, „Nicolina”—Iași, Întreprinderea Mecanică Timișoara, Întreprinderea Mecanică Mirșa, Tractorul Brașov și altele. A reținut în mod deosebit atenția instalația complexă de excavat cu rotor cu cupe, realizată la Întreprinderea Mecanică Timișoara, după concepția originală a specialiștilor români. Noul agregat este folosit pentru săparea canalelor cu deschideri și adîncimi mari — pînă la 12 metri lățime și 9 metri adîncime la o singură trecere — cu un randament excepțional: 400 de metri cubi de pămînt pe oră. De asemenea, a fost examinat modul de funcționare și randamentul draglinei, fabricate la „Progresul”—Brăila. Acest utilaj este deosebit de util lucrărilor complexe de pe șantierele de hidroameliorații, avînd capacitatea de a disloca, dintr-o dată, pînă la 1,6 metri de pămînt și o rază mare de acțiune. Apreciînd eforturile depuse de proiectanți, specialiști și constructori pentru a realiza mașini și utilaje de înalt nivel tehnic și de mare eficiență economică, corespunzătoare lucrărilor de hidroameliorații și de gospodărire a apelor, secretarul general

al partidului a indicat să se urmărească cu toată atenția modul de comportare a noilor mașini și instalații și să se acționeze operativ pentru îmbunătățirea calității întregii game de utilaje.

Un alt obiectiv al vizitei l-a constituit examinarea stadiului lucrărilor de acumulare de pe rîul Mostiștea, obiectiv care, în final, va asigura apa pentru irigarea unor mari suprafețe agricole. Regularizarea cursului rîului Mostiștea și folosirea apelor lui, împreună cu ale salbei de lacuri din această zonă, pentru irigarea unor întinse suprafețe agricole asigură obținerea unor recolte sigure și stabile, în orice condiții cli-

matice. Conducătorul partidului și statului a indicat să se intensifice ritmul lucrărilor pe acest șantier, iar pentru ridicarea eficienței investițiilor să se pună un accent deosebit pe adîncirea văilor și lacurilor pentru a se crea condiții acumulării unor cantități cît mai mari de apă cu investiții cît mai reduse și a se evita folosirea pentru lucrări de hidroameliorații a unor terenuri cultivabile.

Muncitorii de pe șantierul de lucrări hidrotehnice, numeroși țărani cooperatori, mecanizatorii din comuna Gurbănești l-au întîmpinat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu cu cele mai calde

sentimente de stimă și dragoste, i-au exprimat recunoștința pentru activitatea sa neobosită pusă în slujba creșterii continue a forței economice a patriei noastre și, pe această cale, a bunăstării întregului popor. Miniștrii prezenți, specialiștii l-au asigurat pe secretarul general al partidului că vor lua toate măsurile pentru transpunerea în viață a indicațiilor și orientărilor ce le-au fost date, pentru a-și aduce o contribuție tot mai mare la creșterea potențialului productiv al pămîntului, la obținerea de producții agricole stabile, cît mai îmbelșugate.

P. NICOARA ■

La Atena a apărut

**Un nou volum
din gîndirea
social-politică
a tovarășului
NICOLAE CEAUȘESCU**

Expresie a interesului viu al opiniei publice, a înaltei prețuiri față de personalitatea prominentă a președintelui României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de politica de pace și înțelegere între popoare promovată de țara noastră, zilele acestea la Atena a apărut în limba greacă un nou volum din gîndirea social-politică a conducătorului partidului și statului român, intitulat „Pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a colaborării și păcii, liberă de arme nucleare”. Traducerea textelor, tipărite în condiții grafice excelente, la prestigioasa editură ateniană „Krinos”, este semnată de Nikos Zois. Volumul se deschide cu o prefață scrisă de Gheorghios Mavros, președintele partidului Uniunea de Centru, deputat în parlamentul elen și în parlamentul european, fost vice-prim-ministru și ministru de externe al Greciei. Volumul a fost prezentat la Atena într-un cadru festiv, în prezența a numeroase personalități ale vieții politice și culturale grecești.

NICOLAE CEAUȘESCU

Για τη μετατροπή των
Βαλκανίων σε απύραυλη ζώνη
συνεργασίας και ειρήνης

Πρόλογος: Γεώργιος Μάβρος

Κρίνος Εκδόσεις

Din viața
organizațiilor F. D. U. S.

Un adevăr limpede și grăitor: Democrația

● De la Congresul al XII-lea la Congresul al XIII-lea : treptele demnității ●

Programe dense și frumoase

Orașul Titu din județul Dimbovița este format din 6 foste sate: Fusea, Plopul, Hagioaica, Sălcuța și cele două actuale centre, Titu Tîrg și Titu Gară. Să imbinăm armonios aceste așezări și să alcătuiesti din ele un oraș echilibrat din punct de vedere edilitar, funcțional și frumos, nu e o treabă tocmai ușoară. Pentru a reuși cit mai bine în această acțiune, e nevoie, așa cum spune primarul orașului Ion Nicolae, să știi cu precizie cum va trebui să arate orașul în viitor, să ai la îndemână planuri precise, imediate și de perspectivă mai îndelungată și, mai ales, să mobilizezi la această acțiune toate forțele de care dispune orașul, pe toți locuitorii, să utilizezi eficient toate instrumentele legate, toate formele democrației noastre socialiste.

În fiecare an, consiliul popular întocmește programe amănunțite ale acțiunilor edilitar-gospodărești, aprobate în plenara Comitetului orașenesc de partid, în care fiecare unitate economică și instituție primește sarcini precise privind amenajarea parcurilor, sistematizarea pe verticală, lărgirea și modernizarea unor străzi, construcția bazelor sportive școlare, a noli pietre agroalimentare, a atelierelor școlare, plantarea de flori și copaci ornamentali. Programele sunt dense și ambițioase pentru că la Titu mai sînt încă multe de făcut. În fiecare an, prin contribuția și munca patriotică a cetățenilor, și prin aportul substanțial al unităților economice importante, în oraș se construiește cel puțin un edificiu social cultural. Astfel zestrea orașului a crescut cu două grădinițe, o școală generală un complex comercial cu o hală agroindustrială închisă, un loc de agrement la Hagioaica, o bază sportivă orașenescă-stadion, terenuri de handbal, volei și tenis de cîmp — și una școlară.

La întreprinderile mai importante de pe raza orașului — Șcheia de extracție, Întreprinderea de aparat electric și instalații, Avicola, Secția de articole tehnice din cauciuc, I.A.S., Complexul C.F.R. — se adaugă Întreprinderea de electrozi siderurgici, investiție de câteva miliarde de lei, ce va începe să producă anul acesta cu o parte de capacitate.

Titu este un oraș cu 12.000 locuitori în

care lucrează 11.000 de oameni ai muncii. Deci, navetiști numeroși care cu greu pot fi mobilizați la treburile orașului. Cum e firesc, localnicii duc greul.

În Titu s-au construit în medie 200 de apartamente pe an. În anul care vine, se încheie construcția unui cartier de 1.800 de apartamente, în zona Titu Gară. Planul de locuințe pentru anul viitor s-a redus de la 200 la 100 de apartamente. Tovarășul Ion Nicolae se gîndește că în 1985, la Electrozi, se vor încadra 1.600 de oameni ai muncii. Cele 100 de apartamente nu vor fi suficiente nici pentru specialiștii repartizați sau transferați la Titu. În oraș lucrează încă mulți specialiști navetiști. Mai sînt cazuri de tineri care vor să lucreze acasă și care primesc repartiții prin alte părți. Consiliul popular duce uneori adevărate bătălii cu ministerele pentru a putea aduce în oraș oameni de-al locului. Tocmai pentru crearea unor condiții cit mai apropiate de cele oferite de orașele cu un pas înaintea orașului Titu între indicatorii de plan la construcția de locuințe și nivelul de dezvoltare economică al orașului ar trebui făcută o corelare mai atentă. Noul centru civic din Titu Tîrg, prevăzut a avea 687 de apartamente, nu va fi gata prea curînd. Deși lucrările pentru canalizare, alimentare cu apă, stație de epurare, au început, constructorul, Întreprinderea de construcții montaj Dimbovița, nu a reușit să înființeze un lot la Titu, zonă cu constructori pricepuți care se încadrează prin alte părți în loc să se stabilizeze aici.

Dumitru Ioniță, prim-vicepreședinte al consiliului popular, ne relatează despre cîteva din inițiativele gospodărilor orașului. Consiliul popular a inițiat cîteva acțiuni nu numai aducătoare de beneficii, ci și trebuitoare cetățenilor. În colaborare cu Întreprinderea Dimbovița din București s-a organizat o secție de implementuri fețe de pantofi pentru export, unde și-au găsit locuri de muncă 70 de femei — valoarea producției 150 mii lei pe lună. O secție de filetaș la I.A.E.I., la care lucrează 50 femei — valoarea producției 340 mii lei. Ferma de găini outoare are 7.000 de păsări, care ouă în fiecare zi 5.000 de ouă, vindute pe piața orașului. În Titu mai funcționează, din grija consiliului popular, o secție de construcții, una de reparații Radio-TV, una de instalații electrice pentru lucrări la unități și la locuințele cetățenilor, un darac și o minifermă de 20 scroafe pentru reproducție.

Spuneam la începutul reportajului nostru că pentru obținerea rezultatelor se folosesc toate resursele existente, se iau în considerație inițiativele și propunerile cetățenilor. Mobilizarea la acțiunile cetățenești de către F.D.U.S., O.D.U.S. de către comisiile de femei, în unitățile economice importante ale orașului femeile dețin deocamdată ponderea, de cei pe care cetățenii au considerat că e bine să-i aleagă în fruntea lor. Deputații în consiliul popular Ilie Nicolae, Paul Lungu, Gheorghe Stratulat, Ion Popescu, conducători de unități sau Ion Rădulescu, membru cooperatură pensionar, amintim doar cîteva din cetățenii cu deosebită responsabilitate în treburile orașului, șub conducerea Comitetului orașenesc de partid, înțelegînd să pună în prim planul preocupărilor lor dorința de a face din orașul în care trăiesc unul mai frumos și mai de bine.

Controlul oamenilor muncii

Pe Petre Ojoc l-am întilnit din întimplare. Trecuse cu treburi pe la Consiliul popular, călare pe o bicicletă cu roți mari și spornice. Cine lucrează în agricultură, la această vreme de toamnă, e grăbit. Petre Ojoc lucrează la I.A.S. Titu. E unul din cetățenii cu cea mai mare vechime din cele 37 echipe de control ale oamenilor muncii organizate în oraș. Cu stagii îndelungate și cunoscuți pentru seriozitatea și intransigența în ale controlului sînt și Vasile Dan, Tudor Marin și Florica Ojoc, oameni ai muncii la Atelierul de reparații vagoane, Întreprinderea de aparat electric și instalații și Secția Mixtă. Am numit doar cîteva din cei aproape 200 de cetățeni ai orașului, care, investiți cu încrederea colegilor de muncă, veghează ca activitatea în comerț, sănătate, învățămînt, restaurante, cantine, servicii către populație, cîmine, case de cultură și cluburi să se desfășoare conform legii, care nu se mulțumesc doar să constate, ci și să sugereze măsurile ce pot duce la o mai bună și ritmică aprovizionare sau la o organizare mai eficientă a treburilor obștii.

Întimplarea a făcut ca mergînd pe urmele unor echipe de control să intrăm în unele unități controlate de o echipă a I.A.S.-ului, formată din Petre Ojoc, responsabil, Gheorghe Crăciun și Niculina Ghiță, membri.

Înainte de a nota unele observații, să mai spunem că la fiecare 60 de cetățeni, unul face parte dintr-o echipă de control al oamenilor muncii.

Magaziul Gostat — responsabilă Ioana Ioniță. Curățenie, mărfurile expuse în galantare, prețuri afișate, solitudine față de cumpărători. Deși magazinul este aprovizionat cu produse de sezon cerute de gospodine, rafturi întregi sînt ocupate de conserve de stavrîd în sos tomat, vodcă Cristal și lichior Ecuatorial, mărfuri care n-au nici o legătură cu profilul magazinului Gostat. În schimb, ceapa lipsește de la vînzare. Temporar, ne spune Ioana Ioniță, dar lipsește.

La unitatea Agrocoop, responsabilă Dumitra Stancu, ceapă se găsește. De asemenea varză albă și roșie. Tocmai se descarcă o mașină de mere și primim asigurări că în drum spre piața din Titu se află o alta cu morcovi. În magazin e ordine și curățenie. Dumitra Stancu ne asigură că marfă e din abundență. În toamna asta s-a spedit cîrînd și descîrînd lăzi cu fructe și legume. Dînsa simte imediat cînd toamna este bogată.

Alimentara, autoservire, responsabilă Dumitru Oprea. Marfa e într-adevăr diversă. Pe lingă produsele obișnuite, se găsesc și măști și frigider. Mai aflăm că tovarășul Dumitru Oprea poate și chiar vrea să vîndă unui amator o motocicletă nouă. Napolitanele stau în lăzi de frica acelor cetățeni, de obicei în pragul adolescenței, care mîncîncă napolitanele chiar în magazin, înainte de a trece pe la casă.

Într-un oraș destul de mic ca Titu, oamenii se cunosc și se întilnesc la tot pasul. Controlul și îndrumarea se fac de multe ori fără încheierea obișnuitului proces verbal de constatare, observațiile sînt comunicate direct, măsurile de remediere se iau pe loc. Membrii echipelor de control și-au dobîndit o autoritate reală și din cele întilnite de noi în aceste zile, se pare că din activitatea echipelor de control formalismul lipsește, preferîndu-se formulele mai directe, mai operative.

Un om căruia îi place munca

Cînd, în anul 1975, Floarea Băicoianu a terminat Facultatea de horticultură a Institutului agronomic Nicolae Bălcescu din București, a fost repartizată la Stațiunea de cercetări și producție vitivinicola Greaca. Tot aici își făcuse și practica de producție. Harnică și bine pregătită, un am mai tirziu a fost numită șefa Fermei 5 — pepinieră viticolă. La doi ani după venirea ei la Greaca a fost aleasă secretară a organizației de bază P.C.R. Omul căruia îi place munca se face lesne remarcat și se bucură de încredere și autoritate.

S-a hotărît să facă horticultură nu întimplător. A urmat școala elementară în satul Dealul Nucului, comuna Stirbești-Vilcea. Bunicul, Achim Teodorescu, era un bun și cunoscut altoitor. Într-un pîr din grădina lui creșteau deodată două-trei soiuri de pere. Era o plăcere să te uiți la ele. Tot de la bunicul a învățat că omul trebuie să pună în munca lui dragoste și pasiune și a deslușit înțelesul cuvîntului temelnic.

În facultate, temelnicia a însemnat pentru Floarea Băicoianu să învețe nu mai de nota 10, să obțină o „mică Bursa republicană”, cum îi spune ea. Mai apoi a însemnat cercetarea și producția și, în paralel, pregătirea tezei de doctorat.

La Greaca se produc struguri de masă, se obțin soiuri noi, care după omologare sînt răspîndite și în alte zone viticole ale țării. Se luptă pentru obținerea unor struguri cit mai buni, frumoși și rezistenți, de mare productivitate. O muncă frumoasă, pasionantă. În activitatea de cercetare și producție, un rol important îl are materialul săditor. La Ferma 5 se produc anual un milion și jumătate butași altoiți și două milioane de butași cu valoare biologică ridicată, pentru toate unitățile din țară care produc struguri de masă și pentru export. Deși calitatea de șefă de fermă n-o obligă la experiențe și rezultate în cercetare, din plăcerea de a munci și a crea.

Sute de mii de tone de struguri de cea mai bună calitate ajung de la Greaca pe mesele noastre. Soiurile omologate aici — Greaca, Xenia, Muscat de Hamburg 424, Tamina, Perla 115, Cardinal 65 — obțin medaliile la concursuri internaționale ducînd mai departe renumele viticultorilor români.

Floarea Băicoianu este unul dintre ei

OPREA GEORGESCU ■

(Urmare din pag. 1)

Și în literatura noastră sînt asemenea posibile povești despre război și despre pace. În „Scrisoarea III”, prin impresionanta viziune eminesciană aflăm că, în urma unei lupte, magistratul descrisă: „In genunchi cădeau pedestrii, colo caii se răstoarnă / cînd săgețile în valuri, care zăuieră, se toarnă”; ori, „Aduînd soseauă călării ca un zid înalt de sulfi / Printre cetele păgine trec rupindu-și large uliți”.

În teatrul lui Shakespeare, un personaj rănit mai are vreme de o confesiune lucidă, generoasă: „Mi-e vlagă suptă... inima mi-i ruptă... / Imi dau țărîni trupul schingiuit / Si dușmanul meu îl las izbînda”. Richard al III-lea, în apoteoză înfrîngerii, — dacă poate fi acceptată o asemenea sintagmă! — va striga: „Un cal, un cal! Regatul meu îl dau pe-un cal”. Ca în finalul celebrei piese, Richmond să recomande, după victorie, ceremonii pentru uciișii fideli lui Richard: „Să-i îngroapăți cu cinstea cuvenită” și să proclame, fie și ipocrit, după descifrările unor lecturi mai noi, ca pruncii „să dea comoara păcilor ce vin / cu zile bune și-nșorit belșug” și să arunce cruntul blestem: „Nu gustе pîine din a țărîi spice / Acel ce pacea lumii vrea s-o strice. / Lăuntricul pirjol s-a stîns; învie / iar pacea; tine-o, Doamne, pururi vie”.

Peste timp, în „Ultima noapte de dragoste, intîia noapte de război”, mult aproape de zilele noastre, Camil Petrescu va înfățișa imaginile cîmpului de luptă astfel: „niște săntulețe ca pentru scurge-re de apă, acoperite ici și colo cu ramuri și frunziș, întărite cu pămînt ca de un lat de mină”, fiind botezate tranșee și apărînd „un front de vreo zece kilometri”. Eroul lui Camil Petrescu va nota: „Mă gîndesc la măcelul ce va fi peste 30—40 de minute. Craniți sfărîmate de paturi de

armă, trupuri străpunse și prăbușite sub picioarele celor care vin din urmă. Facile și urlete. Explazii de obuze care să doboare rînduri întregi”. Evident, imaginea războiului este mult mai halucinantă decît cele ale războaielor din alte secole, care îndemnau inspirația autorului să se imbrace nu o dată în hlamida imnului, a poemului eroic. În momentul înclăstării vom afla și ceea ce s-ar putea numi o scenă anticipativă: „Vedeam cu spalmă că înspre noi înaintează, plutind larg, un vultur uriaș de foc, pe cage nu-l poți privi, ca pe discul soarelui. Batalionul în-

tat, atunci cînd a izvorit din pricină nedemne, cînd nu s-a dus pentru apărarea cetății proprii, a patriei, orice război nu a putut să fie altfel decît imoral. Numai că, în mod paradoxal, în timp ce umanitatea, prin secol, a început să construiască în om conștiința personalității sale, a individualității sale, în timp ce umanitatea a evoluat spre o tot mai accentuată conștiință a demnității, a polivalenței individuale, războaiele au devenit, din ce în ce mai acut — din înfrîntări între persoane sau între trupe de războinici — confrîntări tragice între națiuni, între po-

acel cineva, nu trebuie lăsat să-și ducă la împlinire nesăbuitul gînd. Omenirea a cunoscut, odată, cu stupoare, cu oroare cosmarul unui incendiu nuclear. Iar surrisul tragic al Hiroshimei nu poate fi acceptat decît în ipostaza ultimului suris de acest fel.

Cu atît mai mult, astăzi, sîntem chemați să lucrăm energic cu armele încordate, vigilente ale cuvîntului pentru apărarea ideii de pace. Pentru că față de războaiele de altădată, adine inumane, imorale — cu excepția celor care s-au purtat pentru apărarea ființei naționale — războiul de mine nu ar mai avea nici una din dimensiunile celor de dinaintea lui. El ar echivala cu decesul planetei înseși.

Oamenii n-au urcat prin secol, n-au făcut să rodească atît de spectaculos geniul sublimii ființe, ființa gînditoare, pentru a deveni, la scara întregului glob, propriii lor gropari. Pacca este cu adevărat, azi, cauza supremă a tuturor.

Sînt toate acestea gînduri și opțiuni grave pe care nu se poate să nu le deslușim în consecvența politicii de pace pe care România, președintele ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu strălucire, pasiune și încredere în puterea rațională a omului o promovează de mulți ani, cu pilduitoare consecvență și adîncă rezonanță în conștiința lumii. Concepția de pace a României, deloc subiectivă, este o concepție riguroasă științifică, înalt umanistă, constructivă, bazată pe cunoașterea temelnică a realității lumii contemporane, izvorînd din conștiința că forțele răului nu sînt de ignorat, dar că există în rîndul popoarelor lumii acea voință atît de necesară care poate și trebuie să ducă la victoria păcii. Omenirea are dreptul să creadă și să obțină această victorie.

Pentru victoria păcii

treg s-a trîntit îngrozit în șanțurile soselei și așteaptă sfîrșitul. Că s-a speriat e din pricină că la regiment nimeni nu ne-a arătat ce e o rachetă iar că s-a trîntit în șanț a fost mișcarea cea mai indicată”. Așa era descrisă în romanul primului război mondial o rachetă, străbunica purtătoare de azi a morții planetare.

Am apelat la evocarea acestor posibile drumuri prin memoria culturală a lumii cu intenția de a sugera că putem și trebuie să ne biziim mai mult pe această memorie, atunci cînd ne angajăm cu gravă responsabilitate să participăm, prin cuvîntul nostru, la suprema bătălie a prezentului — lupta pentru pace. Iar dacă, prin comparație, am numit războaiele din vremurile vechi ca pe niște povești frumoase — aceasta nu vrea să însemne că avem dreptul a ignora, fie și pentru o clipă, faptul că, indiferent unde s-a pur-

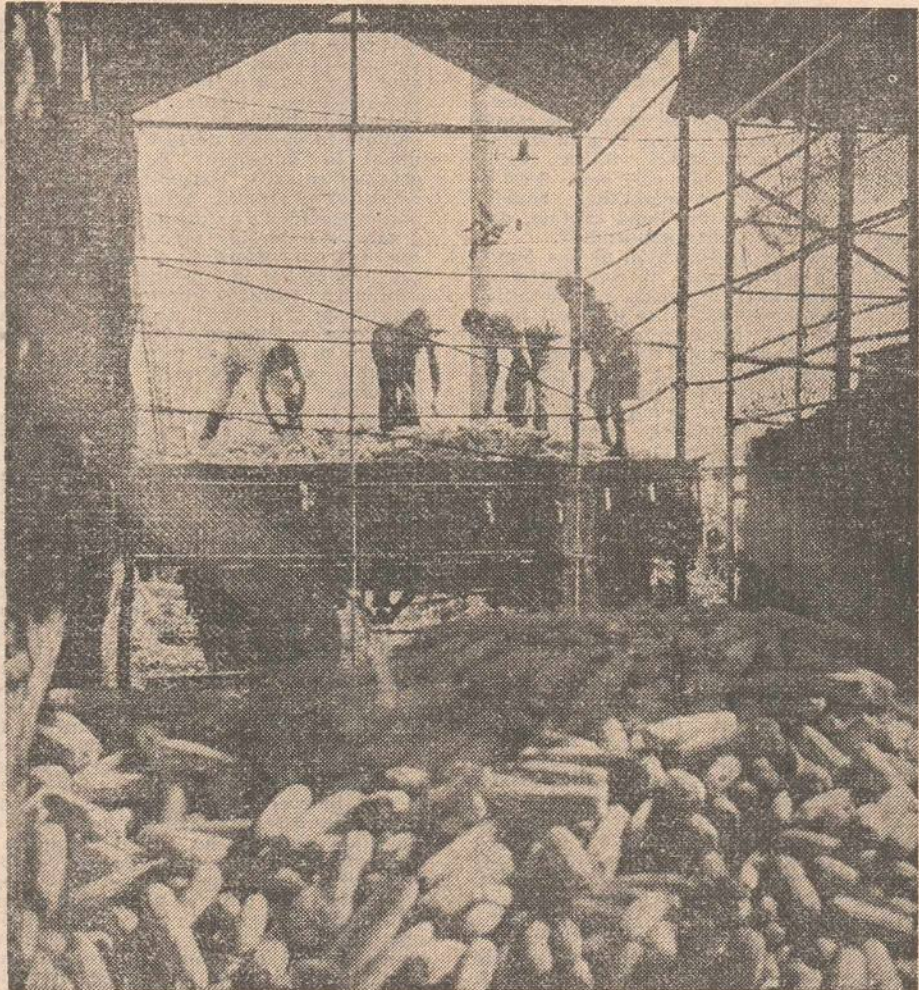
poare. Iar în prezent, dacă forțele rațiunii nu vor găsi drumurile către soluțiile cu adevărat salvatoare, un război ar putea fi echivalentul înfrîntării ultime a umanității cu sine însăși. Umanitatea se află azi în fața unei situații radicale. Generalizat azi, în condițiile apocalipticelelor arme atomice, războiul ar fi îndreptat împotriva umanității înseși, a umanității în totalitatea sa. Un război tragic, un ultim război.

Iată de ce, în conștiința mea, orice acțiune în care răsună glasul, dorința de pace se află în consens cu ceea ce gîndește și vrea fiecare om și umanitatea în general. Dacă e, în secolul de al cărui sfîrșit ne apropiem, un război de purtat, atunci acel război trebuie să fie al cuvîntelor, al ideilor și soluțiilor constructive, raționale, un război al păcii. Dacă cineva dorește să înalțe un requiem, un ultim requiem, omenirii, oricine ar fi

Zile fără nopți în tranșeele pînii

Sub zodia civilizației socialiste

● De la Congresul al XII-lea la Congresul al XIII-lea : lupta pentru recolte record! ●

Fotografie de SORIN POSTOLACHE

Porumbul și arta conducerii

Poiana Mare, sat oltean cu peste 17 000 de locuitori, are trei C.A.P.-uri: „Viața nouă”, „Înainte” și „Timpuri noi”. Ani la rând, ce ani!, decenți s-a tot vorbit despre „Viața nouă” și despre președintele ei, Alexandru Toană, ca despre niște făcători de vrăji într-ale pământului, autori de performanțe absolute la toate recoltele. De la un timp se vorbește cu insistență și despre C.A.P. „Înainte”. În toamna asta, cei de-aici au cules cea mai mare producție de porumb din Poiana Mare, cu sole ajungând la 20 000 kg/ha. Președintele lui „Înainte” e mult mai tânăr ca Toană — și ca anii, și ca „funcție” — și surpriza pe care i-o citim în ochi cînd îi cerem un interviu ni-l dezvăluie pe cel nu prea datat cu zăriștii și cu publicitatea.

Sîntem într-un sat românesc în care, ca pretutindeni, febra tirziului de octombrie, cu muncile lui, e febra conștiinței marilor datorii către țară, așa cum limpede le răspică Proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al partidului. Sîntem într-un sat românesc în care, ca pretutindeni, îndemnul adresat de secretarul general al partidului autorilor pînii, omului nou al agriculturii noastre, au căzut totdeauna ca și sămînța într-un ogor pregătît, apt s-o încorporeze structurii sale și ființei sale.

Oprea Sima e un țaran, nu chiar simplu (a făcut o școală de tehnicieni agricoli), dar un om care se poartă cum îi e portul și vorbește cum îi e vorba: țărănește. Adică destept. E reprezentantul unui neam de oameni care și-au creat țara prin cultura pământului, făcînd ca acest pămînt să capete respirație culturală. Cooperativa pe care-o conduce e încununată cu titlul de Erou al Muncii Socialiste.

— Anii ăștia din urmă — îi zicem — au fost ani grei, cînd cu ploii prea multe, cînd cu secetă. Cum ați făcut de-ați ieșit deasupra lor?

— Cum se face. Luptînd cu timpul. Lucrurile merg șnur, interlocutorul răspunde la întrebări fără să stea pe gînduri. Interviul pe care l-am avut într-un amurg de sfîrșit de octombrie sună cam astfel: — Cum poți să te lupți cu timpul? — Așa, bine. Luptînd. — Cum, în ce fel? — Mare filosofie nu-i. — Cînd e mai grea lupta asta? — La recoltat. Cînd umpli cîmpul, combini și te uiți în zarea cîmpului, doar-doar s-or ivi camioanele ca să-l ia. — Aveți — toată lumea o spune — oameni vrednici în C.A.P.-ul dv. Cei mai vrednici din Poiana Mare, — Tot două miini avem toți. Și noi, și ălalți din C.U.A.S.C. Oricum i-ai măsura, toți au cîte două miini. Oricum i-ai număra, tot o bucată o să-ți iasă din fiecare. Toți sînt oameni dintr-o bucată. — De cîți ani sînteți președinte? — Din 1976. — Cum trebuie condus un C.A.P., ca să meargă bine? — Cum se conduce o armată. O armată, nu o oaste de adunătură. — Și cum se conduce o armată? — Mai întii, să-i instruiști bine pe toți, nu numai pe generali. Să știe să lupte și să știe de ce luptă. Nu cum plecau la

război bătrînii noștri, cu șapte mere într-o basma și cu mîntea goală, nepreaștînd unde merg și pentru ce. Noi, la început de an, stabilim fișa tehnologică a fiecărei culturi. Fișa asta nu stă numai în sertarul meu, o au toți, și șeful de fermă, și tractoristul, și al de dă cu sapa. Toți știu ce li se cere, cum și cînd. Dar poate că eu mai întind cu vorba și dv... — Ba nu, continuați! — Păi asta e, așa se luptă cu timpul. Cu perspectivă, cu plan de bătăie. Să nu lași, cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, nici sămînța de haos în coape. — La dv. nu mai e deloc sămînța de-asta? — Acum citiva ani am avut două soiuri de porumb, hibrid 200 și hibrid 400. Hibridul 400 a dat mai bine. Odată, cînd lucram la o dare de seamă pentru adunarea noastră generală, am vrut să scriu pe hîrtie și treaba asta. Un tovarăș de la Direcția agricolă județeană a zis că nu, să n-o scriu. Bine, zic eu, dar de ce? Lămuriți-mă și pe mine, ce-i greșit dacă vreau un hibrid mai bun? Lasă, a zis tovarășul, fă ce spun eu, asta-i indicația, n-o comentăm. Nu zic, indicația aia și-o fi avut și ea rostul ei, s-ar fi putut ca în balanța pe țară a cerealelor să fi fost de trebuință și hibridul 200. E un soi mai timpuriu, cliberea-ză mai iute terenul, dar uite că la noi nu se făcea. De ce eu, ca președinte de coape, să nu fi știut ce era cu indicația, dacă trebuia aplicată cu comentarii ori fără? Vă zisei că datoria mea e să-i instruiască pe toți. Dar pe mine cine mă instruieste? Iată o porțită prin care oricînd intră haosul. — I-ați zis asta tovarășului de la direcție? — I-am zis, dar degeaba. S-a încapățînat în greșeala dînsului. — Cum trebuie să te lupți cu greșelile? — Criticînd. Criticîndu-le de cum apar. — Dv. cum procedați cu critica? Cînd i-ați criticat ultima oară pe cei din subordine? Dar pe cei de deasupra? — Pe al din subordine îl critic toată ziua. — Nu sînteți prea rău cu ei? — Așa zic și ei, că s'omîl dracu, că nu vreau să le iert nimic. Nu iert, bă, le zic, nu iert, că nici mie nu-mi iartă nimeni. Și mai cu seamă nu ne iartă pămîntul, dacă ne batem joc de el. Și dacă nici pămîntul nu ne iartă, citiți el sîracul de răbdător, cine să ne mai ierte? (Rîde): Unul mi-a zis odată că mi s-a urcat puterea la cap. Așa mi-a zis, în adunarea generală a ceapeului. — Nu vi s-a urcat, nu? — Eu cred că nu. Nu știu cine zicea că țaranul de-acum, dacă nu mai luptă pentru pămînt ca pe vremuri, luptă pentru putere. — Și nu-i așa? — Lupta lui, vă zisei, e întii cu timpul. O fi și vreo luptă pentru putere, dar ce-i rău în asta? Lasă-i, dom'le, să lupte, să ia puterea care-i mai bun, că folosul e-al tuturor. Dv. ce credeți? — Nu mi-ați răspuns la o întrebare: îi criticați și pe șefi? — Îi critic, dar numai în fața lumii, în ședințe, în cadrul organizat. Că atunci, vrînd-nevrînd, șeful ăla e obligat să mă ia în seamă, să-mi dea un răspuns, să ia o măsură. — Dar să fiți criticat acceptați? — Să știți că nu mă feresc nici de asta. Dacă-i pe dreptate, tac și inghit. Îmi fac chiar și autocritica. — Cînd v-ați făcut-o ultima oară? — Mi-o tot fac. La ședin-

țele de la județ, de la minister... Acolo totdeauna mi se zice că „n-am făcut totul”. — În fața forurilor superioare toți ne facem autocritica. Dar în fața celor de jos? — Să veniți odată la o adunare de-a noastră, să vedeți cum sar toți pe mine și cum mă judecă! E bine! — De ce e bine? — Înseamnă că au spirit revoluționar. Așa și trebuie, că vagoanele de porumb nu se fac mingîindu-ne între noi, se fac bătîndu-ne și zbătîndu-ne. — Hai-deți să ieșim un pic din parcela noastră, să cercetăm lucrurile mai în mare. Cum vedeți starea de azi a agriculturii noastre? Dar pe cea de mîine? — Realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, la Congresul al XIII-lea, ca secretar general al partidului — act la care noi toți, toți comunistii, toți românii ne-am dat aprobarea — ne dă temei să zicem că agricultura o s-o ducă tot mai bine. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a pus-o în drepturi, n-a mai lăsat-o în starea de dinainte. Înainte era cenușă, acum are cuvîntul ei, cuvînt greu, nimeni nu-i mai zice dă-te la o parte. Proiectul de Directive o pune și mai sus. Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la „Ziua recoltei” ne-a dat tuturor nădejdi noi și putere nouă de muncă. — Cooperativa dv. e fruntașă, iar spre dv., ca fruntași, privesc mulți. Dv. spre cine priviți? — Ceapeul „Viața nouă”, unde a fost președinte tov. Toană (acum nu mai e, e președintele C.U.A.S.C.-ului), a fost totdeauna exemplul nostru. — Ținem minte o toamnă cînd dv. ați scos vagonul de porumb la hectar, iar dinșii numai vreo șapte-opt mii. — Așa e, în și eu minte, dar știți de ce? Ei atunci au fost „inecați”, i-a plouat toată toamna, de nu mai despărteau pămîntul de ape. Dar credeți că s-au pus pe jelit? De unde, au muncit de s-au rupt pînă au salvat tot ce-au putut salva. În locurile cruțate de ploaie au scos mai bine ca noi, cite 14—15 mii de chile la hectar. Au scornit unii, după aia, povestea că ceapeul „Viața nouă” e „în regres”. Eu zic că într-o bătălie trebuie să strigăm „ura!” nu numai pentru ăia de-ajung primii, dar și pentru ăia care, deși loviți, nu se părăsesc, ba luptă mai abilit ca toți. Nu știu de unde a apărut la noi sistemul ăsta, să-l lovești pe al căzut. Adică el a căzut și tu, în loc să-l ridici în picioare, joci tontoroiul pe spinarea lui. — Îi cunoașteți bine pe oamenii din ceape? — Cum să nu-i cunosc?! — Și vă puteți ocupa de toți? Ajung toți la dv.? Ca să fim mai limpezi: cîți „șefi” mai sînt între dv. și cel care dă cu sapa? — Păi să fie vreo 50, cu șefi de ferme, cu brigadierii, cu șefii de echipe. — Pînă la Dumnezeu te mănîcă sfinții. E adevărat? — Asta cam așa-i. Vedeți dv., noi avem peste o mie de inși în ceape și fiecare are problemele lui. Și numai cu mine, cu președintele, vrea să le rezolve. Chiar de-ar fi ziua cit săptămîna, tot n-aș apuca să stau de vorbă cu toți. N-am timp pentru toți sau nu știu să mi-l fac. Acum, poftim, sînt cum vruserăți dv., autocritic. Cam tirziu, nu? — N-am zis-o noi. Dar nu cumva chiar dv. i-ați învățat așa, să vină cu problemele lor doar la președinte, că numai el e mare și tare? — Oho, m-ați luat cum repede! S-ar putea ca ăla de mi-a zis chestia aia cu puterea urcată la cap să fi avut și el dreptatea lui. Poate că m-o fi lăcomit și eu la putere, s-o iau numai pentru mine. — Și ce-i de făcut, după dv.? — Păi simplu, ar trebui să mai împart din puterea asta, s-o mai aibă și alții.

A rămas pe gînduri. Al zice că a luat în mînă puterea și-o cîntărește, să vadă cit e de grea. Să vadă cit din ea să dea și la alții, dacă-i prea grea. Pe fața-i rotundă, fermă, cu mușchii obrajiilor tari ca fierul, trece un oftat neauzit. Ceva parcă nu-i în regulă la cîntarul puterii.

Apoi vorbim despre porumb, despre cum l-au trudit (pregătiri atente ale terenului, sămînța de înaltă productivitate și dată la timp, densități optime etc.) de-au ajuns să scoată cit au scos. Pe mari sole au cules și 20 000 kg la hectar, de n-ar fi fost seceta poate că înglobau în cifra asta tot pămîntul cultivat cu porumb. Porumbul, ne spune Oprea Sima, e pasiunea lui, e chiar rostul lui țărănesc de a fi pe lume. Îi place porumbul pentru că: 1. E pîinea țaranului și a vitei. 2. Miroase frumos, mai ales primăvara (?!) 3. Culesul lui e treabă de bărbat, n-o biruie oricine. 4. Nu-i sovăicnic ca alte plante, nu se indoale la primul picus de vreme rea, crește drept, se uită numai la cer. 5. Poate da recolte de peste 20 000 kg/ha, cum nu dă nici o altă cultură. 6. Împodobește frumos cîmpia. La ceas de toamnă, cînd e mare, zici că toată Cîmpia Română s-a ridicat în sus. S-a ridicat înaltă și dreaptă și cîntă, cînt haiducește din frunză. 7. O fi el mai de curînd venit la noi, dar de cînd a venit s-a încoronat rege, stăpîn, răsare viteaz prin toate cărțile de istorie. (N-o să găsești în cartea de istorie referiri la roșii sau la soia!). 8. Se mănîcă sub multiple forme (mămăligă, copt, fier). 9. Moare industria după el, și-i plătește boiereste. 10. Mai toate amintirile din copilărie ale țaranului îl au ca martor sau ca fundal, ceea ce nu-i cazul cu alte plante. Puil de țaran crește odată cu porumbul.

Așa a crescut și Oprea Sima, astăzi conducătorul unei cooperative agricole care își zice eroină a muncii și campionă a porumbului.

Pămîntul simte dacă-l iubești

De-ar fi să încep cu începutul așa spune că mergeam spre Giurgiu și soarele își bătătorea trecerea peste lume. Toamna își întindea blîndețea pînă dincolo de nostalgia copilăriei. Admiram nesfîrșita culoare a roadelor. Arbori mari de-a căror coroană stă sprijinită lumina nopților de veghe ale oamenilor puși să aducă instituția în fruntea ierarhiei, dau binețe oaspeților. Aici l-am întîlnit pe omul de-a căruia competența are nevoie agricultură. Se numește MIRCEA DECEI și este directorul Întreprinderii Agricole de Stat Giurgiu. Un înrobît al pămîntului. Munceste de cînd se știe. Rămas orfan de la vîrsta de 6 luni, el ultimul dintre cei șase frați, nu a avut cul să-și plîngă greutățile și înfrîngerile. Le-a înfruntat și le-a înțeles. A fost mai întii muncitor, apoi s-a oprit la Facultatea de Agronomie din Cluj-Napoca. De ce tocmai agricultură? Poate unde i s-a părut a fi o meserie liberă și de-a fi în permanență „cu picioarele pe pămînt”. Vorbește despre țărîna ca și cum multe din comorile lumii s-ar ascunde aici. E plînă de taine — imi spune — și nu cred că vom putea descifra vreodată toate nodurile pămîntului. El dă roade dar nu se lasă supus decît în măsura în care simte că-l ajută. Trebuie să iubești pămîntul altfel, toamnă de toamnă vei afla că ești în afara agriculturii.

Cerul se instelase ca o cîmpie cu păpădii. Nici o mișcare. Doar frunza plopii își ingenunchea liniște.

— De cînd sînteți director, tovarășe Mircea Decei?

— Aveam 24 de ani. Atunci am intrat și în partid. Era în 1951. În 1961 am fost numit la I.A.S. Ivănești, pînă în 1970 cînd am plecat la specializare în America. După aceea am fost numit director general adjunct pe județul Ialomița, iar în 1973 am fost trimis să înființăm societatea mixtă „SOCOTON” în Congo. În 1981 am revenit în țară la cererea mea. În 1982 am fost numit director comercial la Popești-Leordeni unde am stat doar două luni. N-am suportat să fiu robul hîrtiilor. Îmi trebuia activitate. Din decembrie 1983 sînt director aici, la I.A.S.-Giurgiu.

Încearcă să nu mai vorbească despre munca sa. Vizităm două dintre cele 12 ferme ale întreprinderii. Cîmp întins. Porumbul e gata de cules. Floarea soarelui își aruncă ultimele ochiade spre soare. Sfecla și-a albit rădăcina și în curînd sucule se va transforma în zahăr. Silozurile, ah, silozurile sînt problema spinoasă. Aici există întrebări fără răspunsuri. A doua zi e duminică. Încă de la primele ore directorul face un raid prin Complexul zootehnic Mahiru. Îi însoțesc. Aici întîlnim pe doctorul Victor Lazăr, șeful complexului care cu delicatețe și pasiune vorbește despre animale ca despre niște copii. Vin de la țară — ne spune — și am îndrăgit meseria de crescător de animale încă de cînd eram mic. Apoi am vrut să le apăr sănătatea.

Față de felul în care tatăl dumneavoastră, tehnician veterinar cu ani în urmă, apăra sănătatea animalelor cum înțelegeți dumneavoastră apărarea sănătății la animale, astăzi?

— Noul sistem de creștere industrială „Babyscef” impune din partea specialiștilor o mare atenție dar și o mare afecțiune țînînd cont de vîrsta mică a animalelor introduce pe cîtecete care în termeni plastici ar însemna un landou pentru animal. Atît ingrijitorul cit și specialistul odată cu acest sistem nou de hrănire își reprofilează activitatea din „siringar” cum se numeau înainte vreme ingrijitorii și chiar specialiștii, în imblînzitori ai animalului. Ele simt afectivitatea, de aceea una din calitățile celor ce lucrează în zootehnie este acest sentiment de afecțiune.

— Ce efectiv de animale aveți în complex?

— Capacitatea este de 8 000 capete de taurine, iar efectivul de azi este de 7 000 taurine. Avem și berbecuți. Vreo 4 000 de capete.

— A fost necesar să păreți un om dur, pentru a face disciplină?

— Dînd exemplu personal. Apoi m-am îndreptat spre zootehnie. Am amenajat grajduri, am creat condiții de cazare pentru ingrijitorii. Aici sînt încă probleme. Cînd copiii cresc, oamenii pleacă în sat ca să-i poată da la școală. Îi rugăm să revină.

Există deci probleme dar peste care directorul poate să treacă și să le mai uite. Ilichamă mereu pămîntul. Scara cînd venea de la secerat orz, — imi spune cu ușoară ironie — cu mustățile orzului în sprîncene, eram fericit că am ascultat încă o zi cum creștea grîul. Rezultatele obținute de I.A.S.-Giurgiu sînt edificatoare: 5 500 kg/ha la grîu; 4 850 kg/ha la orz, situează întreprinderea pe locul trei în ierarhia județului.

● De la Congresul al XII-lea la Congresul al XIII-lea : oameni noi, orașe noi ●

Departate de-a fi un „dar al Barcăului”, precum în străvechimi Egiptul, un „dar al Nilului”, Marghita este mai degrabă un „dar” al politicii înțelepte a Partidului promovată în anii de început ai construcției socialiste și continuată și în prezent în Proiectul de Directive ale celui de-al XIII-lea Congres de „amplasare rațională a forțelor de producție pe teritoriu, de ridicare economico-socială a tuturor județelor țării, în vederea creării unor condiții egale de muncă și viață pentru toți cetățenii patriei”.

Totodată, orașul Marghita este și o generoasă investiție de încredere acordată de partid oamenilor acestor locuri care au merit-o pe deplin și au întors-o însutit prin rezultatele de excepție ale muncii lor al cărei cult s-a transmis din tată-n fiu ca moștenirea cea mai de preț. Să pornim de la metoda lui Balzac : să analizăm casele pe dinafară pentru a descoperi ce fel de oameni trăiesc înăuntru. Casele sînt construite din cărămidă arsă, multe din ele cu două etaje, balcoane și stilpi de marmură. În curte, o curățenie exemplară. În grădină, butași de viță de vie din cele mai bune soiuri ca și cum ni s-ar aduce aminte că în trecut Marghita era renumită pentru vinurile sale. Tot în grădină, fîntina arteziană cu apa pentru legumele pretențioase. În garaj strălucește autoturismul proprietate personală (sînt peste 1.000 de autoturisme în Marghita!). În fața casei nelipsitul rond de flori ca o originală carte de vizită care ne împărtășește secretul că „M” de la Marghita nu poate veni decît de la „muncă”.

Ar fi o minciună să se afirme că oamenii acestor locuri nu au muncit și în trecut. Au muncit, dar rezultatele nu s-au văzut : au pățit tot așa ca și cei din povești care încercau să aducă apa în ciur. „În trecut, Marghita, a fost un tîrg tare prăpădit, îmi spune un bătrîn pantofar de la Întreprinderea de încălțăminte „Biho-reana”. Nu erau pietruite decît ulițele domnilor, în rest, toamna tîrziu și primăvara devreme era un noroi pînă la genunchi. Vara, vîntul ridica vîrtejuri mari de praf ca și cum ar fi vrut să ia tot tîrgul cu el”.

Și totuși, tîrgul a rămas aici neclintit, ca și oamenii lui. Imediat după război, în 1945, 8 meseriași din Marghita s-au asociat în cooperativa pantofarilor și cisma-

rilor. Lăudabil gest, dar numărul lor extrem de redus și mijloacele rudimentare de lucru nu puteau să facă să dispară numărul celor desculți. Astăzi, Întreprinderea de încălțăminte „Biho-reana” încălță într-un an aproape trei milioane de cetățeni, deci aproximativ 14% din populația țării cu pantofi, cisme, ghete, sandale și papuci, marca Întreprinderii putînd fi văzută în centrul Europei, respectiv R.P. Ungară, R.F. Germania și, mai departe, în Olanda, trecînd și dincolo de Ocean în S.U.A. De pildă, în luna iulie a.c. au fost expediate 3.400 perechi pantofi în Olanda. Cu cele mai vechi tradiții în oraș, intrucît ateliere de cismărie erau menționate aici în secolul al XVIII-lea, această Întreprindere care la 1 iulie și-a sărbătorit un sfert de secol de existență produce anual cu un personal de 2.000 de oameni o producție în valoare de 410 milioane lei. Față de anii trecuți, progrese însemnate s-au realizat în asigurarea calității produselor, preocupare de bază a colectivului.

producție de 6,5—7 milioane lei anual. Astăzi, producția anului de debut se realizează în numai trei zile ! Condusă încă de la înființare de un om priceput și exigent, tov. Zoica Traian, întreprinderea produce nenumărate sortimente de cămăși căutate nu numai în țară, ci și în străinătate în țări ca : U.R.S.S., S.U.A., R.F.G., Belgia și Olanda. Cu cele peste 2.800 de muncitoare aici se realizează anual o producție de cea mai bună calitate, destinată în mare parte exportului”.

Într-adevăr, în Marghita, munca femeilor la Întreprinderea de confecții depășește numeric cu mult aceea a bărbaților, lucru aproape identic și în cazul Întreprinderii de încălțăminte. Poate din această cauză dorința de frumos și bun gust specific feminine a dus la plantarea a sute de brazi (ce bine le stă brazilor în cîmpie!), arbori ornamentali, arbuști, mii și mii de trandafiri, crini, lalele pe cuprinsul a 14 hectare de parcuri ceea ce dă aerului de cîmpie o răcoare neașteptată. Cu mai mulți ani în urmă acest

pe o suprafață de 2.684 ha, plus suprafața acoperită cu păduri de pe teritoriul a 16 comune din jur. Secția de mobilă „Barcăul” care avea în 1950 vreo 10 timplari care executau binale obișnuite, acum produce mobiler de cameră de excelentă calitate în valoare de 12,5 milioane de lei anual. În momentul de față, în sudul orașului se face concurență „nordului” dezvoltat al acestuia, avînd în vedere modernă schelă de extracție a petrolului și a gazelor naturale precum și înălțarea unei mari turnătorii cu o capacitate de 10 mii tone oțel și 15 mii tone fontă pentru a astîmpăra „foamea” Întreprinderii de mașini unelte și a fabricii de piese de schimb auto, oferînd 2.000 de noi locuri de muncă, precum și o stație de transformare a curentului de 110 kw și a unei autogări moderne.

Oraș de cîmpie, este și firesc să ne intereseze agricultura care se practică aici. „Ea este cea mai veche ocupație a locuitorilor acestor meleaguri, îmi spune tovarășul Merce Simion, directorul I.A.S. Marghita. E și normal acest lucru, dacă avem în vedere calitatea pămîntului marghitean. Dar nu e suficient să ai, ci trebuie să lupți pentru a-ți spori avuția. Pămîntul Marghitei dă statului o producție agricolă de circa 120 milioane lei pe an. I.A.S. deține o suprafață de peste 6.900 ha, împărțite în 14 ferme din care 8 dețin suprafețe și în afara orașului la distanțe de pînă la 40 km de centru. Deși n-a plouat exact cînd trebuia, totuși porumbul este destul de frumos, sînt semne că va fi o toamnă lungă, căldura îl va coace și va străluci ca aurul în hambare, așa că așteptăm din clipă în clipă momentul începerii campaniei. Munca noastră în cele 8 ferme pomicele întinse pe o suprafață de 1.015 ha a fost răsplătită : la piersic am avut o depășire de 221 tone peste plan, am exportat 100 tone prune, 300 tone piersici și 400 tone mere. Și în sectorul zootehnic avem depășiri de plan la purceli, viței și miel, ne declarăm numai parțial mulțumiți, rezultatele puteau fi și mai bune. De regulă, marghitanii sînt oameni harnici, își fac datoria la ferme și nu lasă în grădinile personale o palmă de pămînt necultivat”.

(Pe cînd vorbea mi-a venit brusc în minte imaginea unei case destul de modeste din Marghita unde o bătrînă sădește regulat crini pe lîngă îngusta alee de beton ce-i taie în două grădina care parcă ard ca niște luminări și pe care-i vinde la piață, ca apoi, imediat, că nici nu s-a răcit bine locul, să sădească roșii, de o parte a aleii porumb, de o alta cartofi, iar pe margini floarea soarelui care, mai tîrziu, va lumina belșugul).

De pe Dealul Viilor, un adevărat Capitoliu al Marghitei, privesc orașul în inserarea toamnei. De data asta, soarele, aflat în cealaltă parte, luminează creștetul dealului bătrîn ce supraveghează, grîjului, ca pe o nepoată, tînăra urbe, care, după cum îmi spunea ieri un împătimit al acestor locuri, se întinde în formă de stea peste Cîmpia Barcăului.

PASCU BALACI ■

Popas la Marghita

La Arhiva Primăriei aflu că prin Decretul 1.010 al Consiliului de Stat din 27 octombrie 1967, comuna Marghita este declarată oraș.

De la această dată, sub conducerea Partidului Comunist Român, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu a început o nouă istorie în existența acestor meleaguri. În decurs de numai 15 ani comuna Marghita ajunge al treilea oraș al județului Bihor, ca populație, și al doilea, ca putere industrială. Și șansele acestei așezări nu se opresc nicicum aici dacă ne gîndim că începînd cu data de 1 septembrie 1984, prin Decretul Consiliului de Stat nr. 308 se înființează Schela de producție petrolieră și de gaze Marghita avînd ca obiect de activitate cercetarea și exploatarea rațională a zăcămintelor de țifei și gaze, extracția țifeiului, a gazelor, creșterea gradului de recuperare a țifeiului din zăcăminte, producția de gazolină și etan. Înconjurată de cîmpuri petrolifere, Marghita, este așezată pe pămînturile din adîncurile cărora țîșnește generoasa și binefăcătoarea apă termală. Ce și-ar mai putea dori oare un oraș ? Față de pămîntul locului unde m-am născut (un sat de lîngă Beiuș), argilos, sărac și pe care apa nu putea să-l pătrundă din cauza argilei, din care, adesea, mai cu folos, oamenii făceau cărămizi pentru case, pămîntul marghitean este negru, mustind de energie ascunsă, ca și cum ar fi împrumutat culoarea păcurii și puterea apei termale.

„La ora actuală, mîndria întregii Marghite, este Întreprinderea de Confecții cea mai mare întreprindere de profil din județ, îmi spune primăriașul orașului, tovarășa Furic Maria. În 1960, cu un personal de numai 200 de muncitoare dădeau o

„oraș al florilor” era și un „oraș al femeilor”, dotat, bineînțeles, cu un local „Femina” unde nu călca (și nu calcă!) picior de bărbat. Îmi aduc aminte că la venirea mea aici, necunoscut deloc orașul am încalcat „tabu-ul” local, intrînd în localul cu pricina și fiind sancționat cu vii proteste. Desigur că nu sînt nici primul, nici ultimul căruia i se întîmplă așa ceva. S-a crezut odată că nici nu se poate dezvolta industria grea constructoare de mașini. Marghita a infirmat și această prejudecată. Astăzi, „mezina” orașului, Întreprinderea de mașini unelte cu aproape 1.000 de muncitori harnici realizează mașina de gradat liniar, mașina de gradat circular, freza FUS 32, mașina de frezat canale de pană, un tip de freză de mare precizie pentru industria de mecanică fină — mașini unicate pe țară! — și care pînă acum se importau pe bani grei. Tînăra unitate nici n-a „crescut” bine (din 1979) că a și ajuns să fie cunoscută pentru seriozitatea ei : anul acesta a primit comenzi din U.R.S.S. și S.U.A. În mod cert, Marghita nu este numai orașul industriei ușoare, așa cum s-ar părea la prima vedere. Există industrie grea, industrie extractivă de petrol și gaze naturale o fabrică de piese de schimb auto care produce piese turnate, menghine, mașini pentru industria alimentară, cărucioare pentru transport greu, accesorii pentru industria de autocamioane și pentru material rulant în valoare de 1 miliard de lei în acest cincinal. Pare un lucru oarecum straniu că, într-un oraș de cîmpie ca Marghita să existe o secție de industrie a exploatarei și prelucrării lemnului pe care, mai cu osîrdie, am fi așteptat-o la munte. Deși Marghita n-are munți, totuși are pădurile ei întinse în partea de nord-est

Mai întii, citeva fapte din cotidianul vieții noastre. Aflîndu-ne în drum spre Pitești, la vremea inserării, un conducător auto, avînd în mașină 3 copii și o femeie, făcea semne disperate celor ce treceau pe lîngă el să oprească, să-i dea c mină de ajutor. Ce se întîmplase ? Se rupsesse cablul de accelerație și, ca începător, nu avea de unde să știe că se poate înlocui, temporar, cu o sîrmă oțelită. Va spune cineva — piesă măruntă, întimplare firească, de ce atîta caz ? Piesa, e adevărat, nu e cine știe ce și nici nu-i scumpă, dar fără ea autoturismul rămîne o simplă construcție moartă, fără posibilitatea de a mai funcționa corespunzător. Dar mă gîndesc la cei care au fabricat cablul respectiv — vizibil defect încă din procesul producției — oare ei se pot considera absolviți de orice răspundere, după ce au raportat că s-a realizat producția planificată — număr de cabluri de accelerație — fără a se sîrchisi și de calitatea produselor lor, de ceea ce se va întîmpla cu aceste produse la nivelul beneficiarilor ?

Al doilea fapt de viață. Recent, mă aflam pe drumul ce trece pe lîngă Cîmpulung Muscel și admiram frumusețile inegalabile care înconjoară istoricul muntelui pe nume Mateiaș. Spre surprinderea noastră, într-o depresiune din partea dreaptă, cu pante împădurite și de o frumusețe fascinantă, fumegau, zvirînd în atmosferă nori gri și uriași de praf, mai multe coșuri ale unei fabrici de ciment. Am aflat de la localnici, că flora și fauna din împrejurimi a început să sufere tot mai vizibil, că înșiișii oamenilor resimt influența nefastă a prafului de ciment. Am discutat și cu un specialist de la această fabrică, rătăcită printre frumusețile naturii, care mi-a spus pe un ton necăjit că „e mare păcat că tone întregi de ciment fin se pierd zilnic în atmosferă, poluînd natura și încurcînd viața oamenilor”. Tot de la el am aflat că proiectanții acestei fabrici, cînd s-a suspus proiectul ei spre aprobare, au asigurat forurile în drept că se vor monta filtre speciale, capabile să rețină orice praf care s-ar putea pierde în atmosferă. Dar se pare că acești proiectanți au mințit, au înșelat încrederea societății noastre și, prin nesăbuința lor iresponsabilă, fabrica

de ciment strică calitatea vieții din zona respectivă.

Al treilea fapt. Pe baza unei comenzi oficiale, s-au procurat din comerț, pentru laboratoarele în care lucrez, un număr de ventilatoare, plite electrice și agitatoare magnetice. Puse la încercare, rezultatul a fost următorul : la 75% din plite li s-au ars rezistențele în mai puțin de o oră de funcționare ; 30% din ventilatoare au prezentat defecte grave, iar 3 din 4 agitatoare magnetice nu funcționau. Cine pierde ? Cine pe cine înșală ? Cu ce obraz se prezintă în fața societății noastre cei care ne oferă — în locul unor produse de înaltă calitate — adevărate rebu-

vina este a incompetenței profesionale și a lipsei de răspundere față de calitatea griului, în particular, și a cerealelor, în general, deci, implicit față de calitatea vieții noastre. În al doilea caz, avem de a face cu o meteahnă cunoscută mai de mult, dar împotriva căreia s-a făcut prea puțin : utilizarea unui sistem tehnologic și a unor mașini care poluează, utile pe de o parte confortului nostru social dar, pe de altă parte, degradante ale calității vieții.

Parcîndu-mi atenție Directivele celui de al XIII-lea Congres al Partidului nostru, m-am oprit cu bucurie asupra unor teze, cu esență de principiu, pe care

In spiritul și litera Directivelor :

Calitatea producției — calitatea vieții

turi, risipind materiale, energie și muncă ? În sfîrșit, ultimul din mulțimea de fapte ce ar putea fi evocate aici. Un coleg, inginer agronom, a avut curiozitatea să facă analiza cromatografică a conținutului de substanțe nutritive din boabele de grîu și de principii active din mușetelul care crește pe marginea șoselelor. Boabele de grîu proveneau unele de pe un lot pe care se aruncaseră azotați, ierbicide și alți antidăunători fără nici o noimă, cu toptanul, iar altele de pe un lot pe care se aplicaseră cu strictețe regulile de aur ale utilizării raționale și științifice a substanțelor antidăunătoare, în combinație cu asocierea unor antidăunători biologici. Rezultatul măsurătorilor : în timp ce boabele de grîu de pe lotul al doilea conțineau, practic, toate substanțele nutritive specifice acestei plante, cele de pe primul lot — pregătit și tratat în mod nerațional — erau drastic sărăcite de aceste substanțe esențiale pentru hrana noastră, în locul lor găsindu-se reziduuri și complecși chimici nocivi pentru viață.

În primul caz menționat mai înainte,

mi-am permis să le alătur într-un mănunchi unitar.

Prima teză : „Se vor extinde cercetările pentru creșterea calității vieții, în corelare cu dezvoltarea forțelor de producție și cu prevederile de ridicare a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor. O atenție deosebită se va acorda promovării stării de sănătate a tuturor cetățenilor patriei, creșterii longevității și a duratei vieții active, stimulării natalității și asigurării sporului natural al populației”.

A doua teză : „Întreaga dezvoltare a producției industriale în viitorul deceniu se va realiza pe seama valorificării mai eficiente a materiilor prime, materialelor și energiei.”

Se va acționa cu fermitate pentru ridicarea continuă a nivelului tehnic și calitativ al producției, corespunzător celor mai noi cuceriri ale științei și tehnologiei moderne, asigurîndu-se producătorilor români o înaltă competitivitate pe plan internațional”.

Iată și a treia teză fundamentală, desprinsă din proiectul de Directive : „Se

va realiza o înaltă calitate a vieții întregului popor, un nivel de trai caracterizat prin consumuri raționale de produse agroalimentare, mărfuri industriale și servicii, asigurîndu-se condițiile pentru satisfacerea cerințelor științifice fundamentale ale tuturor categoriilor populației, pentru înflorirea deplină, fizică și intelectuală, a personalității umane”.

Analizînd cu atenție aceste teze esențiale, vom constata cu ușurință că tabloul pe care-l prefigurează Directivele, cu atîta strălucire, nu mai lasă nici un loc risipei de materii prime, de materiale, muncă și creație, care conduce astăzi la poluarea naturii, la degradarea calității producției și a vieții, frînd într-o seamă de cazuri ritmul de dezvoltare al unor întregi ramuri din economia noastră națională. Nu trebuie să ni se pară nimic mărunț, cînd e vorba de calitatea muncii noastre, a produselor în care investim o parte din viață, nu este nimic fără sens cînd se pune problema ridicării necontenite a calității vieții noastre individuale și sociale. Întîlnim, încă, pe alocuri, ca și în exemplele anterioare, specialiști sau cadre de conducere pentru care felul suprem este să împlinescă cu orice preț planul fizic al producției, fără să le pese de nivelul calitativ al acesteia, fără să se gîndească o clipă la implicațiile pe care le pot avea o seamă de nesăbuințe tehnologic-productive asupra calității vieții, asupra naturii, asupra noastră ca și asupra descendenților noștri. Calitatea vieții și a muncii noastre depinde, în mod esențial, de calitatea competenței cu care acționează fiecare membru al societății, în particular, cit și întreaga societate în ansamblu.

După cum sublinia, cu temel de netăgăduit, conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, nu ne este permis să consumăm sau că cheltuim mai mult decît producem, după cum este, tot atît de adevărat, că astăzi nu ne lipsește nimic în țara noastră — o natură bogată, mijloace materiale și tehnice de prim ordin, oameni de înaltă competență, de înaltă calitate profesională și morală — pentru a dura temeiuri cit mai înalte patriei noastre, pentru a ridica pe cele mai înalte trepte de înflorire spirituală și materială.

Prof. univ. dr. ION MĂNZATU ■

● Renașterea porturilor românești ●

GIURGIU: o altă întemeiere

O corabie să fi fost Giurgiu și nu pinze să fi avut întinse pe catarg ci oțel, oțelul s-ar fi rupt. Mai tare ca oțelul a fost viața care nu s-a predat niciodată, nici când a avut să calce mai departe pe un cimp de cenușă fierbinte.

La 1834, un bărbat întreprinzător, hatmanul Alexandru Vilara, venise să construiască aici, pe malul Dunării, o corabie mare de lemn. În septembrie, corabia era gata. I s-a zis „Mărița“. Sub comanda căpitanului Ioan Cristescu, „nativ chiar din Valahia“, cum scrie în jurnalul de bord secundul, italianul, Giorgio Bresco, ea a fost prima corabie ce s-a avântat în apele internaționale sub pavilion românesc. De numele ei se leagă începuturile navigației noastre din epoca modernă. Când corabia fusese pregătită de drum, Cezar Bolliac ținu un inflăcărat discurs: „Mergi Mărița, mergi de arată Europei culorile României, mergi a-i duce bogățiile solului nostru și a-i cere luminile sale, mergi de vizitează Italia, Franța și Spania și spune popoarelor lor că sînt încă români“. Erau încă români și se făcea precizarea chiar de unde și pină unde mai erau, între ce zări se mai aflau ei cuprinși, dar liniște n-aveau, din nefericire, cum n-au avut nici cel din Giurgiu ca să-i petreacă vremea cu plăcuta indeletnicire a făcutului corăbilor.

Tocmai când era cit pe-acel să creadă că ajunsesse la un liman de liniște, orașul a fost bombardat orbește înainte de începerea războiului Crimeii. Încet, neavînd încotro, dintr-un cimp de cenușă fierbinte Giurgiu s-a reînțemeiat încă o dată. Iar zidurile înălțate de data asta cad larăși, sub alte lovituri, în 1877, și orașul nu are de ales: din pulbera încă neașezată a ruinelor se ridică din nou. Cu o nădejde care-l ajută să nu sovăie în ceea ce vrea să fie, dar cu o putere care-l lasă să izbutească, în mod sigur, mult mai puțin decît vrea. Pe la cumpăna veacurilor se știa că primăria orașului, în urma a două împrumuturi pentru pavarea străzilor și a încă două pentru alimentarea cu apă, era datoare exact 2 683 756 lei și 86 de bani. Înșu peste toate, chiar și peste acele datorii, se abate primul război mondial și în 1916 Giurgiu e bombardat cu o stăruință și cu o migală de ceasornicar de lux; mai mult de trei sferturi din cuprinsul lui e făcut una cu pămîntul. Că poți să și spui: răbdarea o fi făcînd ea parte din puterea de a învinge, dar parcă toate au o margine, pină la urmă, chiar și răbdarea. În orice caz, orașul acesta chinuit larăși nu a avut de ales, larăși a luat-o de la capăt. Ca și, în bună măsură, după al doilea război, cînd e adevărat că loviturile au țintit ceva mai puțin orașul și s-au abătut mai mult, cum era de înțeles, asupra instalațiilor portuare, fiind și acolo destule de stricat.

Se mai păstrează și astăzi vechea stradă comercială. Un defileu cenușiu, de clădiri rupte și cirpite și putrede, parcă, pină-n temelii. N-or să mai stea mult în picioare și vor fi date jos, aflui, înainte de a cădea singure. Un val de aer proaspăt va înainta pe strada aceasta pe care o străbat, în câteva minute, cu senzația ciudată că dacă m-aș opri să bat cu degetul într-un zid, ici-colo, zidul ar suna a carton. La celălalt capăt al străzii se ajunge parcă în altă lume. Blocuri noi, îngrijit lucrate, și într-o concepție a spațiului urban deloc risipitoare ci doar generoasă cit se cuvine, dau înfașurarea centrului acestui nou oraș care e departe de a-și fi spus ultimul cuvînt în materie edilitară dar nici nu se mai află la primele încercări. În apropiere, Turnul Ceasornicului, cea mai veche clădire din Giurgiu, are chiar un ceasornic ce funcționează perfect. Acesta fiind un fapt în sine meritoriu și probînd că Giurgiu trăiește în cea mai strictă contemporaneitate. Odată, turnul se afla în mijlocul unei grădini cu alei circulare și întimplarea că „Farfuria“, cum i se spunea acelei grădini rotunde, s-a spart, a zburat și-a dispărut cu toate că giurgiuvenii erau foarte mîndri de ea, desigur că a fost o greșeală care ar fi trebuit evitată cu atît mai mult cu cît alte erori de același fel nici nu ar mai fi avut pe unde să se întimple la Giurgiu. În afară de clădirea liceului Ion Malorescu, demnă de un oraș cu pretenții, și în afară de încă vreo câteva case de pe strada ce duce spre port, nu prea s-ar zice că ar fi fost multe de păstrat. Asta fiind situația, pentru giurgiuvenii de astăzi, 63 000 cu toții, a fost nevoie să fie ridicate o mulțime de blocuri în cartierul Negru Vodă sau în altele, cu nume găsite mai la repezeală și fără efort, Policlinică sau Competrol. Și pornind chiar de aici, de la numele cartierelor, descoperim că se are în vedere studierea unui proiect de viitor ceva mai îndepărtat, într-adevăr, dar care va remodela într-o structură originală orașul și-l va face să ajungă pină la urmă unul dintre orașele noastre cele mai frumoase de la Dunăre.

2000 de kilometri
nu înseamnă departe

Vasele intrau pe un braț al Dunării, Veriga, și portul se afla pe malul dinspre oraș al canalului Plantelor, care trece chiar pe lângă grădina publică Aleiu. Aici se înalță, începînd din 1886, pe câteva

sute de metri, un impunător cheu vertical, din blocuri masive de piatră. În dreptul cheului, canalul este și el podit, se zice, cu lespezi de piatră. Aceste lucrări trainice, executate cu buna știință inginerescă a lui Anghel Saligny, continuă în 1897, cînd Serviciul Hidraulic cumpără de la o societate olandeză și instalează pe canalul Plantelor un atelier flotant pentru reparații de nave, iar doi ani mai tîrziu construiește pe malul aceluiași canal un atelier, „din ziduri“, cum scrie în registrul istoric al portului. Între timp, după îndelungi căutări și calcule, este găsit un „loc mai lesnicios“ pentru navigație: dincolo de canalul Plantelor, în ostrovul numit Ramadan, pe firul Dunării. Lucrările încep în 1902 și tot prin strădania, în primul rînd, a lui Saligny, dar și a inginerilor Gheorghe Popescu și Toma Gălcă, peste cîtiva ani se face inaugurarea uneia dintre cele mai solide și prestigioase amenajări portuare românești, la vremea aceea, de pe Dunăre. „Cheul are o lungime de doi kilometri, este de piatră și construcția sa este făcută după cele mai noi metode ale științei hidraulice“. În total, avea de ce să răzbată o anume mulțumire din aceste cuvinte: „Giurgiu poate rivaliza cu porturile cele mai moderne străine, avînd tot ce trebuie unui bun port“. Nu chiar fără noimă, desigur, la 1924, într-o broșură despre port a Camerei de comerț și industrie a județului Vlașca, se spunea că tot ceea ce se făcuse aici reprezenta „o muncă enormă și o avere considerabilă“. Încă din 1920, într-o latură a portului nou începuseră „operațiuni de încărcarea produselor petrolifere direct din cisterne C.F.R. în navele petroliere, prin tuburi flexibile“. În pragul războiului al doilea se înființează chiar un sector portuar specializat, avînd „rezervoare mari și instalații moderne de încărcare a produselor din rezervoare direct în navele petroliere, prin conducte“. Înșu în vreme ce, bunăoară, în portul nou de pe malul Dunării erau aduse patru macarale electrice și montate pe șine de cale ferată, nu se putea zice că fusese uitat nici portul vechi, de pe canalul Plantelor: acolo s-a construit un siloz de cereale de 1 000 de tone, cel mai mare, se zice, din toate porturile noastre de la Dunăre. Mai notăm că în portul nou, chiar în anul cînd era asfaltată șoseaua dinspre oras, în 1939, fuseseră demolate o parte dintre clădirile făcute la începutul secolului și pe locul lor se construie o altă gară fluvială, pe cit de modernă pe atît de cuminte în înțelepciunea și în sobrietatea liniilor ei, cea mai frumoasă clădire din toate porturile noastre dunărene, zic unii care se pricep, avînd prin silueta ei sprintenă și elegantă înfașurarea unei corăbii. Doar faima și avuția le aduseseră, cit le aduseseră, chiar corăbii.

Cînd a fost inaugurată și linia ferată de la Giurgiu la Vida, de-a lungul imensului grînar care era Vlașca, pe la 1910, în chip de medie a operațiunilor anuale din acea vreme, portul încărcă 194 809 tone de cereale. Aproape jumătate, în vase românești. Mai încărcă, alte mărfuri, 70 845 de tone. În același an, vasele noastre aduceau 86,5 la sută din cele 72 208 tone mărfuri de import sosite în portul Giurgiu. Mai tîrziu, pînă anii '30,

exportul trece de un milion de tone pe an iar importul se apropie de nivelul exporturilor de dinaintea primului război. În cei dintii ani de după războiul al doilea activitatea scade îngrijorător, nu e prea departe de vremurile eroice, de început de veac, înșu odată cu munca de refacere a amenajărilor portuare, în 1947, se extind și danele zonei petroliere iar din anul următor exportul aproape că se dublează. Pe la mijlocul anilor '50, el atinge aproape 1 milion de tone. Apoi scade iarăși, destul de substanțial, prin '65 fiind de vreo 500 000 de tone.

Chiar atunci fusese repartizat aici, după absolvirea facultății, și inginerul Dumitru Radu, șef de secție răspunzător de flotă în cadrul Grupului de exploatare flotă și porturi, aparținător de Întreprinderea de navigație fluvială Galați. Își amintește că planul era „mic, mărunț“, doar de vreo 2,5 milioane de tone pe an, asta însemnînd, ca să fim înțeleși bine, activitatea nu numai a portului Giurgiu ci a tuturor porturilor de la intrarea Dunării în țară și pină la Călărași, inclusiv Călărași, pe sectorul de care răspunde Grupul cu sediul la Giurgiu. Acum, zice inginerul Dumitru Radu, Giurgiu are plan de vreo 4 milioane de tone pe an iar Grupul de aproape 10 milioane. La un loc, navele Grupului reprezintă aproximativ două treimi din flota comercială românească de pe Dunăre, celelalte aflîndu-se în subordinea întreprinderii din Galați, care răspunde direct de sectorul Cernavodă-Sulina. E limpede, așadar, că la Giurgiu se află chiar centrul de greutate al navigației fluviale românești.

În frumoasa clădire ce se aseamănă unei corăbii, la stația radio ale cărei semnale sonore bat la 2 000 de kilometri, telegrafisti de categoria 1 și intruchipînd înșuși perfecțiunea în meserie, Ștefan Lupea, Marin Moscu, Nicolae Oancea, Marin Marin, țîn legătura cu flota Grupului Giurgiu de la Sulina pină la Regensburg, în inima Bavariei. Comandanții sînt obligați să anunțe poziția navelor de trei ori pe zi și, bineînțeles, ori de cîte ori este nevoie. După comunicările lor și după telexurile primite de la șefii agențiilor noastre de navigație, Ion Galan la Komarno, Ion Călcă la Viena și Ion Țincoșe la Linz, toți Ion, precum se vede, dispecerii de la biroul mișcare, Ion Briceag, Nicolae Dîndăreanu, Eustațiu Mihăilescu, fac modificările cuvenite pe un panou uriaș, ca niște, parcă, stat-maioriști. Acum e miezul zilei, ora 12, și inginerul Dumitru Radu vorbește de parcă ar vedea la 2 000 de kilometri: remorcherul Hațeg, comandant David David, pleacă, din Cehoslovacia, din portul Komarno. Vine spre țară cu un convoi de șlepurii cu produse chimice. Bazias, comandant Dumitru Emil, pleacă din Orșova cu fosfat pentru Moosbierbau, Austria. Teleorman, comandant Mircea Alexandrescu, pleacă din Turnu Severin cu pirită pentru combinatul de îngrășăminte chimice Turnu Măgurele. Lugoj urcă spre Regensburg, de unde abia a plecat expresul Jariștea cu un transport de zahăr pentru Belgrad. Din Viena au plecat, spre Linz, Drobeta și Cloșca, iar în aval Agnita și Mediaș. Chiar în portul Giurgiu se află acum 20 de vase, de la șlepurile 10 016 și 11 017 care sînt încărcate cu nitrocalcar de la Tirgu Mureș și policlorură de vinil de la Rimnicu Vilcea pentru export, pină la motonava de pasageri Carpați, comandată de Vasile Costea. Carpați trebuie să ridice ancora, chiar acum.

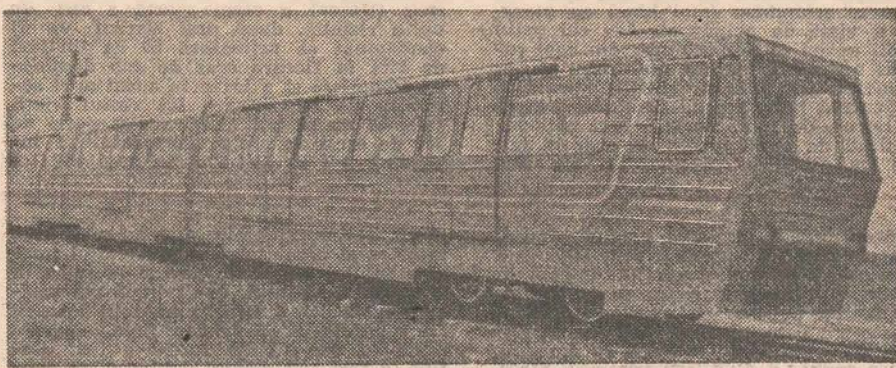
Și parcă auzindu-ne, hotelul plutitor, de plușuri și oglinzi, își desprinde bordul alb ca un voal de mireasă de la cheul din fața gării fluviale și își întoarce prova spre Orșova...

Locul în care se cîștigă partida

Cînd inginerul Stan Bone, directorul Grupului Giurgiu, absolvise Politehnica și, giurgiuvean fiind, se întorsese acasă, situația se prezenta atunci, în 1961, zice, cam în felul următor: flota Navrom era printre ultimele de pe Dunăre. Și adaugă: în prezent sîntem pe locul al doilea, după U.R.S.S. Iar deschiderea canalului Cernavodă-Agigea și programul de dezvoltare a flotei creează perspective mari, cunoscute tuturor din proiectul de Directive ale celui de-al XIII-lea Congres al partidului. Regularizarea Dunării între Cernavodă și Călărași, în următorii doi ani, pentru asigurarea de adîncimi minime de 4-4,5 metri chiar cînd Dunărea scade, în lunile septembrie-octombrie, va permite ca nave maritime-fluviale cu tonaje între 3-5 000 tîw și pescaje de pină la 4 metri să ajungă în portul Giurgiu și să efectueăm partide mici de import-export din partea centrală și sudică a țării către porturile din bazinul Mării Negre și din Mediterană. Astfel de nave urcă uneori, cînd apele sînt mari, pină la Budapesta, dar noi ne pregătim pentru a executa curse regulate, care să nu depindă de cotele apelor Dunării. De la Giurgiu în aval Dunărea nu are praguri și regularizarea ei în sectorul amintit va fi o lucrare de însemnătate excepțională. Întrucît flota Grupului Giurgiu realizează în cont străin, pe devize libere, transporturi de sute de mil de tone, izbutînd ca pină acum să fi adus venituri, anual, de peste 5 milioane de dolari, e lesne de înțeles că volumul unor astfel de operațiuni este pe cale de a crește considerabil în urma deschiderii navigației pe canalul spre Agigea. Chiar în aceste zile am preluat de la firma americană Transamonia, dintr-un cargou venit la Constanța, 20 000 de tone de îngrășăminte chimice pentru Ungaria. Transportul se execută operativ, cu împingătoare moderne de 2 500 CP. În trimestrul al doilea din 1985 vom avea, dealtfel, cele mai puternice și moderne împingătoare de pe Dunăre, de 4 800 CP, care vor permite preluarea pe canalul Dunăre-Marea Neagră a unor mari cantități de mărfuri cu destinația Europa Centrală, spre ale cărei porturi vom trimite convoaie de cite 14-18 000 de tone. Astfel de nave precum cele aflate acum în fabricație la Șantierul naval Oltenița mai există doar pe Rinul maritim. Sau pe Mississippi. Cu ele, în următorii ani, cînd se va termina și canalul Rin-Main-Dunăre și se va realiza ceea ce în termenii O.N.U. se numește „marea diagonală a Europei“, vom pătrunde pină în Marea Nordului sau, prin sistemul de navigație renan, pe Sena.

Conturul viitorului se cunoaște, așadar, precum al unei corăbii care se apropie de Giurgiu, pe Dunăre, cu toate luminile aprinse. La Giurgiu, viitorul se află la o bătaie de inimă și parcă nici la atît. El înseamnă credința, mai stăruitoare decît oricînd, că Giurgiu este, fără îndoială, un loc în care se cîștigă „partida“. Și în credința aceasta încep toate protecțiile unei întemeieri noi: și de port, și de oraș.

DUMITRU ELIADE ■

Înfăptuiri de seamă în cinstea Congresului

ROMULIM 01 GATA DE DRUM!

Zilele acestea ne-a fost adus la cunoștință un succes de prestigiu al cercetării științifice și ingineriei tehnologice românești: realizarea, de către CCSIT „Electroputere“ Craiova, a primului vehicul cu motor de inducție liniar, ROMULIM 01, destinat transportului urban de mare capacitate.

Rod al conlucrării cu institutelor politehnice din Timișoara și Iași, acest original vehicul feroviar, înfăptuit din îndemnul și indicațiile secretarului general al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, reprezintă materializarea a nu mai puțin de nouă ani de studii și

experimentări efectuate de cercetătorii și inginerii Craiovei, de renumeți oameni de știință din cele trei mari centre universitare ale țării, de specialiști și muncitori ai renumitei uzine „Electroputere“. De formă aerodinamică modernă, dotat cu echipamente electronice de putere și comandă, el este capabil să transporte, în condiții de confort ridicat, 1 036 călători, cu o viteză de 120 km/oră, cu un consum de energie electrică pe călător-km cu 25-30 la sută mai mic decît la tramvai. Prin performanțele sale, se situează la loc de frunte în rîndul foarte puținelor vehicule de acest fel produse

la ora aceasta doar în câteva țări dezvoltate ale lumii. Fără îndoială că acesta se anunță ca una dintre cele mai economice și eficiente soluții de descongestionare a transportului urban de călători din marile aglomerări umane.

Prototipul industrial sau capul de serie al vehiculelor românești cu motor de inducție liniar a fost, iată, înfăptuit și el se constituie ca o realizare de marcă pe care constructorii de mașini craioveni o dedică celui de-al XIII-lea Congres al partidului.

Romulimul 01 e gata să pornească în prima lui cursă de gală. Sperăm că nu va trece mult timp și-l vom vedea alergînd ca un bolid pe estacadele de beton din suburbiile marilor noastre orașe. Pină atunci înșu, se cuvine să ne reamintim de inimoșii lui constructori, de acei care l-au conceput și realizat după ani și ani de neodihnă și trudă. Ei sînt în ordine: conf. univ. ing. dr. ION BOLDEA, asist. univ. ing. ERWIN HAULER, prof. univ. dr. ing. VASILE HOANCA, prof. dr. ing. VALENTIN BOTA și prof. dr. ing. LORIN CANTEMIR, inginerii SERGIU STAMATE și MIHAI JUNCU de la Centrul de cercetări științifice și inginerie tehnologică din Craiova, precum și cîtiva dintre cei mai valoroși specialiști ai Fabricii de locomotive a Întreprinderii „Electroputere“, avîndu-i în frunte pe maestrul ION GANE, șeful de atelier NĂSTASE PUFAN și lăcătușul STELICĂ OLTEANU, șef de echipă.

La această oră de bilanț și împliniri, tuturor, din toată inima, un cuvînt sincer de stimă și apreciere.

MIHAI STĂNESCU ■

● Marea ridicare țărănească de la 1784 în conștiința epocii (II) ●

● Umständlicher Bericht cuprinde și pe românii din Banat în aria răspândirii răscoalei: „Numerosul popor de aici, sub nume de Frății înca se adunară în cete și comisară felurite acte de violență, coajurându-se asupra ungarilor din Transilvania, spre a-i nimici pe toți prin foc și sabie și a șterge amintirea lor“.

● Acta et relationes declară că răscolul „se înmulțeau pe toată ziua până la 30, ba cum spun alții, chiar și până la 70 de mii de oameni“. Tot în Acta et relationes citim că „Se aude că la Turnul roșu ar fi vreo 25 de mii de țurci“.

● Journal politique de Bruxelles e informat că „domnul Moldovei a trimis pe granită un detașament pentru a preveni ca vreun supus al său să se alăture rebelilor din Transilvania“.

● Siebenbürger Zeitung relatează că „grozăviile de acum au fost pricinuite de 8 români trecuți cu pasapoarte sigure din Țara Românească“. De reținut faptul că autoritățile și opinia publică își imaginează o posibilă solidaritate a românilor de pretutindeni.

● Interesante sint atitudinea presei și opiniile diferiților comentatori privind conducătorii răscoalei. Umständlicher Bericht îl face pe Horea „cutezător și blestemat cleveitor de majestate și înscălător de țară“.

● Correspondence politique et anecdotique sur les affaires de l'Europe îl califică drept „un om pe care talentele și felul său întreprinzător de a fi îl făcuseră periculos“.

● Iată, într-un splendid rezumat al profesorului David Prodan, cum îl desenează pe Horea Acta et relationes: „E de 48-50 de ani, nu are nimic, se ține pe la prieteni. Statură de mijloc, mai mult zvelt decât gros, păr castaniu deschis, și scurt, mustață roșiatică, fata prelungă, ciupită și pistruie, nas foarte ascuțit, Pleoapele roșii, deschise și cărnoase. În umblet se ține întotdeauna drept. Portul, cel obișnuit din domeniul Zlatnei, surman negru mai până la genunchi, tivit pe margini cu cusături vinete, ciocareci strimți ungurești, călțuni pe jumătate închiși cu sireturi. Acum cu cojoc lung de oale, cu lina întoarsă. În cap căciula neagră obișnuită, în mină un băț subțire de alun“.

● Correspondence politique et anecdotique sur les affaires de l'Europe, își anunță cititorii că Horea s-ar numi pe sine „regele Daciei și declară în auzul lumii că va cuprinde această provincie ori va pieri cu armele în mână“.

● Magyar hirondo anunță că împăratul de la Viena a promis 200 de galbeni celui ce va prinde pe noul împărat al românilor, și tot Magyar hirondo comentază: „Frumos bani ar fi acestia, dar un împărat român ca Horea oț de anevoie e de furat în trăsura“.

● Politisches Journal îl reprezintă astfel: „Acest om pare născut pentru a domni și în timpul, în care și-a jucat rolul s-a dovedit că adevărat demn de el. Ura sa firească pentru brutalitățile nobilimii, setea lui de libertate și de proprietate pentru el și pentru asupriții de același neam și aceeași credință par a fi fost mobilurile întreprinderii sale. Ele trebuie să aibă cu atât mai mult efect asupra-i, cu cât se zice că el nu e un nestiutor, ci chiar un cap bine instruit, care nu numai vorbește foarte curgător limba germană, dar chiar citește pe scriitorii clasici germani, și după cum mărturisesc mai multe persoane care l-au văzut la Viena, se plinge numai că înțelege ceva mai greu pe Klopstock“.

● Un ziarist cu nume celebru, Fr. Schiller îl rezumă pe Horea în următorul portret: „Nu era oarecare cap de bostan încult și stupid, ci om cu învățatură și mare meșter în iscodiri rafinate“.

● În fața răscolatilor nobilii își string rindurile și se angajează în luptă strigând demagogic: „In numele patriei și a averii!“.

● Journal politique de Bruxelles publică o corespondență din Viena despre prinderea lui Horea: „Un pichet al trupelor imperiale din noroici-re dete peste fugarii și recunoscu pe

Horea, ale cărui semnalmente erau date cu mare exactitate. Offerul puse să fie desenat pe loc și îi trimise profilul la Viena (...). Cind Horea fu arestat, spun unii, s-au răscolit asupra lui 3000 de florini atit în bani cit și în bijuterii (!). Cel mai pretios din aceste bijuterii era sigiliul regatului Daciei, avind în stemă o inimă străpunsă de o sabie, iar împrejur inscripția Hora rex Daciae. Alții dau acestui prădător o fermitate și un singe rece eroic și îl pun să arunce în foc, în prezenta soldaților, o legătură de hirtii care se pretinde că ar fi trebuit să ascundă cunoașterea resorturilor secrete ale răscoalei“.

● Acta et relationes descrie colorat dar fals episodul: „Closca, chiar în momentul în care fu prins trăgând sabia, amenință să taie capul lui Horea, dar intrind în vizuină vicecolonelului Kray cu ajutor militar și cu sabia în mină, Closca fu prins împreună cu primul duce Horea, cu un deget rănit și cu două tăiate, în ziua de 30 decembrie 1784“.

● Notizie del Mondo reține o corespondență și mai fantezistă: „Fu prinsă și sotia lui Horea care, ca regină și împărăteasă, purta vestimente strălucitoare, încărcate cu aur, pietre scumpe și alte nestemate, strinse din prăzi și jafuri, în valoare de mai multe sute de mii de florini“.

● Notizie del Mondo afirmă că românii care au ajutat la prinderea lui Horea au fost răsplătiți de împărat „ca să rămână posterității pe veci amintirea meritului lor pentru națunea română (!)“.

● Sursă principală între celelalte gazete ale imperiului, Magyar Hirondo descrie astfel prinderea lui Horea: „Pe acel nelegiuit de Horea în 28 ale lunii trecute l-au prins norocoșii noștri frați husari secui din Comitatul Trej Scaune, coborâtori din acei vechi singe maghiar, după o căonire foarte singeroasă, în pesterile îngrozitoare ale muntilor Cimpenilor, cu toată pompa sa regală închipuită, cu dregătorii săi, și mai ales cu citiva popi români miniștri principali ai săi și așa l-au condus mai întâi la Zlatna, apoi la Alba Iulia, (...). Acum Horea își face carnavalul pe fundul temniței din Alba Iulia, în fiare până la genunchi, împreună cu sotia (!)“.

● Acta et relationes falsifică și în ce privește suplicul lui Horea și al lui Closca: „În ianuarie și februarie fură purtați prin toate locurile. La răstimpuri le rupea carnea cu clestele arse și-i șilea să strige peste tot ei insisi că porneau aceea pentru inarmarea românilor și ștergerea nobilimii era falsă. În cele din urmă, chinuții de moarte și sfîșiati astfel, arși pe jumătate, după ce li s-au plătit cu prisosință fărâdegele, la 2 martie (!) 1785, prin mîna călăului fură frinți cu roata, și anume Horea de la piept începînd, iar Closca de la fluierle picioarelor. Li se tăiară apoi capetele din umeri cu secura și împărțiti în patru, luîndu-și pedeapsa suvenită vieții lor nelegiuite dinainte, fură astfel dati din ordinul majestății sale morții“.

● Adam Friederich Geisler reproduce un dialog dintre Horea și colonelul Schultz: „Domnule, răspune Horea, să nu crezi dumneata că fără temei și nu din cea mai arzătoare nevoie am făcut acest trist pas. Avem aici copii de încredere de porunci împărătești care au fost date pentru binele supusilor de aici și care nonă niciodată nu ni s-au adus la cunoștință. Toate plingerile noastre au fost zadarnice: totdeauna am fost respinși și în cele din urmă robia din cale afară ne-a silit la acest pas, care de bună seamă ni se va lua foarte în nume de rău, dar care trebuie să atragă după sine și o cercetare dreaptă. În cel mai rău caz bucuros schimbăm (mai bine) cu moartea o viață de neîndurat. Așa cel puțin copiii noștri se vor schimba din robi rușinos apăsati în supuși multumiti și vor fi așezați iarăși în drepturile omenești“.

● Journal politique de Bruxelles afirmă că Horea, de fapt, nu și-a luat niciodată titlul de împărat sau de rege ci numai pe acela de căpitan. Pe de altă

parte îl în apărarea lui Horea în conflictul acestuia cu împăratul: „Se poate foarte bine ca convorbirea lui Horea cu împăratul să fi contribuit la încurajarea lui în întreprinderea sa. Dar în asemenea împrejurări un sef adesea nu e stăpîn pe mersul masinii. Tulburările din Boemia, sub Maria Tereza, se asemănau mult cu această. S-a profitat la Viena de acest eveniment pentru a aduce mult mai repede schimbările care păreau a fi avute în vedere de mai multă vreme“.

● O altă sursă (vieneză) transpore din acelasi Journal politique de Bruxelles: „Văzîndu-se părăsit de ai săi, Horea s-a retras în pădurea Radak, unde nu s-ar fi putut nimic întreprinde împotriva lui fără mare pericol și fără pierderi considerabile. S-a imaginat atunci o stratagemă care a reușit. Un locotenent

Horea 15 000 de lovituri de biță. Or, 15 000 de bite scutesc pentru totdeauna pe cei care le primește de a mai trage vaporaie“.

● Revenind asupra executiei, Journal politique de Bruxelles reține: „N-a fost înjurătură sau blasfemie pe care (Closca) să nu o fi proferat. Dar zgomotul și uruiul unui mare număr de tobe au împiedicat ca ele să fie auzite de spectatori. Horea înainta cu curaj și fermitate spre a îndura același supliciu, zicînd: mor pentru națune. El nu seoașe nici un țipăt și nu dădu nici un semn de durere“.

● Nici nu s-au stins bine zgomotele tobelor din jurul executiei și cineva exclama în Magyar hirondo: „Barem de ar fi aruncate în lanțuri mai strinse „odraslele“ lui Horea și Closca“.

● Siebenbürger Zeitung atrage atenția: „Avem motive întemeiate să ne așteptăm în primăvara anului viitor la o nouă și puternică izbucnire a tumultului, dacă nu vor fi luate măsuri eficace de precauție pentru a-l înăbuși la timp“.

● Iată cum descrie Magyar hirondo modul de a pedepsi pe răscoluți ai armatei: „Pe ei înainte, dau foc husarii, trosnesc de amîndouă laturile pustile pedestrimii, răsună valea de împuscăturile singeroase, vulteste coasta de strigătele de luptă, își ia avînt ostășimea, cu foc, cu fier ucid de secuiul, cu mină neînfriată, se bucură, ride cu gura plină“.

● Tot Magyar hirondo exclamă intrigat: „La Viena damele de acum nu numai pe evantaie ei și pe cap poartă umbra (silueta) lui Horea, cu inscripția Ala Horă. Și nici nu mai cade bine praful de tabac dacă pe capacul tabacherei nu se lăfăiește Horea“.

● Adevărul este că a luat naștere o întreagă industrie de artizanat în care sînt reproduce chipurile celor trei căpitani ai răscoalei, dar mai ales al lui Horea. Pictorii se întrec în a reprezenta figura lui, confecționînd medalioane, brose, diademe, astfel încît chipul lui a devenit obiect de podoabă. Dar, evident, nu acest lucru e important.

● Kurze Geschichte der Rebellion in Siebenburgen face o privire de ansamblu asupra vremii: „Trăim într-o epocă în care fierberile din interiorul statului nu sînt eva rar. Europa privește către mari transformări care acum mocnesc încă în conușă. Este însă întotdeauna folositor să se cerceteze originea acestor fierberi și să se observe mersul lor; ca rezultat al tuturor cercetărilor noastre rămîne însă întotdeauna convingerea că decăderea moravurilor, moliciunea și luxul subminează treptat, treptat, baza statelor, ca un torent subteran, produc fierberi și, în sfîrșit, duc la suparea întregului“.

● W. L. Wehrhlin trage următoarea concluzie în ziarul său Das graue Ungeheur: „Ce ne învătă această răscoală (din Transilvania), așa ca multe altele din zilele noastre, din Polonia, Geneva, din cantonul Freiburg, din Augsburg etc., altceva decât urmările nenoroicite ale oligarhiei?“.

● Cîțiva ani mai tîrziu un călător neobosit prin Transilvania, naturalistul austriac Balthazar Hacquet notează în cartea sa de impresii apărută pe la 1790: „Un om care se găsește în asemenea stare (e vorba de țaranul român), nu e firesc oare să se gîndească la toate mijloacele cu putință pentru a-și lepăda jugul cu neputință de îndurat? Nu va căuta el căi pentru a-și rupe cătușele, nu va căuta să se răzbuie pe tiranul său, să scape de el, sau să pună în orice chip un capăt suferințelor sale? Amîndouă acestea, anume să-și răzbuie nedreptățile îndurate sau să scape de ele, le-a avut întotdeauna românul împins la disperare și răzbuire prin disprețul cu care e tratat, după cum avem proaspăt în minte exemplul horiadei“.

● Semn că lucrurile nu s-au atenuat și că exploatarea era la fel de fierbinte. „Cît de mult a stricat monarhiei ura și neapăsarea față de această națune odinioară atit de strălucită și de mare...“.

Colaj realizat de
ADRIAN DOHOTARU

Templele moșului (III)

Noi n-avem spațiu, noi trăim în locuri, în locurile natale, în locurile copilăriei, locurile moșilor și strămoșilor.

Dacă Horea ar fi fost numai un „răzvrătit“, așa cum l-au declarat și l-au desemnat nobilii, lesne ar fi putut ajunge la el legea cea necruțătoare. Dacă el ar fi fost un om oarecare, un om care hălăduia prin țară, pe sub custurile munților, prin sate și locuri știute numai de gornicii cei dibaci, atunci și mai ușor l-ar fi putut învinge pirile și inviniurile ce se revărsau asupra lui, din colț în colț de țară și de prin sate. Dacă el, Horea, ar fi lăsat să se înțeleagă că vrea să facă revoluțiune fără să cunoască stările de lucruri, mai bine zis, ce înseamnă munca bădeșului, munca tăietorului de lemne, la pădurile cele domnești, făcîndu-și cofelori și al donitelor, pâlirea lor ușoară la para flăcării, dacă toate acestea ar fi fost departe de căntările și de priceperea lui, atunci n-ar fi trebuit mult ca să fie executat, ca unul care nici măcar nu s-a apropiat de truda oamenilor despre care vorbea în revoluțiunea lui și în punctele revoluțiunii sale.

Cel dinții templu al lui Horea a fost pămîntul moșilor, pe care, spunea el, trebuie să-l cunoască cel ce ne urăsc, să

cunoască, adică, sfințenia acestui pămînt, prin oamenii lui harnici, prin legendele lui sacre, prin mitologia lui, intrată în numiri, și ele legendare, de parcă pămîntul moșilor era hărăzit marilor, împliniri. De fiecare dată, pe fiecare drum, în fiecare sat, oriunde se întîlnea cu oamenii, Horea spunea: „Iubiți-vă pămîntul moșilor și strămoșilor. Acesta e templul vostru“. Erau aceste fraze ca un salut pentru el. Un salut repetat de fiecare dată, la nesfîrșit. La întrebarea unui străin, care ajunsese între moși, de ce repetă mereu cele de mai sus. Horea a cumpănit omul din fața sa, cu privirea limpede și senină, răspunzîndu-i cum numai el, Horea, putea să răspundă, biblic: „Pentru că dacă va fi numai aceasta, va fi destul“. Și aceasta, această iubire de pămînt al moșului a fost. A fost atit de puternică încît numai ei, moșii, au ajuns să se considere „împărații pămîntului“, cum spun în poezile lor. Au iubit așa de mult pămîntul încît își făceau a „doua“ lor casă sus, pe virfurile țugulate ale delușoarelor și ale munților de la Sălcia, de la Oarza, de la Stănița sau de la Virfurașu, locuri cu nume bătrîne. Acolo, în colibele lor stabile, în acele „erambe“ de lemn, pe care le suiau cu sania în munți, în aceste căsuțele din birne, acolo stăteau moșii, acolo se închinau ei cerului atit de aproape de ei și acolo știau, cum spunea Horea, că intră în templu pămîntului, cel mai curat templu. Dar oare nu repetau ei,

moșii, gestul dinlăuntru al celui mai vechi înțelept al pămîntului acesta, gestul imaculat al lui Zamolxe, care și el intra în templu pămîntului, ca să înțeleagă țesătura nevăzută a firii și a vieții întregii firi? Înțelegînd-o, iubeau firea, iubeau pămîntul iar iubirea acesta a fost destulă, a fost argumentul dumnezeiesc pentru moși în fața tuturor veneticiilor, că numai cei ce iubesc pămîntul îl și merită. Acest templu al pămîntului, templu moșului, l-a făcut Horea cunoscut lumii.

Între templele moșului Horea au intrat și lăcașurile de lemn pentru închinăciune, făcute de Horea, din lobbele cele frumose, din birnele cele mai groase, din miezul cel mai dulce crescut al lemnului fără noduri și fără cioturi. Pe câte-o grindă de biserică din lemn din Ardeal, numai că se ivește, dar cu greu, dintr-un colț ascuns, scrijelat cu secura, numele: Ursu H., adică Horea. În grinda aceea s-au strîns toate flăcăurile de gînd ale lui Horea, dar și durerile neamului său. La Cizer, în Sălaș, sat cu nume crătesc, căci toți țaranii spun și azi că ei sînt „craii“ pămîntului, adică stăpînitori aici de nu se știe cînd, deodată cu lumea, la Cizer, în satul de sub Meseș, acolo a ridicat Horea biserica de lemn, care a uimit prin construcția ei, făcînd în cuie de lemn, așa cum lucrau și dacii. Spune Ioana Pondrii, din Cizer, că și lăul i-au spus bătrîni, și bătrînilor lui, alți bătrîni, că

cizereții au adus lemnele pentru biserica făcută de Horea de mai sus, din Șuvar și de la Somorosu. Și că el a făcut lăcașul el, Vasile Nicula Ursu, zis Horea. A venit aici, ca alți moși, cu ciubere, tocmai din Crîngul Feregetului, și au stat în căsuța de sub Măgură, din Puturoanca, la răsucea drumului dinspre Cizer spre Bușumii. Turnul bisericii săgetează vîzduhul. E un adevărat templu, spune Ioana Sonea, dirzul om al pămîntului de aici, de la Cizer și de la Pria. Briul îl are cu colțșori, cu birne încheiate în cățai, cu rozete, toate semne ancestrale, din preistorie. Admirînd construcția, poetul „înălăcrimatu lui Ardeal“, Octavian Goga, a scris: „Biserica din Ardeal. / Tu ești al vremii noastre semn. / Tot plînsul unui neam sărac / E-nchis în trupul tău de lemn“. Dar mai era acolo, în templele moșului mai era ceva, pe lîngă „plînsul“ nostru, mai era marea unii popor care trăia prin ceea ce zidea, bucurîndu-se că-i este hărăzit să înalte temple pentru oameni și pentru viața lor, nu să distrugă și să năpăstuiască pe alții. E ceea ce Horea a lăsat ca suprem legămint cu urmașii. De aceea, numai de aceea, templele moșului Horea, așa cum le-a înălțat el pretutindeni unde a ajuns în țară, au durată vieții omenești și înveșnesc omul.

VASILE VETIȘANU

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Fericita conjuncție

Receptarea critică postumă a poeziei lui Vasile Voiculescu are, în bună parte, un caracter revendicativ. O operă vastă (Poezii — 1916, Din țara zimbrului — 1918, Pîrgă — 1921, Poeme cu ingeri — 1927, Destin — 1933, Urcuș — 1937, Intrezăriri — 1939, Ultimele sonete inchipuite ale lui Shakespeare în traducere imaginară — 1964), care nu s-a bucurat de prea multe elogii la vremea sa, este dintr-o dată recitită cu fervoare, de la... coadă la cap însă, căutându-se rădăcinile, semnele, figurările neașteptatei explozii lirice din sonete. Poet mai ales prin modul de a gândi poetic, de a simți poetic, și mai puțin prin abilitatea expresiei poetice, pe care și-a câștigat-o abia, prin îndelungi tatonări, prin trudă tenace, V. Voiculescu a ajuns tirziu (destinul l-a ajutat, totuși, hărăzindu-l o viață zbuciumată, dar îndeajuns de lungă...) la acel acord intim — subtilă alchimie — dintre gândire, simțire și expresie. **Ultimele sonete...** sint ecoul acestei fericite conjuncții.

S-a spus despre acest ciclu tirziu că reprezintă o „poezie a poeziei“, o dizecție aproape platoniciană — e drept, strălucitoare — asupra iubirii, că temperatura sentimentului propriu-zis nu se ridică la cotele așteptate, poemele rămânând doar orfevrerii în numele ideii de iubire. E greu de spus cât se hrănesc **Ultimele sonete...** dintr-o iubire reală și disputa ar fi oricum irelevantă în ce privește reușita artistică a ciclului. Dacă, în acest stadiu, poezia voiculesciană nu câștigă spectacolul în ardentă, ea reflectă însă o altă fundamentală metamorfoză, în sensul ardenței spirituale, al convertirii în spiritual a impulsului erotic.

De la poemele-metamorfoză din volumele de început („Stă sufletul cum sta în basme fîntina, mărlu și cuporul, / Stă-n drumul către Sfînta Vineri un suflet pururi pătimaș... / Trec fete mindre cu podoabe dar una nu-i pricepe dorul, / De bunăvoie să s-abată, să-i primenească iar izvorul, / Să-l curețe și să-l aprindă, ca-n basme fata de unchiș!“ — din Poezii) construite gospodărește, deși din materia unei intuiții ce mușcă adesea adinc din carnea poeziei, și pînă la simplitatea și concentrarea versului din sonete, drumul e lung, ca la nici un alt poet român. De aceea, acestea din urmă marchează o izbîndă și, în același timp, un imn de slavă în cinstea ei. O deszăgăzuire atît în plan uman, cit și creator. Omeneste, sentimentul care prilejuește nașterea **Ultimele sonete inchipuite...** încorporează libertatea unui eu victorios în lupta cu sine însuși și care — țarcul propriei identități fiind acum trasat, în numele unei morale ascetice-altruiste — își poate da în sfîrșit friu liber. Poetic sînd de vorbă sonetele sint beneficiarele acestei eliberări. O conjugare spontană, extrem de eficientă artistică, între idee, expresie și formă, caracterizează cele nouăzeci de poezii, conferindu-le densitatea unor veritabile extracte de poezie.

S-a glosat mult pe marginea ecuației erotice din **Ultimele sonete...**, pe relația de preluare/negare a spiritului sonetelor

Trubadur al vieții și al iubirii:

VASILE VOICULESCU

Viața ca renaștere

shakespeareane. Ambiguitatea identității „doamnei brune“ este la Voiculescu trivalentă: femeie, bărbat, Spirit, „Mimarea“ entuziasmului erotic de care a fost acuzat poetul (Marin Mincu, Critice II, de pildă) ține astfel mai mult de mijloacele alegoriei (în sens superior). Sonetele lui Voiculescu ating uneori fervoarea unei mistice senzualități, situîndu-se astfel în apropierea acelor spirite incandescente din familia lui Claudel, Char și chiar a Terezei de Avila și a lui San Juan de la Cruz. Voluptatea suferinței („Dintre atîtea chinuri, venite-asupra-mi hoarde, / Păstrez dureri de care nu pot să mă despart; / Tot sufletul mi-e-n ele, ca sunețul în coarde / Ce încă vii vibrează vioara cînd s-a spart“ — CLXXI/7), proprie și îndrăgostitului, dar nu mai puțin celui robît Logosului, este aproape un leitmotiv. Tonul acut, de instanță ultimă, supremă al psalmilor arghezieni se resimte uneori în versurile lui Voiculescu, punctînd ici și colo lamento-ul amoros: „Tu, știi ce lung și aprig luptai ca să te capăt, / Cu mine-nți, cu tine, cu pizza tuturor“ — (CLXXXIV/30) sau: „Te-ncununam cu gînduri de slavă și mister, / Ca într-o liturghie slujită-mpătimirii, / Cerșeam extaz cu aripi de flăcări în eter, / S-ajungem ipostaza de spaimă a iubirii... / Dar mi-ai părut prea fraged, prea gingaș la-nceput“ (CCVI/52). Invincibila seducție a perfecțiunii poate avea și ea un sens spiritualist: „NU m-au tîrît spre tine nici stearpa desfrînare, / Nici vițiul fătarnic, ci patima senină; / Cînd fluturul își arde aripa-n luminare, / El nu rivnește seul, ci magia lumină.“ (CLXXXIX/35).

Cu **Ultimele sonete inchipuite** ale lui Shakespeare în traducere imaginară, Vasile Voiculescu se descoperă cu adevărat pe sine. Jubilația estetică de care sonetele pulsează este poate și reflexul acestei revelații. Caz rar de vecinătate profund fertilizatoare cu un model, de care se ține totuși foarte aproape, în relație aproape osmotică, am zice, ele închid cu strălucire un destin poetic în multe privințe exemplar, chiar dacă nu tipic.

TANIA RADU ■

Povestirile apărute postum pun clar problema vremilor de odinioară, a timpului trecut. Cele mai elocvente în această direcție sint **Ultimul Berevoi** și **Pescarul Amin**. Fiecare dintre eroi este ultimul dintre cunoscătorii naturii, ultimul dintre magi, ultimul posesor al limbajelor vechilor preoți. Ultimii dintre cei ce puteau convorbi cu natura. Într-un fel sau altul, toate povestirile cu „oameni de demult“ pun problema limbajului pierdut; a magiei inefficiente acum; a marilor magi pierduți în vremuri. În fiecare dintre acestea există un erou care întregeste lantul ființării. Cel care realizează **convenientia** (întrebuințăm termenul în sensul de care îl dă Michei Foucault în *Les mots et les choses*). Omul care prin însăși ființa sa se pune de acord cu celelalte ființe: omul stărilor primordiale. Din perspectiva acestor povestiri, ca și pe baza romanului **Zahaj orbul**, carte a anamorfozelor, roman al ultimului (im)posibil sfînt, putem afirma că Voiculescu este scriitorul unui timp al rupturii. Că este cronicarul unei întreruperi. El nu definește doar o criză sau o agonie, ci un final de civilizație. Dar la fel de bine am putea spune: el este cronicarul altei civilizații. Dacă întirzim asupra citorva piese și nuvele ca **La pragul minunii**, **Pribeaga**, **Lobocoagularea prefrontală** vom observa că scriitorul e preocupat de imaginea stării de tranziție. Preocupat de felul în care eroul său se integrează în „noile vremuri“. Dacă în **Pribeaga** scriitorul coboară în protoistorie, descoperind în vecinătatea unui Bizant ilustru o Dacie paradisiacă, propunîndu-ne ipoteza unei înrudiri și inchipuind un arbore genealogic, în celelalte două se referă foarte clar la evenimente pe care le putem recunoaște. Omul, crede Voiculescu, se afirmă doar integral. Viața sa psihică nu poate fi mutilată; viața sa interioară este dependentă doar accidental (temporar) de fătura sa fizică. Omul renaste după fiecare mutilare a sa, crede Voiculescu, și aceasta ar fi morală lobocoagulară prefrontală.

Începe să ne fie clar după lectura a-

cestor piese-nuvele, că scriitorul acordă conceptului de renaștere un loc deosebit în antropologia sa. Omul nu poate fi distrus, omul nu poate fi învins de potrivnicia timpurilor. El poate fi temporar anihilat, dar nu nimic. Se deschide astfel calea către un concept mult discutat în Renastere: deificarea omului. **Revolta dobitoacelor** închide într-o frumoasă poveste această idee.

Opera sa din anii 1920—1945 ar corespunde printr-o seamă de eseuri, articole, poezii conceptelor medievale. O parte din poeziile sale aparțin fără îndoială sentimentului religios. Povestirile aparțin însă laicului care-si permite să parodieze „hagiografiile“, să ironizeze purtătorii cultului sacru și felul lor de a realiza sfîntenia. Calugări cheflii, preoți lacomi, oameni cu știința banchetelor iau locul celor dispuși la o eroică penitență. Dacă scriem că ele traduc o concepție hedonistă asupra vieții, concepție care apare destul de des în poezia simdiristă, nu sintem prea departe de adevăr. Într-adevăr, scriitorul nu mai privește cu ură către marii păcătoși. Ironia e blindă și îngăduitoare. Căci, oameni fiind, trebuie să se bucure de toate cite sint. Viața trupului nu-i rusine, pare a spune, cînd complice, prozatorul. Peste tot în subtext sint elogiute roadele pămintului, capacitatea extraordinară de rodire a tot ceea ce e viu. **Viața** renaste fără oprire, **viața** se revărsă cu o dărnicie fără seamăn. Mesele fără sfîrșit de la minăstirea staretului Iosafat sint de o bogăție nemaiîntîlnită, arta gastro-nomică revărsînd, ca dintr-un corn al abundenței, delicatețe fără sir. Vinurile sint fără de număr. Lingă minăstire se întind helesteiele, lingă acestea se află locurile cu păsări. O foire a celor vii cum numai în **Sezon mort** mai există. **O altă magie**: sărbătorile oferă sursa altor gesturi magice.

Există în opera lui Voiculescu o mare risipă de forță vitală. O abundență și o risipă a vieții. Pretutîndenț sint bărbai și femei înzestrați cu o excepțională talitate: ei reprezintă viața, în tot ceea ce are ea mai deplin, mai demn de laudă. Nu încă titani: dar oameni care prin forță lor extraordinară, devin un elogiul al însăși spetei umane.

Există vreo povestire importantă în care să nu pulseze cu o energie fără egal viața? Cine sint atunci eroii iubiti de povestitor? Întii marii magi, pe urmă intelectii care stăpînesc știința secretă a dialogului cu natura. Foarte des apar femeile, demne reprezentante ale **Magnei Mater**. Neistovita lor putere de viață e egală doar cu capacitatea lor imensă de iubire și uneori de procreație. Eroii voiculescieni importanți sint retrasi în locurile unde pot păstra harurile lor din vremi de demult. Ei sint vinătorii și pescarii de altă lege.

Romanul **Zahaj orbul**, terminat, ar fi trebuit să prelungească o idee dragă lui Voiculescu: adevărurile nu trebuie căutate în afară (căci „lumea nouă“ nu le poate oferi) ci înăuntru: forța extraordinară a celui ales este deopotrivă fizică și morală.

CORNEL UNGUREANU ■

Momente ale poeziei

În alianță cu timpul

Între cărțile prestigioasei colecții **Poezii române contemporane** a Editurii Eminescu (au apărut pînă acum, în această colecție, Emil Botta, Cezar Baltag, Vasile Nicolescu, Aurel Rău, Virgil Teodorescu, Ana Blandiana și Dominic Stanca) volumul **Mariei Banuș, Orologiu cu figuri**, configurează, în selecția autoarei, un autportret liric de mare acuratețe. Este urmărită și subliniată, cu precădere, devenirea în timp a citorva principale teme și motive enunțate încă din volumul de debut, **Tara fetelor** (1936), teme și motive cărora, firește, li s-au adăugat altele, lărgind continuu teritoriul poetic de dinlăuntrul căruia Maria Banuș ni s-a adresat, cu o forță și o excepțională acuitate a observației, timp de aproape, iată, cincizeci de ani. O trecere în revistă a acestei deve-

(Continuare în pag. 15)

VICTOR NIȚA ■

Octombrie de aur împlinit

La bătrînețe, lupii tineri (Editura Cartea Românească) este cartea pe care Nicolae Dan Frunteletă ar fi vrut să o scrie, bănuim, dintr-o singură suflare (și să o publice, firește, imediat) încă din clipa în care poezia l-a cucerit definitiv, momindu-l cu marile-i frumuseți de limbă și simțire, incitîndu-l și incredîndu-l că uimirea în fața lumii, în fața adevărurilor ei, a singurătăților pe care țî le hărăzește din plin, a bucuriilor pe care țî le oferă (nu cu palmele întinse, ci bine ascunse în pumni, astfel încît doar să crezi că sint, nu însă să le poți vedea), toate acestea se pot îmbrăca în silaba de aur a rostirii de sine. Era clipa aceea acum mai bine de 20 de ani (altfel spus Nicolae Dan Frunteletă ar face parte din generația anilor '65—'70) și cre-

(Continuare în pag. 15)

N. VICTOR ■

Fragmente critice

A îi profesor

Am citit nu demult un interesant articol publicat de eminentul compozitor și muzicolog Anatol Vieru în revista **Ramuri** despre ce înseamnă a fi profesor și prin ce se remarcă vocația unui bun pedagog în lumea artei. Ideea lui este — dacă l-am reținut bine gîndurile — că un profesor adevărat este acela care, învățînd pe alții, provoacă în ei voința de a fi altfel decît modelul ce-i inspiră. Cu alte cuvinte, învățăm îndepărtîndu-ne de ceea ce învățăm, ne găsim pe noi înșine pe măsură ce trădăm (în sensul creației) ceea ce iubim. Pedagogul ar fi, în acest caz, un element catalizator, ca factorul reflexiv (filozofic) în poezia modernă. Fără el, explică undeva Eliot, folosindu-se de o analogie din domeniul chimiei, nu-i posibilă formarea noii substanțe, deși substanța ca atare nu reține pînă la urmă nimic din materia care l-a facilitat nașterea.

Relația între profesor și elevul său este, desigur, mai complicată. M-am gîndit deseori de ce pe unii profesori i-am prețuit și, pînă la un punct, i-am urmat, iar pe alții, tot atît de învățați, i-am uitat repede. Îi întilnesc din cînd în cînd pe stradă și abia îmi mai amintesc numele lor. Am devenit între timp eu însumi profesor și grija mea, cînd mă

găsesc în fața unui amfiteatru plin sau într-un seminar studentesc, este nu să-i învăț literatura (căci literatura nu se poate învăța) ci să-l pun în situația de a întilni și de a gîndi profund marea literatură. Unii spun că trebuie să dăm elevilor noștri o metodă de lectură și, deci de analiză a textului, alții pun mare preț pe spectacolul intelectual și fac din prelegere o sărbătoare a improvizației. Pentru aceștia din urmă ideile au nevoie de retorică și pedagogia nu înseamnă nimic fără talentul de a fi pedagog.

Cine are dreptate? Aș folosi o disociere făcută în domeniul metafizicii și aș zice că profesorul cu adevărat bun este acela care te ajută nu numai să cunoști, dar și să înțelegi ceea ce cunoști. Înțelegerea este mai mult decît cunoașterea: este o asumare personală a obiectului și, în cele din urmă, o re-creare a obiectului. Cunoașterea produce oameni învățați, înțelegerea stimulează spiritele creatoare. Ele se pot îndepărta cu vremea de cunoașterea noastră (fatal limitată și reinnoită), dar rămîn fidele înțelegerii noastre și înțelegerii pe care le-am provocat-o.

Se poate întimpla ca profesorul să nu ofere un spectacol măreț, lecția să nu fie o sărbătoare a spiritului. Cei care au audiat cursurile de filozofie ale lui Blaga spun că marelui poet citea cu glas monoton foile pe care le scrisese acasă.

(Continuare în pag. 15)

EUGEN SIMION ■

Cronica literară

Minulescu în actualitate

O remarcabilă **Introducere în opera lui Ion Minulescu** (Minerva, 1984) publică Daniel Dumitriu, critic de la Iași, fără complexe de metodologie, cu toate că nu ignoră metodele noi, autor și al unui studiu despre Bacovia. Spre deosebire de acesta din urmă, prețuit, chiar supralicitat abia în zilele noastre, Minulescu a fost încă de la început gustat, un poet mereu popular. „Poezia lui Minulescu, scria G. Călinescu în *Istoria literaturii române* (1941), place și omului fin și cu toată grandilocvența ei, și după treizeci de ani, ea e încă proaspătă. Numai ușor stinjenită de prea marea concurență de poeți”. După alți treizeci de ani, o ediție din poeziile lui Minulescu în Biblioteca pentru toți atingea 100.000 de exemplare și se epuiza în câteva zile. Introducerea lui Daniel Dumitriu e precedată de cartea lui Emil Manu, editor al scriitorului, **Ion Minulescu și conștiința simbolismului românesc** (1981).

Deși colecția „Introducere în opera lui” exclude biografia, Daniel Dumitriu dă totuși datele biografice esențiale, considerând în continuare că proza lui Ion Minulescu, deosebi romanele, sint ridicate pe fapte din viața autorului (indeosebi **Corigent la limba română și Roșu, galben și albastru**), epica fiind în general de o „stupefiantă lipsă de imaginație” sau cu o „memorie riguroasă”, dar de o „invenție arbitrară”. Tipologic, proza e un amestec de realism și senzațional, caracterizată printr-un misterios poetic și un misterios fantastic. Exactă mi se pare observația că **homo viator** e personajul central al creației minulesciene, din care cauză îndrăgostii (amanții) se iubesc „ip tranzit”. Multe proze au „desnodământ funest” și se poate spune că proza lui Minulescu e o „pagină de mică publicitate bogată în decese”. De obicei prozatorul ridică banalul la rang de senzațional sau transformă excepționalul în fapt divers, fantasticul fiind în definiția lui J.P. Castex „intruziunea brutală a misterului în cadrul vieții reale” prin crearea celui moment de ezitare (Tzvetan Todorov) între realitate și suprarealitate, moment al derutei și anxietății. Criticul crede, exagerând, că proza fantastică a lui Minulescu are în perioada interbelică o pondere mai mare decât poezia lui. O capodoperă a prozei fantastice: **nuvela Cravata albă** (pe motivul morții aminate, din **Semnul de Villiers de l'Isle Adam**). O proză de anticipație: **De vorbă cu Necuratul**. Printre modelele, prozelor mai figurează Barbey d'Aureville, Nerval, Aloysius Bertrand, Huysmans, Oscar Wilde, Jean Lorrain. Nu se fac apropieri mai precise. La un moment dat ni se dă o listă de 22 de romane populare apărute în Franța, între 1890 și 1915 fără numele autorului, printre care am recunoscut **Fumée d'opium** (1904) și **L'Homme qui assassina** (1907) de Claude Farrère și **Les Vierges fortes** (2 vol., 1900) de Marcel Prévost. „Faimosul” **Chevalier Lagardère** este de Paul Féval, continuarea și mai faimosului **Le Bossu ou le Petit Parisien** (1858).

Teatrul, scrie Daniel Dumitriu, rămâne, fără discuție, „cel mai vulnerabil capitol al creației minulesciene”. Una din cele mai bune piese ar fi **Allegro ma non troppo**, cea mai bună fiind **Nevasta lui Moș Zaharia**, nereprezentată, publicată în 1937. Zaharia Marini, soț de 50 de ani al Ninei, femeie de nici 30, bolnav, îi cere să obțină de la fostul său șef, directorul de bancă Radu Movileanu, o importantă sumă de bani, necesară pentru o operație. Directorul propune de două ori suma în schimbul unei nopți de dragoste, tîrg „cinstit”. Mai abil, nepotul directorului, Niki Movileanu, se oferă să

înmineze el banii dezinteresat. Nina refuză ambele avansuri, soțul ei însă crede că refuzul e imoral, intrucît devotamentul înseamnă spirit de sacrificiu. Nu el îi cere să cedeze directorului, așa trebuie să-i dicteze conștiința ei. Nina însă apără căsnicia, nu soțul, și cînd acesta moare, cedează lui Niki Movileanu, cînd Niki nu se mai aștepta. Subiectul are similitudini cu cel din **Monna Vanna** (1902) de Maeterlinck, unde Guido Colonna cere soției sale să cedeze căpitănelui florentin Prinzivalle care asediază Pisa. Cînd aceasta revine din tabăra dușmană inocentă (Prinzivalle o crucea cunoscînd-o de copilă), soțul nu înțelege și, deoarece Monna Vanna minte că i-a îndeplinit ordinul, o bagă la închisoare, după ce o obligase să se sacrifice. Nici E. Lovinescu, nici G. Călinescu nu au cunoscut **Nevasta lui Moș Zaharia**, piesă originală la a cărei reluare subscriem. Simple frivolități rămîn **Porumbița fără aripi**, piesă cu o cîntăreață de **music-hall** (Paloma!) și **Rona del Rio** cu vedeta de film Verona Riureanu, ajunsă la Hollywood.

Trecînd la poezie, Daniel Dumitriu aruncă o privire la începuturile lui Minulescu legat de romanța lui Eminescu și **Noaptea** lui Macedonski pentru a se opri la orientarea simbolistă: „Teoria corespondențelor, sinestazia, muzicalitatea, folosirea simbolului ca ideografie specifică...”, retorica sugestiei și ambiguității, cu un cuvînt, tot ce ar putea intra într-un model al poeziei simboliste se impune lui Minulescu ca lege și criteriu”, dar numai ca embleme sau semne heraldice, ca detaliile unui interior a căror semantică individuală e pusă în relief de înfățișările ansamblului și invers, existînd ca frumuseți în sine. Minulescu, crede Daniel Dumitriu, nu are nimic din spiritul lui Baudelaire, Nerval sau Rimbaud, îi lipsește căntă păcatului din Verlaine, revolta tragică a lui Laforgue din care reține mai mult badinieria, simbolistica magică a lui Maeterlinck. Unele analogii i s-ar putea găsi doar cu pasiunile totodată decente și incandescente ale lui Samain (**Au Jardin de l'enfance, Aux Flancs du vase**), luminozitățile lui Fernand Mazade (**De sable et d'or, Printemps d'automne**), retrospectivetele sentimentale ale lui Bataille (**Chambre blanche, Quadrature de l'amour**), cîntecele populare în vers liber ale lui Tristan Klingsor (**Humoresques**), la care s-ar putea adăuga Joseph Delteil (**Coeur grec, Mes amours spirituels**). Estetica romanței minulesciene constă însă adesea dintr-un erotism epidemic și frivol cu iubiri ubicui și transcontinentale, limitîndu-și orgoliile intelectuale la Petit Larousse. Daniel Dumitriu identifică apoi estetica parodiei, imortalizarea efemerului, nuanțe percepute, dar nenumite, absența polisemiei, enormități, diluție verbală, emisie sonoră și nimic altceva. Dacă toate acestea vin în contradicție cu sensul mai adînc al poeziei simboliste care ține de corespondențele baudelairene, atunci s-ar putea ca semnificația poeziei lui Minulescu să se afle în altă parte. Daniel Dumitriu o găsește într-un stil al decadentei fără decadentă, în manierism: „În punctele sale cele mai înalte, cum ar spune Călinescu, autorul **Romanțelor pentru mai tîrziu** imprimă textului o fervoare manieristă ale cărei semnificații trec înaintea tuturor celorlalte. Poetul s-a temut de propriul său sentimentalism, pe care l-a poleit, transformîndu-l în obiect de preț, cu funcționalitate nulă, cu valoare de poadoabă. Se situează astfel în direcția descendentă macedonskiană. Cea mai importantă parte a poeziei sale... e alcătuită din exponate de muzeu, tapiserii, goblenuri, picturi de epocă, nu mai puțin de obiecte de o gratuitate fundamentală, bibelouri, jucării”. Discuția rămîne deschisă...

AL. PIRU

urare

Vasile Rebreanu implinește 50 de ani. Trag nădejde că asta este o zicere veselă din frumosele lui povestiri cu mere, cu urși, cu Transilvania, cu pășări ale munților atîcînd avioane și mai ales cu fluvii de cai galopînd prin cîmpurile lumii — atît lumea fericită să-i simtă plutînd pe plaiurile ei inverzite, cît și lumea tragică a războiului, lacomă să-i infulece. Cîntăreț al mirajelor ce alcătuiesc pereții României pe verticală: munții, griul, dragostea, nopțile copilăriei, iarba plină de rouă, misterioasele legături ale oamenilor cu acest fabulos pămînt al României, inextricabila credință în legile care guvernează miracolul dăinuirii noastre, Vasile Rebreanu aruncă fulgerul hohotitor în cîmpurile secetoase, imperechează anotimpurile cu inima fericită a Țării și luminează cu fructe fiecare geam de casă. La 50 de ani, vechiul meu prieten, fixîndu-și săgeata în arcul curcubeului, țînteste surzînd în sufletul lumii pe care a creat-o de-a lungul atîtor ani și nopți rătăcite pe hirtie și aruncă într-acolo încă o țandără de vis, din viitor spre trecut, ca semn că nimic din tot ce-a scris nu s-a prăbușit în uitare. La 50 de ani, Vasile Rebreanu cheamă din noaptea memoriei ființa tuturor cailor de el închipuiți și ni-i dăruiește ca să traversăm călări toate poveștile de peste an. La 50 de ani, el se adună lîngă noi cu sufletul și cu inima, la fel cum o fîntină își adună toate drumurile lîngă apa izvorului ei de înaltă sârbătoare.

Mult noroc.

FANUȘ NEAGU

Vasile Rebreanu

Fotografie de VASILE BLENDEA

Literatura română, asemenea altora, cunoaște nu numai o mare varietate de opere, ci și o derutantă diversitate de tipuri umane ce au creat acele opere și care, urmărite în manifestările lor, oferă un spectacol uluitor, negalat nici de cele mai fanteziste plămăuiri existente în prozile lor cărți. N-avem decât să parcurgem cel mai bun roman al lui George Călinescu, **Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent**, spre a asista la o desfășurare de virtuți și pasiuni, de ambiții și iluzii ce depășește cu mult frontierele imaginației.

Există totuși, în toată această infinită galerie de personaje, un model ideal spre care se tînde și care a și fost atîns o dată: în Eminescu. Făcîndu-i un excepțional portret, în care-l vedea drept „omul deplin al culturii românești”, Constantin Noica reevalua caracterizările ce i se adunaseră spiritului nostru tutelar de-a lungul deceniilor și se oprea asupra uneia, aparținîndu-i lui Nicolae Iorga, pe care o găsea ca fiind cea mai exactă: „Un om complet, într-o vreme în care ceea ce este mai necesar pentru noi este această refacere a omului complet, pe care timpurile noastre l-au sfărîmat în fragmente, distrugînd omenirea în însăși esența ei inițială și definitivă”.

Din această perspectivă, privind mai

(ori poate pe un ton cu acustică mult mai redusă) își vorbesc frunzele, crengele, arborii, casele vecine sau munții despărțiți de văi.

Atunci, în vremea studenției mele, îi apărea romanul **Casa**. Apoi au urmat: **De chemat bărbatul pe stele**; **Marșul**; **Muntele cărunt**; **Călăul cel bun**; **Pisica roșcată și ingerii**; **Securi pentru funii**; **Iubirile cascadorului**; **Țiganca albă**; **Jaguarul**; **A treia zi după război**; **Un caz de iubire la Hollywood**; **Cum o vezi cu ochii verzi** etc. Cele trei volume de teatru care i s-au tipărit îl așază pe Vasile Rebreanu în rîndul celor mai laborioși dramaturgi. Dacă ne gîndim numai la faptul că **Un om mușcat de o oaie** a ajuns la al 250-lea spectacol la Naționalul clujean, atunci ne putem da seama ce artă a cheltuit autorul pentru a da viață virulentei satire de sub ironicul și blindul titlu de mai sus. O legătură organică și firească se poate stabili între valorile literaturii interbelice și cele ale generației lui Vasile Rebreanu. El însuși ca scriitor a avut forța morală de a-și scrie cărțile fără a plăti acel tribut (ce i-a marcat pe alții pe viață) dogmatismului și proletcultismului.

Călăul cel bun aduce în literatura noastră o atmosferă ce nu ne mai sensibili-

A umplut literatura română de cai

Pe malurile Somesului, în satul Florești, unde și azi se bate pînura de lînă în piua și unde noaptea vin urșii în livezi și dansează pînă la ziuă îmbrățișați cu merii încărcăți de rod, acolo se naștea în urmă cu 50 de ani Vasile Rebreanu. Iată, nu-i spun prozator, nici dramaturg, nici scenarist, nici reporter și nici publicist, ci Poet, pentru că numai Poetul se poate afirma în toate aceste forme de creație, cum a făcut-o el.

Pe la începutul anilor '60 doream să umplu pagini întregi de revistă cu poemele mele, vreme în care am întîlnit un om luminos la chip, care mă privea cu un ochi verde și cu unul albastru (culori moștenite, una de la mama, alta de la tatăl scriitorului). Deși nu publicasem aproape nimic, Vasile Rebreanu — căruia-i apăruseră citeva cărți de nuvele — m-a primit la **Tribuna** ca un frate și de atunci îi port o curată prietenie. Vorbea atît de calm și încet, mîngîind parcă fiecare cuvînt, încît eu mă străduiam să-l aud. Și atunci am avut revelația că așa

CAP LIMPEDE

● **Permanențe reșițene.** Așa s-a intitulat bogata suită de manifestări din cadrul „Zilelor culturii” organizate în orașul de pe Bîrzava în cinstea apropiatului forum al comuniștilor din țara noastră. Inaugurat prin expunerea „Coordonatele ascendente ale județului Caraș-Severin — urmare firească a deschiderilor largi prevăzute de Proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al P.C.R.” programul a cuprins în continuare, timp de zece zile, acțiuni destinate unui public larg, prezentate atît la principalele instituții culturale ale municipiului, cît și la cluburile unor întreprinderi și instituții.

Cîteva puncte de real interes ale acestui program: dezbateri pe diverse teme, o sesiune de comunicări tehnico-științifice ale tinerilor ingineri, o altă sesiune cu tema „Cultura de masă și educația permanentă”, deschiderea celor peste 100 de cursuri ale Universității culturale-științifice, vernisarea salonului anual de artă al cenacului din Reșița al U.A.P., a expoziției realizate cu sprijinul Asociației artiștilor plastici amatori, a

unei expoziții filatelice, două festivaluri interjudețene — unul de muzică tînără „Te cînt pămînt de glorie și de frumuseți” și un altul dedicat iubitorilor muzicii corale („Iosif Velceanu”), spectacole de participarea unor personalități ale muzicii de operă și operetă ca Nicolae Herlea, Dorin Teodorescu, Iulia Buciuceanu, Cleopatra Melidoneanu, spectacole-concurs ale brigăzilor artistice din municipiu, lansarea unor recente apariții editoriale, întîlniri cu redactorii ai revistei „Orizont”, cu scriitori, realizatori de filme românești, cu brigăzi științifice, concursuri „Cine știe răspunde”. Sesiunea de comunicări pe teme de etnografie și folclor cu tema „cercetarea contemporană și modalități de valorificare a obiceiurilor tradiționale” și un schimb de experiență între tineri recent incadrați în producție și oameni cu vechi state de muncă sub genericul „Ștafeta generațiilor” au completat imaginea de ansamblu a acestei manifestări.

Ediția din toamna acestui an (a XIV-a) a tradiționalelor „Permanențe

reșițene” a consemnat, de asemenea, împlinirea a 35 de ani de la înființarea Teatrului de stat din localitate și a unui deceniu de la darea în folosință a cinematografului „Dacia” — primul edificiu cultural din orașul nou în care locuiește astăzi trei sferturi din populația Reșiței. O frumoasă simbioză care a marcat, alături de multe din manifestările amintite, reșita „Zilelor culturii reșițene” (**Radu Levardă**).

● Ca o revistă pentru tineret care se respectă, ultimului număr din **Suplimentul literar-artistic al Școlii tineretului** deschide o adevărată ofensivă publicistică (și chiar publicitară, de ce să n-o spunem) pentru cartografierea justă, nepărtinitoare, a unui teritoriu scotit pe nedrept de importanță secundară în peisajul literaturii noastre: literatura tinerilor. „Prin rubrica **Colegi de creație, colegi de generație**, Suplimentul literar-artistic al Școlii tineretului își propune să contribuie la o mai bună valorificare a creației lor și aceasta nu în scopul de a arbitra în vreun fel

vanitățile (de altfel ome-nești și imposibil de escamotat în domeniul atît de sensibil al creației artistice), ci pentru a reda circuitului public realitățile de maxim interes. Ne propunem să demonstrăm că există încă de pe acum personalități și în rîndurile tinerilor creatori... „Primul grupaj semnat de Mihai Coman ni-l prezintă direct (printr-un interviu plin de adevăruri, spuse cu franchețe și luciditate) și indirect (printr-o microan-tologie critică) pe criticul **Alex Ștefănescu**. Păstrînd cu grijă stacheta valorică acolo unde și-o fixează în acest început și evitînd, tot cu grijă, supralicitările pro domo, noua rubrică poate deveni o binevenită tribună a artei tinere.

În același număr, semnalăm două întreprinderi gazetărești remarcabile prin alura lor necanonică și prin marca stilistică personală: **Atelier** de Carolina Ilica — un emoționant stop-cadru cu poetul **Nicolae Dragoș**, confesiune de mare sensibilitate și de generoasă alcătuire poetică — și

Nichitiana, de Aurelian Titu Dumitrescu. Pentru aceasta din urmă, salutăm felul în care, în „mersul pe sîrmă” implicit în astfel de însemnări, autorul știe să salveze în ultimul moment textul de la pericolul inflamației retorice și al amănuntului în intimitate nesemnificativă. **Tabela de marcaj** a lui Horea Alexandrescu monologhează spiritual, ca de obicei, despre creșterile și descreșterile marii împărății a fotbalului, pentru urechile care ar avea ceva de auzit.

● Sîmbătă scara și duminică am fost cu toții invitații televiziunii la cules de vie. Se pare că acest cules, al ciorchinilor cu boabe dulci în blindă toamnă, este cea mai plăcută dintre muncile pămîntului. De aceea și cu gîndul la mustul parfumat și la vinul ghiurghiu-liu, numeroase și frumoase cîntece populare românești cheamă fetele și flăcăii la strînsul razachiei. Și nicăieri nu sună aceste cîntece vesele mai bine decît printre butucii îngreunați și coșurile pli-

ne. Măria-sa natura a fost scenograful inspirat folosit de realizatorii acestor programe.

La Albumul duminical am admirat-o pe actrița Adam Erzsébet din Tirgu Mureș, într-un recital de poezie și muzică. Cu mult farmec și talent, actrița a cîntat — acompaniată de compozitorul Sároosi Endre — în vers și melodie dorurile din lirica lui Mihai Eminescu, Mihai Beniuc, Horvath Istvan și Adrian Păunescu. Excelentă ideea de a da posibilitate unor foarte buni actori, care joacă în limba maternă pe scenele teatrelor lor, să se exprime în limba română la postul național de televiziune.

Seara de duminică s-a încheiat fericit cu Gheorghie Zamfir și Nicolae Li-careț pe scena Ateneului Român. Am ascultat ca pe o binecuvîntare năul minunat, ce depăna parcă un rezumat al muzicii acestui pămînt, susținut de orgă, ca un ecou al tuturor cîntărilor ce au mîngîiat piatra Carpaților. (Reghina Vărcii)

Jumătate de veac

Vasile Rebreanu află din Ardeal că împlinește cincizeci de ani.

Imi povestea Zoe Dumitrescu-Busulenga despre tatăl său despre satul din care se trag Rebreanii din matca astăzi cu cei mai mulți copii din România alături de Ieudul Maramureșului. Era lumea patriarhală acolo a rînduieilor de veac, hotarul de miazănoapte al țării privegheat de candelile înălțate ale copiilor unei remișii ce se știe pogorită din Logosul intrupat în istorie de două milenii iar dacă moșul meu a fost cioban bunicul este Traian împăratul...

Cărțile bunătății sale ce le-a plămuit pînă acuma doresc să le știu duse cu aurul aripilor mai departe și mai adinc în sufletul acestui neam căruia îi rămînem merelu fiecare dintre noi datorii.

Mi-a mărturisit zilele acestea chipul său de copil-cum l-a luat de braț pe liceanul de acum peste două decenii în urmă îndreptîndu-l numele pe cea dintîi înălțimă venind în lumea poeziei la debut în **Tribuna** la care ucenicia lîngă Agăr-hiceanu. Îngăduie-mi să-ți sărut obrazul de frate cu prinosul de recunoștință la fcreastra pragului de colțazi ce încep acum să limpezescă finținile Transilvaniei.

IOAN ALEXANDRU

Înfi omul și abia în funcție de el scriitorul, mă voi încumeta, cu emoție și reținere, să spun câteva cuvinte despre un mare sărbătorit: Vasile Rebreanu.

Voi începe prin a enunța un paradox: în viața lui Vasile Rebreanu această aleasă sărbătoare, cînd el împlinește o jumătate de centenar, e numai un incident. Pentru că prin alcătuirea sa sufletească, Vasile Rebreanu e o nesfîrșită sărbătoare.

Meditativ ca un nordic și exuberant ca un meridional, în el sălășluiește o căldură care apropie și care face bine celor din jur, acea căldură omenească de care al atîta nevoie în momente de cumpănă. Înainte de a se transmite în scrisul său, căldura aceasta se risipește în fapte, uneori mărunte, alteori foarte mari, capabile să illumineze un chip fie și pentru o secundă, sau să determine un destin.

Tăria caracterului său, asemuit de un renumit poet cu un aisberg, se poate vedea mai întîi din faptul că nici o împrejurare, nici o cursă, nici o ispită nu a reușit să-l schimbe. A străbătut toate continentele, cu excepția Antarcticii, dar locul cel mai drag, unde se regăsește și unde revine cu dor și nostalgie e acasă lui, cum zice Nichita Stănescu; creator al unei strălucite opere prețuite și de către cei ce i-o invidiază, el a rămas cu

un cult genuin, de perpetuu debutant, cum zicea Arghezi, față de cuvîntul scris, al său și al altora.

E, într-un cuvînt, un om foarte bun, foarte mare prin bunătatea lui, ceea ce e mai mult decît un scriitor foarte mare prin cărțile lui, cum dealtfel de asemenea este. Părinte al celui fermecut Petiț Prince român, **Călăul cel bun**, el însuși sancționează răul cu o dezarmantă generozitate, pulverizează cea mai computerizată violență cu o irezistibilă franchețe. Iar dacă oamenii ar purta numele unor trăsături sufletești, cel al lui Vasile Rebreanu ar fi Tandrețea. Scrisul său ca al oricărui mare scriitor, are un timbru inconfundabil, derutant (și derutînd pe exegeți) tocmai prin originalitatea sa, prin firescul său lipsit de orice artificiu, îmbinare de noutate și de străvechime, de inedit și de moștenire scumpă de-o vîrstă cu descîntecul, cîntecul de leagăn și colindă.

Dar, venind vorba de vîrstă, noi nu serbăm acum o operă, ci vîrstă unui om.

Iar el trece peste acest ecuator vital, în cealaltă emisferă a centenarului, firesc ca propriu-i scris, ca el însuși, cum ar străbate cîntînd în gînd un crîng în-sorit de mesteceni.

MIRON SCROBETE

zase de multă vreme: Omul cu fes alb e trimis de bătrînul jocheu să aducă herghelile de cai în viața noastră, într-un moment ce coincide cu o oarecare relaxare, după ce mii și mii de cai fuseseră căsăpiți. Căi din carte nu sînt altceva decît candoarea, puritatea, tinerțea sau propria copilărie a bătrînului jocheu. Foarte modern din punct de vedere al expresiei, romanul **Călăul cel bun** a fost comparat cu Micul Prinț al lui Exupéry, dar Vasile Rebreanu are acces nemijlocit la mitologia românească, și în mod firesc viziunea sa pornește de la basm, ca vine deci din antichitatea culturii noastre.

Cărțile lui Vasile Rebreanu, avînd profunzime, au și umbră sau o lumină a nopții lor, adică a nucleului lor inefabil și peren. Există în proza lui o mireasmă, nu numai a stilului, ce are cadență în rostire și parfum de noapte luminată, dar și a pasiunilor personajelor sale, între care mai reușite sînt cele feminine. Povestile de iubire, fie că se petrec la Hollywood, fie în zăpezile de pe malul Somneșului au puritatea și sănătatea mugurilor care dau în floare. Se iubesc și îngerii între ei.

Cecea ce a surprins în scrierile lui Vasile Rebreanu, care promova în proza sa încă de la început puritatea, au fost umo-

ri și causticitatea pieselor sale satirice: **Pe loc repaus asasin!** și **Un om mușcat de o oaie**.

Amestecul de lirism și realism din scrisul lui Vasile Rebreanu trebuie pus pe seama a ceea ce aminteam la început; privirea sa și verde, și albastră, telurică și stelară în același timp.

Deși n-are importanță decît pentru mine, în să-i reamintesc lui Vasile Rebreanu că pe cînd se filma Gaudeamus Igitur, scenaristul care era el, știind că nu aveam bursă m-a așezat pe postul celui care făcea apelul figuranților din filmul său.

Și dacă după apariția **Călăului cel bun** literatura noastră s-a umplut de cai, aceasta se datorește lui Vasile Rebreanu. Și dacă Neira Dorothy Vetusi, eroina din **Un caz de iubire la Hollywood**, se duce în deșerturile Americii să îngrijească mustangii, înseamnă că planeta mai are încă nevoie de cai sălbatici, de tandrețe, de puritate, de copilărie. Și mai are nevoie de veșnicul eopil care a rămas Vasile Rebreanu, cel care de la vîrstă de 6 ani călărea în picioare pe latele spinării ale cailor din nordul fabulos al țării noastre.

GHEORGHE PITUȚ

Desene pe asfalt

În gara poeziei

Cu Ion Bănuță sînt, de mulți ani, ca pe un peron de gară.

Vreau să spun că văzîndu-ne, ne îmbrățișăm.

În anii din urmă mai ales, poetul îmi apare mai rar în cale. Ca totdeauna e prevăzut cu o servietă doidora de hirtii (spalturi, jurnale vechi, manuscrise) că de cînd îl cunosc își luminează chipul cu un zîmbet larg și parcă pînă de curînd puneam între noi, bucuroși de regăsire, cite un păhăruț, așa, ca să fie. Ceremonialul a rămas același. Au dispărut numai păhăruțele fiindcă inima poetului, se zice (el nu zice), n-ar mai bate așa cum o știam, asemănătoare cu mașinările uriașelor ceasornice cu care ne împodobeam noi gările, în ani antebelici, orologiile Paul Garnier... (Iar o imagine a gării?)

Dacă aș fi pictor sau gravor aș nemuri frumoasa frunte bolțită a poetului, stăruind asupra ochilor lui de o stranie, întunecată licărire și asupra vițelor de păr împietrite, și ele, miraculos; aproape și dezbinăte într-o construcție amintîndu-ne de fumul, spîrgînd ceața, al locomotivelor vechi...

Pe Ion Bănuță nu-l pot supăra deseale trimitori la magia lume a drumului de fier. Dimpotrivă. Fiindcă junețea Domniei-Sale (coborîtor dînr-o cîstăie familie de țărani argeșeni) s-a cheltuit între traversele gării bucureștene și între ciocanele legendarei Grivițe. La vremea ce trebuia să fie a inaltelor școliri, iubitorul de cîntece a îndurat frigul temnițelor, tortura.

Au fost momente în viața cheferistului comunist cînd s-a simțit mai aproape de moarte decît de vers ori de vis.

Eliberarea L-a dat și pe el, vicții. Și muncii. Muncii statornic legate de obsesia capitală a biografiei sale: trenul. Tirziu i-a fost dat poetului să se despartă de fierăriile astrale ale Podului Grant fiind uns director al fostei Edituri pentru literatură. Cheferistul nostru s-a instalat brusc în condiția unui... navigator. Cu calm gospodăresc (ca și mai tirziu, la revista „Albina”) el a navigat printre inerții aducînd (reducînd) în plumb litera unor scriitori „uitați”, și refuzînd să tipărească la nesfîrșit unele „cîntări ale vieții” ce se voiau uzurpatoare ale plîmbei de vinovății. Eminescu și avînd, în plus, abilitatea de a conlucra cu intratabili, irascibili, năstrușnicii Tudor Arghezi și G. Călinescu pe care prea multe ofense îi scosseră, practic, din circuit.

Ion Bănuță și-a luat servietă (aceeași cred, pe care o transportă cu sine și acum, de nu e altminteri) și a bățut, respectuos, în poarta căsuței cu Sintgheorghe din strada Vlădescu ori s-a războit cu paznicii flocoși ai Mărtîșorului. Taifasuri. Cafeluțe. Cheferistul și-a convins interlocutorii să lasă din muțenie și să-și dăruiască Opera unui timp istoric nou, unui climat de cultură nou.

Și întorcîndu-se Domnia-Sa la truda nocturnă de stihuior și începînd să-și publice producțiile, același Tudor Arghezi și același G. Călinescu, căroră li s-a mai alăturat blindul Perpersiculuș, i-au fost nași literari.

Cu asemenea nași (ursitoare, mai de grabă) mai repede te îngropi în uitare decît te înalți dar Ion Bă-

nuță a rezistat. A trudit exemplar. A ucenicit. A ratat imens. A învățat să învețe. A părăsit maniere inconvenabile, drumuri străine, sterile și de cele mai multe ori el ne-a convins de viabilitatea vocației sale. În multe piese dispartate, ale ambițioasei serii, ciclului de „Panoramă” el se vedește un original constructor de viziuni poetice. Imaginile au vigoare, mobilitate, plasticitate. De la (cel mai bun) avangardiști n-am mai întîlnit o atîta pricepere de a anima metafora burlescă și regret că spațiul nu-mi îngăduie să citez. Mulți poeți de azi ar putea să fie geloși pe disponibilitatea ingenuuă a lui Ion Bănuță, pe energia proiecțiilor sale simbolice. Critica? Ce zice ea? Ei, ea mai tace, săraca, și țoarce la gura sobei, la gura calendarului cu sfinți gata omologați.

Și cînd suportă greu pensia, cînd te scoli ca de obicei puțin după miezul nopții și abia aștepți dimineața spre a putea merge prin țîrg, cu speranța de a întîlni vreun confrate...

Cînd ceasurile Paul Garnier sînt demontate os cu os și depuse la muzeu...

Cînd știi că Podul Grant, podul tău, a fost trimis la topit...

Cînd ești singur și e toamnă și ești trist (chiar dacă te-ai născut pe 7 noiembrie)...

Cînd împlinești, cine ar crede-o? șaptezeci de ani...

...Nu ai decît, iubite Nea Ioane, să te tragi în umbră, la un păhăruț, hai, două, cu prietenul dumitale ce subscălește prezenta, ascultîndu-i lui cuvintele de la mulți ani undeva, într-un colțon de pe un peron puțin umblat, în gara Poeziei, ascultînd ploaia, Orient-Expresurile, norii...

GHEORGHE TOMOZEI

Delimitări

Viitorul epigramei

Decade epigrama? Așa se întreabă revista „Flacăra” atribuindu-mi totodată un răspuns afirmativ în această chestiune. Pe cit îmi amintesc, nu m-a speriat niciodată numărul epigramiștilor, ci în genere acela al scriitorilor de la noi, mereu mai debordant. Făceam socoteala că în România dinainte de al doilea război mondial, Societatea Scriitorilor Români nu depășea numărul de 250 (două sute cincizeci), iar astăzi Uniunea Scriitorilor, titulari și stagiar, depășește mia! Mincărimea scrisului e mai mare la poezii care fac proză, etajînd-o în versuri zise libere și străduindu-se să le facă incomprehensibile, decît aceea a bieților epigramiști, care nu găsesc aceeași receptivitate la editurile din cele patru puncte cardinale ale țării. Nefericirea ține de obligația epigramei de a fi cit mai clară în contextul celor patru versuri, oricît de fină ar fi poanta, pe cînd ceilalți verficatori ce-și spun poeți nu au asemenea bătaie de cap, știind că redacțiile preferă obscuritatea sau ermetismul, considerînd-le moderne, așadar imbițoare. Or, nu cred că cititorii revistelor serioase acordă prioritate la lectură versurilor, pe cînd cei ai periodicelor umoristice își arată preferința pentru epigrame (nu că ar fi lectura mai ușoară, ci fiindcă asigură mai bine declanșarea risului sau a surisului decît textele kilometrice).

Cu alte cuvinte, umorul e chintesențiat în epigramă, pe cînd în schiță se diluează. Ce e drept, considerentele lui George Arion cu privire la aspectul psihosociologic al umorului în zilele pline de tensiune și de anxietate ale momentului istoric, sînt cit se poate de juste. Nu tot atît de convingătoare sînt însă deducțiile logice pe care le trage. Mi se pare că tocmai în această conjunctură, cititorul e bucuros să se destîndă, sau cum se spune astăzi mai pretențios, să se deconecteze. Cititorul român preferă, de pildă, să-l recitească de n ori pe Caragiale, decît să revină o singură dată asupra lecturii lui Kafka (odată și i-a fost prea îndeajuns!).

Statisticeste, număratoarea lectorilor și a auditorilor de epigrame ne îndeamnă la optimism, cel puțin în țara noastră, în care centrele județene își constituie cenaculuri speciale, cîntînd pe numeroase adrezi, de autori și de amatori. Niciodată, în trecut, n-au existat asemenea „cazuri”, care ar trebui să dea de gîndit și psihosociologilor pesimiști. Șezătorile — cu public, firește — ale cercurilor de acest fel, atrag spontan mulțimile, fără să fie nevoie de speciala organizare a „reuniunii”.

Progresul nu este însă numai de ordinul numeric. În trecut, epigrama avea poanta în măciuca, spunînd lucrurilor pe nume, ca în celebrul exemplu de mai jos:

Capetele multor oameni
Au produs ceva în viață.
Numai capul dumitale
N-a produs decît mătreață.

Constelația lirei

ION NOJA

Țara ca bucuria
de-a fi

Țară ca bucuria de-a fi
Cînd tinăr alergî prin ploaia
de vară
Și anolimpul poartă peste
lume
Curecbee lungi la subțioară.

Țară ca dorul de casă irumpî
Primăvara-n ciresi pe colină
Cînd se crapă de ziuă-n
semințe
Și iarba se-ntrufăcă din
lumina.

Țară cit un lan imens de
suflet
Cu cîmpuri cămăși
de mireasă și mire
Cînd ochii toți se dăruie
privirii
Păsări străvezii de iubire.

Țară ca o inimă călătorînd
Din piept în piept vesnicia
română,
Pe bolta auzului, numele tău
Aidoma căii lactee rămină.

Tărîm imaculat

Atîrnă de mireasmă întregul
cais
de zbor atîrnă pasărea
întregă,
pămîntul de lumină și trupul
tău de vis
ca ochiul de vedere
neprihănit se leagă.

Neprihănit cuvîntul — tărîm
imaculat
de sinea lui atîrnă-n
univers,
în hamul cîntecului dacă îl
străbat
mușcați de moarte-s pașii
mei în mers.

Asemenea specimene nu mai sînt astăzi posibile, cînd sugestia s-a substituit expresiei directe. Prostudul nu i se mai spune prost, ci i se găsește o modalitate mai civilizată, a ambiguității cuvîntului din poantă.

Iată, de pildă, o epigramă stilizată popular, țărănește, pe înțelesul celui mai simplu, dar și al celui mai pretențios cititor:

— Ești bătrîn, bade Ioane,
Că abia mai sprijini bita,
Dar te uiți după codane...
— Cum, nepoate, nici atîta?

Se intitulează **Dreptul la dragoste**, e semnată Ștefan Boitan și figurează în culegerea Clubului Epigramiștilor „Cincinat Pavelescu”, **Zece ani de epigramă**, selecție și prefață de Mircea Trifu, București, 1979.

Nu cred să fie cineva atît de nereceptiv la umor, ca să nu ridă la lectura acestui catren, despre care un belfer ar putea completa, semnalîndu-i pe lîngă spirit, și fondul „etern uman”. Și n-ar fi prea greșit acest dascăl, deoarece, dacă funcția cunoașterii e în genere recunoscută literaturii, epigrama o îndeplinește cu prisosință. Marcel Proust spunea, în legătură cu așa-zisa „posesiune” în dragoste, că partenerii, în fond, nu posedă nimic. Privirea e adesea mai posesivă. Poporul nostru spune despre un îndrăgostit sau o îndrăgostită, că „o mîncă” din ochi sau „nu-i pierde” cu privirea. Bătrînul din epigramă de mai sus își revendică dreptul elementar de a se bucura contemplativ. Nu e aceasta însăși definiția satisfacției estetice?

Spaima de moarte nu e obiectul epigramei, pentru că nu o practică pe această trăiristă, vechii mei clienți. A exprimat-o însă spiritual regretatul Ghiocel Constantinescu, autentic poet, de altfel autor al unui admirabil rondel despre moarte. Aflînd că editarea acestei antologii „s-a aminat cu un an”, și-a exprimat, fără accente patetice, o temere, din păcate justificată:

Nu s-ar putea, vă rog fierbinte,
S-o editați mai înainte?
Pot eu să știu că peste-un an
O să mai fiu... contemporan?

Să ne închipuim că poetul ar fi spus, în loc de „contemporan”, — modalitate intelectuală de a spune —, „în viață”. Nu-i așa că nu mai avea nici un haz? Calre-nul înceta de a fi epigramă (pe propria piele a victimei).

Elemente lirice nu lipsesc epigramiștilor talentați. Citez epigrama „Unei blonde”, semnată George Zarafu:

Văd al plețelor teaur
În plin soare strălucînd
Și sînt trist c-atîta aur
Se preschimbă în argint.

Epigramistul a subliniat cele două cuvinte, aur și argint. Cred că nu era nevoie. Cititorul înțelege prea bine motivul tristeții, la gîndul că acest teaur se putea devaloriza, din momentul cînd devenea negociabil.

În concluzie, sînt optimist asupra viitorului epigramei la noi. Veți trăi și veți vedea!

ȘERBAN CIOULESCU

Chiar în momentul în care intram pe poarta **Întreprinderii de automobile ARO** din Cimpulung Muscel, care întâmpină **Congresul al XIII-lea** al partidului cu succese de înaltă rezonanță în bătălia pentru calitate și competitivitate industrială, prin telex se primea vestea că în **Raliul faraonilor** din Egipt un echipaj de femei cucerise locul I cu automobilul ARO-10. Acest titlu confirma încă o dată clasa mondială a autoturismelor de teren românești într-una din cele mai dificile curse contracronometru din lume, o cursă prin deșert, în vecinătatea piramidelor, la temperaturi înalte și uneori în condiții de furtună. Cu două sau trei zile în urmă sosise și vestea că un echipaj de bărbați conducând un ARO-242 câștigase, la rindul său, locul I, la același **Raliu al faraonilor**, într-o confruntare dură cu firmele cele mai mari din lume, deținătoarele unor vechi tradiții în acest domeniu. Imagini din acest raliu fantastic avusesem prilejul să urmăresc și noi pe micile noastre ecrane. Din atmosfera acelor secvențe tulburătoare, cu întinderi de nisip șerpuitoare și cu un peisaj voalat de vibrațiile aerului încins, ne regăseam la Cimpulung Muscel în plin peisaj de munte și de toamnă, cu păduri de bronz care se ridică din imediată vecinătate a uzinei, la temperaturi scăzute și într-un aer pur care dă în clinchet de cristale.

Exact acum 99 de ani pe acest loc se inaugura o fabrică de hirtie. Tot ce a mai rămas din vechea uzină sînt cîteva clădiri devenite istorice și... hirtia de calc pe care se trasează proiectele noilor tipuri de autoturisme de teren care poartă firma ARO, firmă cunoscută în 90 de țări din lume. O performanță simetrică, dovedind însă că la Cimpulung există o tradiție muncitorească exemplară. Desigur, de-a lungul unui secol de industrie mai mult sau mai puțin prezentă în prima linie a economiei naționale, uzina s-a transformat enorm. La un moment dat, în aceste hale se fabricau lacăte, pompe de stropit vile sau pădurile, clești de cuie, vermomore, broaște pentru uși, ringuri pentru uzinele textile dar și elice sau aparatul de bord pentru avioane. A fost, de asemenea, o vreme cînd la Cimpulung se reparau doar automobilele rămase dinainte de război, recondiționate pentru necesitățile urgente ale vieții. Oamenii de la Cimpulung au făcut o practică utilă repunînd în circulație pe drumurile publice, vechi Forduri și Cadillacuri, vechi Tatre și Mercedesuri. Naționalizarea i-a găsit pe cimpulungeni cu o experiență industrială temeinică dar, desigur, insuficientă pentru performanțe de vîrf. Și dacă orașul este cunoscut azi în lume prin automobilele ARO, acest lucru se datorează comunistilor care au transformat uzina de reparații într-o uzină ce produce automobile în licență proprie! E un titlu de glorie să produci autoturisme de teren care întrec în performanțe firme cu o rezonanță copleșitoare în calendarul industriei de automobile. La început au fost motocicletele I.J. de 250 centimetri cubi. În 1953 întreprinderea primește o comandă dificilă: să execute motoare cu explozie de 50 de cai putere. Motoarele s-au executat ireproșabil și tot în concepție originală. Acest lucru, întîmplat în 1953, a determinat trecerea de la execuția unor motoare la producerea primelor autoturisme de teren. Din 1957 pînă în 1984 au trecut deci mai puțin de 30 de ani. Întreprinderea a intrat brusc în concurență cu producătoare de autoturisme de teren avînd o vechime egală cu secolul. Este aproape de necrezut cum, printr-o mobilizare excepțională a forțelor, prin inteligența științifică și tehnică proprie, cimpulungenii cuceriră locul I la **Raliul pădurilor** din Belgia, în 1971, în compania celor mai spectaculoase firme de pe mapamond. Prin urmare, o performanță mondială la 14 ani de la elaborarea, în întregime, a primului autoturism românesc de teren!

Creație a gândirii originale • Produs al

AUTOTURISMUL

De la lacăte și încuietori, la model

vinătoare în junglă sau în deșert, pentru o ascensiune în locuri accesibile numai cu pasul sau pe cai, pentru traversarea unei mlaștini, a unui curs de apă, a unei pante înclinate pînă la 45 de grade etc. E o mașină cu care, astăzi, mulțumită îmbunătățirilor continue aduse, în concepție proprie, poate fi folosită și la arat și la semănat și la transport și la iluminat ca grup generator de curent electric, și la o călătorie în jurul lumii. E o mașină în care mă simt comod și cînd o folosesc drept mijloc de transport dar și cînd merg la teatru".

La Cimpulung oamenii știu că tot ceea ce înseamnă firma ARO în lume se datorează griji purtate destinului industriei românești de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, venit personal, în nenumărate rânduri, în mijlocul constructorilor de automobile de teren și îndrumîndu-i vizionar în realizarea unor produse de înaltă competitivitate la nivel mondial. Oamenii țin minte că au căpătat încredere în forțele lor, la indicațiile tovarășului secretar general al partidului care a deschis o perspectivă generoasă constructorilor de automobile de teren utile oamenilor în diverse condiții de muncă. ARO a devenit, treptat, un modul adaptabil tuturor nevoilor agriculturii și industriei. La 8 iunie 1972 tovarășul Nicolae Ceaușescu felicita colectivul de oameni ai muncii de la **Întreprinderea de automobile ARO Muscel** pentru performanțele lor, recomandînd în același timp să ia toate măsurile pentru ca în anul 1973 uzina să producă 15 mii de autoturisme de teren. La 7 septembrie 1976 secretarul general al partidului revenea în mijlocul constructorilor de mașini de la Cimpulung apreciînd rezultatele obținute în asimilarea producției motoarelor cu benzină și capacitate mare, prin transferarea producției de acest fel de la Brașov. Cu această ocazie, tovarășul Nicolae Ceaușescu recomanda instalarea unor noi linii tehnologice pentru crearea unor noi tipuri diversificate și perfecționate de autoturisme de teren. La 16 aprilie 1981 secretarul general al partidului aprecia la fața locului rezultatele obținute în diversificarea tipurilor de automobile de teren, în dieselizarea lor, în creșterea indicilor tehnico-funcționali, recomandînd, totodată, dezvoltarea capacității de pregătire a fabricației, a utilizării cit mai eficiente a metalului, a sporirii gradului de folosire a utilajelor.

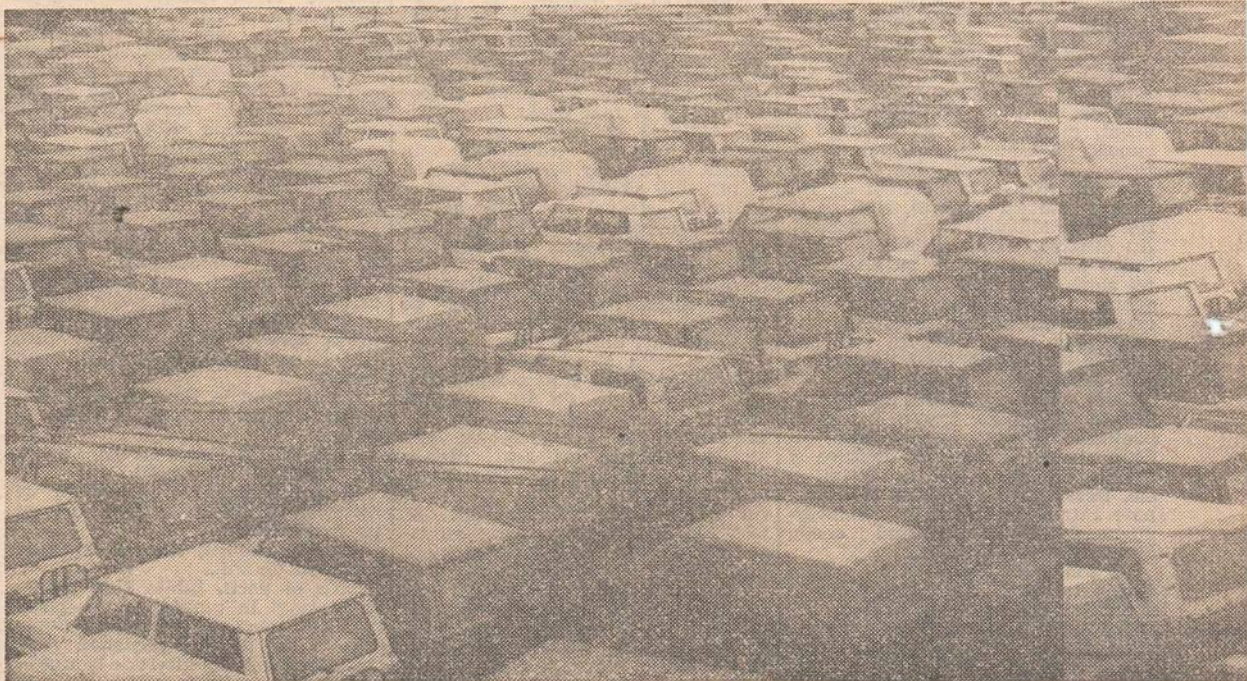
În anul care urmează întreprinderea împlinește 100 de ani. 100 de ani în condițiile în care, practic, ultimii 20 sînt fundamentali. Toate aceste rezultate reprezintă rodul unui colectiv de peste 10.000 de oameni care fac faima automobilului de teren românesc și îl reprezintă, în nenumărate ocazii, cu mare răspundere în lume. Uzina a produs nu numai generații de motoare și de mașini, ci și primul rînd generații de constructori de mașini. Așa încît, în uzină se întîlinesc lucrînd în diferite secții bunicii și nepoții. Trei generații de constructori de automobile de teren! Vîrsta medie este de 21 de ani. Constructorii de astfel de mașini au creat, pe lîngă uzină, un grup școlar care pregătește specialiști de la clasele primare pînă la facultate. Cimpulungul a devenit, prin uzină, centru universitar! Și cînd te gîndești că în 1944 lucrau aici doar cîteva zeci de muncitori, tehnicieni și ingineri, în cîteva hale prost utilitate și în barăci. Și cînd te gîndești că în 1958 operațiile de ambutisare a pieselor de tablă se făceau manual, pe butuc de lemn, cu scule rudimentare iar vopsirea se făcea în aer liber, cu piesele suspendate de crengile copacilor din curtea fabricii! Se poate spune că întreprinderea de automobile ARO Muscel a înregistrat un salt fantastic. Cuvîntul acesta, **fantastic**, s-a aflat pe buzele tuturor specialiștilor de pe mapamond care au urmărit **Raliul faraonilor** unde automobilul românesc a fost numit „**ARO, cel mai bun automobil de teren din lume**.”

ADRIAN DOHOTARU ■

Astăzi, producția de acum aproape 30 de ani se realizează în două ore și jumătate! Iar autoturismele de teren produse la Cimpulung întrec în **Raliul faraonilor** Range Rover-ul american, Toyota japoneză, Mercedesul german, Renault-ul francez.

Ajunși în acest moment de vîrf al uzinei îl întrebăm pe tovarășul Ion Giuvelcă, directorul general al Întreprinderii de automobile ARO din Cimpulung Muscel, ce semnificație are firma ARO? „**ARO este prescurtarea simbolică prin care e înregistrată licența automobilului nostru de teren la Geneva: Automobil Românesc. ARO înseamnă 28 de ani de experiență în industria automobilelor de teren, ARO înseamnă 250 mii de automobile produse pînă acum. ARO înseamnă o medie anuală de export de 64 la sută în ultimii 20 de ani. ARO înseamnă două familii de automobile în 12 versiuni, una dintre cele mai largi game de automobile de teren din lume. ARO înseamnă circa 5 la sută din întreg exportul mondial de automobile de teren. Înseamnă concepție proprie foarte avansată. Înseamnă performanțe în aproape toate competițiile internaționale la care a participat.**”

Întrebat de către noi ce reprezintă ARO pentru un pilot de încercare implicat zilnic atît în întreprindere cit și în diferite țări ale lumii, în verificarea performanțelor și calităților automobilului românesc de teren, tovarășul Valeriu Ungureanu răspunde: „**ARO este o mașină bună la cruce, o mașină care trece și prin zid, o mașină, adică, robustă, solidă, cu un design plăcut, cu un confort din ce în ce mai bun, o mașină pentru agricultură, pentru silvicultură, pentru geologi, pentru ecologi, pentru arheologi, pentru turiști de o vacanță sau de o zi, pentru**

Drum bun pe drumurile țării

igienței tehnice românești • Firmă de reputație mondială

ROMÂNESC DE TEREN

mașină de azi, câștigătoare în Raliul faraonilor

1971 — locul I la Raliul „Pădurilor” din Belgia, locul II și III la Raliul „Infernul smircurilor”. 1972 — locul I la Raliul italian al autoturismelor de teren. 1973 — locul I la raliul S.U.A. destinat echipajelor de teren (din 60 de echipaje), Titlul și premiul anual „Jumbo jet de aur” în Italia. 1974 — ARO se află printre premianții Salonului internațional de autoturisme de la Paris. 1975 — locul I la concursul internațional „Safari” din Marea Britanie. 1978 — locul I la Raliul de autoturisme de teren din Nicaragua. 1980 — ARO se află printre primele 8 echipaje din lume la Turul Africii de Nord, la care au participat 298 de echipaje și din care numai 37 au reușit să termine cursa. 1983 — locul I la Raliul Islandei, locul II în Raliul de fiabilitate din Algeria care a durat 12 zile pe un traseu de 12 700 km. 1984 — locul I în Turul Algeriei, locul 6 în Raliul Angliei, locul I în Raliul faraonilor, medalie de aur la Tîrgul internațional de la Plovdiv din R.P. Bulgaria.

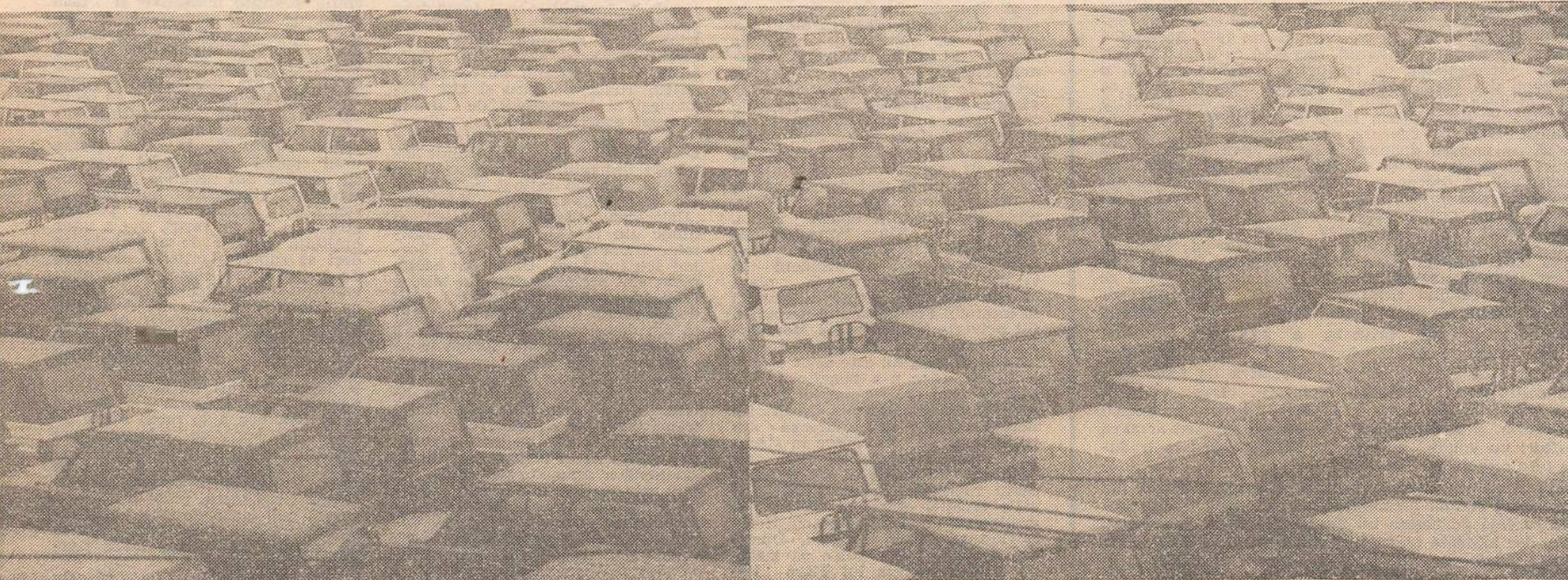

Imagine din filmul de televiziune dedicat „Raliului faraonilor” unde automobilul ARO i s-a spus: „Mașina care trece peste orice obstacol”

Intreprinderea de automobile ARO Muscel a exportat pînă acum produsele sale în cinci continente și în 90 de țări ale lumii, după cum urmează: Abu Dhabi, Africa Centrală, Albania, Algeria, Arabia Saudită, Australia, Bangladesh, Belgia, Bulgaria, Burundi, Canada, Camerun, R.S. Cehoslovacia, Chile, Sri Lanka, Cipru, R.P. Chineză, Columbia, Congo, Coreea de Nord, R.P. Cuba, R. Dominicană, Ecuador, R.A. Egipt, Elveția, Etiopia, Franța, Gabon, R. D. Germană, Grecia, Laos, Ghana, R. F. Germania, Guatemala, Guineea Ecuatorială, Insulele Canare, Iordania, Iran, Irak, Islanda, Israel, Italia R.S.F. Iugoslavia, Kuwait, Liban, Liberia, Libia, Luxemburg, Singapore, Indonezia, Irlanda, Malaezia, R. Malgășă, Maroc, Mauritania, R.P. Mongolă, Nigeria, Nicaragua, Norvegia, Olanda, Pakistan, Peru, R.P. Polonă, Portugalia, Ruanda, Qatar, Sierra Leone, Siria, Spania, Statele Unite ale Americii, Sudan, Suedia, Surinam, Tanzania, Turcia, R.P. Ungară, Yemen, Zair, Zambia, Mozambic, Argentina, Tunisia etc

es Colas, președintele societății pentru importuri de automobile de teren „Unisal France”: „ARO-10 nu are concurenți pentru mașinile 4x4 de pe piața actuală”

O creație simfonică dedicată celui de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român

Impresionantă, oglindirea actualității în creația compozițională românească contemporană devine, an de an, un autentic „hronic” al vieții noastre. În opere, oratorii, piese corale sau simfonice, ecoul evenimentului își face auzită astfel chemarea vibrantă, spre inimile celor care îl trăiesc. Cu asemenea gânduri urmăream, în recentul concert al Orchestrei Radioteleviziunii, prima audiere a lucrării simfonice simbolice intitulată de Liviu Ionescu **Forum XIII**. Este adevărat, adesea muzica cu text — în dimensiunile vocal-simfonice sau în cele ale cîntecului — are primordialitatea în tălmăcirea sonoră a unor momente de asemenea însemnătate pentru actualitate. Iată însă că muzicianul este capabil să comunice trăirile sale, crezul în mai bine, și prin limbajul aparent mai abstract, al genului simfonic. Ocolind un programatism de factură tradiționalistă, Liviu Ionescu a imaginat un amplu tablou de sentiment, de stare sufletească a tuturor oamenilor acestei țări, în așteptarea unui mare moment prin care se scrie istoria sa — Congresul al XIII-lea al Partidului. Așa cum mărturisea Liviu Ionescu, de aici emană atmosfera luminoasă, optimistă a discursului sonor, încărcat de energie. Astfel deschisă lucrarea, **Forum XIII** se continuă apoi cu un răgaz liric, în care, climatul de liniște și încredere cuprinde treptat toate zonele sensibilității noastre, pentru ca, în final să se proiecteze, impresionantă, dimensiunea apoteoză. Fără a da alte explicații, de altfel muzica nici nu le solicita, desfășurarea poetică este dominată de acel elan generos care îl simțim cu toții, ca dimensiune a timpului trăit și înscris în cronica noastră, făurită de noi, prin înaltul forum al țării.

Semnăturii creatorului muzicii, Liviu Ionescu, i se adaugă, cu autoritate, cea a interpreților, conduși de Cristian Brâncuși. Departe de orice manifestare formală, interpretarea acestei partituri, de un grad de dificultate a execuției apreciabil, denotă din partea dirijorului o atitudine de maximă participare în redarea convingătoare a mesajului. Dealtfel, impresia generală a întregului program a subliniat încă o dată că Orchestra Simfonică a Radioteleviziunii se situează în primele rânduri ale formațiilor artistice românești capabile a susține misiunea nobilă ce revine muzicienilor noștri în contemporaneitate. Cristian Brâncuși știe acest lucru și se angajează total în fluxul muzicii, dîndu-i fluentă și firesc. Cu celelalte piese ale programului nu a făcut decât să ateste încă o dată această calitate a sa, devenită o caracteristică a tinerei generații de dirijori. Urmărirea atentă a dialogului solist-orchestră, în Concertul pentru vioară și orchestră de Mendelssohn-Bartholdy, a dat un impuls pozitiv replicilor mai palide ale protagonistei, Susane Kalgéer din R. F. Germania. Iar finalul programului, cu o bijuterie clasică — **Simfonia în re-major** de Mozart, subînțulată „Haffner”, ne-a situat în lumea unei prețioase discretii și expresivități ce vădea cultura și sensibilitatea dirijorului. În întregul său, programul Orchestrei Simfonice a Radioteleviziunii justifică astfel bunul renume al actualii stagioni, primind pe merit aplauzele unei săli pline de tineri, veniți la concert pentru a înțelege mai bine, prin intermediul muzicii, aspirația noastră spre înălțimi.

GRIGORE CONSTANTINESCU ■

Eminescu în Anglia

Sosită în București, acasă, cum îi place să spună, Mrs. **Josefina Hoggett** ne-a pus la dispoziție un număr din 18 ianuarie al ziarului **Darwen Advertiser** ziar al unui mic oraș din nordul Angliei, din apropiere de Manchester.

Dar, pînă să divulgăm motivul pentru care ne-a pus la dispoziție mai sus-numitul număr din **Darwen Advertiser**, să precizăm că Josefina Hoggett este, de fapt, o româncă, mai exact spus olteancă, născută la Constanța, dar prin părinți, de felul ei din comuna Gighera, și se numea, înainte de căsătorie, **Bărsănescu**. A locuit, în România, împreună cu soțul ei (un inginer englez, William Hoggett, care a acordat asistență tehnică la construirea Combinatului de celuloză din Călărași), o bună bucată de timp, peste 10 ani, după care, de aproximativ trei ani, a plecat în Anglia.

Aceasta fiind zise, să ne întoarcem la ziarul **Darwen Advertiser** în cuprinsul cărui, sub două titluri, **Misiunea unei femei și Josefina urmărește să aducă genul român în casele engleze**, este relatată pe larg campania de publicitate pe care a demarat-o Josefina Hoggett în legătură cu apariția, în limba engleză, a traducerilor pe care un tânăr, **Corneliu M. Popescu**, le-a făcut din poezia lui **Mihai Eminescu**. Cei avizați sînt firește la curent cu extraordinarul succes al acestor traduceri considerate a fi cele mai bune, în limba engleză, pînă acum, din opera eminesciană. Ca urmare, în memoria traducătorului, decedat la numai 17 ani, în cataclismul din 1977, **Societatea Britanică de Poezie** a instituit, începînd cu anul 1983, un concurs internațional de traduceri în limba engleză a unor poezii din toată lumea, concurs care, la prima sa ediție (va avea loc din doi în doi ani) s-a bucurat de o numeroasă și prestigioasă participare. Prezentă la manifestările acestui concurs, ca iubitoare de poezie și, așa să ne declare doamna Hoggett, „pentru că era în legătură cu Eminescu și cu România”, interlocoarea noastră avea să descopere că **Biblioteca orașenească din Darwen** obișnuiește să organizeze cite o seară literară-artistică, drept pentru care a propus bibliotecarilor să pregătească și o seară Eminescu. Seara Eminescu a avut loc și cartea tinărului traducător **Corneliu M. Popescu**, dăruită bibliotecii de către doamna Hoggett, a fost permanent solicitată de-atunci pînă astăzi, astfel încît se poate spune, reluînd titlul din **Darwen Advertiser**, că **Josefina a reușit să aducă genul român în casele engleze**.

„În ceea ce mă privește, a continuat Josefina Hoggett, n-am urmărit decît să-mi mai astîmpăr astfel dorul de țară și să fiu intrucivă de folos țării mele, culturii ei, poeziei lui Eminescu. Dar totodată m-am gândit că tare bine ar fi dacă, asemeni bibliotecii din Darwen, și alte biblioteci din orașele Angliei ar avea în rafturi un volum cu poeziile lui Eminescu în traducerea lui **Corneliu M. Popescu**.”

Relatînd demersurile **Josefinei Hoggett**, pornite din dorința de a-și mai astîmpăra dorul de țară și din dragostea sa față de poezia lui Eminescu, ne-am emoționat, firește, dar totodată credem că voluntariatul dînsiei, demn de toată lauda, se cere a fi nu numai apreciat, ci și sprijinit.

VICTOR NIȚĂ ■

Cronica literară

Dramaturgia contemporană în oglinzi paralele

Pînă în urmă cu cîțiva ani, critica și teoria teatrală românească ara privită ca o rudă săracă a surorii ei, critica literară, favorizată din punct de vedere al deschiderii posibilităților de a valorifica sub coperta unei cărți fie sinteze anume concepute, fie articolele și cronicile dedicate cu mai multă sau mai puțină regularitate fenomenului curent. Nu era o situație specifică, ci ea ținea de o mentalitate mai veche în cultura românească și anume credința în perisabilitatea mai rapidă a textului de teatru, care și se releva ca spectacol și abia după aceea — și nu întotdeauna — ca text. Faptul că dramaturgia interbelică, de pildă, nu se bucură în **Istoria literaturii române** a lui G. Călinescu decît de o privire fugitivă, incompletă și circumspectă, a făcut ca acest complex să se accentueze. Fără să credem că acum situația e ideală și fără să credem de asemenea că în trecut tipăriturile de critică, istorie și teorie teatrală au fost absente, vom spune că prin colecții precum „Masca”, ajunsă acum la numărul treizeci și cinci, dar și prin alte serii tipărite de editurile Dacia și Junimea, prin volumele despre fenomenul teatral contemporan, despre probleme ale dramaturgiei naționale văzută în cîteva din direcțiile ei esențiale, prin studiile despre dramaturgia unor mari scriitori, prin antologii apărute la editurile Meridiane, Minerva, Albatros, prin reeditarea unor texte de o deosebită valoare ale moștenirii pe acest tărîm, aparținînd unor oameni de cultură sau directori de scenă, precum Olănescu-Ascapio, Victor Ion Popa, Ion Sava, Alice Voinescu, Teodor Burada, putem spune că de cîțiva ani asistăm la un fenomen îmbucurător, care se cere a fi continuat și amplificat. Cele două cărți pe care le comentăm acum, semnate de Mircea Ghițulescu (**O panoramă a literaturii dramatice române contemporane**) și Romulus Diaconescu (**Dramaturgi români contemporani**), chiar dacă nu sînt primele care încearcă să dea o imagine asupra evoluției dramaturgiei noastre din ultimii patruzeci de ani, au calități care ne fac să le privim cu încredere pentru seriozitatea cu care încearcă să ne dea imaginea drumului parcurs, prin tentativa de a ne înfățișa practic toți dramaturgii care au dat opere semnificative chiar pentru o anume perioadă, prin lipsa de prejudecăți extraliterare. Dimpotrivă, și în cazul lui Mircea Ghițulescu și al lui Romulus Diaconescu apreciem strădanii de a cuprinde întreg fenomenul, de a evita arbitrarul. Nu le-am putea reproșa omisiuni flagrante. Panorama lui Mircea Ghițulescu e mai completă, cuprinzînd aproape douăzeci de dramaturgi înfățișați în special în două capitole compozite și chiar eterogene, intitulate **Poeți, prozatori și publiciști și Autori și piese**.

Omisunile din cartea lui Romulus Diaconescu nu sînt însă grave pentru că cei aflați numai în cartea lui Mircea Ghițulescu sînt selecția din perspectiva apartenenței, prin naștere și mai ales prin locul în care își desfășoară activitatea, la zona transilvăneană. Cit privește metodologia, aceasta este discutabilă, că în orice carte care își propune să înfățișeze o selecție dintr-un fenomen de peste patru decenii. Romulus Diaconescu a ales de pildă mai multe căi: cea dintîi e a genului, dar numai într-un singur capitol (**Chipurile comediei umane**), celelalte pendulează între probleme de perspectivă filosofică (**O viziune a destinului**), modalitate de transfigurare (**Între document și ficțiune istorică**), structura piesei de teatru (**Fetele esului dramatic**) și un alt capitol care nu se înscrie în nici un fel în metodologia cărții, intitulat **Dramaturgia romancierilor**, unde sînt prezenți Marin Preda, Eugen Barbu, Titus Popovici, Fănuș Neagu, Romulus Guga. Or, dramaturgia e doar un accident în creația lui Marin Preda, piesa **Martin Borman** putînd fi inclusă la capitolul **Fetele esului dramatic**. Cit privește **Tineretea lui Moromete**, aceasta, așa cum arată și Romulus Diaconescu, nu este decît o dramaturgie, care n-a beneficiat de șansele unei reușite scenice, ca de altfel și **Martin Borman**. Creația lui Romulus Guga se încadrează din toate punctele de vedere în structura „esului dramatic”, mai ales dacă ne gândim că în ultimul deceniu regretatul scriitor părăsise căile creației epice. **O viziune a destinului**, unde sînt cuprinși Horia Lovinescu, Marin Sorescu, Dumitru Radu Popescu putea să includă și dramaturgia lui Titus Popovici.

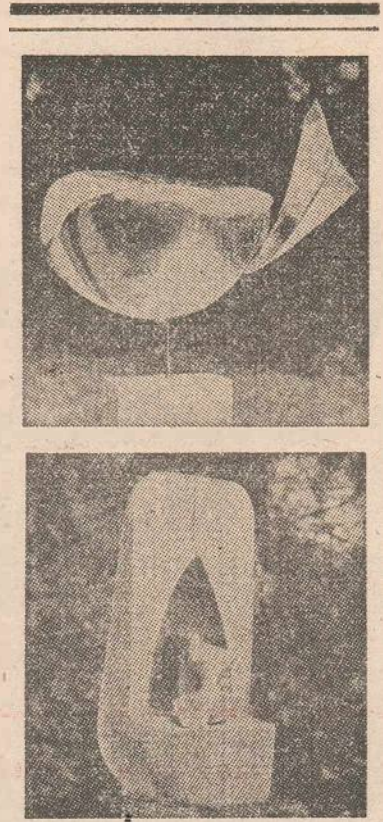
Mircea Ghițulescu a ales calea monografică ambiționînd să definească în propozițiuni eliptice, izbutînd uneori, forțînd alteori nota,

principalii dramaturgi, pe cei care s-au dedicat cu o anume continuitate acestui gen și mai ales care l-au marcat prin opere de valoare. Cei cu o prezență accidentală sau mai puțin semnificativă au fost înfățișați în cele două capitole amintite, unul intitulat **Poeți, prozatori și publiciști**, cel de al doilea, **Autori și piese**. Primul discută succint contribuțiile unor autori de piese care s-au ilustrat cu prioritate în celelalte genuri, cel de al doilea — autori care n-au un statut bine definit pe alte tărîmuri. Există deosebiri flagrante în situația unor autori de la o carte la alta ? În esență, nu. Dar Romulus Diaconescu acordă o importanță mai mare dramaturgilor Radu F. Alexandru, Ecaterina Oproiu, Vasile Rebreanu, Al. Voitin, Ion Coja, tratați monografic, spre deosebire de colegul său Mircea Ghițulescu. Există tendințe de supra sau subliniere a unor autori ? Fără îndoielă, da. Mircea Ghițulescu nu acordă rolul cuvenit în dezvoltarea dramaturgiei noastre istorice pieselor lui Al. Voitin. Or, reinnoirea acestui domeniu al dramaturgiei noastre s-a realizat prin **Petru Bareaș** al lui Horia Lovinescu, așa

mai mulți nici nu mai scriu după 1957. Anacronismul acestor piese n-a fost resimțit nici de critică, nici de public și bineînțeles nici de autori pînă în jurul acestui an deoarece dramaturgia noastră nu făcuse cotiturile hotărîtoare despre care cu atîta dreptate vorbesc și Mircea Ghițulescu și Romulus Diaconescu. Iar primii pași (făcuți prin „Mielul turbat” și „Citadela sfărîmată”) pe care cu atîta seriozitate le analizează cei doi autori nu înseamnă o negare a pieselor amintite ca și a altora.

Ele deschideau un drum nou raportat la dramaturgia de actualitate, mergînd paralel cu cea de inspirație istorică. De ce am acordat o atenție acestui capitol: mai înții pentru că în momentul în care într-o literatură înflinim opere chiar de o spectaculoasă inegalitate, cum sînt cele ale lui Camil Petrescu, sau ale lui Alexandru Kirilșescu, nu putem să nu le luăm și să nu le acordăm nici măcar numărul de rînduri de care se bucură Dan Rebreanu, Radu Bădîlă sau Valentin Munteanu, așa cum procedează Mircea Ghițulescu. Apoi operele acestor scriitori circulă, nu numai prin volumele tipărite de ei, ci și în seriile de opere și ediții critice, ceea ce obligă la o apreciere a lor. Și mai este o problemă de principiu: exigența se cade a fi egală și față de cei ce nu mai sînt, și față de cei ce sînt în jurul nostru. Mircea Ghițulescu dă dovadă însă de o reală vocație de critic și de istoric în capitolele dedicate unor dramaturgi precum Aurel Baranga, ce constituie o remarcabilă analiză ce înlătură toate idiosincraziile unor contemporani. Concluzia acestui dens capitol merită a fi reținută:

„Servite de o pricepere rară a meșteșugului comedici, ele îi asigură autorului o prezență emblematică în dramaturgia contemporană”. Tot atît de dense, de vii, de interesante, pătrunse de un viu și ascuțit spirit critic sînt capitolele dedicate lui Horia Lovinescu, Paul Everac, D. R. Popescu, Marin Sorescu, Theodor Mazilu și multor altor dramaturgi, făcînd ca cele mai multe din paginile cărții sale să devină analize critice de preț de care nu vom mai putea face abstracție pentru o justă înțelegere și definire a dramaturgiei noastre contemporane. Aș spune chiar că unele puncte de vedere sînt surprinzătoare prin nouțatea lor și unele observații din primul capitol verifică puterea sa de sinteză. În ceea ce-l privește Mircea Ghițulescu exagerează și el pe urmele altora atunci cînd crede că satira lui Mazilu „îi asigură autorului un loc încă greu de delimitat, dar de o puternică personalitate în literatura satirică a lumii”, sau cînd spune că Alexandru Sever scrie o „trilogie de interes mondial, despre mărirea și decăderea lui Hitler”. Nu mă refer aici doar la cazurile în speță; e cert că nici una din aceste afirmații nu au fost validate pînă în prezent. Dar mă refer la o problemă de principiu: orice autor capătă valoare universală în momentul în care opera lui se bucură nu numai de circulație, dar și de o constantă perpetuă pe scenele lumii, cînd criticii din alte țări o înscriu în contextul dezvoltării artei contemporane. Ceea ce, din păcate, nu se verifică pentru nici unul din cazurile amintite.

cum arată cei doi autori, și prin **Procesul Horia**, de Al. Voitin, prin piesele într-un act ale lui Paul Everac și nu mult după aceea, prin piesele lui Paul Anghel. A fost un proces mai îndelungat deoarece pe acest tărîm habitudinele criticilor și ale publicului erau mai trainice. Tot Mircea Ghițulescu tratează monografic pe Ștefan Oprea, dar nu pe Radu F. Alexandru, sau Mircea Bradu. Mircea Ghițulescu îl înregistrează pe Ion D. Șerban, în timp ce Romulus Diaconescu îl omite. Am putea spune că Romulus Diaconescu urmărește să ne dea o istorie a dramaturgiei contemporane prin autorii reprezentativi, în timp ce Mircea Ghițulescu năzuiește la o inventariere completă a celor ce au dat opere notabile. Dar din perioada de început ei selectează doar pe Mihail Davidoglu, Lucia Demetrius, Aurel Baranga, omițînd pe Camil Petrescu, Alexandru Kirilșescu, Victor Eftimiu, Mircea Ștefănescu, Tudor Șoimaru și alți dramaturgi ai începutului de drum. E drept, operele unora dintre ei nu mai au azi decît un interes pur documentar, și cînd am alcătuit antologia dramaturgiei românești în anul 1978 n-am reținut decît „Anton Pann”, „Nunta din Perugia”, „Bălcescu”, „Căruța cu paiațe” și nimic din creația lui Victor Eftimiu, Tudor Șoimaru, Mihail Sorbul sau Ion Luca. Unele din aceste piese sînt amintite doar de Mircea Ghițulescu, dar creația după cel de-al doilea război mondial nu e analizată din două motive, spune autorul, deoarece „el se aflau, totuși, în afara nevoii de reflectare dirijată, resimțită de revoluție și se vedeau astfel reprezentanții unui gust literar devenit anacronic prin efectul transformărilor sociale”. Ceea ce, adăugăm noi, este cu totul inexact. Am arătat că în primul deceniu de existență a dramaturgiei românești contemporane piesele acestor maeștri, cum erau numiți atunci, corespundeau unor comandamente sociale subliniate puternic în acea vreme și aveau, din perspectiva amintită de Mircea Ghițulescu, două rosturi fundamentale: aflarea acelor momente și personalități care constituiau tradiția și înaltași revoluției și despărțirea de un trecut pe calea risului, a satirei. Cei

Romulus Diaconescu vedește o seriozitate laudabilă, fiecare capitol al cărții sale constituind o adevărată monografie. Drumul parcurs de dramaturgia noastră este înfățișat cu multă grijă pentru a nu se omite nici o contribuție însemnată, pentru a se evidenția toate valorile autentice ale creației noastre dramatice. Spirit ponderat, lipsit de entuziasme juvenile, preferînd nu odată expuneră subiectului grăitor în sine, ferindu-se să emită sentințe definitive și fără drept de apel. Concluziile studiilor sale, pentru că le putem considera adevărate studii, credem că vor fi reținute de cei ce se vor apleca asupra dramaturgiei noastre. De aceea recomandăm cu toată căldura volumul „Dramaturgi români contemporani” ca o contribuție riguroasă la cunoașterea unui capitol însemnat al literaturii române din ultimele patru decenii. Aș recomanda autorului să renunțe la unele clișee precum „trece ca un fir roșu”, sau a unor oraliități. Înainte de a încheia aș dori să supun atenției o problemă de metodă: în cartea sa, Mircea Ghițulescu nu citează din critica de teatru contemporană decît trei sau patru contribuții de altfel foarte exacte ale unor confrăți clujeni. Ni se pare însă cu totul regretabilă omiterea contribuțiilor pe acest tărîm ale criticilor noastre contemporane. Despre acest fenomen s-au rostit nume de mare însemnătate ale culturii noastre, critici care și-au cîștigat astfel o certă notorietate. Ceea ce nu se întîmplă în cartea lui Romulus Diaconescu, unde înțîlnim o paletă mai largă de critici ale căror contribuții sînt citate, ceea ce dă textului său o mai mare pondere.

Încheind, aș vrea să arăt că cele două cărți a căror apariție ni se pare întru totul binevenită merită toată atenția noastră.

VALERIU RĂPEANU ■

atelier literar

G. Dumitrescu

B. Marian: Nu pare să fie un ciștiș noua tornulă (ne referim la versuri, firește) în care semnificațiile se dizolvă, se pierd într-o masă verbosă (adesea monotonă), cu întâmplătoare, rare, dispartate „semnale” metaforice. Ceva mai consistent, mai „adunat”, în „Verbe”, „Un accident”, „Discuție cu o statuie”, „Dezordine”.

Cristian Ovidiu: Nu ne-au convins textele dv. Predomină confecția literară, „făcătura”, și lucrurile nu reușesc să ajungă la freamăt și în-candescentă.

I. Chichere: O serie de pagini demne de atenție („Peisaj” citadin”, „Ax de melodie”, „Iedere”, „Etc.”, etc.), „Vals cuantic”. Scrieți-ne câteva rânduri despre dv. și adăugați și alte pagini de același nivel.

Belinda: Nu sînt, din păcate, noutăți. Aceleași notații grăbite, întâmplătoare, uneori fără șir, în stadiu de bruion, în care lucrește ici-colo cite o metaforă răzleată, uneori stingheră în context, căreia n-aveți răbdare sau pricepere „compunctivă” să-i asigurați o „montură” adecvată, convingătoare. O asemenea metaforă inspirată e, de pildă, cea din finalul textului „De la motel” (inecată, însă, într-un vraf de banalități...).

M. Sârbu: Ați revenit la maniera veche, delirantă, facilă, cantitativă. Doar câteva pagini de semnalat (nu fără reticență) din cele două plcuri: „Compromis”, „Frunzele”, „Nebunul”, „Aproape un recviem”, respectiv „Dacă n-aș fi prudent”.

„Uneori”, „Piața de vechituri”.

Oreste: Ceva, în „Meditație”, „Poem”. Ar fi timpul să ne comunicați și o semnătură completă.

Gh. Dumitrescu: Compoziții relativ curate, dar parcă mai stinse, în scâdere de tonus. („De patrie”, „Intrecere între roboți”, „Călătorie în cosmos”).

Samali Șefchi: „Constat”, „Vint de noapte”, „Amintirea ta” — jaloane ale unui posibil itinerar spre poezie. Da, continuăți.

Hombre: Judicioase și clarvăzătoare, observațiile și gândurile din scrisoare. Versurile, însă, sînt în regres, „făcute”, căznite, fără aripi (ceva, în „Pinda continuă”). Corvoada literară pe care v-ați asumat-o, în ambianța de veleitari mediocri, vă va dăuna mult, nu numai prin timpul pierdut (pe care, de altfel, l-ați putea folosi mult mai avantajos pentru lectură — de care aveți mare nevoie...).

Vasile Mihalea: Lipsese șufiul, rezistența, anvergura, suportul intelectual. Lucrurile se explică destul de clar prin „Lui D. Stelaru” (singura pagină reușită, de altfel), din care ar fi bine să puteți trage și niște învățăminte practice, de viață.

Viorel Grigore: Sînt lucruri promițătoare, într-un fel, dar, deocamdată, îndeminearea metaforică, reală, se exercită cam în sine, în enumerări neintegrate în context, inaderente reciproc, care, deci, nu-și însumează efectele, semnificațiile, în beneficiul

poemului. N-avem de ce să credem, însă, că lucrurile nu vor evolua în continuare în sensul cel mai favorabil (ținind seama de cele mai reușite pagini de acum, „Veac”, „Citeodată sînt trist”). Rămînem în așteptare.

Nicolae Sergiu, Cristina Pejan, Florentina Rusu, A. K., Alina No-reanu, Ioan Mihai, Sergiu Onișteanu, Laura Antohi, Mirona Alma: E ceva, încă nu de ajuns; continuați.

„Nu”, Iulia Avramescu, Richi Laurence, Linda: Încă nu se pot trage concluzii. Reveniți.

Moise Lucea, Adianca Ovicon, Cavalerul, C. Volanschi, Mircea Proca, Ionel Teaha, Adriana Dincă, Doina Uță, Jo M.C.D., Dumitru Pietru, Adrian I. Adrian, Iri-na Nicolau, Sorin Voiculescu, C. Bogos, G. Ionniță, I. David: Nimic nou!

Marian Ganea, Stanislav Laurian, Const. Dumitrana, Ionel Baban, Rodica Cozea, V. Coban, Elena Carmen Badea, L. Oprean, Iul. Ciupitu, M. Schebesch, Olga Sabbin, Lucian Stan, M. Balnic, Viorel Pascu, M.S.E.M. Pop, Cl. Rebegea, Geta Doinescu, Art. Fabian, A. Kapri, Dorin Stănescu, Matilda Oprea, Angela Toma, Sandu Stelian, S. Brădean, D. G. Sasu, T. Stețco, Angela Maxim, Betty L.: Incercări de nivel modest.

GEO DUMITRESCU

N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

ÎN CENTRUL BUSOLEI

Dăm dispoziții sublime muzicii
Poezii importante recită
pe culoarele trenurilor
Teatrul dă spectacole în centrul busolei
Vibrăm ca sîngele într-o inimă de plastic.

A. VALONI

TOAMNĂ

În sumarul unei frunze poți afla adevărul despre toamnă

imposibil să nu crezi în toamnă
poate altă dată ai fost copil
ai fost martor ai fost cenușă
altă dată e mereu azi.

MARIUS SÂRBU

VIS

Seara
cînd mă dezbrac de oboseală
și adorm pe un pat de flori
cu baldachin nevăzut
din aripi de ingeri
îmuguresc a nesfîrșită iubire —
semn că o femeie frumoasă
îmi trece pe deasupra somnului
chipul ei de călășă
ogîndindu-mi-se-n vise
ca salcia tină
în apa cea mai frumoasă.

AUREL ALBU

VIZIUNEA DRAPERIEI

În fumul cafenelei

fețe în așteptare

celibatarul ros de vreme
întîrînd necopt tușind în țigară
femeia fardă
mai absentă decît absența însăși
atmosfera aproape de ritual
aproape de grotesc
deodată ochii se mărește
corpurile se subțiază
curenții îndoaje undă aerului
o întunecă încet
o draperie cade iar după ce acoperă
prinde încet transparent
se văd pasaje subacvatice
unde eraniul piratului năpădit de algă
într-o altă sevă
convoiul mortuar al unui președinte
al unui plugar
ochiul se micșorează
femeia fardă cochetează
cu masca fetel.

IOAN SUCIU MOIȘA

CÎMPIA

Cumpăna fîntîinii se iscălește pe orizont
cu cifra unu
în timp ce cîmpia-și desface coada
colorată
ca păunul.

Leneș, neconvins,
adie vîntul prin necuprins
blestemat de ursitoare să nu stea.
Cîmpia, tăcută, solemnă și grea,
se inițiază în arta cunoașterii
fiindcă în curînd îi vine ziua nașterii.

Se spală în riu,
naște porumb și griu.
măci, gize și iepuri grăbiți,
trăgîndu-și puterea
din singe de daci nemuriți.

Noaptea se-nvește cu-o pătură-albastră
bredată cu stele,
spre zori roua curată
îi iese, prin piele
ca o sudoare
frumos mirositoare.

Ca iarba crudă
viața renaște
și nici un rău din lume
n-o va paște.

EMILIAN GAVRILIU

FINAL DE VACANȚĂ

Va rămîne cîmpul fără lanuri grele,
Fără unduirea holdelor scîlpind,
Fără fluturarea mindrelor drapеле
Palmelor de spice zarea aurind.
Fără mine-n ceață cîmpul va rămîne
înecat în ploaia ce-o să curgă riu,
Germinînd atîtea gînduri mari de piine
Din înflorescîta boabelor de griu.
Eu voi fi departe, poate la o gazdă
De visări sterile, într-un burg de nori,
Răsturnînd pe șesul colii cite-o brazdă
Cu penița lunii între stîmpe flori.
Și-aș fi vrut alături ca să-i fiu o viață,
Să-i simt respirația-n mugurii plăpînzii,
Să-i adun tot rodul, să-i l string în brațe,
Să-i sărut obraji colțuroși dar blînzi.
Să nu ne-nțezez sufletele noastre
Pala de neghină rea, să ne tot dăm
Mîna, ca prieteni, și din inimă astre,
Bucuroși de soare să ne-nseninăm.
Să trăim în pace numai din elanuri,
Numai din speranțe și din bucurii:
El să vălurească mai bogate lanuri,
Eu să rîvnesc somnul printre ciocirlii,
La fel ca bunicul care i-a fost frate,
Și, la fel, ca tata cel nebosot
Care niciodată, nici chiar după moarte,
Nu l-a dat uitării, nu l-a părăsit!...

ION CRAIOVA

Maria Banuș

(Urmare din pag. 9)

niri și, fatalmente, adăugiri, este, recunoaștem, extrem de dificilă, dar, în același timp, necesară, intrucît poezia Mariei Banuș acoperă și reprezintă, exponențial, una din cele mai controversate l, totodată, bogate perioade ale poeziei omăne. O perioadă în care acumulările cantitative și calitative ale avangardei au fost stopate, pentru ca mai apoi, printr-o fericită conjugare a energiilor culturale artistice generale și, în mod special, poetice, să renască și să rodească o seamă de generații pe care astăzi, din 1960 încoace, să le numărăm din cinci în cinci ani, apeland, ca să zicem așa, la o aritmetică vertiginosă, dar inoperantă. În realitate este vorba de una și aceeași generație, a poeziei ce-a trecut cu bine, totuși, peste o anume perioadă, am putea să-i spunem chiar prăpastie, continuîndu-se pe sine, iar poezia Mariei Banuș este, și din acest punct de vedere, o fericită ilustrare a continuității unui, filon liric românesc de mare expresivitate întru totul egal cu marea literatură a lumii și tulburător de adevărat și penetrant în strădania sa de a descifra și comenta, de a propune și sugera, de a înțelege și a simți ciudatele mașinării ale condiției umane, ale existenței, ale dialogului cu timpul, cu istoria, cu arta și cultura, cu filozofia și, în general, cu societatea însăși. Este poezia Mariei Banuș, din acest punct de vedere, un document sensibil al vieții dimprejurul nostru și de dinlăuntru nostru, este o îndelungă lucrare artistică în miezul căreia ne regăsim oricînd, fie ca ne aplecăm deasupra Tării fetelor, asupra Tărîmului intermediar (1936—1946), asupra Diamanțului (1965), sau, mai recent, asupra altor volume precum Toamă ieșeam din arenă (1967), Portretul din Fayum (1969) sau Noiembrie inocentul (1981), ori asupra celor citorva inedite ce încheie acest autoportret liric intitulat Orologiu cu figuri. Ce diferență ar fi, de exemplu, între un poem intitulat Oglindă caldă („Ciulești urechea de sîdeș și catifea? / Ți s-a părut. Nu-i nimeni. E tăcere. / Doar viața curge ca un sac de mere, / În piept, sub sfîrc, cit bobul de cafea / Miști buzele. Sînt străvezii și crude. / Tresari. Te-nfășuri. Nu vine furtună / Se coace gura, palidă căpsună, / Încet, sub ore, sub frunzișuri ude / ...”) și acest poem inedit intitulat Bănuială: „Poate sînt poate am fost / poate n-am fost deloc / mă-ncearcă o bănuială / printre oglinzile ce se roteșc / în carusel / și mă sorb și mă duc / rotund rotund / un reflex mișcător / de iarmaroc”? Aproape nici una, deși între ele este o distanță de aproape cincizeci de ani. Ceea ce le apropie, ceea ce le aseamănă, ceea ce le egalează este rostirea adîncă și adevărată a poeziei. A poeziei pe care Maria Banuș a slujit-o și o slujește cu o credință nedezmințită și-n deplină alianță cu timpul.

Nicolae Dan Frunteletă

(Urmare din pag. 9)

dem că de-atunci tînrul poet a trăit-o cu intensitate. Și mai credem că truda sa de-a evolua în timp și totodată în-lăuntru său, pentru a-și păstra intactă emoția descoperirii poeziei, a avut ca prim suport atingerea, din cînd în cînd, în alte cărți, în alte poeme, a aceluși ton de totală sinceritate și, implicit, de totală confesiune. Cu alte cuvinte, La bătrînețe, lupii tineri este cartea unei curate regăsiri de sine, cartea ce configurează și dezvăluie, cu pregnanță și exactitate, o natură poetică foarte apropiată de ceea ce am numi starea de grație a poeziei. Nu arsenalul imagistic, foarte bogat de altfel, foarte viu și proaspăt și, în același timp, ușor desuet, intenționat desuet, numai ca să dea parfum rostirii, numai ca să indice sursa livrescă din care descinde, nu inovațiile stilistice, nici ele absente, confirmînd meseria poetică, cea gramatică specială a poeziei pe care a asimilat-o (nu de la sine, nu ușor, nu dintr-o dată, nu fără ostencală) și nu consonanța tonului său cu poezia ce se poartă acum, de ultimă oră, sînt calitățile acestui volum de referință pentru poezia lui Nicolae Dan Frunteletă, ci faptul că poetul etalează o construcție foarte sigură și foarte rotundă a poemelor sale, o rostire din care a dispărut timiditatea de altădată a versului care n-avea, parcă, încredere în propria sa putere de-a evoca, de-a mărturisii, de-a convinge. Știința poeziei, atîta cită este ea acum, la Nicolae Dan Frunteletă — și este, trebuie să o spunem, la o cotă de deplină maturitate — egalează puterea sa de-a simți, de-a se uimi, de-a trăi în multiple plănuri, de-a rosti cîte ceva în plus (adică din mereu altă lumină, adică din mereu alt unghi de vedere) despre acel firav adevăr ce hrănește, cu otravă și speranță, cu întunerice și lumină, cu durere și singurătate, cu adînc și înalt, lumea dintotdeauna a poeziei, a poezilor: „Aflați despre mine că o duc foarte singur / ca un tren fără cale ferată și gări / ... / în-colo e bine, ca într-o rană / în care înnoată durerea mereu / e ca într-o floare hrănită de visul / acestor tînuturi unde toamna și eu / ardem scrisorile ce nu vor fi scrise / precum și iubirile ce nu s-or iubi...” Există în poezia acestui volum o pace îndelung așteptată, o pace în care poetul nu mai este tiranic, atent la felul în care se-aștern versurile, tiranic atent la acea ultrasecretă și inefabilă naștere a silabelor, ci, devenit între timp o ciudată mașinărie ce ascultă de comenzi și reflexe poetice încă nedescifrate, dar cercuite printr-o muncă asiduă, este atent doar să fie curat pe de-a-ntregul, să vorbească numai de dinlăuntru său, să transforme în poem, printr-un ritual numai de el știut, doar ceea ce arde fără-nctare, doar ceea ce arde obsesiv și fără tăgadă. O pace în care viața de zi cu zi a poetului naște poezia sa de zi cu zi, singura

dovadă a existenței sale așa cum singura dovadă a toamnei dimprejurul nostru (anotimp căruia poetul pare a i se dedica în întregime) este tristetea blîndă a frunzelor ce cad întruna peste-un deal de crizanteme: „Du-mă domnule în Piața Obor / Bucureștii miros a toamnă / a ploaie și-a periferie de veac / a început octombrie înseamnă — / du-mă domnule în piața de flori / să privesc un deal de crizanteme / galbenul turcit al stemei lor / să-mi îngroape vechile poeme / du-mă domnule taxi vărgat / către vinul minios și dulce / ca un singe tînar, răsculat / care-n vise vrea să mi se culce / sint dator un chef de ziua mea / cu uitării și cîntece de-amor / du-mă e octombrie acum / de vinzare-n piața la Obor”. Vom spune, deci, parafrazîndu-l, că peste mai vechile sale poeme, cele pe care voia să le scrie din prea plinul inimii sale și pe care, iată, le scrie, cade, bogat în culori și parfumuri, dar și cu o durere abia mărturisită, doar sugerată, un octombrie de aur, un octombrie împlinit.

A îi profesor

(Urmare din pag. 9)

Nici o schimbare a tonului, nici o surpriză de la o lecție la alta. Titu Maiorescu avea obiceiul, mai ales spre bătrînețe, să-și repete prelegerile gîndite și formulate cu 10—20 de ani în urmă. Reproducea chiar aceleași anecdote, spun memorialistii lui, ceea ce este, de bună seamă, un simptom al inerției spiritului. Lumea venea cu toate acestea la cursurile magistrale ale profesorului de logică și stilul său oratoric a dominat pînă de curînd universitatea românească. Ultimul lui exponent a fost, probabil, Tudor Vianu, care dădea săptămînal o lecție de solemnitate și profunzime intelectuală. Știa multă carte, reputația de estetician și critic literar preceda sosirea lui în amfiteatru, dar dincolo de toate acestea era puterea lui de înțelegere. Aș fi tentat să scriu: prelegerea lui Tudor Vianu reprezintă, ca și literatura lui, o instigare de spirit și o demnă, superioară, instigare la uman. Căci lingă știință și înțelegere, inteligență și talent, trebuie să fie și puterea (vocația) de a comunica într-un spirit de emulație și cordialitate. Distanțul Vianu era, în sfera orelor de curs, un om comunicativ și prietenos. Jean Pierre Richard, pe care l-am auzit un an întreg la Vincennes, își oferea în discuție un statut de egalitate și o colegială simpatie. Am cunoscut și altfel de cazuri. Cînd eram student, mă interesa la un moment dat tema predată de un profesor care avea reputația de a fi un bun specialist. I-am auzit cursurile și, după o vreme, cursurile mi s-au părut seci, le lipsea ceva, elementul creator, desigur, le lipsea însă și cea implicare a umanului care colorează comunicarea intelectuală. Ca să mă lămuresc mai bine, am căutat să vorbesc cu învățatul dascăl, dar n-a fost chip să comunic

cu el. Era mereu ocupat, iar cînd nu era, mă întâmpina un funcționar cultural, țepăn și impenetrabil, suspicios ca un polițist și infumurat ca un administrator al curții regale. Mi-am dat seama tîrziu că spiritul lui e gol și dialectica lui seacă. Construia în vid și specula în neant. Ideile lui erau transparente și neinsufletește ca sticla.

Profesorul oferă, vrea nu vrea, un model și modelul suportă exigențele spiritului tînar care, se știe, sînt necruțătoare. Ce-ar putea contraria mai mult în atitudinea unui dascăl? Conformismul intelectual, de bună seamă, și, într-o cauzalitate directă, conformismul moral. Profesorii au reputația că depozitează în ei ideile primite și nu pot sări dincolo de umbra lor. S-ar putea să fie astfel deși, în ultimele decenii, spiritul universitar a trecut în avangarda culturii. Nu-i dar o lege ca profesorul de muzică sau de literatură să rămînă în urma epocii lui și să încerce să gverneze pe contemporani cu ideile morților. Universitățile au pregătii și adăpostit în timpul nostru majoritatea revoluțiilor din domeniul spiritului. Noua critică a pătruns la Sorbona și Roland Barthes a fost chemat să țină cursuri la cea mai conservatoare instituție intelectuală a Franței, Collège de France.

Autoritatea profesorului de umanizare depinde, într-o mare măsură, de autoritatea operii sale. Sînt rare și dramatice cazurile în care marii dascăli nu lasă în urma lor o operă de creație importantă. Naturile socratice au ieșit din orizontul spiritual al timpului nostru. A apărut un alt tip de părinte spiritual, director de conștiință, pedagog social, însă acesta este, de regulă, laborios, discursul oral este sistematic completat de discursul scriptic. Cîteva din operele cele mai importante ale culturii noastre au fost la origine cursuri universitare: Ele au depășit cu timpul sfera didactică și au devenit bunuri spirituale pentru o întinsă categorie de cititori. Scrierile de referință ale lui G. Ibrăileanu, Densușianu, Philippide, N. Iorga, Iorgu Iordan, Al. Rosetti, D. Popovici, Tudor Vianu, scilicet, eseurile ale lui G. Călinescu publicate în Jurnalul literar (1947) au trecut mai întii sub formă orală prin amfiteatrele universitare și au incendiat mințile tinerilor. Din rîndurile acestora au ieșit apoi noile generații de filologi, scriitori, critici literari și numeroși pedagogi care educă la rîndul lor alte generații de tineri.

Lumea universitară nu mai este azi ce a fost ieri. S-au schimbat structurile ei, s-a schimbat și spiritul care însufletește aceste structuri. Un profesor preda (cîtesc în Memoriile lui Iorgu Iordan) două ore pe săptămîna, azi un conferențiar are săptămînal o normă de 12 ore. Ritmurile vieții intelectuale sînt mai rapide în lumea contemporană și profesorul trebuie să se adapteze, să-și înfăptuiască opera în aceste condiții. Căci circumstanțele nu vor putea justifica niciodată absența operii. Și fără operă un profesor este ca un general fără armată.

Un muzeu in labirint

Fața calmă a zbuciumului

4.

Am încercat să-mi imaginez ce-ar însemna o lume fără artă și primul lucru la care m-am gândit a fost că într-o asemenea lume, fără cărți, fără statui, fără muzee, ar triumfa frigul, un frig special împotriva căruia nici soarele nu poate face nimic. Porțile muzeelor ar rugini, păianjenii și-ar țese pinza peste zimbetul Giocondei, bătrînii lui Rembrandt ar muri în sfîrșit, bibliotecile, lăsate în paragină, ar putezi, pe soclurile goale s-ar așeza, picotind, ciurle și o glaciație a sufletelor și-ar extinde

Th. Pallady. Autoportret: din ce în ce mai mult împărăția și disprețul. Pe urmă mi-am spus că această imagine este totuși parțială, chiar simplistă, și că în fapt catastrofa ar fi încă și mai gravă. Într-o lume fără cărți, fără statui, fără muzee ar triumfa probabil nu numai frigul, ci și opacitatea, vulgaritatea și mărginirea, pe scurt trîndăvia spirituală, trăindu-se ca într-un Sibaris degradat. Legenda spune că sibarii ar fi izgonit cocosii din cetate pentru a nu fi treziți prea de dimineață. Noii sibarii ar izgoni cărțile, muzeele și statuile, socotindu-le mai periculoase decît cocosii, pentru a nu mai fi treziți din confortul unui pustiu fără întrebări și fără emoții. Hotărîți să se rezume la pură fiziologie, ei ar ride în nas celor care și-ar aminti de legenda frumoasei Psyche, care exprimă poate mai bine decît oricare alta condiția artei.

Implinind porunca unui oracol, părinții frumoasei Psyche au părăsit-o, se zice, pe un munte de unde vîntul a dus-o într-un palat îndepărtat. Acolo, un necunoscut pe care ea nu-l întîlnea decît noaptea și a cărui figură n-o vedea niciodată a făcut-o soția lui și i-a oferit fericirea, cu condiția ca această fericire să rămînă fără chip. Dar Psyche n-a putut respecta multă vreme condiția respectivă. Într-o noapte, și-a călcat legămîntul; a aprins un opaiț și, la lumina lui, l-a văzut pe tinărul și frumosul zeu Eros dormind alături de ea. În aceeași clipă Eros a dispărut, iar Psyche, disperată, a pornit să cutreiere lumea în căutarea lui.

Dragostea văzută e pierdută pentru totdeauna, pare să spună legenda. Dar ne putem oare consola cu o idee atât de restrictivă, că pentru a nu risipi dragostea trebuie să n-o luminăm niciodată? Și ar putea arta să procedeze altfel decît Psyche, renunțînd să atingă, să intruchipeze ceea ce visează? Putem stîrpi în noi, adică, tentația de a vedea? Nu cumva tocmai această dramă, de a suferi fiindcă am dorit prea mult, ne apără de o sălbăticie confortabilă? În tinerete, la Paris, Pallady s-a dus un an întreg în fiecare zi la Luvru ca să vadă Gioconda. În fiecare zi și numai ca să vadă Gioconda. Nu privea nici un alt tablou. Se îndrepta direct spre ea, își lua, vorba lui, „porția zilnică” și pleca împăcat. Mai tîrziu, cu o inversurare suspectă, Pallady a spus „azi dacă ar arde, aș fi încîntat”, vorbe în care aud însă o abia ascunsă declarație de dragoste. Dealtime, el va căuta continuu ținta pe care i-a arătat-o Leonardo, de a atinge prin finit infinitul, sugerîndu-ne cel dintîi dintre pictorii noștri că importanța artei stă, poate, nu atît în ceea ce descoperă, cît în ceea ce caută; de aceea ea își aprinde mereu opaițul pentru a vedea ceea ce zeii nu țin deloc să arate și, cu riscul de a suferi din această pricină, pare convinsă că nimic nu e mai primejdios decît înțelegerea. Trebuie să crezi în ceva ca să mergi înainte, îi scria Pallady lui Matisse.

Ar fi spus însă într-o zi o frază care, înțelegînd rău, sună arogant: „De fapt, un singur om pe lume are rost să existe: artistul”. Or, dacă lumea ar fi absurdă fără artă, la rîndul ei arta ar fi, neîndoielnic, absurdă fără lume. Ce rost ar avea muzeele goale, vizitate numai de artiști? ce rost ar avea cărțile, citite numai de cei care le-au scris? Un artist nu creează numai pentru sine, chiar cînd declară ca Pallady că o vrut „să omoare timpul” înainte de a fi omorît de el. În aceeași măsură în care nu există o artă „pentru noi” fără ca aceasta să fie și o artă „pentru sine” (căci dacă artistul nu descoperă nimic pentru sine, nu descoperă nimic pentru alții), nu poate exista, bănuiesc, un autor care să creeze cu inima ușoară o operă de uz exclusiv personal. Cînd opera e un jurnal intim, el speră în secret că jurnalul său va fi citit de toată lumea. Nu e acesta chiar cazul picturii lui Pallady, concepută ca un jurnal al existenței pictorului? Fraza pe care am citat-o trebuie înțelesă de aceea altminteri decît la prima vedere: ea nu e un abuz de triumf, un strigăt provocator pe care un artist îl aruncă lumii. Ea spune, în realitate, că ar trebui să existe un singur fel de om: care să nu considere uritul și mărginirea o fatalitate, care să nu poată trăi fără un ideal, care să nu-și epuizeze viața în calcule și ambiții meschine. Pallady consideră arta nu o profesiune, ci un mod de a privi și de a gândi viața, o atitudine în fața vremelniceii. Din punctul său de vedere arta e mai întîi un refuz: refuzul de a exista oricum și de a socoti moartea altceva decît un scandal... Să ne mai mirăm că pictura nu este pentru el nici îndeminare, nici voluptate, ci necesitate dureroasă? Sau că apelativul „maestre” i se pare o batjocură și o diminuare? Nu, nu de lipsă de orgoliu poate fi suspectat Pallady. Să ne amintim numai celebra lui declarație: „Eu nu fac pictură pentru un perete, o odaie sau un apartament. Cel care vrea să aibă un tablou de la mine n-are decît să-și adapteze locuința picturii mele”. Dar tot el, spre bătrînețe, își dorea un rug alcătuit din tablourile sale pe care să se așeze el însuși după ce l-ar fi dat foc, dovadă că nu s-a menajat în primul rînd pe sine cînd a fost ros de nemulțumiri și că a trăit sub paradoxul înșelăciunilor de absolut care, fiindcă nu obțin totul, au uneori pornirea de a distruge și partea la care au acces. Cuvîntul „autor” vine de la „auctor”, cel care adaugă, cel care mărește; romanii numeau astfel pe generalul care cîștiga un teritoriu nou. Dar în artă, un autor are poate mai degrabă meritul de a micșora; de a micșora zădărnica, neantul și placida complicitate cu moartea.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Dimitrie Murărașu

Și-a isprăvit răbojul zilelor, aproape nonagenar, încă unul din pușinii cei vechi care mai rămăseseră, profesorul, cărturarul și istoricul literar Dimitrie Murărașu.

L-am știut bine de-o viață și m-am simțit onorat întotdeauna de constanta prietenie ce mi-a arătat-o și de calda sa afecțiune.

Moldovean de obirșie, se naște la Botoșani în 26 noiembrie 1895 și decedează recent la București, mai exact spus la 19 octombrie 1984. A fost un om de caracter și de conștiință, structurat dintr-un aliaj metalic, pe care nu l-au oxidat nici vremea, nici vremurile. Și, dincolo de îndatoririle catedrei, împlinite cu exemplară probitate, întreaga lui existență și-a consumat-o în inepuizabilele cercetări de bibliotecă și lingă călmar, învățîndu-se necontenit pe el însuși, ca să poată învăța pe alții și să ne ofere astfel dimensiunile silințelor pe care le implică actul de cultură, onestitatea și rigoarea intelectuală, și să fie celor tineri pildă și indemn, așa cum o atestă cu elocvență bogata bibliografie însumînd atîtea titluri din strădaniile sale, închise între copertile volumelor lăsate, și care își iau singure sarcina să-l perpetueze numele și fapta.

Evident că laborioasele și meticuloasele eforturi le-a îndreptat către clasicul spiritului românesc,

de la Dosoftei la Dimitrie Cantemir, de la Gheorghe Șincai la Gheorghe Asachi, de la Grigore Alexandrescu și Hașdeu la Caragiale, Dimitrie Anghel și Șt. O. Iosif — ca să nu menționez decît cîteva dintre cei care au intrat în cîmpul mîntal de explorări mai întinse ale istoricului și exegetului literar.

Dar, osteneala de căpetenie a lui Dimitrie Murărașu a fost absorbită toată de Mihai Eminescu, pentru care nutrea — fac afirmația în deplină cunoștință de cauză — o adevărată idolatrie. Toate discuțiile porneau și se sfîrșeau cu steaua polară a cîntecului, a visului și a graiului nostru, și stăpînea perfect timpul lui Eminescu, confirmînd parca o condiție obligatorie, formulată de Ibrăileanu, că pentru a-i înțelege mai bine înălțimile pînă la care s-au ridicat cugetul și simțirea lui Eminescu, trebuie să ne transpunem în epoca lui și să ne umplem de timpul respectiv, numai așa putîndu-i măsura cu exactitate geniul și explica eternitatea.

Cît sănătatea i-a permis, Dimitrie Murărașu — ca să-și conserve atmosfera și ambianța eminesciană — zi de zi, în fiecare dimineață, lua drumul Academiei la cabinetul de manuscrise și documente și întîrzia ore întregi pe textele caligrafiate de mîna miruită de zeu. Și se întorcea acasă fericit că putuse din nou să le mîngie cu privirea, să le adulmece miezurile și să gloseze pe marginea lor.

Intr-o zi, însă, — o zi inevitabilă, cu scadența ei care nu exceptează și nu iartă pe nimeni — a constatat că picioarele nu-l mai ajută să trezeze și că distanța de la el pînă la Academie s-a ridicat între ei ostil și încăpățînată.

Capul îi funcționa ca și înainte — perfect lucid — judecățile îi erau sănătoase, memoria fără goluri, dar în picioare se strînseseră toate poverile de tuci ale celor 88 de ani.

S-a resemnat. Stătea la masa lui de lucru și scria, iar între două spitalizări — astă primăvară — mi-a trimis lungul și admirabilul eșeu „Luceafărul” lui Eminescu la o sută de ani după apariție, ce s-a publicat pe o pagină și jumătate din Flacăra cu nr. 13 din 30 martie 1984. Este ultima semnătură, cu care își ia parca rămas bun de la generații succesive de cititori, în josul unui text și acela închinat lui Eminescu; lui Eminescu pentru care și-a cheltuit cu evlavie și recunoștință toate rivnele, ca atîția alții pînă la el, o dată cu el, și care nu vor înceta să vină de-a pururi după el, ca să-i cîntorească amintirea.

Superbă și reconfortantă conservență!

Au urmat cu intermitențe alte internări și între ele l-am mai vizitat în două-trei rînduri la locuința sa, cu statornicul și devotatul amic comun, gazetarul Marin Matei, și pe urmă nu l-am mai văzut decît cu mîinile încrucișate, incremenit în racla de la biserica Boteanu, cînd a fost restituit pămîntului acestuia, căruia i-a dăruit cu o credință neclintită toată puterea lui de iubire care era incomensurabilă. Și pe masa lui de lucru, din odaia suferințelor și a singurătăților, filele de hirtie, care-și așteptau meșterul să le înnegrească, vor rămîne mereu albe...

L. KALUSTIAN

Biblioteca in aer liber

Paharele lui Dobrin

Ziare și reviste, mai vechi, mai noi, pe masa mea de lucru. Înspăimîntător e Carnetul extern din Sportul de simbătă 27 octombrie... Deci, doi tineri sint prieteni. Prieteni buni. De nedespărțit. Ca la douăzeci de ani, cit și au. Italieni, din același oraș, Cremona — dulcele oraș al violor lui Stradivarius, mi se pare — se duc cu masina să vadă meciul de fotbal disputat la Milano între echipa de acolo și cea cremoneză. Rămîne în viață unul singur. Celălalt a fost ucis. De cine? De prietenul lui, de bunul lui prieten, de iubitul lui prieten. De ce? Pentru că, desi cremonez, „ținea” cu milanezii. Un om de douăzeci de ani, un amărît de june, un minunat de june, cu micile lui păreri, cu sportivitatea lui, cu farmecul, cu logodnica mofturoasă, cu planurile, cu fotografiile, cu cămășa călcată de mama, cu trăsniile și încăpățînările lui, cu cheile din buzunarul pantalonului, cu bănuții, cu cheile din buzunar și cu bănuții umplîndu-se de căldura trupului său și apoi începînd să se răcească încet, o dată cu singele din vine și artere... Și ce se mai aude, ce-a mai rămas să se audă din trupul plin de vijiturile singelui rapid și de ecoul strigătelor de pe stadion, ce-a rămas din toate? Un zgomot mic și sfîșietor: zăngănitul cheilor din buzunarul unui mort. Tragedie? Alceva! Lipsesc zeii, fatum-ul, lipsește senzația de eliberare a spiritului pe care ti-o dă spectacolul tragic. Nici un zeu nu-l destinase mortii, nici un păcat nu apăsa asupra lui din străbuni. Tragediile sint raționale, chiar dacă logica lor e sumbră. Ce e rațional și omeneș în această poveste absurdă, meschină, barbară, cu un tinăr care-și pierde mîntile din senin și își ucide, ca un idiot și ca un bandit, prietenul? Pînă aici a putut să ajungă în ziua de azi sportul, sportul cel minunat, detinătorul unei morale luminoase ca soarele, o morală a bucuriei, a sănătății, a democrației, a fraternității, a libertății? O morală inventată în Grecia... În Grecia, nu? Pentru că — cel puțin așa ne place nouă, europenilor, să credem, acolo, în Grecia Olimpiadelor s-au născut și sportul și filosofia. Și iată, cîteva suporteri greci — care nu reprezentă pe nimeni, în nici un caz Grecia, în nici un caz filosofia sau sportul, poate doar întunericul din capul lor — se poartă oribil pe un

stadion românesc. Așa povesteste Adrian Păunescu — și-i întărește spusele Ovidiu Ioanitoaia. Cum, grecii? Ei, inventatorii, ei, urmașii alergătorului de la Marathon, ei care nu numai sportul l-au gândit primii, ci și lezile sportivității... Nu se poate! Ba de putut se poate, pentru că, uite, se vede cu ochii și se aude cu urechile.

Parcă-parcă s-a întîmplat ceva cu sportul, nu vi se pare? Parcă s-a „modernizat” și s-a „profesionalizat” cam cu asupra de măsură, parca se cam exagerază nitelus cu fanfarele și cu alte miștoace de reclamă pentru ca să se adune băncute, pitule, firfirici, părălute, galbeni bătuți, milioane de lire sterline în teschereaua vreunui băielas simpatic și îndrăznet care bate bine mingea cu o rachetă de tenis. Firește — nu-i așa? — e un semn al progresului, radioul, ziarul, televiziunea, firmele luminoase, reclama de lenjerie, firește, firește, încît îți vine să și blestemi uncoori nevinovatul cuvînt „firește”... Pentru că nu tot ce se întîmplă e un semn al progresului. Ba, uneori, mai e și un semn al regresului! Și, de asemenea, nu tot ce se întîmplă nou în lume e și firesc! E firesc ca, pe de o parte, doi italieni să se omoare pentru gloria lor de spectatori (și nu de sportivi!), iar pe de alta (ca să luăm un exemplu mai puțin fierbinte) nu știu cite licee din București să refuze să pună duminica terenurile cu care au fost dotate la dispoziția școlărilor ce vor să joace baschet? Asta e sportul: cel din curtea sau din sălile liceelor! Celălalt, cel pentru tribune, chiar dacă e nespus de plăcut, e mai mult spectacol. Vorba lui Dumitru Radu Popescu (altă publicatie, alt articol): „Pistoalele de tir încep să devină niște mașini de precizie, boburile, la fel. Bicicleta cu care a spulberat Moser recordurile orei reprezentă munca unor întregi colective de tehnicieni. Caiacele nu mai sint niște lăzi, prăjiina nu mai e de bambus etc. Un meci de box aduce pumnii în cap și milioane de dolari în buzunar. Sint puști sub douăzeci de ani care au conturi în bancă de milioane de dolari. Adică atît cam cît ar cîștiga un tinăr scriitor sub douăzeci de ani în două mii de vlei”.

Dar să lăsăm în urmă indignările, nu? Să nu exagerăm! Ba să exagerăm, să mai exagerăm puțin, pentru că pe tinărul italian nu-l va mai învia nimeni! Și pentru că există în lume destule motive reale și groaznice de conflict, multe, mult prea multe, iar sportul se cade să vină cu morală lui nobilă și să împace lucrurile. Atît cît poate! În orice caz, nu e chemat să inven-

teze noi pricini de vrajbă. Ce frumoase au fost ultimele două Olimpiade, dar cînd ne gîndim că... Să lăsăm fraza neîncheiată și să ne întrebăm doar dacă, la patruzeci de ani după război, nu am fi meritați și mai mult noi, spectatorii din toată lumea și sportivii din toată lumea. Noi, toată lumea. Măcar pe stadioane să domnească numai și numai frăția! Pentru că în culise știm — sau ghicim — cu toții cite se întîmplă. De aceea, mărturisesc, iubesc mai mult atletismul decît fotbalul, de aceea și numai de aceea, pentru că prea sint aglomerate coridoarele aflate în subterlurile fotbalului. (Întreb si eu, revenind iarăși la lucruri mai calme: nu mai putea rămîne măcar un an Crișan la Universitatea? Toemai acum, în momentul cel mai greu, a trebuit să plece? Nu vorbesc de vinovății, poate că nimeni nu are nici o vină, iar eu nu sint judecător; la prezentul Universității Craiova mă gîndesc...) Și pentru că, în sfîrșit, am trecut la ale noastre, să spun cum stăteam acum cincisprezece ani într-un restaurant din Pitești și luam masa cu prietenul meu, Poetul (cel căruia i se cîntă la anume sărbători „Tom, Tom, să-nălțăm!”). Era pe la ora opt seara cînd a apărut în sala restaurantului înaltul Dobrin (blondul din echipa brunilor, cel ce, privit din tribună, pare scund, din cauza ușoarei disproporții între trunchi și picioare) și a început să treacă pe la mese. Cred că într-un sfert de oră a ciocnit cel puțin zece pahare de spirit cu vreo treizeci de „fani”. Apoi a plecat. Iar eu (reporterul din fire n-are lecuri) m-am ridicat și — luînd-o spre leșire, dar cu ochuri — am trecut pe lîngă cîteva dintre mesele pe care se aflau paharele lui Dobrin. Plîne pînă sus. Cred că omul — despre care atîtea se spuneau și se spun — nu sorbise nici măcar o inghititură de vin. Poate că exagerez. Bun, azi e ziua exagerărilor. (De altfel, vărul meu Adrian, mare „microbist”, citește aceste rînduri și-mi „suflă” rîzînd: „Nu-l plăcea vinul. Tuica...”). Dar Dobrin nu pentru spriturii venise — și nici, mă rog, pentru posibila țuicuită — ci pentru ca să împartă bucurie. Și ca să culeagă bucurie, vîzîndu-se iubit. Gest de poet, de om topit după glorie, nimic altceva decît munca lui și gloria neînterindu-l... Gloria, o formă a iubirii, nu? A prieteniei. A fraternității. Ce oameni formidabili sint sportivii, atunci cînd sint chiar sportivi! Asemănătorii cu acei oameni (putini) care se numesc poezi și întîmplător chiar și sint poezi.

FLORIN MUGUR

Programul Cnaclului Flacăra

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și Revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, îi anunță pe iubitorii săi că își continuă în perioada următoare turneul prin țară, astfel:

MARGHITA, 2 noiembrie; ORADEA, 3 noiembrie; DR. PETRU GROZA, 4 noiembrie, orele 16; SALONTA sau ALEȘD, 5 noiembrie; ARAD, 6 noiembrie; SÎNNICOLAU MARE, 8 noiembrie; DETA, 9 noiembrie, TIMIȘOARA, 10 noiembrie; LUGOJ, 11 noiembrie, orele 16; AIUD, 12 noiembrie; Jud. MUREȘ, începînd cu 13 noiembrie.

Spectacolele vor avea loc de preferință în aer liber sau, în caz de timp nefavorabil, în cele mai mari săli.

Toate spectacolele vor începe, cu excepția celor special menționate, de la orele 18.00.

Să fie pace-n lume!

Cenaclul Flacăra
al Tineretului
Revoluționar

Excepționala cotă de spirit bucureștean

Localitatea: București, 27 octombrie 1984, orele 16, Stadionul Republicii.
Număr de spectatori: 30 000.
Atmosfera: excepțională.
Calitatea spectacolului: foarte bună.
Noutăți: prezențe locale grupurile de rock Quart, Sprint și Krypton Fort.
Aportul organizatorilor: foarte bun. Mulțumim activiștilor organizației de tineret a municipiului București pentru modul în care și-au dus la îndeplinire promisiunea făcută tinerilor bucureșteni, realizând această manifestare la data și în locul stabilite cu ocazia ultimei noastre întâlniri din Capitală.

O mulțime de drapele tricolore sînt fluturate în tribune. Spectatorii ridică portrete ale marilor simboluri ale neamului: Horea, Bălcescu, Iancu, Eminescu, Portretul tovarășului Nicolae Ceaușescu este ridicat în mai multe locuri deodată. Se cîntă: „Iancu”, „Jurămînt la Putna”, „Trăiască România”, „O șansă păcii”, „Să fie pace în lume”. Se scandează: „Trăiască, trăiască, trăiască, să trăiască, Moldova, Ardealul și Țara Românească!”
Este anunțat că în tribună se află spectatori din străinătate, membrii ceneclului închină spectacolul celui de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român. Încep să sosească bilețele.

Iată un fragment din bilete:
„Mulțumim de aici, din capitala României, „Eroul între eroi”, președintelui țării, tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru tot ceea ce face pentru țară și popor, pentru că tinerii să se poată bucura de toate condițiile. Mulțumim „Eroul păcii” pentru întreaga sa activitate desfășurată pentru ca lumea să trăiască și să-și crească copiii în liniște, pentru că porumbii albi să zboare de-a pururea pe cerul senin” (Mihaila Dăndăriță).
„Totuși” este cea mai solicitată formație, „Este o ambianță de o elasticitate și de o capacitate de replică extraordinară, decurge spre nota 101”. În timpul recitalului formației „Totuși” este ridicat un portret al lui Mihai Eminescu. Se întrerupe recitalul, se cîntă „Dor de Eminescu”. Spectatorii ridică brațele „să treacă pe ele numele celui mai mare poet al limbii române”. Bilețele solicită debutanți. Se prezintă 67 de tineri, 6 membri ai ceneclului încep selecția.

Are loc o premieră absolută: cîntecul „Simbătă la prinz”, pe versurile lui A.P., este primit cu multă căldură.
Sînt selecționate trei trupe: Quart, „Sprint”, „Krypton Fort”, foarte bune sub aspect tehnic, dar cu lipsuri în privința alegerii versurilor cîntecelor din repertoriul propriu. Pentru a le individualiza mai rapid, se hotărăște ca ele să cînte și cite o melodie din repertoriul internațional. Apoi s-a cîntat „Trăiască România”, „Treceți batalioane române Carpații”, „O singură Putna”, „O șansă păcii”, „Lancea lui Horea”, „Nu uita că ești român”, „Colindul Apusenilor”, „Deșteaptă-te române”, „Hora Unirii”. Tinerii alegură cu steaguri tricolore pe întreg stadionul. În tribună flutură steaguri tricolore. Cîțiva tineri urcă pe scenă cu un drapel pe care este chipul tovarășului Nicolae Ceaușescu. În timp ce se cîntă „Lancea lui Horea”, se aduce pe scenă o lance vopsită roș-galben-albastru. „Am colindat întreg Ardealul, dar lancea am primit-o la București”.
Se scandează: „Ceaușescu reales, la al XIII-lea Congres!” Conducătorul ceneclului mulțumește tinerilor, consacrați de Congresul al IX-lea, chează ai Congresului al XIII-lea, pentru cuvintele lor „ca niște sobe în frigul de afară”. Recitalul de vechi piese românești se reia cu „Mai vino seara pe la noi, Ionele dragă”. Spectacolul s-a încheiat tîrziu, spre regretul publicului care, din cauza a două mici erori de comportament ale unui grup de 50, nu s-a ridicat la nivelul notei 101, „campion absolut” rămîind Brașovul.

AURELIAN TIȚU DUMITRESCU

„O lecție deschisă”

Localitatea: Urziceni, 28 octombrie 1984, orele 16, stadionul din localitate.
Număr de spectatori: 5 000.
Atmosfera: caldă, primitoare.
Calitatea spectacolului: foarte bună.
Aportul organizatorilor: excelent. Mulțumim activiștilor organizației locale de tineret, care depășind toate obstacolele obiective și subiective precum și reticența unora din administrația locală au reușit să organizeze o manifestare dorită de multă vreme de oamenii acestor locuri.

Adevăratul ceremonial de pe nava amiral — București — s-a încheiat marșind începutul unui nou turneu al Ceneclului Flacăra. Pentru a da curs unei dorințe vechi și pentru a răsplăti eforturile deosebite întreprinse pe plan local, ne abatem o zi de la trasul nostru către vest și ne îndreptăm către Urziceni, loc în care n-am fi bănuți că vom trăi una dintre cele mai deosebite serii de pînă acum.

Prima surpriză (și nu una de mici proporții!) constă în faptul că la coborirea din autocar, stadionul, amenajat de altfel sărbătorește pentru manifestarea care urmează să aibă loc, nu conține altceva decît... decorurile! Stadionul este gol! Privesc băieții de la echipa tehnică, ne privim între noi și avem senzația că astăzi seară vom dansa... în familie! Organizatorii ne liniștesc spunîndu-ne că își cunosc oamenii și că aceștia vor veni în număr mare pe măsură ce vor afla, întrucît tovarășa primar din Urziceni nu a fost de acord pînă în ultima clipă cu organizarea spectacolului, afișele n-au putut fi puse, oamenilor spunîndu-li-se că nu e ceneclu.

Valuri de oameni continuă să sosească, alăturîndu-se cu glasurile și inimile scenei. Pe fundalul cîntecului lui Valentin Moldovan „În serviciul dumneavoastră”, cîntec program al ceneclului, urcă în scenă și dublează recitînd, poetul Adrian Păunescu: „În serviciul dumneavoastră / asta ni-i filosofia / noi, Ceneclul Flacăra / din România”.

„Am stat de vorbă cu boala mea și am convins-o să vină cu mine la Urziceni”, spune Adrian Păunescu, arătînd că în ciuda oricăror motive de ordin obiectiv ori subiectiv, ceea ce trebuie să primeze în conștiința unui artist sînt actul creației în sine și continuitatea în creație, iar creația trebuie să includă și răsplata celor ce fac posibile astfel de manifestări și creează cadrul desfășurării lor, așa cum s-a împlinit cu factorii de răspundere din Urziceni.

Timp de peste patruzeci de minute Adrian Păunescu susține un adevărat recital de poezie din creația proprie și din clasiicii poeziei românești. Încheiat cu sensurile adînci ale rostirilor lui Lucian Blaga din „Spațiul mioritic”, recitalul constituie în același timp o prefață la cîntecele de patrie și revoluționare ale ceneclului. A fost ca o lecție deschisă ținută într-un amfiteatru în aer liber.

„Strădania verticală” a celor 5 000 de spectatori (veniți, admirabil, din iubire și din ce s-a putut auzi) este răsplătită prin momente de excepție realizate de membrii ceneclului care au înțeles la rîndul lor nevoia schimbului de valoare cu valorile sufletelor celor ce ne ascultă. Cele cîteva sute de copii ce se află în imediata apropiere a scenei sînt de departe cei mai deschiși manifestării încercînd să-i mobilizeze și pe ceilalți, ceea ce și reușește în bună măsură; „cei mai mici mi se par acum cei mai puternici”, remarcă poetul Adrian Păunescu.

Cîntecele de pace și revoluționare se încheie cu „Treceți batalioane române Carpații”, cîntat din mîi de piepturi. O strofă spontană a poetului Adrian Păunescu se constituie într-o îmbrățișare tandră către cei de față: „cu brațele sus aclamați România / iubitorilor concetățeni / cu soarele verii pe chip și pe suflet / ce drag ne rămîi Urziceni”.

Încheiem, în semn de omagiu, dragoste și unitate națională, aici la Urziceni, cu „Lancea lui Horea”; flutură steaguri tricolore ce au încorporate în ele acea lance a demnității naționale, simbol și avertisment după intențiile fiecăruia din cei ce-și pleacă ochii asupra noastră.

O seară din seria marilor serii ale orașelor mici. Mulțumim tinerilor și organizației județene și orașenești U.T.C. pentru eforturile curajoase de a face spectacolul. Mulțumim conducerii de partid a Ialomiței.

AUGUSTIN FRĂȚILĂ

„Cărămizi în turnul de spirit al Drobetei”

Localitatea: Drobeta-Turnu Severin, 29 octombrie 1984, orele 18, stadionul municipal; Orșova, 30 octombrie 1984, orele 18, stadion.

Număr de spectatori: 20 000; 7 000.
Atmosfera: excelentă la Drobeta-Turnu Severin. A fost un spectacol aproape de nota 101 (cu siguranță viitorul spectacol va obține această notă) cu două reprize, de cite o oră fiecare, antologice. Foarte bună la Orșova.

Calitatea spectacolelor: foarte bună.
Noutăți: prezențe locale — Marilena Jianu, Valentin Ungureanu, grupul de dans „Break 50”.

Aportul organizatorilor: foarte bun, impecabil chiar, într-o cooperare fără fisură cu noul aparat al organizației județene de tineret, receptiv la nevoile tinerilor și la cultură.

Drumul de la București la Drobeta-Turnu Severin e ca un excurs prin expoziția inegalabilului colorist care este Toamna. Genial artist, sublim peisaj și visul acesta care ne fascinează și ne spiritualizează cuprins într-un singur cuvînt — Țara. O excursie relevîndu-ne în toată măreția lor și realizările socialiste ale timpurilor noastre. Și din nou, ceea ce îi conturează ființa — oamenii săi. Cei mai vestici dintre olteni, mehedinenii, cei mai meridionali orași al Olteniei, Drobeta-Turnu Severin, ne-au primit cu sufletul deschis, cu bucurie și căldură, cu multă

dragoste și cu un car de flori răsplătînd efortul de a fi făcut drumul pînă aici. Cîntecele noastre au fost un răspuns logic la această deschidere punînd de la început întîlnirea noastră sub semnul fertii al dialogului. Primul mare moment al serii este realizat de Adrian Păunescu însuși, dărîndu-se într-un recital de 20 de minute de mare concentrație emoțională, susținut perfect de intervenția inspirată a lui Adrian Moise la clape. O catedrală de spirit reverberază fiecare cuvînt al poemului „Repetabila povară”. Și cum „în ordinea firii este ca suma sublimă a tuturor părinților să se numească patrie”, cîntecele de țară și pace, cîntecele noastre angajament continuu în verticalitatea lor predispoziția creată publicului. „O diagonală tricoloră” leagă Drobeta de Putna.

Luminează făclii înălțate de brațe în legănare. „Ziarele ard știrile zilei spre a le da eternității”. Sute de hore se nasc din această uriașă îmbrățișare. Se cîntă pentru România eternă, pentru libertate și continuitate, pentru președintele Nicolae Ceaușescu a cărui realizare la cel de-al XIII-lea Congres în supremă funcție în partid ne este garanție împlinirii acestor idealuri. Momentele de profunzime, înălțîndu-se impresionant, descriu cu acuratețe chipul acestei generații umane. „Bată-vă lumina să vă bată!” este o apreciere și o urare totodată pentru sufletul curat al acestor oameni. Desfășurarea atributelor acestui public continuă. Îi simțim unit în dorința de a exprima coerent, printr-o participare de excepție, marile idei ale timpului pe care-l trăim. Dovezile de conștiință confirmă acest adevăr. Două fete, eleve ale

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU

liceului Traian din localitate, urcă pe scenă purtînd în mîini inscripția PACE. Nu uităm că toamna lui 1984 înseamnă și amintirea revoluției martirilor Horea, Cloșca și Crișan de la a cărei înfăptuire se împlinesc 200 de ani. Un drum clădit cu sînge, cu suferință și jertfă spre slava neamului. Cîntăm de aceea, aici, pe malul Dunării, glorificîndu-le fapta, „Lancea lui Horea”. Am împlinit astfel o oră nemai-pomenită ce aducea Drobeta în rîndul marilor performere ale ceneclului. Modul angajat al participării dar și conținutul biletelor primite, de o rară frumusețe, dovedeau că „aici se muncește dar se face și carte”. Și iată, liniștea creată de cîntecele de interior, semn de superioritate intelectuală, confirmă. În aceeași atmosferă este spus „Dor de Bacovia”, un cîntec „făcut parcă pentru clipa cînd se prăbușesc toate frunzele peste noi”. Punte către noua zi se face „Totuși iubirea”. Este un bun prilej pentru a spune: „Și totuși există iubire / Și totuși există destin / Dau lumii, dau lumii de știre / Ce mult te iubesc, Severin”. Nicl n-aveam să simțim cit de repede a trecut timpul. Am realizat că sîntem aproape de final o dată cu momentele în care au fost programate și aici, spre deliciul publicului, marile slagăre. Între ele, remarcăm ascensiunea extraordinară a cîntecului „Mai vino seara pe la noi, Ionele dragă”, despre care A.P. spunea de la prima audiere că se va bucura curînd de strălucirea lui „Ioane, Ioane”. Și, din nou, superba participare la cîntecele populare redade acestei generații în tonalități moderne, o generație dispusă să redescopere astfel frumusețile folclorului ca pe o dimensiune insuficient cunoscută a sufletului românesc. Membrii ceneclului reușesc și ei cea mai bună interpretare de pînă acum a cîntecului „Ciuleandra”. La o oră tîrzie comportarea publicului rămîne impresionantă. Se cîntă cu o prospețime remarcabilă chiar dacă din pricina frigului sînt acum mai puțini oameni decît la început. Răsună din nou din acest oraș pianetă, iubitor și făptuitor de pace, vocea oamenilor: „Să fie pace-n lume!” În fine, cînd totul părea a se fi încheiat, cînd luminile scenei își închiseseră pleoapele, cînd publicul se îndrepta spre ieșiri parcă fără să creadă că pusesem punct acelei serii de care aveau cu siguranță ce povesti, cînd unii mai rămăseseră să cînte și să refuze astfel cu o frumoză încăpăținare sfîrșitul, o inspirată idee a conducătorului ceneclului reinnoadă totul. Pentru cei 3 000 de oameni care rămăseseră ignorînd palpabilitatea acului punct final, public ce însemna mai mult decît ar fi putut încăpea într-o sală normală de spectacole, public pe care mulți și l-ar dori la manifestările lor, ceneclu continuă. Starea de veghe a acestor oameni ni s-a părut „parte din veghea planetei” și merita orice. A fost încă o oră extraordinară, poate cea mai frumoasă din cite am trăit în ultima vreme. O oră sensibilă și

intimă, o oră fierbinte și sinceră, încheind o seară cu mari momente de revelație, cu momente de participare incandescentă exprimînd setea de cultură și vocația oamenilor acestor locuri.

Ne-am simțit bine în postura de „cărămizi în turnul de spirit al Drobetei”.

CONSTANTIN DRAGOMIR

„Eliberarea de prejudecăți”

Pe firul Dunării, duși de „amețitoarea apă”, urcăm precum singele către inimă printr-o mare arteră. Copleșitorul sentiment al forței naturii ne face firești, creștem atenți în noi înșine dînd ființei noi dimensiuni. Nu știu dacă spectacolul de la Orșova va fi fost mai bun decît celelalte, dar în mod cert el a fost cu totul special după membrii ceneclului și publicul din tribune care au avut o stare specială. Tocmai aici, unde Noul seamănă cu un copil genial ce-și naște părinții, tocmai aici membrii ceneclului au și ei ceva nou. Florin Săsărman de exemplu a venit de la Moldova Nouă cu o altfel de stare socială, proaspătul subinginer povestindu-ne entuziasmat primele lui zile de muncă. Și interpretarea lui poartă semnul răscrucii existențiale. Membrii grupului Poesis, cu aparența lor de uriași de fum, au și ei ceva nou: e vorba despre Marius Bațu, azi de 25 de ani, față de Marius cel vechi de 24. Se pare, din întreaga lui comportare, că lui Marius Bațu îi vine mîntea la cap. Și aceasta se simte, ei sărbătorind publicul spectator prin propria lor sărbătoare, oferind o interpretare de excepție. Duce Bertzi și Vali Șerban, credincioși spațiilor natale, își înfig privirile în bucățile de munte ce-a rezistat năvălirii apelor și urcă tonusul tribunelor, dînd caracteristici noi atmosferei cu glasul pădurilor secrete din sufletele lor. Urcă în scenă pe fundalul cîntecelor lui Emilian Onciu conducătorul ceneclului, poetul Adrian Păunescu; „Repetabila povară”, „Manifest pentru sănătatea pămîntului” și „Pacient” trec Dunărea ca niște unde magnetice și în liniștea perfectă, ca-ntr-un spațiu coincident al valorii, se întorc aplauzele Europei de sud. Ca și la Făgăraș, din tribune o tinărecită în canon cu Adrian Păunescu poemele acestuia. Moment de excepție. Într-un bilet doi grăniceri aflați în stagiul mulțumesc pentru ocazia oferită de Ceneclul Flacăra celor ce doresc cultura, ei fiind prezenți și la Ploiești și la Alba, locurilor lor natale. O suierătură scăpată cuiva din tribună atunci cînd este programat un cîntec din Moldova prilejuiește conducătorului ceneclului un excurs istoric de curaj și sens profund, o viziune de suflet asupra adevărului acestei țări. „Noi suntem ceea ce suntem numai împreună”. „Jurămînt la Putna” prilejuiește o strofă omagiu plină de sens cosmic: „Să ne audă pămîntul / să se audă spre astre / Orșova jună cum cîntă / Pe malul Dunării noastre”. Cîntecele de patrie, de pace și revoluționare ale ceneclului prilejuiesc membrilor săi o prestație cu totul deosebită, lucru pe care poetul Adrian Păunescu îl remarcă public: „Țin să mulțumesc colegilor mei pentru dărîuirea lor. Cred că am găsit o formulă de ceneclu care deși nu are încă nume de rezonanță este ceea ce înțeleg eu prin echipă”. Valeriu Armeanu, remarcabil poet din Drobeta-Turnu Severin, ne incită cu un „Remember” de efect la public. Cristian Minculescu, de dorul trupului „Totuși” care este „la școli”, trebuind să pregătească totodată și mult așteptatul ei L.P., cîntă ca niciodată împreună cu părinții adoptivi, Flapo, inflexiunile acestei voci de excepție văturînd întinderea apei ce-l simte. O avalanșă de slagăre populare românești îl stimulează pe „înrațitul” folkist Cristian Buică ce scoate din memoria lui bănățeană un „Petre, Petre” de zile mari. Iată cum încetul cu încetul les la iveală potențe nebanuite ale fiecăruia dintre membrii ceneclului. Valentin Moldovan trece prin tribună „tînd” aerul sensibil ca o „vedetă” rapidă valurile, figurînd din adîncul inimii Maramureșului. „Lancea lui Horea” lasă umbra vie a acordurilor de final ale manifestării de astăzi seară. Sentimentul expresiei sufletului s-a ridicat fizic deasupra noastră: parcă simțim asupra-ne nadirul latent, oglinda Dunării pămîntene, haloul sufletesc al Orșovei de pe ape peste noi în timp ce poetul Adrian Păunescu sosește finalul „Spațiului mioritic” al lui Lucian Blaga. Cînd totul se încheie ecoul a tot ceea ce se împlinise în acea seară ne revine prin glasul unei spectacolare care se apropie de scenă și spune: „Mulțumim pentru această seară de educație reală și de eliberare de prejudecăți”.

AUGUSTIN FRĂȚILĂ

Ați citit cronicile cu numerele 1404, 1405, 1406, 1407.

Am promovat în ceneclu dînd o șansă trupei Krypton Fort. Ei au venit însă cu moravuri de circumă și club, birfini membrii din ceneclu ca și Paul Nane, un derbeduc deghizat în disc-jockey, recunoscut prin apucăturile sale de acest fel și cu care unii dintre băieții acestor trupe au pactizat împotriva aceluia care-i primiseră cu generozitate.

Să gândim
cu capetele noastre

Mens sana in corpore sano

● Actualitatea a două terapii străvechi ●

Homeopatia la ora intrării în clinici

Al IV-lea Simpozion național de homeopatie, desfășurat luna trecută la Poiana Brașov, a readus în discuție problema mai veche și mai nouă a unei terapii eficiente și economicoase, bazată (reamintim) pe administrarea de doze infimezimale după principiul „similia similibus curantur” (mai pe românește, cui pe cui se scoate). Ținuta manifestării, care a avut ca temă aplicațiile ale homeopatiei în pediatrie, numărul mare de participanți (peste 200), comunicările prezentate etc. au subliniat faptul că această metodă, în esență, o completează, o întregesc o medicinelor așa-zise clasice (alopatie), se află la noi în pînă ascensiune, afirmarea ei bazându-se pe rezultate mai mult decât încurajatoare obținute în tratamentul unor maladii funcționale, neuropsihice, al unor cazuri de ulcere, colite, hipertensiuni arteriale, hepatite cronice, infecții recidivante etc. etc. Nu trebuie scoasă această detentă în afara eforturilor, pe care „Flacăra” le-a mai menționat, de puse de Centrul de perfecționare a personalului superior sanitar (director dr. Ioan Teleianu) și de Cercul de homeopatie din U.S.S.M., care s-au străduit, și în bună parte au izbutit, să ofere metodei în discuție un cadru adecvat (cursuri de inițiere, contacte etc.) și un statut.

În materie de homeopatie, nu încapem nici o îndoială, s-au făcut o serie de pași înainte, oficializarea metodei, multă vreme barată de ignoranță și comoditate, fiind cel mai important. I-au urmat deschiderea unor cabinete de profil. La policlinicile „Bătușe” și „Titan” (cea din urmă mutată ulterior la policlinica cu plată „Pantelimon”), precum și consolidarea Farmaciei 80 (homeopată), pusă la un moment dat în situația de a onora un număr mereu crescând de rețete (peste 30 000 în acest an) în condiții de lucru nu tocmai ferice, dispunând de un spațiu restrâns, „cedat” în incinta unei farmacii obișnuite. Și

această chestiune e pe punctul de a se rezolva, Farmacia 80 (dirigintă Cezarina Tachel) urmînd să se mute, cit de curînd, într-un local propriu, ca încă un semn că Oficiul farmaceutic I (director Letiția Georgescu) acordă homeopatiei mai mult interes. Poate că alegerea localului, în cartierul Aviației II, în Pipera, la distanță apreciabilă de centrul orașului, n-a fost cea mai inspirată,

Fără să fie neapărat homeopați, reprezentanții de frunte ai școlii medicale românești de azi, clinicieni de elită, profesori, șefi de catedră etc., s-au pronunțat și se pronunță în favoarea extinderii terapiei în discuție. Iată opiniile a trei dintre ei.

IULIU ȘUTEU : „În calitate de chirurg, nu pot fi, firește, cel mai convingător garant, dar nu mă îndoiesc, din cele ce am constatat, că homeopatia e în multe privințe o șansă în plus pentru sănătate. O recomandă rezultate certe, nu o dată spectaculoase. Are și limite, de acord, dar trebuie să ținem cont că și alopata le are pe ale ei. În cazul homeopatiei mai intră în discuție și aspectul economic, alt argument în favoarea sprijinirii ei. Consider, ca să nu mai lungesc vorba, că homeopatia trebuie ajută să-și consolideze pozițiile, să se dezvolte”.

SIMION PURICE : „Spunînd că mă străduiesc să profilez cîteva cadre tinere de homeopatie, gîndind chiar să

dar dacă mutarea se va însoți, cum se simte nevoia și cum ar fi firesc, de mărirea personalului (care, dat fiind numărul mare de solicitări, se descurcă tot mai greu), nu putem decît saluta această schimbare. Pentru că, veți fi de acord cu noi, un pas înainte, cit de mic, tot asta rămîne: un pas înainte. Există îndoielile și în privința preparării tincturilor-mamă se vor înlătura, fie și pînă la un punct, dificultățile mai vechi: conferențiarul clujean Honoriu Popescu, autor al unor preparate foarte apreciate,

a acceptat o colaborare în acest sens. Nu putem însă scăpa prilejul să notăm, cu mirare, că Farmacia 80 și, implicit, homeopatia românească de azi încă nu folosesc, la nivelul dorit, serviciile farmacistului Horia Bucur din Sebeș-Alba, ale cărui remedii și-au probat în atîtea și atîtea cazuri eficacitatea.

Nu vom mai repeta lucruri știute, despre care am mai relatat în aceste

pun bazele unei secții specializate, cînd vor exista aprobările de rigoare, definesc, cred, în două cuvînte, raporturile mele cu terapia în discuție. Care detine, după părerea mea, un mare avantaj: nu introduce în organism substanțe toxice, nu agresează și minoră, dar nu e. Oăci medicamentele de sinteză produc destule ne-cazuri”.

VALERIU POPESCU : „Vreau să fiu clar: nu intenționez să intru în tabăra medicilor homeopați, nu mai am nici vîrstă și nici timpul necesar pentru asta, dar respect activitatea lor și, încă mai mult, ea mi se descoperă drept o experiență dintre cele mai interesante. Pledez pentru complementaritate, deci și pentru homeopatie, ale cărei rezultate dovedite, concrete, recomandă cu prisosință o terapie eficientă și ieftină. Recent, am participat la un simpozion de homeopatie și nu mă sfîșie să afirm că am profitat de pe urma lui”.

pagini. Că homeopatia e o metodă terapeutică de care alopata se poate ajuta (nu doar în afecțiunile amintite, ci și în reacții adverse, în alergii la medicația de sinteză, în boli iatrogene etc.), că e deosebit de economicoasă (tratamentul costă de cîteva zeci sau de cîteva sute de ori mai puțin decît cel clasic), că n-are contraindicații ș.a., dar vom scrie că homeopatia a depășit faza tatonărilor și a ajuns la momentul cînd, pentru valorificarea deplină a virtuților ei curative, ar trebui să pătrundă în

spitale. Pentru acuratețea tratamentului, pentru supravegherea în timp a bolnavilor, pentru realizarea unei cercetări proprii, absolut indispensabile, metoda trebuie să beneficieze de cadrul unor secții clinice și, implicit, de un statut corespunzător. Chiar dacă drumul afirmării homeopatiei a început, cum ziceam, mai tîrziu, pe el se cuvine mers acum, cînd problemele par (cel puțin teoretic) lămurite, în ritm cit mai rapid, homeopatia avînd nu doar de cîștigat, ci și de recuperat. Am discutat, pe această temă, cu cîțiva profesori. Toți s-au declarat, citiți alături, de partea homeopatiei, elogiîndu-i virtuțile. S-ar părea că e rîndul Ministerului Sănătății să grăbească lucrurile pentru ca terapia în discuție, după ce a acumulat destulă experiență (medici străini și-au exprimat nu o dată dorința de a învăța de la homeopatii noștri!), să treacă în stadiul imediat superior, să intre în clinici.

La simpozionul de la Poiana Brașov, în treacă fie spus, s-a proiectat o peliculă despre homeopatie realizată la laboratoarele „Nelson” din Londra, oraș în care funcționează, pe lângă un spital cu profil („The Royal London Homeopathic Hospital”), Facultatea de homeopatie, înființată în 1950. Situația din Anglia, unde rețeaua de homeopatie e riguros organizată, nu-i singulară. În mai toate țările Europei, terapiei prin doze infimezimale i se arată, de 10-15 ani, o atenție specială: farmacii specializate, spitale, facultăți, societăți naționale, reviste etc. Nu zice nimeni să-i copieăm neapărat pe alții, să preluăm de la ei orbește, dar e lîmpede că o experiență valoroasă există pe plan mondial, iar homeopatia românească, redutabilă din multe puncte de vedere, mai are destule de întreprins pentru a se ridica la acest nivel. S-au făcut pași înainte, repetăm, dar ei continuă să fie, față de ce ar trebui, încă șovăielnici, timizi. În timpul, în acest caz, nu costă numai bani, ci și sănătate. Nutrim convingerea că Ministerul Sănătății, tot mai receptiv față de nou, va fi în măsură să găsească soluțiile cele mai nimerite pentru a pune, neîntîrziat, o terapie eficientă, nepretențioasă și ieftină la îndemîna celor suferinzi.

● OVIDIU IOANIȚOIA ●

Eficiența și limitele tratamentului prin acupunctură

Bucurîndu-se de o largă participare și de comunicări ce se revendică prin noutăți de mare importanță, cel de al IV-lea Simpozion național de acupunctură, desfășurat la Iași în zilele de 4-5 octombrie, s-a constituit deopotrivă și într-un moment jubiliar: împlinirea unui sfert de veac de la înființarea Cercului de acupunctură din cadrul Uniunii Societăților de Științe Medicale și 10 ani de la primul Simpozion național de acupunctură. Pentru informarea cititorilor noștri ne-am adresat lectorului dr. C. Ionescu-Tîrgoviște, cunoscut specialist al domeniului.

— La simpozion au participat — ne declară interlocutorul nostru — delegați din toate centrele medicale importante ale țării, ceea ce a permis formarea unei imagini relativ complete în legătură cu potențialul cercetării clinice și experimentale din acest compartiment al terapiei naționale. Este important de observat, încă de la început, că majoritatea celor care au participat la dezbateri, au ținut să noteze atît succesele, cît, deopotrivă, și limitele tratamentului acupunctiv. În general — au menționat aceștia — s-a procedat nu la extinderea acupuncturii către zonele aluneoase ale patologiei, ci la restrîngerea perimetrului ei de aplicare. S-a semnalat, de pildă, deserviciul ce poate fi adus metodei cînd, la insistențele pacienților, aceasta este „încercată” în boli cronice ireversibile, în care efectele minime nu pot influența boala de fond, ci doar tulburările asociate, ceea ce, evident, este cu totul altceva. Afirmăția că acupunctura face minuni nu are un suport real. În prezent rezultatele tratamentului prin acupunctură pot fi prevăzute cu destul de mare precizie. Tocmai de aceea, un medic exigent nu are dreptul să se lase furat de senzațiile subiective ale bolnavului. Cînd acesta spune „mă simt ceva mai bine” rezultatul tratamentului nu poate fi apreciat decît ca foarte modest.

— În ce maladii, au considerat participanții la simpozion, acupunctura și-a demonstrat eficiența și oportunitatea?

— Rezultatele cele mai bune au fost constatate în combaterea tulburărilor funcționale, care de altfel acoperă cam 70% din patologia obișnuită. Tratamentul acupunctiv și-a dovedit eficacitatea în bolile cardiovasculare (hipertensiune arterială, stadiul I și II, hipotensiune arterială, arteriopatii ale membrilor inferioare, sindromul Raynaud, insuficiență circulatorie în sectorul cerebral). De asemenea, în bolile digestive (dischine-

zie biliară, ulcer gastroduodenal, colită cronică), în boli alergice (astm bronșic, eczeme, urticarie, prurit), în boli ale sistemului nervos (sindroame nevrotice, nevralgia de trigemen, migrene, polinevrit, pareza facială), în boli ale aparatului locomotor (lombosciatică, boala artrozică fără leziuni distructive impotente, spondiloză cervico-dorso-lombară), în maladii ale aparatului urogenital (tulburări vezicale, enurezis, cistite, tulburări de dinamică sexuală, tulburări menstruale).

— Ce teme au concentrat în mod deosebit atenția asistenței?

— Secțiunea consacrată analgeziei prin acupunctură a fost condusă de profesorul dr. George Litarczek, întors de curînd de la Beijing, unde a participat, împreună cu medicul D. V. Filimon, Dumitru Constantin, Eugen Popa și Bianca Donose, la cel de al II-lea Simpozion național chinez de acupunctură cu participare internațională. Experiența românească a putut fi astfel comparată cu cea din străinătate, ceea ce a permis să se constate că în această specialitate, tehnica românească se bucură de experiențe valoroase. Într-adevăr, școala de anestezie de la Spitalul Fundeni a ajuns la stabilirea unor criterii precise privind tehnicile de aplicare a acupuncturii în scopuri analgezice, precum și asocierea ei cu alte modalități de analgezie și anestezie. De altfel, această tehnică a fost inclusă în programul de învățămînt postuniversitar, ea fiind apreciată ca extrem de utilă în anumite circumstanțe (alergie medicamentoasă, suferință hepatică, renală etc.).

S-a discutat mult apoi despre biofizica punctelor de acupunctură. În dialogul purtat pe această temă un rol important l-au avut fizicienii prezenți la simpozion. Personal am fost întotdeauna de acord că tainele acupuncturii nu pot fi descifrate fără conlucrarea dintre medici și fizicieni, aceștia din urmă fiind mai aproape de înțelegerea naturii energiei (Qi), bază a teoriei tradiționale privind rolul fiziologic și fiziopatologic al meridianelor și punctelor de acupunctură. S-a subliniat (în mod special de către medicul Constantin, Popa, Răzuș, de către inginerul Mămulaș) că meridianele de acupunctură sînt prezente, într-o formă sau alta, la toate vîetuitoarele, că ele constituie sistemul primar de integrare a organismului, calea prin care se realizează schimbul de informații dintre organism și mediu. Încercările de a decela substratul fizic al bioenergiei și mai ales de a-l obiectiva cu ajutorul electrogra-

fului au dus la o serie de date interesante, o bază serioasă pentru a le folosi în viitor în diagnostic. În cadrul aceleiași teme au fost prezentate (comunicări datorate profesorului Hăuică și doctorului Vlad) și descoperirile cele mai noi în legătură cu bazele neuro-umorale implicate în mecanismul de acțiune al acupuncturii, subiect de mare actualitate, legat de problema analgeziei prin acupunctură. S-a propus ca prin înființarea unui centru de combatere a durerii, să se stabilească o colaborare activă între neurofiziolog, anestezist și acupunctur pentru aplicarea unor tehnici specifice simultan sau succesiv. Ideea merită să fie reținută întrucît pe plan mondial există asemenea „clinici ale durerii”, a căror metode, cumulate, și-au dovedit eficiența sporită.

În sfîrșit, în cadrul simpozionului a avut loc și o importantă sesiune organizatorică. Concluziile ei merită să fie cunoscute de către publicul larg.

1. Dat fiind numărul mare de medici (peste 600 în întreaga țară) s-a preconizat transformarea, actualului cerc de acupunctură din cadrul U.S.S.M. în Societate de acupunctură.

2. S-a considerat ca extrem de oportună editarea unei reviste de acupunctură în care să fie publicate rezultatele și observațiile cercetării științifice, noutățile pe plan internațional. Pentru început, prin grija Centrului de perfecționare, se va proceda la tipărirea și multiplicarea unui buletin informativ, care, între altele, se va ocupa și de problemele legate de proiectul simpozionului de acupunctură cu participare internațională.

4. A fost subliniată necesitatea producerii în țară a aparatelor de detecție și stimulare a punctelor de acupunctură, precum și a celor dedicate tratamentelor curente. În acest sens s-a propus ca Ministerul Sănătății să analizeze invențiile și inovațiile existente (într-un număr extrem de mare!) pentru ca, ulterior, să fie executate în producție de serie la întreprinderile de profil. Recenta lucrare „Electroacupunctura” oferă toate informațiile pentru cei ce doresc să lucreze cu asemenea aparate.

Dacă încercăm o concluzie generală, atunci se poate afirma că recentul simpozion reprezintă un moment important în cadrul procesului de integrare a acupuncturii printre metodele moderne de tratament, știut fiind faptul că în țara noastră, mai bine și mai repede decît în altă parte, tratamentul acupunctiv s-a împus prin soluții și inovații de ultimă oră, că numeroși medici din străinătate vin să învețe această străveche terapie de la specialiștii români.

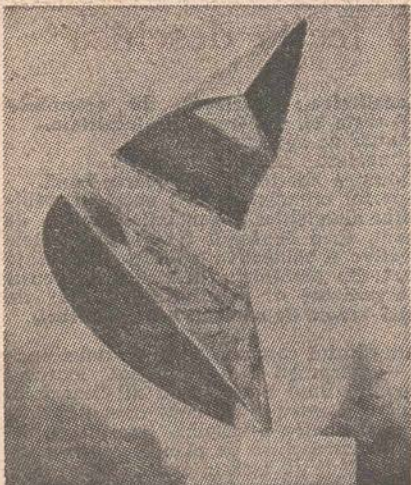
● LIVIU TIMBUS ●

Toamna speranțelor

(Urmare din pag. 1)

speranță a căruia s-a aflat și se află. În această cea mai frumoasă toamnă, dezbateră de către întregul popor a Directivelor Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist, prefigurînd în spațiul certitudinii cu care ne-au obișnuit comunistii destinul națiunii noastre socialiste chemată să se înscrie definitiv, în ascendența ei economică și spirituală, pe coordonatele revoluției tehnologice și să participe, de la înălțimea exigențelor științei celei mai înaintate, la schimbul de valori ale lumii contemporane, argumentînd multilateral conceptul după care comunismul este singurul capabil să reprezinte viitorul acestei lumi.

Lucida prospectare a căilor devenirii noastre, cutezanta proiectelor întemeiate pe cunoașterea adîncă și pe respectarea exemplară a realităților românești, originalitatea tezelor și conceptelor venind să definească drumul nostru propriu în lume și în lumea socialistă, arta de strateg al viitorului și vocația cititorilor, iată peccile de noblete ale Directivelor celui de al XIII-lea Forum comunist românesc, reverberînd cuceritor în fiecare capitol al lor și în anvergura lor fără precedent gîndirea de geniu a marelui fiu și conducător al poporului nostru, al cărui nume simbolizează astăzi și va simboliza în istorie, epoca renasterii României socialiste: Epoca Ceaușescu!

Sintem un grup de pensionari, foști jucători de fotbal în Divizia A (și în națională cîțiva din noi), care totuși vrem să rămînem anonimi și iață de ce: vă rugăm să-l felicitați pe bunul nostru prieten, fostul nostru antrenor care, la 26 septembrie 1984, a împlinit 75 de ani. Este vorba de Ștefan Dobay — „Calul”. Cred că bătrînul merită cu prisosință. În numele lui Alexandru Stroia,

Cșiki Francisc, Vakares Dominic, Inceze II și Inceze III, semnez cu respect și mulțumire: Iozsi Dezideriu, Tirgu Mureș.
N.R.: Frumusețea gestului celui ce ne scrie și obiceiul revistei pledează împreună împotriva anonimului dorit — sperăm — doar dintr-o delicatete pe care, de fapt, o apreciem. Sperăm că nu-l supărăm. Adăugăm și urările noastre de bine.

Flacăra la dispoziția
dumneavoastră

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ La 28 august 1984 am depus la Radio Progres, unitatea de reparații radio (Centrul nr. 10) din Calea Plevnei nr. 13, un magnetofon Mayak-203. După reparație, am constatat, acasă, că apăruseră defecțiuni noi. L-am dus din nou la reparație, la aceiași meșteri. După a doua reparație apăruseră alte defecțiuni și mai noi, care fac acum aparatul chiar de neutilizat. (Gheorghe Micu, bulevardul Bucureștii Noi, nr. 97, blocul B3, scara C, etajul 6, ap. 116).

■ Inspectoratul General al Mîlîției ne răspunde la scrisoarea lui Dumitru Bucur din comuna Albești, județul Ialomița: „Cele sesizate se confirmă, fapt pentru care împotriva numitului Samoilă Nicolae — șef secție mecanizare Albești — s-a început urmărirea penală”.

■ Vă mulțumesc pentru publicarea apelului în vederea obținerii medicamentului TRENAL, care a salvat viața vărului meu. De asemenea, am datorie de conștiință de a mulțumi, pe această cale, familiilor Manolescu, Oprea, Călinescu, Culman M., precum și tuturor celor ce au dorit să rămînă anonimi, dar care mi-au oferit medicamentul. (Ionel Belingher, Bulevardul 1 Mai, nr. 329, București).

■ La scrisoarea Anel Moraru din Vaslui, care sesiza că la spitalul Florești — Vaslui nu există nici un medic, tot personalul sanitar este format din trei cadre medii, că bolnavii sînt neingrijiiți ș.a., ne răspunde Ministerul Sănătății: „Aspectele sesizate corespund realității”. Sintem asigurați că se vor lua măsuri, prima dintre ele fiind aceea că „medicul psihiatru coordonator de problemă se va deplasa bilunar (de la Vaslui n.n.) la secția de psihiatrie Florești pentru consult de specialitate și indicații de tratament”. Fără comentarii.

■ În contrast îmbucurător cu cele de mai sus, din scrisoarea lui Ionel Turcu, internat la căminul-spital din Zătreni, județul Vilcea, se înțelege că în această unitate sanitară suferinzi se bucură de condiții foarte bune și de o atentă îngrijire din partea întregului personal, care nu numai că este întreg, dar este corect și alcătuit din oameni de inimă.

■ La sesizarea unor țărani cooperatori din satul Seuca, județul Gorj, ne răspunde U.J.C.A.P. cum că au fost trimise instanței de judecată dosare împotriva celor ce ocupau ilegal terenuri ale C.A.P., pentru a-i obliga să le elibereze.

■ „Mă numesc Papuc Dan și sînt profesor de matematică la Universitatea din Timișoara. V-am scris despre un banal medicament — cofedol — care nu se mai găsește și, lipsind, mă transformă într-un bolnav. În urma scrisorii, Timișoara mi-a primit 2.400 de cutii, iar eu 7 din ele. Am cel puțin pentru un an, dar cine mă poate asigura că se vor găsi mereu?”. Urăm matematicianului bănărean doritul efect de calmare, iar producătorilor de medicamente succese la aritmetică pentru o bună și îmbelșugată împărțire a cofedolului.

■ În Slatina există o străduță numită Rozelor, al cărei nume nu e scris pe nici o plăcuță. Un localnic mai spune că blocurile au denumiri scrise urit cu păcură sau cu alte asemenea „cerneluri”. În capetele aleii respective sînt indicatoare care interzic circulația mașinilor. Totuși se circulă „mai ceva ca pe autostradă”, cum zice semnatarul scrisorii, Barbu Drăgănescu (aleea Rozelor nr. 2, bloc FB 21, ap. 7). Dar pe Rozelor mai dăhai ca pe Ghimpilor: locatarii mai trebuie să se fe-rească și de șanțurile ce trec prin fața scărilor și pe care le-au lăsat desfundate cei ce au înlocuit niște conducte.

■ La scrisoarea lui Ion Arlon din Constanța, strada Industriilor nr. 6, Consiliul popular răspunde: „În urma sesizării s-a discutat cu conducerea I.J.T.L., I.C.S.M.Ch. și I.L.P.P. PECO, care au luat în evidență propunerile, urmînd a fi rezolvate pînă la sfîrșitul lui 1984”.

■ Se cuvine să cultivăm mai mult gustul și bunul-simț care să funcționeze la alegerea denumirilor, chiar a numelor de persoane. Prea am fost nepăsători cînd am văzut că atîtea școli și toate farmaciile noastre poartă numere în loc de nume; prea nu ne-a interesat cum sună nume de echipe de fotbal ca: Nisipul, Gazul, Abatorul, I.T.B., R.M.B., Alimentara, Ucmp de reparații, așa încît „Informația Bucureștiiului” putea să anunțe de curînd că s-au găsit și părinți care să-și boteze copiii cu nume ca „Telefon” ori „Sue-len”, „Robertino” etc. Dincolo de mîrginirea unor persoane, trebuie să ne intereseze respectul pentru orice realități românești. (C. Iordache, strada Mașina de Piine, nr. 8, sectorul 2).

■ Centrala Industriilor pielăriei și încălțămîntei răspunde la scrisoarea Ioanei Bejan Lixandru: tatăl petentei, Petracea Ion, a fost reprimat în fabrică.

■ Nicolae Stoian, satul Codreni, comuna Gurbănești, județul Călărași: anul

trecut am contractat cu cooperativa „Constructorul” din București construirea casei mele în comuna Fundulea, județul Călărași. Maistrul Popescu, zis Speriatu, de la Șantierul nr. 4 a început lucrarea la care am plătit 44.000 de lei. Abia a ridicat pereții — foarte prost executați — și, din iunie 1983, n-a mai apărut? ! Locuința în care stau la Codreni se demolează pentru amenajarea riului Costiștea. Intru în a doua iarnă cu casa neterminată de constructorul pe care l-am plătit, dar care mă amină. (N.R.: Bani i-ați primit fără aminări, nu-i așa, tovarăși care-i întreceți pe zidarii la planificări? Ce-ar fi să-i trimiteți clienților vreo nouă meșteri? Nu mari. Mici. Și fără Păcălici!)

■ La scrisoarea lui Aurel Drăgușanu din Pașcani, strada Zimbrului, nr. 11, D.P.M.O.S. Iași ne înștiințează că, printr-o nouă decizie, s-a dispus revizuirea datei înscrierii la pensie a petentului și acordarea drepturilor cuvenite cu începere de la 1 octombrie 1983.

■ Adrian Căpățînă din Otopeni, bulevardul R.S.R. nr. 9, subinginer constructor de drumuri și poduri, ne-a sesizat că — după ce și-a pierdut postul de la A.D.P. Sectorul agricol Ilfov prin restrîngere de activitate — de un an și jumătate a fost purtat, din promisiune în promisiune, de la un funcționar la altul de nenumărate ori, a făcut o groază de drumuri inutile, întîlnind mai mult indiferență și rea voință. La sesizarea lui, D.P.M.O.S. București Oficiul Forțe de Muncă ne răspunde: „A fost invitat la biroul nostru, prezentîndu-se fără adeverință de la C.A.P. din localitate. Față de această situație repartizarea sa în muncă nu a putut fi efectuată”. Semnează: director Ionică Mitică. Acum e clar: omul nu e purtat de colo-colo degeaba. Este tratat cu un munte de bunăvoință. Așteptăm rezolvarea situației tînărului subinginer constructor de poduri (că de drumuri e sătul!).

■ Ion A. Boțoc (Ploeni, Prahova): Sînt lăcătuș mecanic la centrala termică de la Întreprinderea mecanică Ploeni. După școala profesională de lăcătuși mecanici, m-am calificat strungar (școala de un an), apoi am făcut liceul la seral, am terminat o școală de maistri în 1982 la Timișoara, curs de zi, unde m-a trimis uzina. Din 1973 am categoria a V-a, treapia a II-a. Am dat pînă acum 5 concursuri (unul chiar anul acesta), le-am luat, dar degeaba. Nu mi s-a îmbunătățit încadrarea. Nici nu mi se dă post de maistru (mi s-a spus că își alege șeful pe cine preferă; doar se ține concurs, nu?...), nici nu sînt lăsat să plec din secție. Practic, acum trag de căruț prin uzină ca și noii încadrați. Recomandarea dată ca să pot concura pentru un post de maistru mă acoperea de laude semnate. Nu pot trece însă de reversul nesemnat al acestei atitudini, deși este nejustificat și, mai ales, nedrept.

■ Administrația domeniului public din Sectorul 6 ne asigură, la sesizarea Angelei Vlaicu, că în fiecare an trebuie să fie amendată „unii cetățeni care nu înțeleg să participe în mod organizat și disciplinat la culegerea florilor de tei”. „De asemenea am amendat și somat mai mulți elevi... S-au purtat discuții cu cadrele didactice și cu imputerniciții asociațiilor de locatari pentru îndrumarea și executarea recoltării florilor de tei în mod civilizat, protejînd arborii și vegetația existentă în etajul inferior”.

■ Andrei Căpățînă, strada Păstorului nr. 74 și alți 7 cetățeni din Capitală sesizează că stația de betoane de pe strada Ramuri Tei poluează la un nivel cu totul intolerabil mediul din jur, afectîndu-i mai ales pe cetățenii de pe străzile Ramuri Tei, Păstorului, Calafat și Kepler, precum și solul, vegetația, drumurile, starea autovehiculelor. În războiul omului cu betonul, noi ne declarăm de partea omului. Propunem anai marilor stații de betoane să întoarcă și ei armele împotriva poluării. De voie. Pentru că se poate de nevoie. Lege avem în acest scop.

■ O scrisoare cu 32 de semnături, din partea Asociației locatarilor blocului N, șoseaua Giurgului nr. 109—111, formulează nemulțumirile acestor oameni care, după ce în iarna trecută au avut apă caldă și căldură cu intermitențe, de cînd a început toamna, iar au de furcă des cu furnizorii de apă caldă. Locatarii nu vor să mai petreacă o iarnă în care temperatura din casele lor să rămînă la chere-nura unor pe care numai acest lucru nu-i interesează.

■ Uniunea Generală a Sindicatelor: La scrisoarea trimisă dv. de către Virginia Bică din București, vă facem cunoscut că petenta a primit un ajutor material de 700 de lei din fondul sindicatului Întreprinderii Electronica Pipera.

■ Natașa Pienescu, bulevardul Armata Poporului nr. 22, bloc 15 C, scara A, et. 6, ap. 29: Vă rog să propuneți I.T.B.-ului, care a schimbat traseele autobuzelor 126, 236 și 336, să reintroducă barem unul pe vechiul traseu (legătura cu bulevardul Magheru, piața Romană) măcar în orele

de vîrf. Metroul e util, dar nu poate face acest lucru. Apoi, actualele trasee ale mașinilor amintite nu fac decît să dubleze traseele altor autobuze (137, 368, 305) pe distanțe și zone la care dublarea nu este necesară.

■ Consiliul Popular al județului Neamț, spre care am îndrumat scrisoarea Getei Alexandru, chimist la I.C.H. Reconstrucția Piatra Neamț, ne răspunde: Avînd în vedere experiența acumulată de petentă în cadrul laboratorului C.T.C., precum și faptul că schimbarea locului de muncă s-a făcut fără acordul organelor I.G.S., s-a dispus și luat măsuri de trecere a acesteia la vechiul loc de muncă.

■ Sava Gheorghe și Kipriode Traian, din strada Grivița nr. 204, sectorul I: Avem locuințe din fondul de stat, dar casa n-a fost reparată de 30 de ani. I.C.R.A.L. nu face reparații capitale, pentru că se așteaptă demolarea. Aceasta însă întîrzie, iar condițiile noastre de locuit lasă mult de dorit.

N.R. Rugăm pe cei în drept să intervină cu calm și omenie în sprijinul acestor bătrîni.

■ Răspunzînd scrisorii lui Mihail G. Braina din Răcoasa, D.G.A.I.A. Vrancea ne aduce la cunoștință: Tînid seama că, pentru ziua respectivă, motivele invocate de autorul scrisorii sînt în majoritate reale, conducerea C.A.P. Răcoasa a acceptat să se anuleze amenda.

■ Familiile din satul Herepeia, comuna Veșel, județul Hunedoara, avem casele de-o parte și alta a unui pîriu. Cum în amonte de sat Exploatarea minieră Deva a dat în exploatare un iaz de decantare unde își depozitează sterilul, apele reziduale din iaz se scurg în pîriu, apa din pîriu se infiltrează în fîntînile noastre, din care nu mai putem bea apă. O vreme, primăria din Deva ne-a trimis apă potabilă cu cisternele, dar s-a oprit. Am ajuns să ne cîrăm apa de băut din satele învecinate. (Nicolae Mibuți).

■ În urma scrisorii lui Ștefan Botz din Brașov, strada Constantin Lăcea nr. 10, care cerea sprijin pentru a fi încadrat la Filarmonica „Gh. Dima” din Brașov, ne răspunde Consiliul Culturii și Educației Socialiste că „a fost încadrat, conform dispoziției de repartizare a Comisiei guvernamentale, la orchestra simfonică din Satu-Mare”.

■ Dacă tot s-a declanșat la nivel național acțiunea de valorificare a metalelor refolosibile vreau să fac următoarea propunere: blocurile să fie proiectate și realizate nu cu un singur tobogan la fiecare scară ci cu cite un set de tobogane alăturate pentru: resturi alimentare, hirtie, sticlă, textile, metale, materiale plastice. Se poate usura sortarea și ar crește șansa folosirii acestora. Aș vrea să cunosc reacția Institutului „Proiect” București la propunerea mea. (Dumitru Florică, alea Mozaicului nr. 6, bloc B9, scara A, et. 5, ap. 24, sectorul 2).

■ Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Galați ne răspunde că, în urma scrisorii trimise redacției, Magdalena Sandu (Galați, strada Bolintineanu nr. 15) a fost încadrată ca agent de asigurare la A.D.A.S. Galați, cu repartiția nr. 74371.

■ Vă rog să mă ajutați să aflu ceva despre una din surorile mele. Se numește (sau s-a numit) Maria Oboroceanu; fiica lui Constantin și a Mariei, născută la 30 mai 1966 în localitatea Corni, județul Botoșani. Rămasă fără părinți la 4 ani, a fost dată la Casa de copii preșcolari din Botoșani, bulevardul Lenin, unde am aflat că a fost înfiată de un inginer din Iași. E tot ce am putut afla. N-am văzut-o de 14 ani și nu știu dacă ea are măcar habar de faptul că mai are trei frați și trei surori care de-abia așteaptă s-o revadă. (Constantin Oboroceanu, cămin de nefamiliști I.M.A.I.A. Năvodari, strada Mării nr. 5, ap. 10).

■ Fiul meu, Cristian Ghiorghi, în vîrstă de 16 ani, a suferit un accident grav care s-a soldat cu secționarea nervului cubital al mîinii stîngi, necesitînd o intervenție chirurgicală, cu greș de nerv sub microscop. Am telefonat de la Galați și tovarășul profesor doctor Agripa Ionescu ne-a programat pentru consultație în ziua următoare și, cu aceeași operativitate, pentru operație. Intervenția — cu adăugarea unui segment de nerv obținut de la piciorul bălatului — a fost făcută la 5 octombrie, a durat 9 (nouă) ore și este încă o strălucită victorie pentru sănătatea oamenilor obținută de eminentul nostru profesor și echipa sa. (Emil Gheorghii, Galați, strada Brăilei nr. 17, bloc R4, ap. 33).

■ Soția mea, în vîrstă de 53 de ani, din septembrie 1983 a aflat, în urma unor analize, că are neoplasm la sinul drept. Au urmat consultații și internări. În urma examenului anatomopatologic, i s-au aplicat 30 de ședințe de cobaltoterapie, după care a fost propusă pentru operație. Pînă la data fixată pentru intervenția chirurgicală, starea generală s-a înrăutățit mult: tuse puternică și crize de sufocare, dureri extinse la braț și omoplat. A refuzat să se mai opereze. Din ianuarie 1984 a urmat tratamentul dr. Iulică Voinea. La patru zile de la începerea acestui tratament, tusea s-a ameliorat și a dispărut total la sfîrșitul primei doze de medicament. Apoi s-a îmbunătățit starea generală, durerile au încetat. Date fiind rezultatele de pînă acum, soția mea (ca toți bolnavii ce au beneficiat de această medicație scăpînd de suferințe) are multă încredere în tratamentul dr. Iulică Voinea căruia și pe această cale îi aducem mii de mulțumiri. Menționînd încă o dată că medicamentul său se obține foarte greu, rugăm redacția să insiste în continuare în revista FLACĂRA pentru a convinge factorii competenți să sprijine cu adevărat activitatea nobilă pe care o desfășoară combatantul arădean în războiul împotriva cancerului, în lupta pentru alinarea unor groaznice suferințe omenești. (Gheorghe Ilies, bulevardul Bucureștii Noi nr. 15, blocul 15, etajul 3, ap. 25).

■ I.A.P.L. Bistrița din București: Urmare articolului „Adevărul ca o capcană” publicat în FLACĂRA, conducerea întreprinderii a dispus următoarele măsuri: sancționarea barmanului Dumitru Colimitra cu retragerea a două gradații pe două luni, anularea contractului de lucrător pentru zilele de vîrf ospătării Petruța Vărășteanu, retrogradarea din funcție a ospătarului Nicolae Gheorghe pe timp de o lună, iar șefului de unitate Nicolae Aurică i s-a dat un ultim avertisment (în scris) că dacă se vor mai constata aspecte similare va fi scos din funcție.

Pagină realizată de
DORIN GHERGHINESCU

Poșta redacției

Edith Vilceanu — Deta și Magdalena Martin — Sinpaul (Mureș): Pauzele și reducerile programului de lucru acordate în scopul alimentării și îngrijirii copilului se includ în timpul de muncă și nu au consecințe asupra remunerării sau altor drepturi materiale. ■ Maria Bălan — București: În situația dv. nu puteți fi titulara dreptului de alocație de stat pentru copii decît în perioada în care soțul nu este încadrat cu contract de muncă pe durată nedeterminată sau în caz de divorț ■ Traian Gârboan — București: Puteți veni cînd doriți la secția „Problemele omului” ■ Rada Damian — București: Nu se cumulează ■ Valerica Dul — Lunca Ilvei (Bistrița-Năsăud): Acționați-l în judecată ■ Ion Constantinescu — București: La Consiliul popular al sectorului de domiciliu ■ Vasile Huhulea — Tătărăni (Vaslui): Cu pensie I.O.V.R. gr. III nu aveți dreptul la obținerea celei de-a doua pensii ■ Vasile Tudor — Bacău: Este inclus în pensia pe care o primiți ■ Ana Ciudea — Ghiroda (Timiș): În situația relatată, obligarea sau scutirea de muncile agricole este de competența consiliilor populare locale, care precizează de la caz la caz starea familială a fiecărei persoane ■ Francisc Constantinescu — București: Nu reiese clar ce doriți, reveniți ■ Eugen Ruță — Vădăștrița (Olt): Vă sfătuim să mergeți la un consult de specialitate la spitalul județean ■ M. Stoica — București: Adresați-vă la Arhivele Statului ■ Nicu Ruseteanu — București: Se poate, pentru că este în raport cu munca pe care o prestați ■ Aneta Constantin — București: Îl puteți acționa în judecată ■ Irina Stancu — Borod (Bihor): Nu aveți dreptul dacă nu ați fost căsătorii legitimi.

MARGA NEDELEA

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10—13.

onorată instanță
a moralei

Minciuna are picioare scurte

● Jocul de-a plusul și minusul în gestiune ● Reușit și... transferat ! ●

Cine va scoate adevărul la lumină?

Un om este acuzat. Un fapt obișnuit. Sau, poate, neobișnuit... Depinde unde lucrează, ce valori manipulează, până în cele din urmă cât de cinstit este. Despre onestitatea lui fiecare om are o idee, bineînțeles foarte personală căci nu o dată un escroc notoriu și dovedit a continuat să susțină, sus și tare, că este onest ceea ce ne duce automat la concluzia că fiecare are o morală a sa. Numai că societatea, în ansamblul ei, are o reprezentare mult mai obiectivă față de o noțiune care circula la fel de curent în lume precum globulele sanguine în orice organism. Și acestea din urmă, trebuie să le ne supunem în final fiecare dintre noi, cu voia noastră ori, atunci când este cazul, în conformitate cu normele de conduită unanim recunoscute. Am considerat aceste câteva observații absolut necesare pentru a ne face mai lesne înțelegi pentru cele pe care avem de gând să le înfățișăm cititorilor noștri și poate nu numai de ei, ci și de alții mult mai implicați în ceea ce vom numi, pentru circumstanță, bolmojeala de la Alexandria (județul Teleorman).

Revenind deci: un om este acuzat de anumite nereguli în menținerea unei gestiuni pentru valori care urcă la sume importante, zeci, sute de mii, până la urmă milioane. De la început se ridică o întrebare pe care v-am sugera să vi-o puneți și dumneavoastră: de unde și în cât timp ați putea acoperi un prejudiciu de un milion, să zicem? Ori de două? Va recunoaște oricine că interogația greu își va putea găsi un răspuns mulțumitor. Sau alta: cum s-ar putea cheltui niște milioane, mai ales într-un oraș modest, cum este în momentul de față și comparativ cu alte centre mult mai dezvoltate, orașul Alexandria, asemenea sume? Dar, să nu subapreciem imaginația unor posibili escroci...

Prin urmare, Andrei Moraru, transferat în anul 1977 la o întreprindere din orașul Alexandria, devine primitor-distribuitor și i se dă în primire un depozit de materiale, în majoritate tablă de diferite dimensiuni și sorturi. I se promite că depozitul va fi divizat în mai multe unități de acest gen, deoarece era prea mare. Ceea ce se și întâmplă însă numai parțial adică în privința pieselor auto. Vin la rând și rulmenții. Totul se desfășoară în cele mai normale condiții înțelegând prin aceasta și întocmirea inventarelor de sfârșit de an. Andrei Moraru păstrează în răspunderea sa numai tabla (repet poate, de diferite dimensiuni, greutate și sorturi). Depozitul devenise neîn-căpător chiar și pentru aceste materiale

fiind „păstrate” prin curte, la vedere și, de ce nu?, la îndemina oricui. Cel în cauză întocmește referate, solicitând luarea de măsuri încercând să-i sensibilizeze pe cei care-i erau șefi. Firește, se întocmește o comisie de inventariere care constată... un plus echivalent cu suma de 32 mii lei, la tablă. Rezultat care nu mai este deloc firesc știut fiind că într-o magazie (chiar și în aer liber) nu se admit nici plusuri și nici minusuri. Rezultatul acesta provoacă, tot firește, înjghebarea altei comisii care, făcându-și datoria, mai constată încă un plus (față de cel anterior) de 21 mii lei. În numai două săptămâni se ajunge la concluzia că depozitul înglobează valori cu 63 de mii lei peste cele aflate în acte.

Neliniștit, ori imprudent, Andrei Moraru face un alt referat care duce la alcătuirea celei de a treia comisii de inventariere ale cărei concluzii sint cel puțin ciudate (față de celelalte): se stabilește un minus de 60 mii lei. Firește, sumele corespunzătoare lui Andrei Moraru care refuză să plătească ajunge în situația de a vedea suma inițială crescând cu alte 30 de mii lei cheltuieli de judecată și diverse penalizări. Judecându-se, Andrei Moraru câștigă dar pierde în recurs despre care afirmă că nu știa nimic.

Avalanșa de evenimente „contabile” continuă: în timp ce el era bolnav se intră în depozit și, firește, din nou cu proces verbal, se dau în primire altui cetățean valorile de care răspunsese până atunci el. Considerându-se necesară prezența a doi gestionari (faptele se petreceau în anul 1981) se formează o nouă comisie în vederea stabilirii situației depozitului de care răspunsese până atunci numai un singur om — Andrei Moraru.

Stupoare (pentru Andrei Moraru): primește o imputație pentru suma de 1.150.000 lei, deși se găsisse, afirmă el imprecinat, un plus de 1.200.000 lei, care nu s-a comunicat. Introducând o contestație împotriva acestei decizii dosarul își începe un „turneu” pare-se nici astăzi încheiat. Repararea dosarului se face într-o adevărată apoteoză: suma inițială scade la 340 mii lei, dar cu un... plus de peste 700 de mii lei! Din nou în instanță și din nou solicitare de probe. Organele de cercetare cer o expertiză ce urma să fie suportată financiar de către Andrei Moraru.

Întrebare (elementară): ce ar mai putea să decidă o astfel de expertiză după trecerea a patru ani, vreme în care materialele cu pricina, probabil, n-au stațio-

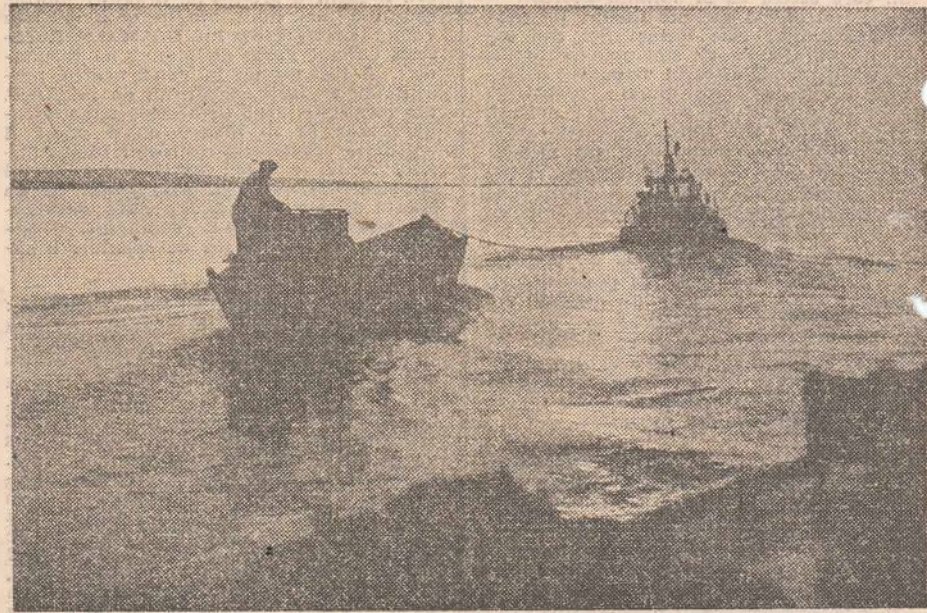
nat și, desigur, s-au degradat?

Avem în față câteva din deciziile de imputare și procese verbale ale unor comisii și mărturisim că dansul cifrelor pe care-l conțin poate ameți pe oricine. Nu plecăm pentru nevinovăția și nici pentru vinovăția lui Andrei Moraru, ci ne exprimăm numai uriașă nedumerire în fața acestei „foi de temperatură” cu piscuri și abisuri demne de Himalaia. De asemenea, ne surprinde vizavi de concretețea cifrelor, faptul că Andrei Moraru mai este liber și muncește (evident, în cu totul altă instituție) că el rezistă nu numai în fața rigurilor legii dar și în competiția cu propriii săi nervi el avind o familie, cu doi copii de care trebuie să se ocupe. Ne mai întrebăm: ce valoare pot avea unele constatări ale comisiilor ce s-au succedat în timp atita vreme cit ele au scris negru pe alb că au făcut aprecierile în absența unor citare corespunzătoare, că n-au avut posibilitatea unor manipulări a tablei etc., procedind, cu alte cuvinte, după... ochi? Știm, dintr-o tristă experiență (de altfel publică) cum alți oameni necinstiți au reușit să „agoniscască” nu numai un milion-două ci cu mult mai mult, dar ei au fost „trădați” de un anume mod de trai, de nebinuitele averi găsite în casele lor ori

puse la un vremelnice adăpost și pe care investigațiile organelor specializate au reușit să le aducă la lumina judecății și ne întrebăm de ce oare în cazul lui Andrei Moraru nu s-au întreprins astfel de cercetări, totul limitându-se la un război contabil ineficient de vreme ce sumele nu pot fi recuperate într-o viață de om? Impresia noastră este aceea că nimeni dintre cei care s-au ocupat de acest misterios caz nu este într-adevăr convins că Andrei Moraru s-a făcut vinovat de înstrăinarea unor bunuri care nu-i aparțineau, că a furat, mai pe șleau spus.

Și atunci, de ce se întîrzie cu elucidarea unei stări de fapte cunoscute de ani de zile și de ce, în ultimă analiză, se preferă concluziile unor comisii în vîdită opoziție cu cele ale altor comisii similare? Ni se pare de un interes general să se stabilească dacă lipsesc materiale ori sint în plus și atît într-o situație cit și în cealaltă dacă Andrei Moraru se face vinovat de ceea ce se susține? Adevărul nu poate fi decît unul singur. Cine-l va scoate la lumina zilei de sub așternutul afirmațiilor contabile și de sub colbul mercur mai consistent al timpului?

EMANUEL VALERIU

Și totuși, Figaro avea dreptate

Era convins că făcuse bine. Și la matematică și la fizică își dăduse toată simțința și nici nu putea concepe ca tocmal acum, la examenul de treaptă a II-a, să clacheze, să-și deosebească părinții care-și pusese atita speranță în el. Nu, nu se putea să se împotmolească în această confruntare decisivă cu asprimea concursului care avea să-l uroc încă o treaptă pe calea realizării visului său dintotdeauna: electronica. Ce-ar zice tata dacă n-aș reuși? Dar mama, ea ce-ar spune?!

Băiatul își luă inima în dinți și păși cu emoție în imbuzeala din fața fișierului, unde fusese afișat tabelul reușităților... La nr. 31 își descoperi numele scris cu roșu. Figaro Adrian. Fața i se îmbujoră. Mai citi o dată, și încă o dată, spre a fi sigur că e el și nu altul și, sărind în sus de bucurie, o zbughi într-un suflet acasă, să ducă vestea cea mare. Începînd de azi, Adrian Figaro este elev în clasa XI-a electronică a Liceului industrial nr. 25 din București!

Era pe 15 iulie, într-o zi de vară fierbinte.

... 15 septembrie 1984. Imbrăcat frumos în uniformă-i albastră de elev, Figaro se duse întins la întâlnirea cu prima zi de școală. Aici însă, surpriză: nu figura în Catalogul clasei de electronică! Cineva îi spusese în treacăt că ar figura la clasa de electricieni de întreținere. Rămase o clipă mut, de parcă fusese lovit în moalele capului. Nu, nu e posibil — își zise. Pe undeva trebuie să fie o greșală. De la secretariat i se comunică lapidar că, împreună cu alți colegi, fuseseră trecuți din oficiu la clasele de electromecanici sau electricieni de întreținere, iar în locul lor fuseseră aduși alții care, deși aveau medii mult mai mici la examen, primiseră recomandarea medicală, precum că pot urma numai electronica!

— Dar e nedreaptă, e incorectă măsura aceasta! zice copilul suspinînd din adîncul inimii, abia stăpînîndu-și lacrimile. Oare cu ce sint vinovat că am reușit la examen?!

— Mergi, băiete, mergi și fă contestație, îl povățui careva.

Vă închipuiți cit de decepționați și întrigați au rămas părinții cînd au primit neplăcuta veste. Indignată, mama lui Figaro Adrian ni se plînge: Înaintea concursului, am fost chemați toți părinții la școală, într-o ședință, și tovarășul director Emil Stoian ne-a comunicat situația

locurilor. Din cele cinci clase de electrotehnica, ce își înlocuiau funcționarea, au luat ființă o clasă de electronică, cu 36 de locuri, o clasă de electricieni de întreținere cu 36 de locuri și o clasă de electromecanici, tot cu 36 de locuri. Am fost asigurați tot atunci, de tov. director personal, că locurile de la clase vor fi ocupate numai în ordinea mediilor obținute la concurs. Listele cu rezultate s-au afișat în ziua de 15 iulie 1984 și au rămas la afișier aproape toată perioada vacanței. Dar, în ziua deschiderii anului școlar, copilul meu, reușit cu media 7,12 pe locul 31, a venit acasă plîngînd, decepționat și demobilizat de nedreptatea care i s-a făcut, în sensul că, în mod arbitrar, neînțelegîndu-se cont de ordinea mediilor, cum inițial ne asigurase chiar tovarășul director, au fost mutați 8 copii de la electronică la clasa de electricieni de întreținere și aduși în locul lor alți 8 copii din cadrul școlii, și chiar de la alte școli, cu medii mult inferioare, care însă obținuseră subit aviz de la cabinetul medical al școlii că sint inapți pentru meseria de electromecanici și apți numai pentru electronică. Cred, din adîncul inimii, că este un procedeu incorect, că s-a săvîrșit o nepermisă greșală.

Iată-ne, așadar, la direcțiunea liceului, solicitînd explicațiile de rigoare. Ing. Emil Stoian, directorul, ne-a primit amabil, dar și cu oarecare rețineră și circumspecție.

— Da, așa este — ne-a confirmat dumnealui: în locul lui Adrian Figaro și a încă cinci elevi, reușii la clasa de electronică, stabilisem să aducem alți elevi, e drept cu medii mai mici, dar care au în schimb recomandare de la medic.

— Adică...

— E vorba de elevii deficitari din punct de vedere medical; unii suferă de hipertensiune arterială sau de obezitate, alții au vedere monoculară etc. Medicul școlii i-a declarat inapți pentru alte meserii din profilul liceului și le-a dat aviz ca fiind apți numai pentru electronică. Avînd unele dubii, în urma contestațiilor primite, ni s-a indicat să apelăm, pentru mai multă obiectivitate, la Comisia de expertiză a capacității de muncă și orientare profesională pe Capitală, ceea ce am și făcut și deja numărul inapților a și scăzut. Faptul e cunoscut și de Inspectoratul școlar al sectorului 2.

— Cînd ați apelat la comisia de expertiză?

— După primirea contestațiilor; mai precis după 25—26 septembrie.

— Și... pe ce bază legală ați făcut runda? Aveți vă rog, niște indicații, niște instrucțiuni anume?

— Pe baza instrucțiunilor din Admi-

tere în clasa a XI-a (treapta a II-a) de liceu pentru anul școlar 1984—1985...

Care instrucțiuni prevăd însă, negru pe alb, la art. 24, că: „Repartizarea pe meserii a candidaților admiși se face de către conducerea liceului o singură dată la deschiderea anului școlar, indiferent de sesiunea în care au fost declarați admiși, în ordinea descreșcînd a mediilor finale și a opțiunilor exprimate în fișe, în limita planului de școlarizare stabilit...”! Urîm ulmuit aliniat al art. 9 din aceeași instrucțiune prevede: „Candidaților care se inseriu la profilurile electrotehnice (numai pentru domeniile energetică și transporturi, aeronautică, mine-petrol-geologie, industrial-agricol, silvicultură — exploatarea forestieră și alimentație publică) li se va face și un control medical la liceul unde se inseriu, dacă provin de la alte profiluri sau alte licee”.

Cum bine se poate constata, Instrucțiunea, adică legea cu alte cuvinte, nu prevede nimic altceva referitor la starea de sănătate a candidaților admiși. Mai pe șleau spus, ea nu prevede nici o mișcare, nici o rocadă de maniera celei petrecute la Liceul industrial nr. 25. Este și firește, intrucit adevăratul control medical se face o dată pentru toți candidații înscriși încă la examenul de treaptă I, admiși fiind declarați atunci apți pentru toate meseriile din cadrul profilului.

Așa cum am aflat la Inspectoratul școlar al sectorului 2, în convorbirea avută cu inspectorul șef, prof. Florin Diaș, elevii a căror stare de sănătate ridică întrebări unele probleme, în sensul compatibilității sau incompatibilității cu o anumită meserie, capătă, ca să zicem așa, un fel de statut aparte. Cu avizul medicului școlar, confirmat de Comisia de resort a Capitalei în cazul nostru, ei pot urma în clasa XI-a în meseria indicată, indiferent de rezultatul examenului. Numai că testarea stării lor de sănătate și obținerea avizului medical se face înainte de examenul de treaptă, iar locurile pentru ei nu se supun concursului, ele fiind prereservate și incluse în numărul total al admișilor. Este aceasta nu numai o chestiune de umanism, ci și o chestiune de echitate, de grijă reală și corectă față de copii.

— Ca să condensăm puțin lucrurile — a spus inspectorul șef — trebuie reținut, în conformitate cu prevederile legate, că repartizarea pe meserii a elevilor admiși în clasa a XI-a se face numai pe baza mediilor obținute la examenul de treaptă și a obținutelor exprimate în scris, în prealabil, de către elevi. Altcumva este o incorectitudine.

— Și cum rămîne, totuși, cu criteriul stării de sănătate?

— V-am mai spus doar; în această fază el nu mai contează. Decît poate, cu excepțiile prevăzute în nisaiva instrucțiunilor ministeriale de uz intern pe care personal nu le cunosc și nici directorul liceului nu mi le-a putut prezenta cînd i le-am cerut. Acestea, presupunînd că există, nu pot fi contrare legii ci, dimpotrivă, în consens cu ea. Repet: elevii care suferă de anumite afecțiuni și care au aviz medical confirmat în prealabil, nu după examenul de treaptă sau mai tîrziu, sint repartizați din oficiu, indiferent de medie, chiar fără a participa la concurs, pe locurile dinainte rezervate, în meseria indicată de comisie.

Revenind la cazul Figaro, și la alții aflați în situația lui, este și firește să se considere un nedreptățit, un frustrat de rezultatul strădăniilor lui. După opinia noastră, însăși legea valorii a fost aici încălcată, a fost nesocotită „chiar menirea concursului”.

S-a făcut aceasta dintr-un abuz? Dintr-un anume interes meschin? Cercetările noastre n-au putut da un răspuns ferm. Încă avem o serie de dubii, de îndoieli chiar asupra obiectivității avizelor date, dar este cert că cel puțin o greșală de procedură s-a săvîrșit. Inșiși directorul liceului și inspectorul șef recunosc deschis aceasta. În fond, cum și ce să-i explici unui copil? Că a luat examenul cu media 7,12, dar că alții cu medii mai mici sint mai îndreptății decît el?!... Absurd! Pur și simplu absurd!

Nu întîmplător am întrebare dacă la nivelul ministerului de resort se cunoaște acest lucru. Ni s-a răspuns că da, se cunoaște, dar că instrucțiunile primite (?!) nu sint suficiente de clare pentru toată lumea. (Deși, pentru noi ele sint foarte clare — n.n.) Adică, mai direct spus — ni s-au plîns directorul și alți tovarăși din conducerea liceului vizat — nu există încă o linie de conduită precisă și ne confruntăm, iată, cu situația ca acestea neplăcute din care nu știm cum să ieșim. Uman e să rezolvăm problema și cu copiii handicapați, dar ce facem cu cei care au reușit corect la examenul de treaptă?

În orice caz, dacă Instrucțiunea-i imperfectă, trebuie umblat și pe la ea, iar dacă s-a săvîrșit un abuz, vinovații să dea socoteală. Nu de alta, dar ca să prevenim în viitor neplăceri ca acestea petrecute la Liceul industrial nr. 25, și nu numai aici.

MIHAI STĂNESCU

P.S. Aflăm de ultim moment că Adrian Figaro și încă o colegă de-a sa au revenit la clasa de electronică, în locul lor de drept și de fapt. Asta însă numai după intervenția noastră.

„Adevărata bucurie constă în a ști“

Cehov

Să gândim
cu capetele noastre

● „Unul dintre factorii principali ai vieții este respirația“ ●

Știința de a fi sănătos

(Urmare din pag. 24)

— Pentru bolile cronice care se instalează pe zi ce trece. Sint foarte mulți cercetători, în ultimul timp în special, care au ajuns la concluzia certă că, dacă vrem să ne echilibrăm, trebuie să ne întoarcem prin cunoașterea de la beneficiul neajunsurilor civilizației moderne, la natura.

— Cred că sintem afit de puternici încît să putem redeveni simpli.

— Da, dacă vom accepta sincer acest lucru. Pe lîngă faptul că ne dă aceste proteine mult dorite, carnea ne aduce de la animale unele boli, toate toxinele care facilitează dezvoltarea focarelor microbiene existente în noi sau pe lîngă noi prin creșterea acidității, care aciditate stă — din analizele cercetătorilor — la baza tuturor bolilor care sperie omenirea: bolile cardiace, cancerul, bolile sistemului nervos.

— Sigur, și bolile produse prin dezechilibrul hepato-biliar și al pancreasului, dar eu cred că putem, tot printr-o cercetare, de data aceasta aureolată de o sinteză, să spunem că aciditatea stă la baza tuturor agresiunilor nu numai ale omului ci și ale divurselor armate din istorie care au plecat la atac mai întotdeauna consumind carne, înainte de luptă, mincînd poficios carne crudă.

— Da, să dezvolt puțin această intervenție a dumneavoastră. În țările calde carnea este puțin consumată.

— Și sint religii care o interzic.

— Inșă pentru pregătirea de luptă soldaților li se dă să consume carne. Într-un exemplu pe care îl dau cercetătorii; au nutrit doi cățeluși proveniți din aceeași cățea...

— Și din același tată.

— ...pe unul cu carne, pe celălalt cu produse vegetale. Cum de obicei se joacă cățelușii, la încălzire cel nutrit cu carne întotdeauna era mai agresiv, celălalt era mai molcom, mai liniștit.

— Mai mediativ.

— Pe măsură ce lupta continua, cel agresiv își termina resursele iar cel molcom rămînea întotdeauna victorios. Un alt exemplu, de data aceasta din lumea sportului. S-au făcut cercetări pe un lot de sportivi cărora li s-a administrat nutriție cu carne și un alt lot care a fost nutrit cu produse vegetale. Și au fost puși să facă fandări. Cel nutrit cu carne au ajuns pînă la 300, iar cel nutrit cu vegetale au ajuns la 3 000—3 500.

— Aceasta este ceva incredibil.

— Am cifre. De ce? Cantitatea de toxine rămasă în organism transformîndu-se prin efort în acid lactic, după un anumit timp, au început să se blocheze pirghiile sistemului muscular.

— Dar ce, acidul lactic apare fatal după consumul de carne?

— Mai mult, la consumatorii de carne apare acest fenomen.

— De ce?

— Pentru că există elementul toxic în nutriție în cantitate mult mai mare decît la cei care se nutresc natural.

— Dumneavoastră înțelegeți prin natural fără carne?

— Și cit mai crud și unde nu s-a intervenit prin frig, foc, acru sau sare.

— Dați-mi un exemplu.

— Dumneavoastră credeți că ați rezista să dormiți trei ore pe noapte? Dumneavoastră sinteți în prezent prin conștientizare într-o formă de autonutriție numai

cu crudități și v-ați propus ca acest lucru să-l faceți încă o lună și jumătate în continuare.

— Pînă la Crăciun. Eu cred că postul pe care-l făceau ai noștri cei vechi nu era o prostie a lor sau un leac băbesc, ci era exprimarea prin calendar a unei diete cu deservărul ale organismului de toxinele acumulate în perioada cînd corpul era mai mult solicitat.

— Iar în momentul în care trebuia să ducă muncă activă, atunci și nutriția și-o forma din alimente cit mai ușor digerabile care să-i poată permite să desfășoare o activitate solicitantă, contrar gîndirii unora că dacă nu mîncîncă greu — carne, nu pot să muncească. Fiecare a trăit momelele poate în care cînd mincînd copios, în loc să se simtă bine, din contră, se simte greu. Și aș da un exemplu: cei care în mod greșit beau alcool în timpul unor mese copioase și ajung să se îmbete cu țuică, a doua zi, după ce au eliminat din organism surplusul de alcool prin diverse procedee, nu mai suportă mirosul de alcool. De ce? Pentru că s-a produs intoxicația cu alcool și sistemul de autoapărare îl dictează refuzul.

— Odihna aceasta după așa-zisul post cred eu că oricare ar putea să o înțeleagă, și o adopte intrucît organismul are foarte multă nevoie de odihnă.

— Nu numai exterioră, ci și lăuntrică...

— De refacere a elementelor necesare digestiei care s-au consumat prin ruperea coeziunii moleculare a produselor grele — de carne, ouă, dulciuri provenite din zahăr, făină albă, cartofi prăjiți și piure, care atunci cînd sint consumate frecvent sint crime la adresa sistemului digestiv. Dumneavoastră ați ajuns să faceți o odihnă a organismului pînă la 25 decembrie.

— Venind în contact cu foarte mulți, am aflat că se vorbește despre dumneavoastră că sinteți băutor, consumați foarte multe alimente. Eu analizînd pot să spun următoarele: din punct de vedere al consumului de alcool, consider că dumneavoastră consumați la nivelul chiar al unui copil, iar din punct de vedere al consumului de alimente, într-adevăr consumați mai mult decît oamenii normali pe considerentul că activitatea dumneavoastră este cel puțin 18 ore zilnic. Mulți nu vor crede ceea ce spun, dar aceasta este marea realitate și dezamăgirea unora. Trecînd la acest sistem — pe care l-ați mai adoptat o dată, în 1981, și ați rezistat în condiții de mare stres fără să vă afecteze cu nimic sănătatea. Ba chiar unii spuneau, mi-aduc aminte, pe vremea respectivă: „Ce se va întîmpla cu tovarășul Păunescu?“ Și aceștia unii erau chiar cadre medicale. Dumneavoastră puteți munci exact cit trei. Cine nu crede să vină să stea în preajma dînsului o lună și jumătate și după ce pleacă — dacă mai poate să stea pe picloare — să scrie cu sinceritate, cu mare sinceritate, și să spună ceea ce a simțit.

— Eu accept discuția despre mine cu plăcere pentru că mă consider un pacient care și-a refuzat condiția de pacient. Am vrut să nu fiu bolnav, deși sint obosit, deși sint frînt, dar sint conștient că aceasta este singura cale să nu ajung să fiu bolnav.

— V-am dat pe dumneavoastră exemplu pentru că nici nu vreau să oblig pe nimeni să facă, pentru că este o discuție de experiment, nu este obligatorie pentru nimeni experiența noastră. Cum am

arătat la început, fiecare trebuie să analizeze, să interpeze și să decidă. Fiecare este stăpînul propriului său corp.

— Ca să ajungem la un înțeles pentru toată lumea cu privire la ceea ce știți dumneavoastră, fără să vreți să impuneți cuiva soluția dumneavoastră, trebuie să conchidem în felul următor: oricare dintre noi poate face un experiment de 21 de zile, trimestrial în felul pe care îl va rezuma aici Valeriu Popa. Dacă vreunul dintre cititori va dori să experimenteze aceasta, așteptăm să ne scrie rezultatele experienței sale. În orice caz, sînd lîngă Valeriu Popa mai mult timp și punînd cap la cap lucrurile pe care le spune, am ajuns la concluzia că una dintre bolile cele mai nenorocite și cele mai răspîndite ale dietei actuale este constipația. Nu există, practic, tratament la ora de față care să nu excludă carnea. Nu există, practic, boală la ora de față care să nu se întemezeze în pornirea ei pe o boală digestivă. Constat că și bolile nervoase Valeriu Popa le înțelege tot ca pe manifestări directe sau indirecte prin acțiunea unor bolnavi digestivi asupra celor pe care îi nasc. Sigur că este fatal ca, acumulînd zilnic ceva anume în organism, acel ceva să înceapă să facă parte din noi, și să ne dicteze existența.

— Existența noastră, și în unele situații, a urmașilor noștri.

— Dar rugămîntea mea este, Valeriu Popa, să sintetizați aici toate acestea nici măcar ca pe niște sfaturi, necum ca pe niște îndrumări obligatorii, ci ca pe o poveste personală: ce ați face dumneavoastră dacă ați avea în față întreaga viață, cum ați trăi-o — și sub raportul stresului, despre care spuneți că este intrinsec omului în limitele de toleranță, și sub raportul nutriției, și al respirației, și al transpirației, și al eliminării toxinelor pe cale naturală.

— Din acumulările cantitative și calitative căpătate din experiență și din citite, am desprins că la baza tuturor bolilor cronice principala cauză este determinată de sine, care este dereglat de următorii factori: stres în afara limitelor de toleranță, nutriție neadevătată, respirație incorectă, neeliminarea toxinelor pe căile naturale și nerecuperarea prin odihnă. De asemenea, am desprins că se îmbolnăvesc de boli cronice fricoșii, încăpățînații, îndolenții, gurmanzii și cei care consideră corpul uman sac fără fund (fumători, cei care pierd nopile, sexualitatea exagerată etc.). Pornind de la felul și modul de nutriție incorect, apare o maladie care se numește constipație și de care suferă foarte multe persoane, atît în țara noastră cit și pe glob. De ce este această maladie foarte nefastă pentru sănătate? Neeliminarea toxinelor pe căile naturale și în special a reziduurilor din alimentație zilnic face ca o parte din toxine să migreze prin pereții intestinului în sînge și să-l deregleze din punct de vedere al parametrilor pe care trebuie să-i aibă. Singele astfel impurificat atrage la rîndul său dereglarea rinichilor, ficatului, bilei, pancreasului, plămînilor, a inimii care, cu timpul, încep să se deterioreze permițînd dezvoltarea unor boli cronice care, atunci cînd depășesc sistemul de autoapărare, aduc individul în stare de boală și de multe ori la îmbătrînire prematură, deoarece din punctul meu de vedere îmbătrînirea prematură nu este altceva decît o boală a bolilor cronice. Sint întrebare de multe ori: cînd un om este sănătos digestiv? Le răspund textual: cînd după fiecare masă își evacuează tubul digestiv, iar fecalele

sint eliminate îmbrăcate de o peliculă, nu sint greu mirositoare și nu ne obligă să folosim hirtie igienică. Făcînd o comparație pe care o știm mulți dintre noi, un animal sănătos, cum ar fi capra, își elimină fecalele peliculizate și fără miros. Tot din practică observăm că atunci cînd animalele și păsările sint sănătoase din punct de vedere digestiv, nu murdăresc zona de evacuare anală.

Am spus că prima cauză a îmbolnăvirii cronice este stresul. Ce fac eu ca să nu ajung într-un stres care să depășească limita de toleranță? În majoritatea cazurilor mă orientez după un ghid, care are următoarele puncte: știu ce am de făcut, pot, am cu ce, am din ce, am cu cine, am cu ce verifică. Dacă toți în acțiunile pe care le întreprindem am avea un asemenea ghid, și am căuta să avem răspunsuri sincere la fiecare din puncte, greșelile care ne-ar conduce la stres peste limita de toleranță ar fi cit mai mici. Totuși, se întîmplă cîteodată că nu am în suficientă măsură pregătît fiecare punct și depășesc limita de stres. Cunoșcînd că stresul are, în mare, 5 supape de siguranță și anume: risul, plînsul, oftatul, căscatul și gemutul, în funcție de împrejurări caut să folosesc una sau mai multe pînă cînd reglez stresul depășit, nu cum fac unii căutînd să-l liniștească prin fumat, băuturi alcoolice, țipete, bătăi sau alte manifestări care lezează sau strează pe cei din jurul lor. Trebuie să nu uităm că unul dintre organele cele mai mici ale corpului este și limba, care de multe ori, dacă nu este controlată, produce multe stresuri.

Cît privește nutriția, am grijă ca alimentația zilnică să fie formată 80 la sută din alimente crude, naturale și în situații fortuite să fac apel și la alimente pregătite. Aceasta atunci cînd sint în deplasare, în delegație, în vizite, ca să nu fac opinie separată față de colectivul în care mă aflu, intrucît mulți te consideră că, dacă nu ești alături de ei, ești puțin cam ciudat, să nu spun altfel. Dar atunci cînd o fac sint conștient că mi-am bătut joc de mine și de aceea caut s-o fac cit mai rar. Aș da un exemplu: consumul meu de carne se cifrează cam la 100 grame săptămînal. Aceasta pentru a menține în organism bacteriile, microbii necesari pentru situațiile deosebite cînd nu am altceva de consumat. Din 24 august și pînă în 24 octombrie nu am mîncat nimic pregătît, ci numai crudități, în special struguri, ajungînd pînă la 3 kg zilnic. Aceasta o fac aproape în fiecare toamnă intrucît merg pe principiul unor viețuitoare care și introduc în sistem nutriția necesară pentru a trece prin sezonul rece.

Cunoșcînd că unul dintre factorii principali ai vieții este respirația, caut să nu stau în încăperi închise, neaerisite. Nu stau sub nici o formă în încăperi în care se fumează. Acolo unde întîlnesc asemenea situații rugam să se aerisească dacă este posibil în fiecare oră — ieșînd afară cei din birou, iar pe fumători li fac să înțeleagă că, dacă sint rai cu ei, nu trebuie s-o facă cu cei din jurul lor, cunoșcînd că nefumătorii inhalează circa 60 la sută din fumul degajat de fumători, ducînd de multe ori la îmbolnăvirea mai rapidă a celor care nu fumează decît a celor ce fumează. Zilnic am un program de alertat, după principiul pe care l-am elaborat într-un serial în Flacăra în cursul anului 1984.

Dar despre acestea și încă despre multe, multe altele, vom discuta, dacă și cititorii noștri sint interesați, de-abia de acum încolo.

Cronica șoselei

Ceaiurile miraculoase

Așa este, omul la anaghie se agat și de un fir de pai. Cîte leacuri nu încercaseră cei doi soți pentru vindecarea băiatului de nouă ani, care suferea de un fel de atrofiere a mușchilor și a fetiței de 3 ani care creștea mult mai lent decît normal. Fuseseră la cei mai renumiți doctori din țară, ba și în străinătate, vizitaseră clinice universitare. În ultimele luni, îndemnați de diferiți cunoscuți, vizitaseră o sumedenie de vraci, de doftoroaie. Degeaba, infuziile, alifiile, ceaiurile nu dădeau nici un fel de rezultate; spre disperarea părinților.

Plîmbați aproape în fiecare săptămîină prin toate acceleratele și rapidele, deseori la distanțe de sute de kilometri, cei doi copii se făcuseră numai piele și oase, iar părinții erau extenuați.

Cumpărarea mașinii, deși de ocazie, a fost un eveniment de seamă pentru familia lui Alecu C., conducătorul unui ansamblu de artiști amatori, cu mare famă în județ. „Voi avea, în sfîrșit, mobilitatea care mi-o visam de mult“, își spunea Alecu. „Nu mai trebuie să mă rog de nimeni și nici să tremur noaptea prin gări, împreună cu nevasta și copiii așteptînd trenurile“.

„Fiți atenți, greiere (așa îl dezmicordau prietenii pe Alecu), tu n-ai condus de 10 ani, în acest interval nici nu te-ai apropiat de volan. Cu mașina nu-i de glumit. Ce să mai vorbim, consideră că nici nu ai permis și ia-o de la început“. „Măi Sorine, noi artiștii sintem oameni deosebiți. Așa cum nu uităm o partitură, tot așa nu uităm să conducem. Reflexele

noastre sint bune nu numai cînd punem mina pe arcus, ci și pe volan. Pentru a cînta la vioară, pentru a realiza un dans popular dificil, îți trebuie reflexe, nu glumă, recunoști? Tot așa cum în meseria noastră îți trebuie un cap bun care să coordoneze mișcările miinilor și picioarelor, la fel stau lucrurile și în conducerea auto. Realizezi, deci, cit de inrudiți sintem noi artiștii cu piloții de formula unu“. Șeful ansamblului era un adevărat autodidact. Putea să-ți vorbească ore în șir nu numai despre folclor, literatură, istorie, dar și despre Stewart sau Fli-paldi. „Se vede că ai dat în colț, pe la Bachus, Alecule. Eu îți înțeleg necazurile, nu mici, pe care le ai, dar du-te la culcare. Ia-o ușurel printre blocuri, inșă vezi, fiți atent că sint mulți copii și băgă-ți mașina în garaj. E mai sănătos“. Alecu ar mai fi vrut să-l dea o replică, dar nișel iritat, a dat doar din cap „parcă am cu cine discuta“, și-a pus mașina în mișcare, cu zmicururile de rigoare, care-l atestau precara-i experiență la volan.

A doua zi, o vineri seara, spectacolul susținut sub bagheta lui Alecu a fost magnific, a fascinat spectatorii. Directorul general l-a felicitat și l-a îmbrățișat pe dirijor. „Da, un adevărat triumf pentru Alecu, reflecta cu voce tare Sorin, în ultimul timp amicul nostru se întrece pe sine. Mă bucur sincer pentru el, dar nu-mi plac prostiile pe care le face cu mașina. În două săptămîni a bușit-o de trei ori. Ce-i drept, numai tablă îndoită, dar dacă marți, pe refugiu de tramvai erau oameni?“ „Ai dreptate, Sorine. În timp ce tu vorbeai de succesul său strălucitor, mă gîndeam la spectacolul dat de papagalul meu înainte de a muri. Poate comparația mea e puțin alurită. Dar aștia își presimt moartea. Tot ce au învățat o viață întreagă fac în ultima lor reprezentare. Parcă am o presimțire cu Alecu așa al nostru. Prea încearcă să-și

mascheze disperarea organizînd spectacole feerice, făcînd viraje pe două roți, vorba aia, el care n-are nici 1 000 de km la volan!“

Între timp, într-adevăr, talentatul dirijor și-a intrat binisor în mină. Nici nu zicea că e începător. Reîncepuse cursele pe la tot felul de vraci, drumuri pe care înainte le făcea cu trenul. Își îmbarca întreaga familie și la drum. Ce-i drept, nu depășea 50, cel mult 100 de km. „Procedezî înțelegeți, tu Verdi al nostru, așa trebuie, mai întii curse scurte, apoi mijlocii... exact ca în aviație“. „Credeți vul că o să mă invirt mult ca o cloșcă în jurul pullor? Duminică plec la Apa Neagră“. „Unde dracu o mai fi și asta, artistule?“. „Nu-i mai mult de 500 de km“. „Și vrei să spui că te angajezi să faci 1 000 de km în două zile? Cred că nu ești întreg la minte, Alecule. Ca să parcurgi o asemenea distanță îți trebuie antrenament. Exact ca la orice sport, alergări, sărituri, tir și aici trebuie să-ți formezi deprinderile să înveți să rezisti. În mașină obosești fizic, dar mai ales nervos, mă Alecule, mai cu seamă ca începător. Ce vrei să faci tu e o sinucidere, ascultă-mă pe mine“. „Motorul nu obosește niciodată. Eu stau doar în fotoliu și îl dirijez. Nu-ți fă griji, ai văzut ce progrese am făcut. Cu ceaiurile vraciului de la Apa Neagră, imi fac bine copiii. Nu pot renunța la drumul asta. Am presimțirea că nu voi face călătoria asta în van...“

Alecu a plecat simbată după-amiază. A ajuns la destinație, tirziu, noaptea. Avusesse dreptate Sorin. Primii 200 de km l-a parcurs ușor. Apoi, inșă, după ce s-a înnoptat, fiecare kilometru rula marea supliciu. Soția și cei doi copii adormiseră. Cînd a coborît din mașină, după 500 de km parcursi, mergea pe două cărări, parcă era beat, îl dorea îngrozitor ceafa. Au început să caute o gazdă. Au sculat din somn cîțiva gospodari, dar în zadar.

N-aveau unde-i culca. Satul avea posibilități modeste de cazare. S-a resemnat, culcîndu-se și el în mașină. Frigul sporea senzația de oboseală. S-a sculat înțepenit și mai obosit decît se culcase. Pe vraci l-au găsit ușor. O gospodărie prosperă arăta că proprietarul nu-i mergea rău deloc. La cîinci dimineața, în fața lor mai așteptau circa 50 de persoane. Toți îl lăudau pe miraculosul vindcător care avea un debit verbal nemaîntîlnit. Alecu se mira cum acest om putea vorbi fără să obosească ore întregi. A primit niște explicații sumare și pungile cu ceal, lăsînd vraciului o sumă frumuseală. S-au plîmbat apoi prin sat, o localitate nu mai mare decît curtea blocului lor. După-amiază s-au odihnit cîteva ore pe niște paturi tari. Abia așteptau să ajungă acasă. Alecu se gîndea cu groază la cei 500 de km care li stăteau în față. Pleca inșă cu speranța ceaiurilor miraculoase.

Peste teribila obosală de simbată noaptea se adăuga aceea a drumului de întoarcere. N-avea curaj inșă să oprească, pentru o oră, două de somn. Avea vedenii. Se făcea că dirija la spectacol. Toți aplaudau frenetic. Alecu s-a trezit. Mașina era pe sensul opus, iar aplauzele nu erau altceva decît zgomotul roților peste criblura împraștiată pe drum. A scos puțin capul pe fereastră. „Răcoarea nopții imi va face bine gîndea el, apoi a pornit din nou. Acum, prin față îl derula imaginea vraciului, auzea comentariile pacienților care așteptau la rînd“. „Se vor vindeca, se vor vindeca“, auzea el mercur în timpane. Apoi, un buubuit groaznic. Alecu a apucat doar să lăsă din mașină și a căzut.

În accident au murit cei doi copii și soția. Dirijorul s-a ales numai cu fractura degetelor de la ambele mîini. Parcă un făcut, să nu mai poată ține în mînă fermeatul său arcus.

VICTOR BEDA ■

● Ciburdanidze și-a păstrat titlul ● Boxeri sau gladiatori ? ●

Încă o dată: hai Dinamo, hai Craiova!

Una întrecută la limită în deplasare, cealaltă victorioasă la limită acasă, Dinamo și Craiova speră, așa cum sperăm cu toții, să se califice în turul 3 al cupelelor europene. Le așteaptă însă meciuri foarte grele, în care ele sunt favorite în măsura în care favoritele sunt și adversarele lor! Joc de cuvinte? N-am zice, invitându-vă să socotiți că Dinamo are de recuperat un gol, ca și Olympiakos, iar Craiova de apărut unul, ca și Bordeaux! Ce vrem, de fapt, să spunem? Că, împărțind șansele în mod aproape egal, partidele de miercuri de la București (pe „23 August”) și Atena (pe „Olimpic”, nu pe „Karaiskakis”, ca în 1981) vor fi decisive, cele 90 de minute ale lor (sau mai multe) având să dea verdictul. Așa stând lucrurile la o judecată rapidă, e limpede că Dinamo și Universitatea vor trebui să lupte din răsputeri, să se mobilizeze exemplar, să se dăruiască pînă la sacrificiu pentru a izbuti să obțină calificarea. Nu va fi ușor, de acord, Bordeaux și Olympiakos vor urmări același scop, dar va fi, socotim, posibil, căci jucătorii echipelor noastre au făcut, în atâtea rânduri, dovada calităților și resurselor lor, trecînd ei examene și mai pretențioase, de tip Hamburger sau, spre a nu lungi lista, Fiorentina.

După o evoluție matură la Bordeaux, Dinamo a pregătit (și încă mai pregătește) returul cu luciditate și competență. Cîntărind-o după prestațiile din campionat, campioana României e într-o formă multumitoare. Dacă francezii, care și-au anunțat sosirea pentru marți la Prinz (urmînd să stea la „Flora”), nu vor putea conta pe Chalana, în continuare indisponibil, dinamoviștii par să n-aiă probleme de lot. Intregul efectiv e valid, nici un jucător nu e suspendat de U.E.F.A. Antrenorii Dinu și Mulțescu sînt optimiști, dar cumpăniți. Ei au „descifrat” stilul bordelezilor (au probat-o și în primul meci) și își vor lua, nu ne îndoim, toate măsurile de precauție, vizîndu-i mai ales pe Dieter Müller și Lacombe, virfuri care se exprimă mai bine, de regulă, pe spații largi, în deplasare. În legătură cu întîlnirea de miercuri (ce va fi condusă de o brigadă de arbitri din Scoția, Mc Ginley, Gechonis, Corbie), ne-a fost dat să auzim, ici și colo, citeva

voci sceptice, invocînd calificarea lui Bordeaux în turul II după un „remarcabil” 0-0 la Bilbao, cu Athletic, urmînd lui (doar) 3-2 acasă. Ca unii care, ca și fotbalisții dinamoviști de altfel, am avut ocazia să vedem înregistrarea video a partidei de la Bilbao, simțim nevoia să precizăm, spre a repune adevărul în drepturi, că Bordeaux nu s-a calificat de loc „remarcabil”, ba dimpotrivă! Francezii abia dacă au trecut de 3-4 ori centrul terenului, fiind supuși unui asediu continuu. Norocul le-a ținut parte, după cum parte le-a ținut, după opinia noastră, și arbitrul, care a anulat lui Athletic un gol valabil și i-a refuzat un 11 metri clar! Știm bine, cine nu știe?!, că un meci nu seamănă cu altul, nici nu avem intenția de a nega clasa echipei lui Jaquet, presărată cu internaționali de elită ca Tigana, Giresse, Girard ș.a., dar realitatea e, lesne de susținut cu dovezi, că Bordeaux n-a cîștigat decît rareori (în cupele europene) în deplasare, „cavaleria ușoară” de la mijloc cedînd pasul. Eliminarea girondinilor de către Craiova, după un retur dominat copios de jucătorii români, poate ilustra afirmația de mai sus, și, implicit servi dinamoviștilor drept exemplu și imbold.

Universitatea, la rîndu-i, pleacă spre Atena (luni, pe calea aerului) cu convingerea că va avea o misiune dintre cele mai dificile. Pe de-o parte, adversarul (pe care noi, vai, l-am crezut de duzină!), redutabil, pe de alta, publicul grec, temperamentul dincolo de limitele regulamentului („mostră” de la Craiova a lămurit!), îi vor crea, e sigur, mari probleme. Dar nu atît aceste elemente îngrijorează, deși trebuie avute și ele în vedere, căci Olympiakos a întrecut acasă, în C.C.E., pe Oesters (Suedia) cu 2-0, în 1982, și pe Ajax și Benfica, în 1983, cu 2-0 și, respectiv, 1-0 (doar Hamburger i-a oferit o „corecție” în 1982, bătînd-o cu 4-0!), cit necazurile interne cu care s-a confruntat și se mai confruntă Universitatea. Vor intra, față de meciul tur, Irimescu și Cămătaru, a căror suspendare a expirat, dar alți citiva jucători, Balaci, Adrian Popescu, Negrilă ș.a. nu sînt încă în plenitudinea forțelor, folosirea lor fiind încă incertă. Poate că partida cu Jiul (joi, după închiderea ediției), în care

se dă ca sigură reapariția lui Adrian Popescu (măcar la tineret), va mai limpezi apele. Negrilă are însă o viroză, cu febră, iar utilizarea lui Balaci la Atena, în condițiile în care Ilie nu e complet refăcut, rămîne problematică, riscul folosirii lui fiind (la un angajament „la singe”) greu de asumat. Și ar mai fi ceva: eclipsa de formă prin care trec, dovadă evoluția foarte ștearsă de la Tîrgu Mureș, unele „piese” de bază, Geolgu și Cămătaru în primul rînd. Dacă mai adăugăm că meciul cu Olympiakos va fi arbitrat de Ponnet (deși rezervele față de arbitrul belgian sînt nejustificate, acesta fiind, cum se zice în fotbal, un „găzdar”), avem imaginea unei partide cu multe dificultăți. Mai ales că grecii își vor completa, se aude, garnitura cu Albertsen și Welzl, absenți în prima partidă. Dar „campioana unei mari iubiri” s-a arătat de atîtea ori capabilă să-și stringă rîndurile la momentul oportun, aruncînd în luptă toate energiile și toate ambițiile, impunîndu-se, deopotrivă în fotbalul nostru și în cel internațional, prin devotamentul jucătorilor ei, prin setea lor de victorie. Nu ne îndoim că și la Atena, unde va fi greu, dar poate nu la fel de greu ca la Kaiserslautern sau Lisabona, Lung și ceilalți vor ști să dea întreaga măsură a talentului și dirigenției lor. Am mai spus-o și o repetăm: nicăieri în ultimii ani, cînd și-a făcut o frumoasă „carte de vizită”, Universitatea n-a pierdut, cînd a pierdut, la o diferență mai mare de un gol, deși adversarii au fost, mereu, din prima linie a fotbalului european! De ce-ar claca tocmai acum, mai ales că Olympiakos (dintre titularii căreia va lipsi, pentru două cartonașe, fundașul Papadopoulos) a arătat și în meciul de săptămîna trecută destule slăbiciuni?

Nu numai pentru că prietenul la nevoie se cunoaște, ci și pentru că sîntem realiști, noi credem, cu sinceritate, în șansa formațiilor noastre și le urăm, în numele zecilor, sutelor de mii de suporteri, care vor fi alături de ele miercuri, încurajînd pe Dinamo și însoțînd pe Craiova cu gîndul lor de bine, mult succes! Hai Dinamo! Hai Craiova!

● OVIDIU IOANIȚOIA ●

De pretutindeni

● **TITLUL MONDIAL** a rămas în posesia mării maestre gruzine Maia Ciburdanidze. Salangera sa, Ira Levitina, nu a reușit să cîștige meciul înroșind șansa inițiativei avute. Multipla campioană mondială a confirmat forma bună avută la începutul acestui sezon, în care participînd la două puternice turnee internaționale masculine (drept pregătire pentru meci), a obținut locul întâi la New Delhi, acumînd 7,5 puncte în fața lui Pramenswaren și Thipsay 7 puncte, Kuzmin 6,5 puncte, Gufeld și Spasov 6 puncte, etc. și s-a clasat pe locul trei la Memorialul „Rubinstein” de la Polonica Zdroj, după 1. Zaicik 11 puncte, 2. Kuzmin 10,5 puncte. Titlul mondial este în posesia Maei Ciburdanidze din anul 1978, cînd la numai 17 ani și-a încununat cariera cu cel mai ales lăuri. Adevărat „copil-minune”, Maia a învățat șahul la 8 ani. Trei ani mai tîrziu a devenit campioana de senioare a Gruziei, la 12 ani a învins-o cu 4-0 pe Vlasta Maček în meciul cu Iugoslavia, iar la numai 15 ani a ajuns candidată la titlul mondial.

● **PIA CRAMLING**, deținătoarea celui mai bun Elo din lume, a susținut un simltan la 25 de mese în localitatea Kôniz. Scorul a fost favorabil mării maestre suedeze, 18,5-6,5, care a suferit trei înfrîngeri. Pia este studentă la limba rusă. În viitorul sezon competițional, ea va juca pentru un club din R.F. Germania. Malmö Chess Festival a fost de fapt „turneul Piei”, care a fost foarte aproape de victorie. În final, ea s-a clasat pe locul trei

după 1. Wedberg 6,5 puncte, 2. Carleson 6 puncte, acumînd 5,5 puncte la fel ca și Tompa, Bergstrom etc. Pia Cramling și-a exprimat dorința de-a evolua în viitorul ciclu al campionatului mondial feminin, continuînd să-și perfecționeze stilul de joc în confruntările mixte. Ea aspiră la titlul de mare maestru internațional. Deocamdată singura femeie din lume care deține acest titlul rămîne Nona Gaprindașvili.

● **CAMPIONATUL ANGLIEI** se organizează începînd din anul 1904. În ediția acestui an s-a stabilit un nou record, Nigel Short, noul campion, fiind cel mai tînăr deținător al titlului. La numai 19 ani, Short este în posesia normelor de mare maestru, titlu ce-i va fi acordat la Congresul FIDE din luna noiembrie. În campionat, Short a realizat 8,5 puncte din 11 posibile, lăsînd în urma sa întreaga echipă olimpică: 2-3-4. Chandler, Plaschett, Speelman 8 puncte, 5-14. Miles... etc. Adevărată senzație a făcut rezultatul excepțional al tinerei jucătoare Sheila Jackson, care a acumulat 6 puncte și s-a clasat pe locul 20. Ea este autoarea unei norme de mare maestru internațională realizată într-un campionat open masculin.

● **LA BUENOS AIRES** profesorul Albert Becker și-a serbat cea de-a 83 aniversare. Pînă la Olimpiada de la Buenos Aires, A. Becker a fost de nenumărate ori membru al echipei olimpice a Austriei. Cel mai bun rezultat al său a fost în anul 1929 la turneul de la Karlsbad, unde s-a clasat pe locul V, după Nimzovitch, Capablanca, Spielmann și Rubinstein. Una dintre cele mai frumoase partide ale turneului a fost victoria sa în fața lui Max Euwe. Remarcabil autor de literatură șahistă, A. Becker a realizat o monografie a deschiderilor și a comentat superturneele de la Bad Lieberwerda, 1934, Moscova, 1935 și München, 1941.

● **LA HOLLYWOOD** în meciul pentru titlul de campion al S.U.A. Larry Christiansen l-a învins pe Samuel Reshewsky (72 ani!) cu 4,5-3,5, cîștigînd duelul în

partida a șasea, în Indiana nouă, la mutarea 39 pe criza de timp teribilă a veteranelului.

● **CRONICA REMIZELOR** din „British Chess Magazine” stabilește procentual, din 2000 de partide culese de-a lungul a 10 ani, recorduri speciale ale combativității. În cap de listă se află B. Larsen cu 63%, urmat de A. Beliavski cu 60%, de Seirawan cu 54% și de Korcinoi și Kasparov cu 40%. Undeva, într-o zonă de mijloc se află A. Karpov cu 38%, Portisch cu 40%, Nunn cu 42% și Timman și Ljubojevici cu 43%. Recordul negativ absolut l-a deținut fostul campion mondial Tigran Petrosian cu 23%, care a încheiat remiză mai bine de 70% din partidele jucate. Organizatorii de turnee protestează împotriva așa-ziselor remize „de salon”. La recentul turneu open „Lloyds Bank Masters” de la Londra, în ultima rundă s-au „comis” următoarele remize de salon: Kudrin — Miles în 6 mutări, Conguest — Reefschlager în 6 mutări, Hansson — Thomas în 5 mutări, Gallagher — Pein în 8 mutări, Arkell — Walker în 11 mutări. Combativitate nu glumă!

● **FIDE** luptă pentru sporirea popularității șahului pe toate continentele, sprijinînd participarea șahistilor de pretutindeni la acțiunile de reclamă. La turneele open ale Americii de Sud au participat 150 de jucători în sistem elvețian. A cîștigat Micael Stean (Anglia) cu 9,5 p. urmat de Mark Rubery cu 8,5 p. și de un grup de jucători cu 8 puncte. La primul turneu open dela Praga din cei 240 de participanți (17 țări), 7 jucători au fost din Kuwait! Spre surpriza generală, a cîștigat, print-un Bucholtz mai bun, iugoslavul Milan Draško, care a totalizat, ca și Plachelka și Mozny, 9 puncte. În plutonul de 8 puncte au rămas Baghirov, Lechtynsky, Subolseyk, Krajina etc.

● **„GRAND PRIX” 1984** a revenit, la New York, lui Igor Ivanov, la Buenos Aires lui Roberto Cifuentes, iar la Londra lui Nigel Short.

● MARGARETA MUREȘAN ●

La peluză**Clasamentul**

Dacă procedura tinerii socotelilor într-un clasament nu s-ar fi inventat și n-ar exista decît comentariile cronicarilor de specialitate, ierarhiile pe care fiecare dintre noi le-am întocmit din ce-am înțeles rareori ar coincide între ele și numai absolut din întîmplare. Clasamentul unic există însă și iată ce arată el: Politehnica Iași, ultima clasată (locul 18) a inseris mai multe goluri (13) decît echipa aflată pe locul 4, A.S.A. Tg. Mureș (9), care la rîndul ei, a primit numai jumătate (6) din golurile încasate (12) de echipa Dinamo aflată pe locul 2, la egalitate de puncte cu șefa clasamentului, Steaua. Formația de pe locul 5 — Gloria Buzău — este nouă promovată în divizie și ocupă acest loc cu un golaveraj negativ: 14-18. Tot golaveraj negativ (14-15) are și Universitatea Craiova a cărei linie de atac este alcătuită din Geolgu, Cămătaru și Cițu. Corvinul Hunedoara n-a găsit pînă acum nici o altă echipă egală cu ea: 5 victorii, 5 înfrîngeri. Jiul, locul 17, și Rapid, locul 8 au același număr de victorii: 3. Politehnica Iași, locul 18, și Corvinul Hunedoara, locul 6, au același număr de înfrîngeri: 5. Între echipa aflată pe locul 17, Jiul, și echipa care ocupă poziția a opta, Rapid, diferența este numai de două puncte. Jiul, locul 17, are mai multe victorii decît Poli Timișoara, locul 15. Jiul a obținut victoria de trei ori, iar Poli numai de două ori, o dată împotriva Rapidului la București. Hași singur a marcat mai multe goluri (8) decît întreaga echipă a Jiului (7). Ca să-și echilibreze golaverajul, Jiul ar trebui ca de aici înainte, timp de 14 etape, să marcheze cel puțin un gol de fiecare meci și să nu primească nici unul. Deși pe locul doi, după numărul de goluri marcate, Steaua n-are nici un jucător între primii cinci marcatori ai campionatului. Echipele cu cele mai slabe apărări: Politehnica Iași — 22 goluri primite — și Jiul Petroșani — 21 goluri primite. Iașul este antrenat de Constantin Oțet, fostul antrenor al lui Ștefănescu, Ungureanu, Negrilă, Tilihoi și învingător al redutabilelor Fiorentina, Bordeaux, Kaiserslautern etc. Jiul a avut ca antrenor pînă nu demult pe Tonca, fundaș central, iar de puțin timp la cirna echipei se află chiar portarul Caval, cel care a primit golurile. După plecarea redutei numită Băloni de la Tg. Mureș, A.S.A. a primit numai șase goluri, mai puține decît Dinamo. Sportul Studențesc, Rapid, Universitatea Craiova, F.C. Argeș, F.C. Olt, ca să numim apărările cele mai betonate. Apărarea cu cele mai puține goluri primite (3) — Steaua nu are nici un titular în echipa națională. Între Dinamo, locul doi în clasamentul general, cu 16 puncte, și locul 4, A.S.A. Tg. Mureș, cu 11 puncte diferența de punctaj este aproape de trei ori mai mare decît diferența între locurile 6 și 16 (Corvinul — 10 p.; Poli — 8 p.). În 10 meciuri, echipa de pe locul 4, A.S.A. Tg. Mureș, a inseris numai 9 (nouă) goluri. Sportul Studențesc a inseris tot atîtea goluri cît au realizat împreună A.S.A., Poli Timișoara și Jiul Petroșani (25). Dacă Steaua i-ar fi ratolat pe Bucu, Sigmirean, Damaschin, Sertov, Pavelluc, Biro, Burdujan (toți de la Politehnica Iași), ar fi fost considerată echipa cu unul dintre cele mai redutabile loturi. Între primii patru golgeteri, un singur atacant: Mireca Sandu. Ceilalți trei: Hași, Dragnea și Mateuș au toți sarcini la mijlocul terenului. Golgeterul de anul trecut, Cămătaru și Coras, nu figurează în clasamentul publicat. Hași, golgeterul de pînă acum al turului, are vîrsta golgeterului turului de anul trecut: Lăcătuș. Și așa mai departe.

● NICOLAE CRISTACHE ●

FAIR PLAY**Pro și contra boxului**

Gala finală a Campionatelor naționale de box a fost „onorată” de o sală jumătate goală! La semifinale numărul spectatorilor a fost și mai mic, ca să nu mai vorbim despre galele preliminare. De ce nu mai iau bucureștenii cu asalt sălile în care boxează cei mai buni pugiliști? O

anchetă fulger printre specialiști ne-a dus la concluzia că nu mai avem valori capabile să atragă publicul. Arbitrajele sînt din ce în ce mai discutabile (ca să folosim o expresie mai blîndă), munca de un an a unor boxeri din așa-zisele „cluburi mici” este ignorată de unii „cavalieri în alb” care întorc deciziile sub privirile consternate ale celor ce au plătit biletele pentru a vedea cum cel mai bun învinge. Să evităm însă polemicele cu acei care, din diferite motive, nu văd sau se fac că nu văd „loviturile sub centură” date unor sportivi în psihicul cărora un anume gen de înfrîngeri lasă urme adînci. Să ne amintim de aforismul lui Giraudoux („Degeaba îl palmuși. Nu va răspunde: dinșul este campion de box!”) și să trecem

mai departe, lăsînd în suferință fair play-ul din culisele boxului românesc. În lume se discută acum din ce în ce mai intens dacă boxul este sau nu un sport periculos și dacă este, de ce și ce prejudicii aduce el. Accidentele petrecute în ultimii ani în boxul profesionist au dat apă la moară detractorilor acestui sport. Revista franceză „Médicine, éducation physique et sport” amintește că, încă din 1967, colaboratorul ei dr. Robert Jeudon a tras semnalul de alarmă în articolul intitulat „Arta nobilă” care se încheia cu următoarele concluzii: „Cînd la Jocurile Olimpice ale antichității s-au înlocuit alergările de care și aruncarea discului prin lupte de gladiatori cu miinile înarmate și lupta cu brațele și pumnii,

acest nou spectacol și cadavrele sale au constituit începutul decadenței marelui imperiu grec și a unei civilizații. Dacă boxerii profesioniști se omoară unii pe alții, asta îi privește. Dacă spectatorii se pasionează de aceasta și dacă managerii sînt milionari îndemnînd pe elevii lor să-și spargă arcadele ca ei să fie fericiți, treaba lor, fiecare are părerea sa despre sport. Dar eu cer ca boxul bitei noduroase să nu mai facă parte din federațiile sportive și ale fair-play-ului. Boxul care omoară să fie printre pastonații dardelor împodobite cu panglici, ale spadelor și coarnelor, ai coridelor cu tauri și ai lupțelor de cocoși”. Vom reveni.

● CRISTIAN ȚOPESCU ●

Neobositul intrat în cotidian

Univers

● Vorbitorii de azi ai unei limbi moarte ● Păsările nu mai sint proiectile ●

Minitel

Soarta lui Minitel a intrat se pare pe un viraj fără posibilitate de a mai modifica ceva. Există în prezent, zic statisticele, 140.000 de bucăți. Cam tirajul unui roman polițist de bună căutare, repetat de două ori. Anul nou va găsi în funcțiune, spun aceleași surse de încredere, 800.000 de exemplare. Peste doi ani vor atinge cifra de 2,5-3 milioane. Ce să însemne această erupție verticală, precipitarea, mersul gîfuit cu ochii la cronometru și la contoarul care înregistrează sumele la zi?

Videografia a fost din capul locului gîndită pentru a realiza difuzarea și primirea de texte ori desene pe ecran, solicitantul putînd opera selecția dorită. Minitel reprezintă instrumentul ce ni se pune la îndemînă în acest scop — circumscris videografiei interactive sau videotex, procedeul, prin rețeaua de telecomunicații, asigură transmisia de cereri și mesajele de răspuns.

Minitel — un terminal prins pe suportul său bine fixat pe picioare. Bransat la curent, iar telefonul bransat la Minitel. Claviatura stă la îndemînă și putem începe seria pretențiilor în ce direcție ne mină treburile. Formăm un număr de șapte cifre pentru a intra astfel în rețeaua telefonică obișnuită. Pe ecranul terminalului se vede pagina de acceptare, macazul către linia de serviciu dorită imune o altă grupă de cifre, cadrul de lucru.

Sint în funcțiune, în Franța, 250 de servicii către care se pot îndrepta dorințele consumatorilor de impulsuri și adiționale. Dar nu la toate accesul este liber ca în grădina publică și nici măcar ca la cinematograful unde plata biletului îți dă dreptul să intri în sală. Ținînd cont că cele mai multe din seifurile băncilor de date sint profilate, în benzi de frecvență specializate libera trecere se limitează la cel în cauză. Grilele numeroase și inextensibile păesc tunelul de intrare către datele orînduite în fișe și rafturi sustrase vederii, dar posesorii de Minitel speră în zile mai bune. Ei sint oricum pregătiți să preia facturile grase ce li se pregătesc la fiecare lejeritate ce și-o permit punînd în funcțiune claviatura Minitel. Tot la două minute de funcționare, taxa de bază crește. Jocurile de cuvinte încruciate pe această cale ajung să coste mai mult decît cumpărarea unui joc electronic sau a revistei cu careuri și triverbe.

Nici n-au pornit bine corăbiile pe mare, că piraiții s-au fixat la pîndă. De vreme ce computerele au creat profesia de hoți de computere, de ce n-ar începe Minitel prin a modela hoții de videotexte? Așa cum încercăm să vorbim la telefon pînd o rîndea de tinichea sau cum vrem ne însușim cu o cheie oarecare revizile din cutia de scrisori a vecinului. Mesageria electronică ne stă acum la îndemînă, tranzacțiile comerciale la distanță și chiar sacii de pînză cu informație secretă, duși în pivnițele băncilor de date dar vizualizați prin cheia prinsă în zbor și ascunsă în mincea de la haină.

Dar asta e treaba poliției, să-și facă datoria.

NEAGU UDROIU

La puterea a treia

Nu ne vom referi la tutunul sub aspect medical. Despre efectele nocive ale fumatului s-a scris foarte mult. Într-o țară sau alta s-au luat chiar și unele măsuri concrete: interzicerea fumatului pe anumite linii aeriene americane și europene, în locurile publice din unele orașe ș.a. Mult mai puțin s-a scris însă despre implicațiile economice ale activităților legate de fumat. Iar aceste implicații sint numeroase.

Mai întii, este vorba de ocuparea unor întinse terenuri arabile fertile, în dauna culturilor de importanță vitală: cereale, furaje, plante textile. Concomitent, plantațiile de tutun sustrag un important contingent de forță de muncă de la ocupațiile folositoare. Acoperirea acestor cheltuieli sterile, vide — din acest punct de vedere ele se pot compara perfect cu cheltuielile din domeniul militar — se face, bineînțeles, pe seama buzunarului cetățeanului, care este ținut să plătească un impozit greu pe... fum. Baniile respectivi sint, la propriu și la figurat, aruncați în vînt. Și tot așa se întimplă și cu sumele pe

care cei ce fumează le cheltuiesc pentru a-și trata diferite boli cu care se aleg de pe urma utilizării tutunului.

Dar ceea ce fumătorii nu știu aproape deloc este că odată cu țigara pe care o transformă în scrum ei ard mii și mii de hectare

Comentariul săptămîinii

de păduri. Pentru că în procesul tehnologic al tutunului, lemnul este folosit pe scară largă, pentru uscarea frunzelor prin curent de aer cald. Din producția de circa 6 miliarde de tone anual, jumătate este uscată prin utilizarea lemnului de foc. În felul acesta, din cele 18-20 milioane de hectare de păduri care sint tăiate anual, 2,5 milioane de hectare sint arse pentru uscarea tutunului. De aceea, un specialist african conchidea că „la scară mondială, uscatul tutunului provoacă una din cele mai puternice breșe în resursele de lemn ale globului“.

De pe toate meridianele

Avioanele și păsările

Printre urmările grave ale ciocnirii avioanelor, în timpul zborului, cu păsările, se numără și spargerea geamurilor frontale (de la cabina pilotului). Iată că nu demult o firmă americană a pus la punct un nou tip de geam, care rezistă cu succes la ciocnirea cu păsările. Acest geam este alcătuit dintr-un strat de policarbonat transparent, pus între două straturi de masă plastică acrilică. În momentul ciocnirii, geamul se întinde ca o gumă circa 12 centimetri, revenind ulterior la poziția inițială. Stratul exterior acrilic se crapă, dar materialul nu se sparge și își păstrează transparența îndeajuns pentru ca pilotul să aterizeze cu bine.

Limba arameică nu este o limbă moartă

Una din cele mai vechi limbi semito-hamitice, limba arameică, limba primilor creștini, era de multă vreme considerată de lingviști ca o limbă moartă. Se pare însă că lucrurile nu stau așa. Iată ce scrie, legat de aceasta, *Japan Times Weekly*: „Se pare că limba arameică trăiește și servește ca mijloc de comunicare locuitorilor a trei sate siriene, situate în munții Antilibanului, la 60 de kilometri de Damasc. Creștinii din localitatea Malula și din alte două sate situate în apropiere vorbesc limba pe care învățați lingviști o numesc dialectul arameic de vest. Acest idiom a fost vorbit în Palestina în timpul stăpînirii romane și a apa-

riței primilor creștini, și, după cum susțin teologii, în această limbă vorbea Iisus Hristos“. În prezent limba arameică, trecută de specialiști în rîndul limbilor moarte, e studiată în puține universități din lume. Pînă la noi au ajuns vechi texte arameice și diferite fragmente de inscripții. În arameică sint scrise două cărți, incluse în Biblie. Desigur, majoritatea celor 4.000 de locuitori ai Maalulei cunosc bine araba, dar între ei și în familie folosesc de obicei limba lor maternă. În biserica mănăstirii Sfîntul Gheorghe, situată pe creasta unui munte, slujba religioasă are loc în arameică. Această biserică a fost locul în care creștinii din secolul al IV-lea al erei noastre și-au afirmat concepțiile și datinile lor; astăzi, printre icoanele cu chipuri palide, slujba, pot fi văzute statui atînsse de aripa vremii, înfățișînd sfinți vechi, de nimeni știuți în momentul de față. După părerea unor cunoscători, supraviețuirea limbii arameice în trei sate siriene se explică prin inaccesibilitatea și prin izolarea acestor locuri, unde vreme îndelungată primii creștini au putut să se salveze de persecuții. În prezent, între locuitorii celor trei așezări — catolici, ortodocși și musulmani — domnește o pace deplină. Ei primesc cu plăcere pe savanții care sosesc aici din toate colțurile lumii, înregistrează cu dragă inimă pe bandă de magnetofon graiul lor molcom și cîntător și se miră de interesul pe care limba ce-o vorbesc îl stîrnește pe mapamond.

Fotoliu în locul patului de spital

Se știe că după numeroase operații sau boli grele, convalescenții sint nevoiți să stea săptămîni, sau poate chiar luni de-a rîndul întinși pe paturile de spital. Această situație este împovărătoare nu numai pentru bolnavii înșiși, ci și pentru cei

Firește, tutunul este aducător de venituri, este rentabil din punct de vedere financiar, și în multe țări ale lumii acesta este singurul aspect care se ia în considerație. Se uită însă un lucru elementar: caracterul temporar al acestei situații. Căci în momentul în care arborii vor dispărea, vor dispărea și mijloacele de uscarea a tutunului. Și nu numai atât. Despăduririle vor provoca binecunoscutele efecte ecologice negative, mergînd pînă la transformarea zonei într-un deșert. Așa, de exemplu, Madhubasa, un sat situat la poalele muntilor Himalaia, între două cursuri de apă, este amenințat cu dispariția de inundațiile brutale din ce în ce mai frecvente. Aceste inundații se datorează faptului că pantele care domină satul au fost aproape complet despădurite, pentru uzul unei fabrici de țigări din apropiere.

Avînd concomitent implicații serioase pe plan medical, pe plan economic și pe plan ecologic, cultura tutunului și fumatul constituie, fără îndoială, un flagel ridicat la puterea a treia.

ION D. GOIA

care îi îngrijesc, căci poziția pacienților trebuie destul de des schimbată, pentru a preîntîmpina atrofierea mușchilor și amortelile. Ținînd seama de aceste dificultăți, o firmă daneză a construit un fotoliu special, în care poziția celui ce șade în el poate fi schimbată după voie, lucru care îl eliberează pe bolnav de o mulțime de incomodități și limitări. Fotoliul poate fi plasat în orice poziție între orizontal și vertical. Acționînd un miner aflat în cel mai potrivit loc, bolnavul poate să incline fotoliul în direcția dorită, schimbîndu-și după voie poziția corpului și stimulînd circulația sîngelui. Spre deosebire de patul obișnuit de spital, fotoliul permite pacienților să facă exerciții cu minile și cu picioarele, să se ridice pentru masă ori pentru a sta de vorbă. Fotoliul are o carcasă de aluminiu; greutatea lui nu depășește 30 de kilograme. Pentru a-l adapta la diferite forme ale corpului pacientului, se folosesc perne de cauciuc de diferite grosimi. În prezent, sint în curs de realizare variante îmbunătățite, care cuprînd, printre altele, și suporturi pentru servitul meselor.

Nici măcar propria casă...

Rous Stevenson avea în împrejurimile Londrei o casă cu 12 camere și plătea un impozit mare. Ca să scape de impozit s-a decis să-și demoleze locuința. În acest scop, a angajat doi tineri care cu baroașele au făcut zob acoperișul și au început să dărîme etajul. Atunci și-a făcut apariția poliția. Și intrucît strada pe care se afla casa era sub protecția legii, ca model de arhitectură victoriană, Stevenson nu numai că n-a mai putut să-și ducă acțiunea de demolare pînă la capăt, ci a fost obligat să restaureze edificiul în forma lui inițială.

ION CODRU

Roza vînturilor

Poeți din U.R.S.S.

Evgheii Vinocurov

O femeie rîdea

O aud cum ride, ris cristalin,
valuri acru înflorește fierbînte
pereții se contaminează de hohotele ei.
Un tren străpunge somnul meu,
tezaur plutitor și jînduită bucurie —
sub tălpi eimpia lunecă, orașul se apropie,
te uită cum adîncul se desface,
arenele o cer numai pe ea acum. Pavajul
de risul ei se-ncinge; tresaltă pieptul
tinerei femei

O aud cum ride, ride...
Ce tristă clipa ar părea fără
de-acest dezlîntuit șuvoi de viață.
Ea-i pretutîndeni: în parc, la cinema,
pe stradă. Și o aud cum ride —
sălbăticiune blindă, rug incins
răpîndu-mă cu totul...

Pe pămîntul țării mele
cresc arbori uriași.
Și fiecare copac —
înseamnă mii de crengi care freamătă,
fiecare creangă —
o rază verde înseamnă,

fiecare rază
are mii de nervuri,
din fiecare nervură
de știți să cînti din frunză
stoluri de păsări se-adună.
Nu tăiați copacii aceștia care cîntă —
dacă vă sint dragi cîntecele mele.

Maksim Tank

Masca

Mi s-a părut că m-ai strigat
Dar n-a fost decît glasul vîntului,
Nu glasul vîntului — ci al păsării

Nu al păsării speriate — ci al crengii
adormite,
Nu al crengii adormite — ci al picăturii
de rouă,
Nu al picăturii de rouă — ci al ecoului
îndepărtat.

Cu toate acestea
Zilnic tree pe la fereastra ta
Să-l mai aud măcar o dată.

Unde să ne întîlnim din nou oare?
Poate

La Moscova,
unde arcușul podului Krimski
cîntă sonate îndrăgostiților?

Sau
în Lazienki
unde lebedele albe strălucesc
iar veverițele curajoase
cer vizitatorilor de mîncare?

Poate
lîngă fîntîna Trevis
în care oamenii aruncă monede
cu speranța că se vor întoarce
cîndva?

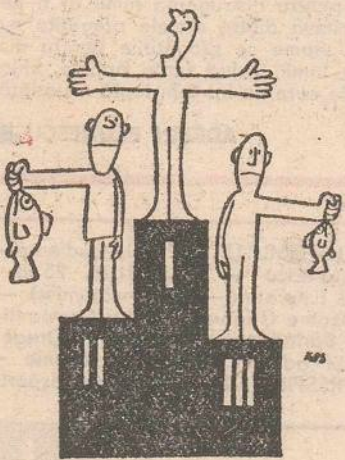
Poate
pe Cîmpurile Elizee
sau în Piața Concordiei?
Ce cuvînt minunat:

„Concordia“!
Numai că păcat, cum îți se întimplă
deseori și ție — prea tîrziu vine.

E pur și simplu ridicol,
că-ți propun
în atîtea locuri minunate să ne-ntîlnim,
ca și cînd atunci —
în afara ochilor tăi —
aș mai putea încă ceva observa!

In românește de GEORGE CHIRILA

Lumea se amuză

După „N.B.I.“

Știința de a fi sănătos

Adrian Păunescu: Mă gândesc, Valeriu Popa, ca o parte din acumulările dumneavoastră de cunoștințe cu privire la viață, la boală, la nutriție, la om să le împărtășim cititorilor revistei Flacăra și să le stringem în această carte pe care aș vrea să v-o consacru. Foarte mulți iubitori ai adevărului — și mai ales dintre cei ce vor să se însănătoșescă, dar și unii care vor să se ferească de boală, să se mențină în echilibru — ne-au adresat rugămintea de a deschide un colț de pagină experienței dumneavoastră pe care, chiar dacă ar respinge-o 95 la sută dintre cei ce ne citesc și ar folosi-o cu bune rezultate 5 la sută dintre oameni, eu tot aș considera-o valoroasă și aș crede potrivit să mai supunem o dată atenției celor pe care le spunem. Până acum am vorbit despre boli și despre vindecarea unora dintre ele pe cale naturală prin nutriție corespunzătoare. Aș vrea să începem serialul nostru despre echilibrul și dezechilibrul omului cu câteva ginčuri ale dumneavoastră despre omul în echilibru. Pofiiți!

Valeriu Popa: Corpul uman este format din două elemente materiale: fizic și bioenergetic. Atita timp cit cele două elemente sint în echilibru se manifestă viața.

— Aceasta ați spus-o în 1979 și ochii mei s-au deschis mari spre ceea ce auzam, dar parcă atunci mai adăugați ceva.

— Fizic pipabil și bioenergetic demonstrabil. Fizicul l-am analizat și răsanalizat.

— Cine? Noi, oamenii?

— Dezvoltând noi mijloace — prin aparate de laborator, microscopie de înaltă sensibilitate — care au putut să evidențieze părțile mai fine, chiar lucruri pe care nu le vedem cu ochiul liber și nici nu le-am acceptat vreodată.

— Splendid! Face precizarea cu privire la lucrurile pe care nevăzându-le nici nu le acceptăm înainte de a le vedea, de exemplu că există celula, ideea de celulă vitală. Mă gândesc că bioenergeticul demonstrabil despre care vorbește Valeriu Popa nu este deocamdată acceptat de unii tocmii pentru că nu incapa în simțurile și pregătirea noastră actuală.

— Nu ne-am creat mijloace pentru a o demonstra, însă în anii ce vin, urmare a creării de aparate, microprocesoare, electronică sau o altă disciplină care va urma electronicii...

— Așa este, Valeriu Popa. Am impresia că sinteți într-o foarte inspirată clipă. Se va dezvolta probabil o tehnică pe care acum nici nu o bănuim.

— Abia începem copierea noastră din punct de vedere bioenergetic.

— Copierea noastră ca indivizi.

— Copierea noastră bioenergetică pentru că ne-am creat mijloace prin care s-o facem. În anul 1945, în laboratorul de chimie al profesorului Nenițescu, care mi-era profesor la Politehnică, într-una din zile, colegii spuneau: „Domnule profesor, avem un coleg printre noi care ne spune toată ziua — bună ziua că sintem construiți din cap până-n picioare electric. Ce părere aveți?” Parcă îl văd pe profesor: își ridică ochii din microscop și spune: „Care vorbește prostii acolo?” Eu mă apropii de dînsul și spun: „Domnule profesor, să împărtășim materia în elementele componente”. Și dînsul spune: „De unde ț-a venit ție această idee?” „Păi, zic, simplu. Dacă plecăm de la celulă, moleculă, electron, neutron,

proton — deja am ajuns vrînd-nevrînd la concluzia că sintem electrici, zis în mare. Zic: Domnule profesor, dar eu vă mai spun ceva anticipat — că pînă în anul 1980, electronul, neutronul, protonul vor fi fiecare divizibile în trei și fiecare dintre ele va fi divizibil în trei pînă în anul 2050 și particulele divizate vor fi la rîndul lor divizate în trei”.

— Imi pare rău că previziunea din anul 2050 nu o voi putea urmări intrucît nu sint un om în echilibru și nu cred că am să trăiesc 107—110 ani, deși, dacă mă apuc serioș de nutriția asta cu morecovi, sfeclă, mere crude pe care mi-ați dat-o și pe care o urmez de 22 de zile ca un discipol fidel, prin care am slăbit 10 kg, probabil că voi ajunge ca în anul 2050 să verific lucrurile pe care le-ați spus în urmă cu 105 ani.

— În anul 2100 și particulele celelalte vor fi divizibile fiecare în parte — și așa în continuare.

— Pînă unde?

— Pînă cînd se va ajunge să se demonstreze cum a luat ființă prima particulă în infinit.

— De multe ori vorbim despre infinit, eu mi-l inchipuim în afara noastră, nu mi inchipuim că noi conținem infinit.

— Cele spuse de mine în 1945 s-au adevărit, în sensul că în 1980 a avut loc un congres la New York la care au fost dezbătute divizarea electronului, protonului, neutronului în trei.

— Este paralel și cu divizarea lumii în trei.

— Și cu atît mai trist, că această divizare a materiei în loc să fie pusă în slujba omenirii, asistăm la răsfrîngerea ei. Cei ce o dezvoltă caută s-o folosească în detrimentul omului și al popoarelor.

— Cîmplitul adevăr este că pînă la urmă ne costă mai mult toate pregătirile pentru războaie decît oricare dintre războaie.

— Inșă partea cea mai negativă este forma stresică pe care ne-o provoacă și care stă la baza tuturor bolilor cronice.

— Prin crearea dezechilibrului, nu?

— Despre stres a început să se vorbească mai mult în ultimul deceniu. De ce? Oare stres nu exista și înainte? Și înainte a fost. Oamenii nu pot să trăiască fără stres, în anumite limite de toleranță.

— Permiteți-mi să spun că este de-a dreptul tulburător ceea ce spuneți, este chiar tulburător — și sub aspectul adevărului pe care îl conține ceea ce spuneți, și sub aspectul expresiei concise și convingătoare prin ea însăși.

— La noi există o vorbă în popor: nu mîncă atunci cînd ești enervat, că mînci pietroaie. De ce oare? În sistemul nostru fizic avem o zonă deasupra stomacului care se numește plex solar sau creier digestiv.

— Știți ce cred eu? Aceasta nu corespunde cumva cu nervul vag din medicina alopată? Nervul acesta care declanșează emoțiile? Cred că este vorba de parasimpatic.

— Intrînd într-o lume de stres peste limita de toleranță, sistemul digestiv nu mai poate comanda elementele necesare digestiei, fapt care face ca o parte din alimente să nu fie atacate de către sistemul enzimatic. Ele intră în procesul de digestie nepregătite, ținînd seama și de faptul că noi n-am învățat încă să mîncăm.

— Bunicul meu și toată generația lui cînd se așeza la masă, mîncă, nu era voie

să se vorbească la masă. Buntul mamei, cînd a murit, m-am uitat la el. Mă des-părleam de el. A fost, cum să spun, sfîntul meu, idolul meu, a fost învățatorul Marin C. Păunescu, care m-a învățat absolut tot ceea ce știu fundamental despre lume — și am văzut că avea toți dinții în gură, se tociseră doar.

— Dantura completă sau incompletă ne reprezintă dacă sintem în echilibru digestiv. N-am învățat — sau am uitat — să mîncăm, prin faptul că atunci cînd mîncăm trebuie să fim cu gîndul în totalitate la procesul mîncării, să mestecăm — în funcție de consistența alimentelor — de la 50 pînă la 150 de ori fiecare imbucătură, adică să bem mîncarea.

— Am fi niște Falconetti.

— Să nu mîncăm nici fierbinte, nici rece și să nu bem nici fierbinte, nici rece, deoarece prin ambele forme creștem aciditatea din stomac.

— Și atunci omul nepregătit poate să vă întrebe: cum dracu să facem?

— După ce a citit cele scrise în acest dialog, să reflecteze asupra modului în care trăiește el.

— Vă rog să fiți mai explicit. Eu știu că nu poți să faci bine nici un lucru dacă nu te gîndești la el — de la dragoste și pînă la somn — toate îți cer dăruire totală.

— Noi vrem de la noi mult. Societatea vrea de la noi mult. Dar ca să ai cit mai mult în mod cînstit, trebuie să dai cit mai mult în mod cînstit, dar ca să poți da cit mai mult trebuie să fii cit mai sănătos fizic și psihic. Ca să fii cit mai sănătos fizic și psihic trebuie să cunoști, să te autocunoști prin cunoaștere și să acționezi sincer în consecință. Deci trebuie să învățăm.

— Asta ați mai spus-o și este perfect că o repetați. Deci v-aș ruga concret, plecați de la procesul acesta elementar al mîncării, pe care foarte mulți îl consideră o treabă trecătoare și pe care trebuie s-o facă în grabă.

— De ce o face în grabă?

— Pentru că omul modern nu are timp.

— Greșit.

— Perfect. Atacați-mă!

— Faptul că am greșit îl înțelegem abia atunci cînd ne îmbolnăvim.

— Iar dumneavoastră, la invitația mea, încercați să-i convingeți pe oameni să înțeleagă căile pe care se pot îmbolnăvi oricare dintre ei. Unii cred că boala este o proprietate particulară și exclusivă a bolnavilor.

— Pe mine mă caută în prezent foarte mulți oameni. Toți îmi relatează cu lux de amănunte bolile sau boala de care suferă și prezintă acte doveditoare. Pe mulți dintre ei îl rog să ta o hîrlie și să scrie cauzele care i-au dus în situația în care se află. Multora le este rușine să scrie.

— Atunci să pună degetul. De ce?

— Pentru că le este mai ușor să acuze pe alții de boala lor decît să recunoască onest că ei sint vinovați.

— Acum, dezvoltăți treaba aceasta cu procesul mîncării.

— La ora actuală se consideră că în lume alimentul de bază ar fi carnea.

— De altfel pînă și statisticile mondiale cu privire la nivelul de trai fac referire la consumul de carne pe cap de locuitor. Sau pe gură de locuitor.

— Este oare această concepție un adevăr? Părerea mea personală și din experiența proprie și din aprofundarea unor cărți de specialitate este că acest ali-

ment care se pretinde că nu dă foarte multe proteine și că ar sta la baza sănătății noastre e mai degrabă distrugător decît constructiv.

— Faceți o afirmație care va stîrni multe discuții.

— Sint conștient. Poate voi fi chiar și contestat de mulți.

— Dar din cite vă cunoșc, conștient fiind de reacția pe care o vor stîrni spusesele dumneavoastră, ziceți ce ziceți tocmii pentru că sinteți conștient.

— Nu vreau să învăț pe nimeni nimic. Nu-i obligatoriu să se ia spuscele mele drept adevăruri. Rog doar să se cerceteze și să se verifice adevărul spuselor mele și sint sigur că după ce se vor citi cele spuse, mulți dintre cei care pretind cu adevărat că sint culți multilaterali vor vedea în acest aliment un factor distructiv al sănătății omului.

— Primordial, nu?

— Primordial. Și chiar de ce? În primul rînd, omul — tot din cele citite — se desprinde că la începuturile amintirii despre el — și inșăși construcția lui o arată — că a fost un frugivor, adică mîncă fructe multe, precum o specie din animale care se numesc maimuțe — urangutanul.

— Dar de ce vorbiți așa despre maimuță: nu cumva și dumneavoastră sinteți zguduit de faptul că noi nu putem să ne tragem din maimuță?

— Sint de aceeași părere cu dumneavoastră, în sensul că omul, în decursul evoluției lui, a trecut și prin faza de maimuță și la timpul său, condițiile în care a trăit i-au favorizat nutriția frugivoră. Inșă cum știm în decursul evoluției au avut loc foarte multe transformări, creînd în zonele în care se găsea condiții prin care alimentele de care el dispunea nu au putut să se mențină și nemaexistînd.

— Ce s-a întimplat?

— Omul a trecut la alt fel de alimentație...

— În care a format un fel de suprimare a alimentelor pe care nu le putea avea, un fel de „frigider cald”, ca să mă exprim paradoxal, în care se imagazină fructele, legumele, ierburile.

— Hai să privim puțin mai atent ce este carnea, ce mîncă animalele pe care noi le sacrificăm? Mîncă ele altceva decît cereale, diferite ierburi-comestibile, fructe? Nu. Le mîncă, le transformă și mi le dă mie sub formă de proteină considerîndu-se că nu se poate trăi fără proteină animală.

— Dar vă întreb eu, animalele de unde au proteină? Animale care sint uneori mai puternice decît omul nu mîncă alte animale.

— Tot de la alimentele lor preferate care sint ierburile comestibile, legumele, semințele, fructele. Deci animalul este un transformator al proteinelor din faza incipientă, naturală, într-o proteină mult dorită de noi prin sistemul de pervertire la care am ajuns fierbînd, prăjînd, acrînd, cocînd...

— Amestecînd eu aluat.

— ...în care calciul organic este deteriorat transformîndu-se în calciul anorganic.

— Din cite știu și eu din cărțile de specialitate, pe care văd că puțini le iau în considerație, creînd prin transformarea calciului organic și calciul anorganic, o premisă decisivă pentru distrugerea organismului uman.

(Continuare în pag. 21)

Observații de viață

238. De ce vreți voi ascensoare care numai să urce?

239. Să nu înțelegi alfabetul și să trebuiască să predai toată viața caligrafia, ce oboseală și ce tristețe!

240. Chiar și clapele pianului arată că există alb și negru.

241. Ce mizerabile sint oglinzile dacă le cercetezi din spate.

242. Cu arma la ochi e mai greu să participi la un concert simfonic. Las-o la garderobă!

243. Deshidratarea unei prietenii spo-rește setea cea mare a lumii.

244. Tot ce stringe albina într-o viață industrializăm noi într-o zi.

245. Dacă lucrurile de pe pămînt ar fi doar sub vraja gravitației pămîntului, am fi intrat de mult lingă morții noștri. Dar noi ne aflăm la intersecția tuturor atrac-

țiilor, noi sintem ceea ce mai rămîne din lupta, din convergența și divergența tuturor circuitelor uitate ale Universului.

246. În ochii ei albaștri se tirăse fumul cerului.

247. Cine trece prin lume și seamănă pirjol, de sămînța pirjolutului său va pieri.

248. Intre furnică și greiere fondul ne-scripțit nu trebuie niciodată redus. Hărnicia greierului reiese din darul lui de a pune în evidență hărnicia și generozitatea furnicii.

249. Nimic din ceea ce e omenesc nu mi-e străin. La care dr. Elthes adaugă: totul e omenesc!

250. Același doctor, cu un remarcabil simț clinic: Ce putere pot avea neputin-cioșii!

251. Sluga nu-și iubește stăpînul decît pînă ajunge să-l transforme în slugă.

252. Nu există rezerve recuperabile în afara celor pe care le-am desprîșuit multă vreme vîzîndu-le cum cresc sub ochii noștri: pădurile, lanurile, fînețele.

253. Buniicii sentimentali cresc nepoți cinici.

254. Bucuria primului pahar de must este egală cu tristețea ultimului pahar de vin.

255. E de preferat tăcerea demnă a vulturilor limbuției de colivie a papagalilor.

256. Odată pierdută o cucerire impor-tantă, ea însuflețește pe toți cei ce au avut-o ca un vis irealizabil. Și, vai, pînă mai ieri toți se plictiseau de ea!

257. S-au văzut copiii care și-au adus aminte și cînd au crescut de părinții lor.

258. Cînd mă aud vorbind la radio și sună cineva la telefon, am impresia că intră cineva peste mine la radio și că ar

fi normal ca telefonul meu să sune în toată perioada aceea ocupat.

259. Dacă șoarecele n-ar fugi mai repede decît pisica, dispariția pisicii prin consumarea instantanee a tuturor rezervelor de șoareci ar fi mai sigură chiar decît dispariția șoarecilor.

260. Nu există om mai prost decît deșteptul speriat.

261. Faptul că ingerul n-are sex nu în-seamnă că n-ar putea avea.

262. Nu numai că războiul e distrugător, dar pregătirile pentru război sint mai costisitoare decît chiar războiul pentru că, practic, pentru distrugerea lumii ar fi necesare citeva dintre armele pregătite s-o facă, în vreme ce pregătirile pentru distrugerea lumii includ toate armele, chiar și pe cele care nu intră în luptă niciodată.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Flacăra. Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Anchetă) — Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, M'hai Stănescu, Emanuel Valeriu, PROBLEMELE DEZVOLTĂRII (Politică—economie—știință) — Cornel Nistorescu, Ion D. George Arion, Victor Niță — 1457; PROBLEMELE NOULUI (Reportaj—urgente—sport) — Oprea Georgescu, Constantin Balacciu, Margareta Mureșan — 21 28; mir Elena Ghera, Sorin Postolache — 21 23, 25 69, 20 72, 14 53; secretar responsabil de 21 24; redactor șef 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. import presă, P.O. Box 12-201, telex 10376. prsfr București, Calea Grivitei nr. 64—66.

Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Scriso i—audiențe—Horia Pătrășcu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu — 25 42, 21 30, 25 58; Goia, Liviu Timbus — 25 66; PROBLEMELE CULTURII (Literatură—artă—invățămînt) — Ovidiu Ioanțoia, Ilie Purcoru, Adrian Dohotaru, Nicolae Grigore, Dumitru Constanti-PROBLEMELE REVISTEI (secretariat, foto) — Dan Bărlădeanu, Constantin Drago-redacție — Nicolae Cristache — 21 43; redactor șef adjunct — Nicolae Arsenie — Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU